

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 24. syyskuuta 2020
(OR. en)

11053/20

Toimielinten välinen asia:
2020/0265(COD)

EF 231
ECOFIN 849
CODEC 873
IA 63

EHDOTUS

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteerin puolesta Jordi AYET PUIGARNAU, johtaja
Saapunut:	24. syyskuuta 2020
Vastaanottaja:	Jepppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteer
Kom:n asiak. nro:	COM(2020) 593 final
Asia:	Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI kryptovarojen markkinoista ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2020) 593 final.

Liite: COM(2020) 593 final

Bryssel 24.9.2020
COM(2020) 593 final

2020/0265 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

kryptovarojen markkinoista ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

{SEC(2020) 306 final} - {SWD(2020) 380 final} - {SWD(2020) 381 final}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Tämä ehdotus on osa digitaalisen rahoituksen toimenpidepakettia, jolla pyritään edistämään ja tukemaan mahdollisuuksia, joita digitaalinen rahoitus tarjoaa innovoinnin ja kilpailun näkökulmasta, ja samalla lieventämään tällaiseen rahoitukseen liittyviä riskejä. Komission prioriteettien mukaisesti tavoitteena on Euroopan digitaalisen valmiuden kehittäminen ja kansalaisten hyväksi toimivan tulevaisuuden talouden rakentaminen. Digitaalista rahoitusta koskevaan pakettiin sisältyy EU:n rahoitusalan uusi digitaalisen rahoituksen strategia¹, jonka tavoitteena on varmistaa, että EU on mukana digitaalisessa muutoksessa ja edistää sitä eurooppalaisten innovatiivisten yritysten johdolla ja tuo näin digitaalisen rahoituksen hyödyt eurooppalaisten kuluttajien ja yritysten saataville. Tämän ehdotuksen lisäksi pakettiin sisältyy myös ehdotus hajautetun tilikirjan teknologiaan (DLT-teknologia) perustuvien markkinainfrastruktuurien pilottijärjestelmästä², ehdotus digitaalisesta häiriönsietokyvystä³ sekä ehdotus tiettyjen rahoituspalveluja koskevien EU:n sääntöjen selkeyttämiseksi tai muuttamiseksi⁴.

Yksi strategian painopistealueista on varmistaa, että EU:n rahoituspalvelujen sääntelykehys on innovaatiomyönteinen eikä muodosta esteitä uusien teknologioiden soveltamiselle. Tämä ehdotus kuuluu yhdessä DLT-pohjaista pilottijärjestelmää koskevan ehdotuksen kanssa ensimmäisiin tämän alan konkreettisiin toimiin.

Kryptovarot ovat yksi lohkoketjuteknologian tärkeimmistä sovelluksista rahoituksen alalla. Komissio on tarkastellut kryptovaroihin liittyviä mahdollisuuksia ja haasteita siitä lähtien kun se julkaisi FinTech-toimintasuunnitelmansa⁵ maaliskuussa 2018. Kryptovarojen markkina-arvo kasvoi voimakkaasti vuonna 2017, ja vuoden 2017 joulukuussa komission johtava varapuheenjohtaja Valdis Dombrovskis kehotti Euroopan pankkiviranomaiselle (EPV) ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle (ESMA) osoittamassaan kirjeessä näitä muistuttamaan sijoittajia antamistaan varoituksista. Vuoden 2018 FinTech-toimintasuunnitelmassa komissio antoi EPV:lle ja ESMA:lle tehtäväksi arvioida rahoituspalveluja koskevan EU:n nykyisen sääntelykehysten sovellettavuutta ja soveltuvuutta kryptovaroihin. Tammikuussa 2019 annetussa lausunnossa⁶ todettiin, että vaikka jotkin kryptovarot voisivat kuulua EU:n lainsäädännön soveltamisalaan, sen tosiasiallinen soveltaminen kryptovaroihin ei ole aina yksinkertaista. Lisäksi lausunnossa todettiin, että voimassa olevan EU:n lainsäädännön säännökset saattavat estää DLT-teknologian käyttöä. Samalla EPV ja ESMA korostivat, että useimmat kryptovarot jäävät rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta annettua EU:n lainsäädäntöä lukuun ottamatta EU:n rahoituspalvelulainsäädännön soveltamisalan ulkopuolelle, eikä niihin sen vuoksi sovelleta

¹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle EU:n digitaalisen rahoituksen strategiasta, 23.1.2020, COM(2020) 591.

² Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi hajautetun tilikirjan teknologiaan perustuvien markkinainfrastruktuurien pilottijärjestelmästä, COM(2020) 594.

³ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi rahoitusalan digitaalisesta häiriönsietokyvystä ja asetusten (EY) N:o 1060/2009, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014 ja (EU) N:o 909/2014 muuttamisesta, COM(2020) 595.

⁴ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivien 2006/43/EY, 2009/65/EY, 2009/138/EU, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/65/EU, (EU) 2015/2366 ja (EU) 2016/2341 muuttamisesta, COM(2020) 596.

⁵ Euroopan komissio, FinTech-toimintasuunnitelma – COM(2018) 109 final.

⁶ ESMA, ”Advice on Initial Coin Offerings and Crypto-Assets”, 2019; EPV:n kryptovaroja käsittelevä raportti ja ohjeita, 2019.

muun muassa kuluttajansuojaa, sijoittajansuojaa ja markkinoiden luotettavuutta koskevia säännöksiä, vaikka ne voivat lisätä riskejä näillä osa-alueilla. Lisäksi useat jäsenvaltiot ovat viime aikoina antaneet lainsäädäntöä kryptovaroihin liittyvistä kysymyksistä, mikä on johtanut markkinoiden pirstaloitumiseen.

Viime aikoina on noussut esiin suhteellisen uusi kryptovarojen alaluokka, niin kutsutut stablecoinit, jotka ovat herättäneet huomiota sekä suuren yleisön että sääntelyviranomaisten keskuudessa eri puolilla maailmaa. Vaikka kryptovarojen markkinat ovat edelleen kooltaan vaatimattomat eivätkä tällä hetkellä aiheuta uhkaa rahoitusvakaudelle⁷, tilanne voi muuttua globaalien stablecoinin käyttöönoton myötä. Tällaisilla stablecoineilla pyritään niiden laajempaan käyttöönottoon sisällyttämällä niihin ominaisuuksia, joiden tarkoituksena on vakauttaa niiden arvo, ja hyödyntämällä niiden promoottoreina toimivien yritysten verkostovaikutuksia.⁸

Tämän kehityksen vuoksi komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen on osana komission laajempaa digitaalistrategiaa korostanut, että tarvitaan ”jäsenvaltioiden yhteinen kryptovaluuttoja koskeva lähestymistapa sen varmistamiseksi, että niiden tarjoamat mahdollisuudet voidaan hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla ja että niiden mahdollisesti aiheuttamat uudet riskit pystytään huomioimaan”⁹. Vaikka komissio ja neuvosto ovat todenneet, että kryptovaroihin saattaa liittyä riskejä, myös ne ilmoittivat yhteisesti joulukuussa 2019 olevansa ”sitoutuneet ottamaan käyttöön kehityksen, jonka avulla voidaan hyödyntää kryptovarojen tarjoamia mahdollisuuksia”¹⁰. Euroopan parlamentti valmistelee parhaillaan rahoitusalan digitalisaatioprosessia koskevaa mietintöä¹¹, jossa keskitytään erityisesti kryptovaroihin.

Jotta kaikki edellä mainitut seikat voidaan ottaa huomioon ja luoda EU:n kehys, joka mahdollistaa sekä kryptovarojen markkinat että perinteisten rahoitusvarojen tokenisaation ja DLT-teknologian laajemman käytön rahoituspalveluissa, tähän asetusehdotukseen liitetään myös muita lainsäädäntöehdotuksia. Tämän asetusehdotuksen lisäksi komissio esittää¹², että nykyistä rahoitusvälineiden määritelmää – joka määrittää rahoitusmarkkinadirektiivin (MiFID II)¹³ soveltamisalan – selvennetään siten, että se kattaa myös DLT-pohjaiset rahoitusvälineet, ja antaa lisäksi ehdotuksen¹⁴ DLT-pohjaisten markkinainfrastruktuurien pilottijärjestelmästä näitä rahoitusvälineitä varten. Pilottijärjestelmä mahdollistaa kokeilut turvallisessa ympäristössä ja tarjoaa näyttöä mahdollisia lisämuutoksia varten.

Tällä ehdotuksella, joka kattaa EU:n nykyisen rahoituspalvelulainsäädännön soveltamisalan ulkopuolelle jäävät kryptovarot sekä sähköisen rahan tokenit, on neljä toisiinsa kytkeytyvää

⁷ FSB:n puheenjohtajan kirje G20-maiden valtiovarainministereille ja keskuspankkien pääjohtajille, 2018.

⁸ Stablecoineja käsittelevän G7-työryhmän raportti ”Investigating the impact of global stablecoins”, 2019.

⁹ Puheenjohtajaksi valitun Ursula von der Leyenin toimeksiantokirje varapuheenjohtaja Valdis Dombrovskisille, 10.9.2019.

¹⁰ Euroopan komission ja neuvoston yhteinen lausuma stablecoineista, 5.12.2019.

¹¹ Digitaalista rahoitusta koskeva mietintö ja suositukset komissiolle ”Rahoitusalan digitalisaatioprosessi: kryptovarojen kehityksessä olevat riskit – rahoituspalveluihin, -laitoksiin ja -markkinoihin liittyvät sääntely- ja valvontahaasteet” (2020/2034(INL)), [https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2020/2034\(INL\)&l=en](https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2020/2034(INL)&l=en).

¹² Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivien 2006/43/EY, 2009/65/EY, 2009/138/EU, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/65/EU, (EU) 2015/2366 ja (EU) 2016/2341 muuttamisesta, COM(2020) 596.

¹³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta.

¹⁴ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi hajautetun tilikirjan teknologiaan perustuvien markkinainfrastruktuurien pilottijärjestelmästä, COM(2020) 594.

yleistä tavoitetta. Ensimmäisenä tavoitteena on oikeusvarmuus. Jotta kryptovarojen markkinat voisivat kehittyä EU:ssa, tarvitaan vankka oikeudellinen kehys, jossa määritellään selkeästi kaikkien sellaisten kryptovarojen sääntelykohtelu, jotka eivät kuulu nykyisen rahoituspalvelulainsäädännön piiriin. Toisena tavoitteena on tukea innovointia. Jotta voidaan edistää kryptovarojen kehittämistä ja DLT-tekniikan laajempaa käyttöä, on tarpeen ottaa käyttöön turvallinen ja oikeasuhteinen kehys innovoinnin ja terveen kilpailun tukemiseksi. Kolmantena tavoitteena on varmistaa asianmukainen kuluttajan- ja sijoittajansuoja ja riittävä markkinoiden luotettavuus, koska tämänhetkisen rahoituspalvelulainsäädännön soveltamisalan ulkopuolelle jääviin kryptovarioihin liittyy monia samoja riskejä kuin tunnetumpiin rahoitusvälineisiin. Neljäntenä tavoitteena on varmistaa rahoitusvakaus. Kryptovarot kehittyvät jatkuvasti. Joidenkin kryptovarojen käyttötarkoitukset ovat melko rajalliset, ja niiden käyttö on melko vähäistä. Sen sijaan toiset kryptovarot, kuten uuden alaluokan muodostavat stablecoinit, voidaan ottaa laajalti käyttöön ja niistä voi tulla merkitykseltään systeemisiksi. Tämä ehdotus sisältää suoja-toimia, joilla puututaan stablecoinien rahoitusvakaudelle ja asianmukaiselle rahapolitiikalle mahdollisesti aiheuttamiin riskeihin.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Tämä ehdotus on osa kryptovaroja ja hajautetun tilikirjan teknologiaa (DLT-teknologia) koskevaa laajempaa sääntelykehystä, ja siihen on liitetty ehdotuksia, joilla varmistetaan asetettuja sääntelytavoitteita vaarantamatta, että voimassa oleva lainsäädäntö ei muodosta esteitä uusien teknologioiden käyttöönotolle.

Ehdotus perustuu laaja-alaiseen ja pitkäaikaiseen markkinoiden seurantaan ja osallistumiseen toimintapolitiikan kansainväliseen laatimistyöhön esimerkiksi finanssimarkkinoiden vakauden valvontaryhmän, rahanpesunvastaisen toimintaryhmän ja G7-ryhmän kaltaisilla foorumeilla.

Osana maaliskuussa 2018 hyväksyttyä FinTech-toimintasuunnitelmaa¹⁵ komissio antoi Euroopan valvontaviranomaisille tehtäväksi antaa neuvoja rahoituspalveluja koskevan EU:n tämänhetkisen sääntelykehysten sovellettavuudesta ja soveltuvuudesta kryptovarioihin. Tässä ehdotuksessa on otettu huomioon EPV:ltä ja ESMA:ta saadut neuvot¹⁶.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Kuten komission puheenjohtajan Ursula von der Leyenin poliittisissa suuntaviivoissa¹⁷ ja tiedonannossa ”Euroopan digitaalista tulevaisuutta rakentamassa”¹⁸ todetaan, on ratkaisevan tärkeää, että Eurooppa hyödyntää kaikki digitaalisen edut ja vahvistaa teollista ja innovointikapasiteettiaan turvallisten ja eettisten rajojen puitteissa. Lisäksi komission johtavan varapuheenjohtajan Valdis Dombrovskisin toimeksiantokirjeessä todetaan, että tarvitaan jäsenvaltioiden kanssa yhteinen lähestymistapa kryptovaluuttoihin, jotta voidaan varmistaa, että niiden tarjoamat mahdollisuudet voidaan hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla ja että niiden mahdollisesti aiheuttamat uudet riskit pystytään huomioimaan.¹⁹

Tämä ehdotus liittyy läheisesti lohkoketjuteknologiaa koskevaan komission laajempaan toimintapolitiikkaan, sillä kryptovarot, jotka ovat lohkoketjuteknologian pääasiallinen

¹⁵ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan keskuspankille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle – FinTech-toimintasuunnitelma Euroopan rahoitusalan kilpailukyvyyn ja innovatiivisuuden parantamiseksi, COM(2018) 109, 8.3.2018.

¹⁶ ESMA, ”Advice on Initial Coin Offerings and Crypto-Assets”, 2019; EPV:n kryptovaroja käsittelevä raportti ja ohjeita, 2019.

¹⁷ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_fi.pdf

¹⁸ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ”Euroopan digitaalista tulevaisuutta rakentamassa”, COM(2020) 67, 19.2.2020.

¹⁹ Puheenjohtajaksi valitun Ursula von der Leyenin toimeksiantokirje varapuheenjohtaja Valdis Dombrovskisille, 10.9.2019.

sovellus, liittyvät erottamattomasti lohkoketjuteknologian edistämiseen kaikkialla Euroopassa. Tällä ehdotuksella tuetaan lohkoketjuun ja DLT-teknologiaan sovellettavaa kokonaisvaltaista lähestymistapaa, jonka tavoitteena on asettaa Eurooppa lohkoketjuja koskevan innovoinnin ja niiden käyttöönoton kärkeen. Tämän alan poliittiseen työhön kuuluvat Euroopan lohkoketjuteknologian seurantakeskuksen ja foorumin perustaminen, eurooppalainen lohkoketjukumppanuus, joka yhdistää kaikki jäsenvaltiot poliittisella tasolla, sekä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet, joita on suunniteltu luotettujen lohkoketjusovellusten kansainvälisen järjestön (International Association for Trusted Blockchain Applications) kanssa.²⁰

Tämä ehdotus on myös yhdenmukainen pääomamarkkinaunionin luomiseen tähtäävien unionin toimien kanssa. Sillä vastataan erityisesti korkean tason foorumin loppuraporttiin, jossa korostettiin sitä, että kryptovarojen potentiaalia ei ole hyödynnetty kaikilta osin, ja kehoitettiin komissiota lisäämään oikeusvarmuutta ja vahvistamaan selkeät säännöt kryptovarojen käytölle.²¹ Tämä ehdotus on myös yhdenmukainen 10. maaliskuuta 2020 hyväksytyyn pk-yritysstrategian kanssa, sillä myös siinä korostetaan DLT-teknologiaa ja kryptovaroja innovaatioina, joiden avulla pk-yritykset voivat olla suoraan tekemisissä sijoittajien kanssa.²²

Lisäksi ehdotus vastaa täysin turvallisuusunionistrategiassa annettua suositusta kryptovaroja koskevan lainsäädäntökehityksen kehittämiseksi, kun otetaan huomioon näiden uusien teknologioiden kasvava vaikutus siihen, miten rahoitusvaroja lasketaan liikkeeseen, vaihdetaan, jaetaan ja hyödynnetään.²³

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Tämä ehdotus perustuu SEUT-sopimuksen 114 artiklaan, jossa annetaan unionin toimielimille toimivalta antaa sisämarkkinoiden toteuttamista ja toimintaa koskevia aiheellisia säännöksiä jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämiseksi. Tämän ehdotuksen tarkoituksena on poistaa rahoituspalvelujen sisämarkkinoiden toteuttamisen esteitä ja parantaa näiden markkinoiden toimintaa varmistamalla, että sovellettavat säännöt ovat täysin yhdenmukaiset.

Kryptovarojen liikkeeseenlaskijat ja kryptovarapalvelun tarjoajat eivät tällä hetkellä voi täysin hyötyä sisämarkkinoiden tarjoamista eduista, koska kryptovarojen sääntelykohtelusta ei ole oikeusvarmuutta eikä EU:n tasolla ole kryptovaroja koskevaa johdonmukaista sääntely- ja valvontajärjestelmää. Muutamat jäsenvaltiot ovat jo ottaneet käyttöön räätälöidyn järjestelmän, joka kattaa jotkin kryptovarapalvelun tarjoajat tai osia niiden toiminnasta, mutta useimmissa jäsenvaltioissa tällaiset palveluntarjoajat toimivat sääntelyjärjestelmän ulkopuolella. Lisäksi yhä useammat jäsenvaltiot harkitsevat kryptovaroja ja kryptovarapalvelun tarjoajia koskevien räätälöityjen kansallisten kehysten käyttöönottoa.

²⁰ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/blockchain-technologies>

²¹ Pääomamarkkinaunionia käsitelleen korkean tason foorumin loppuraportin suositus 7. (https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/business_economy_euro/growth_and_investment/documents/200610-cmu-high-level-forum-final-report_en.pdf).

²² Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ”Pk-yritysstrategia kestävä ja digitaalista Eurooppaa varten”, COM(2020) 103, 10.3.2020.

²³ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle EU:n turvallisuusunionistrategiasta, COM(2020) 605 final, 24.7.2020.

Unionissa käytössä olevat kryptovaroja ja kryptovarapalveluja koskevat erilaiset kehykset, säännöt ja tulkinnat haittaavat palveluntarjoajien pyrkimyksiä laajentaa toimintaansa EU:n tasolla. Näiden ominaisluonteeltaan rajatylittävien tuotteiden ja palvelujen tarjoajien on tutustuttava useiden jäsenvaltioiden lainsäädäntöön, hankittava useita kansallisia lupia tai rekisteröintejä ja noudatettava usein toisistaan poikkeavia kansallisia lakeja ja toisinaan mukautettava liiketoimintamalliaan kaikkialla unionissa. Tästä on seurauksena, että kryptovarojen alalla toimivien palveluntarjoajien kustannukset ovat suuret ja niiden toimintaympäristölle on ominaista oikeudellinen monimutkaisuus ja epävarmuus. Tämä puolestaan rajoittaa kryptovarioihin liittyvän toiminnan kehittämistä ja laajentamista unionissa. Lisäksi se, ettei monilla jäsenvaltioilla ole kryptovarapalvelun tarjoajiin sovellettavia järjestelmiä, rajoittaa rahoituksen saatavuutta ja joskus jopa mahdollisuuksia saada muita tarvittavia rahoituspalveluja, kuten pankkipalveluja, koska kryptovarioihin ja näin ollen myös kryptovarapalvelun tarjoajiin liittyy sääntelyllistä epävarmuutta.

Edellä tarkoitetuista eroista on seurauksena se, että kryptovarapalvelun tarjoajilla ei ole tasapuolisia toimintaedellytyksiä, koska nämä edellytykset määräytyvät palveluntarjoajan sijainnin mukaan, ja ne aiheuttavat tämän vuoksi lisäesteitä sisämarkkinoiden moitteettomalle toiminnalle. Ne myös pahentavat oikeusvarmuuden puutetta, joka yhdessä EU:n yhteisen kehyksen puuttumisen kanssa altistaa kuluttajat ja sijoittajat huomattaville riskeille.

Ottamalla käyttöön yhteinen EU:n kehys voidaan luoda yhdenmukaiset toimintaedellytykset yrityksille EU:ssa. Näin voidaan poistaa toisistaan poikkeavista kansallisista sääntelypuitteista johtuvat erot, jotka johtavat markkinoiden pirstaloitumiseen, sekä vähentää alalla toimivien yritysten kustannuksia ja niiden toimintaympäristön monimutkaisuutta. Yhteinen kehys tarjoaa samalla yrityksille täyden pääsyn sisämarkkinoille ja oikeusvarmuuden, jota tarvitaan innovoinnin edistämiseksi kryptovarojen markkinoilla. Lisäksi sillä varmistetaan markkinoiden luotettavuus, tarjotaan kuluttajille ja sijoittajille asianmukainen suojan taso, varmistetaan, että kuluttajilla ja sijoittajilla on selkeä käsitys oikeuksistaan sekä taataan rahoitusvakaus.

- **Toissijaisuusperiaate**

Jäsenvaltioiden käyttämät erilaiset lähestymistavat vaikeuttavat kryptovarapalvelujen tarjoamista yli rajojen. Kansallisten lähestymistapojen lisääntyminen vaarantaa myös tasapuoliset toimintaedellytykset sisämarkkinoilla kuluttajan- ja sijoittajansuojan, markkinoiden luotettavuuden ja kilpailun näkökulmasta. Vaikka niissä jäsenvaltioissa, jotka ovat ottaneet käyttöön räätälöityjä järjestelmiä kryptovaroja varten, on lievennetty eräitä riskejä, kuluttajat, sijoittajat ja markkinatoimijat muissa jäsenvaltioissa eivät edelleenkään saa suojaa joiltakin kryptovarojen aiheuttamilta merkittävimmiltä riskeiltä (kuten petoksilta, kyberhyökkäyksiltä ja markkinoiden manipuloinnilta).

Tämän asetusehdotuksen kaltaisilla EU:n tason toimilla luotaisiin toimintaympäristö, jossa voitaisiin kehittää laajemmat rajatylittävät markkinat kryptovaroja ja kryptovarapalvelun tarjoajia varten ja varmistaa näin, että sisämarkkinoista saadaan täysi hyöty. Lisäksi EU:n kehyksellä vähennettäisiin huomattavasti toimintaympäristön monimutkaisuutta sekä kaikkien sidosryhmien, kuten palveluntarjoajien, liikkeeseenlaskijoiden, kuluttajien ja sijoittajien, taloudellisia ja hallinnollisia rasitteita. Palveluntarjoajia koskevien toiminnallisten vaatimusten sekä liikkeeseenlaskijoita koskevien tiedonantovaatimusten yhdenmukaistamisesta voitaisiin myös saada selkeitä kuluttajan- ja sijoittajansuojan ja rahoitusvakauteen liittyviä etuja.

- **Suhteellisuusperiaate**

Suhteellisuusperiaatteen mukaan EU:n toiminnan sisältö ja muoto eivät saa ylittää sitä, mikä on tarpeen perussopimusten tavoitteiden saavuttamiseksi. Ehdotetuissa säännöissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen ehdotuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Ne kattavat ainoastaan sellaiset tavoitteet, joita jäsenvaltiot eivät voi saavuttaa yksin ja joiden tapauksessa hallinnolliset rasitteet ja kustannukset ovat oikeassa suhteessa asetettuihin erityisiin ja yleisiin tavoitteisiin.

Ehdotettu asetus on laadittu siten, että sillä varmistetaan oikeasuhteisuus. Kaikki palvelu- ja toimintotyytit on erotettu selkeästi toisistaan niihin liittyvien riskien mukaan, jotta sääntöjen soveltamisesta aiheutuvat hallinnolliset rasitteet ovat oikeassa suhteessa riskeihin. Ehdotetussa asetuksessa asetetut vaatimukset ovat etenkin oikeassa suhteessa kyseeseen tuleviin rajallisiin riskeihin, kun otetaan huomioon markkinoiden tähänastinen suhteellisen pieni koko. Samalla ehdotuksessa asetetaan tiukemmat vaatimukset stablecoineille, joiden käyttö todennäköisesti lisääntyy nopeasti ja jotka saattavat sen vuoksi aiheuttaa sijoittajille, vastapuolille ja rahoitusjärjestelmälle suuremman riskin.

- **Toimintatavan valinta**

SEUT-sopimuksen 114 artiklassa annetaan mahdollisuus hyväksyä säädöksiä sekä asetusten että direktiivien muodossa. Tämän ehdotuksen tapauksessa sääntelytavaksi on valittu asetus, jotta voidaan vahvistaa yksi sisämarkkinoilla välittömästi sovellettavaksi tuleva sääntökokonaisuus.

Ehdotetussa asetuksessa vahvistetaan yhdenmukaistetut vaatimukset liikkeeseenlaskijoille, jotka haluavat tarjota kryptovarojaan yleisölle unionissa, ja kryptovarapalvelun tarjoajille, jotka haluavat hakea toimilupaa tarjotakseen palvelujaan sisämarkkinoilla. Näihin liikkeeseenlaskijoihin ja palveluntarjoajiin ei saa soveltaa kansallisia erityissääntöjä. Näin ollen asetus on tässä tapauksessa soveltuvampi kuin direktiivi.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Ei ole.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Komissio on kuullut sidosryhmiä tämän ehdotuksen valmistelun kaikissa vaiheissa. Erityisesti:

- i) Komissio toteutti asiaa koskevan avoimen julkisen kuulemisen (19. joulukuuta 2019 – 19. maaliskuuta 2020).²⁴
- ii) Komissio kuuli yleisöä alustavasta vaikutustenarvioinnista (19. joulukuuta 2019 – 16. tammikuuta 2020).²⁵
- iii) Komission yksiköt kuuluivat jäsenvaltioiden asiantuntijoita pankki-, maksu- ja vakuutusasioita käsittelevässä asiantuntijaryhmässä (EGBPI) kahdesti (18. toukokuuta 2020 ja 16. heinäkuuta 2020).²⁶

²⁴

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/2019-crypto-assets-consultation-document_en.pdf

²⁵ Vaikutustenarviointi – Oheisasiakirja ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kryptovarojen markkinoista (MiCA), SWD(2020) 380.

- iv) Komission yksiköt järjestivät kryptovaroja koskevaa EU:n kehystä käsitelleen verkkoseminaarin osana digitaalisesta rahoituksesta vuonna 2020 järjestettyä tiedotuskampanjaa (19. toukokuuta 2020).

Julkisen kuulemisen tarkoituksena oli antaa komissiolle tietoa mahdollisen kryptovaroja koskevan EU:n kehysten kehittämistä varten. Siinä esitettiin vastaajille kysymyksiä, jotka liittyivät sekä voimassa olevan EU:n rahoituspalvelulainsäädännön soveltamisalaan kuulumattomiin kryptovaroihin että tämän lainsäädännön soveltamisalaan kuuluviin kryptovaroihin (esim. siirtokelpoisiksi arvopapereiksi tai sähköiseksi rahaksi katsottavat kryptovarot), kysymyksiä, jotka liittyivät ns. stablecoineihin, sekä yleisempiä kysymyksiä DLT-teknologian soveltamisesta rahoituspalvelujen alalla.

Useimmat vastaajat korostivat, että räätälöidyn järjestelmän luominen sellaisille kryptovaroille, jotka eivät tällä hetkellä kuulu EU:n rahoituspalvelulainsäädännön soveltamisalaan, sääntelyn piiriin kuulumattomat stablecoinit mukaan luettuina, edistäisi kryptovarojen kestäväen ekosysteemin luomista EU:hun. Suurin osa vastaajista vahvisti, että tarvitaan oikeusvarmuutta ja kansallisten lainsäädäntöjen yhdenmukaistamista, ja monet sidosryhmät kannattivat valtaosaa niistä esimerkkivaatimuksista, joita kryptovarapalvelun tarjoajille voitaisiin asettaa.

Jäsenvaltioiden edustajat EGBPI:ssä kannattivat yleisesti lähestymistapaa, joka oli valittu asianmukaisen sääntelykehysten luomiseksi sääntelyn piiriin kuulumattomia kryptovaroja varten. He korostivat, että olisi pyrittävä välttämään eri maiden sääntelyerojen hyväksikäyttöä ja sitä, että kryptovarojen liikkeeseenlaskijat kiertävät sääntöjä. Lisäksi he korostivat tarvetta varmistaa, että kaikki voimassa olevaan lainsäädäntöön sisältyvät maksuja ja sähköistä rahaa koskevat asiaankuuluvat säännöt sisältyvät myös stablecoineja varten käyttöön otettavaan järjestelmään. Lisäksi mainittiin tarve säätää stablecoinien lunastuttamisoikeudesta. Valvonnan kannalta parhaasta ratkaisusta oli eriäviä mielipiteitä.

Komissio isännöi kryptovaroista järjestettyä verkkoseminaria osana digitaalista rahoitusta käsittelevää tiedotuskampanjaa. Verkkoseminariin osallistui useiden eri sidosryhmien ja viranomaisten edustajia, ja siinä saatiin alan edustajilta lisätietoa kryptovara-alan ja rahoituspalvelulainsäädännön vuorovaikutuksesta.

Ehdotuksessa on otettu huomioon myös sidosryhmien ja EU:n viranomaisten kokouksista saatu palaute. Useimmat sidosryhmät, myös kryptovarapalvelun tarjoajat, ovat yleisesti ottaen tukeneet ehdotusta ja korostaneet jälleen kerran sitä, että ala tarvitsee etenkin oikeusvarmuutta voidakseen kehittyä.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Ehdotusta valmistellessaan komissio on tukeutunut tunnustetuista lähteistä kerättyyn laadulliseen ja määrälliseen näyttöön, jota on saatu muun muassa EPV:n ja ESMAn laatimista raporteista. Lisäksi komissio on käyttänyt valvontaviranomaisten, kansainvälisten standardointielinten ja johtavien tutkimuslaitosten laatimia julkisesti saatavilla olevia raportteja sekä määrällistä ja laadullista tietoa, jota on saatu tietyiltä globaalien rahoitusalan sidosryhmiltä.

- **Vaikutustenarviointi**

Tähän ehdotukseen liittyy vaikutustenarviointi²⁷, joka toimitettiin sääntelyntarkastelulautakunnan käsiteltäväksi 29. huhtikuuta 2020 ja hyväksyttiin kyseisessä

²⁶ https://ec.europa.eu/info/publications/egbpi-meetings-2020_en

²⁷ Vaikutustenarviointi – Oheisasiakirja ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kryptovarojen markkinoista (MiCA), SWD(2020) 380.

lautakunnassa 29. toukokuuta 2020. Sääntelyntarkastelulautakunta suositteli joillakin osaluilla parannuksia, i) jotta aloite voitaisiin nivoa käynnissä oleviin EU:n ja kansainvälisiin sääntelytoimiin; ii) jotta voitaisiin selkeyttää sitä, miten aloitteella lievennetään petosten, hakkeroinnin ja markkinoiden väärinkäytön riskejä ja miten se on johdonmukainen rahanpesun torjunnasta annetun lainsäädännön tulevan tarkistuksen kanssa; ja iii) jotta voitaisiin selkeyttää sitä, millaisia ongelmia stablecoineista voi aiheutua rahoitusvakaudelle, ja selventää sitä, miten valvontaelimet varmistavat sijoittajien ja kuluttajien suojelun. Vaikutustenarviointiin on tehty näiden parannusten edellyttämät muutokset, ja siinä on otettu huomioon myös sääntelyntarkastelulautakunnan esittämät yksityiskohtaisemmat huomautukset.

Komissio tarkasteli kahta toimintavaihtoehtoa, joiden pohjalta voitaisiin luoda kryptovaroja koskeva kehys sellaisia kryptovaroja varten, jotka eivät kuulu EU:n voimassa olevan rahoituspalvelulainsäädännön soveltamisalaan (nämä toimintavaihtoehdot eivät kata stablecoineja, joita tarkasteltiin erillisenä kokonaisuutena – ks. jäljempänä):

- *Vaihtoehto 1 – Sääntelyn piiriin kuulumattomia kryptovaroja koskeva opt-in-järjestelmä*

Vaihtoehdossa 1 liikkeeseenlaskijat ja palveluntarjoajat, jotka päättävät soveltaa EU:n järjestelmää, hyötyisivät EU:n laajuisesta toimiluvasta, joka antaisi niille mahdollisuuden laajentaa toimintaansa yli rajojen. Palveluntarjoajat, jotka päättävät olla soveltamatta EU:n järjestelmää, säilyisivät sääntelyn ulkopuolella tai niihin sovellettaisiin kansallisia räätälöityjä järjestelmiä eivätkä ne saisi EU:n laajuista toimilupaa.

- *Vaihtoehto 2 – Täydellinen yhdenmukaistaminen*

Vaihtoehdossa 2 kaikki liikkeeseenlaskijat (lukuun ottamatta niitä, jotka laskevat liikkeeseen pieniä määriä) ja palveluntarjoajat kuuluisivat EU:n lainsäädännön piiriin ja hyötyisivät EU:n laajuisesta toimiluvasta. Kryptovaroja koskevia räätälöityjä kansallisia järjestelmiä ei enää sovellettaisi.

Vaikka vaihtoehto 1 ehkä kuormittaisi vähemmän pieniä liikkeeseenlaskijoita ja palveluntarjoajia, jotka voisivat jättäytyä järjestelmän ulkopuolelle, vaihtoehdolla 2 varmistettaisiin parempi oikeusvarmuus, sijoittajansuoja, markkinoiden luotettavuus ja rahoitusvakaus ja sillä myös vähennettäisiin markkinoiden pirstaloitumista sisämarkkinoilla. Täydellinen yhdenmukaistaminen on opt-in-järjestelmään verrattuna yhdenmukaisempi lähestymistapa. Parhaaksi arvioitiin sen vuoksi vaihtoehto 2.

Lisäksi komissio arvioi erityisesti stablecoineja koskevia toimintavaihtoehtoja. Tässä arvioinnissa myös stablecoineja pidettiin sellaisina kryptovaroina, jotka eivät kuulu EU:n voimassa olevan rahoituspalvelulainsäädännön soveltamisalaan.

- *Vaihtoehto 1 – Räätälöity sääntelyjärjestelmä, jolla pyritään puuttumaan stablecoinien ja globaalien stablecoinien aiheuttamiin riskeihin*

Tässä vaihtoehdossa sovellettaisiin tiukkaa riskiperusteista lähestymistapaa, ja se perustuisi parhaillaan työn alla oleviin suosituksiin, joita laaditaan esimerkiksi finanssimarkkinoiden vakauden valvontaryhmässä. Vaihtoehdossa puututtaisiin stablecoineista rahoitusvakaudelle aiheutuviin haavoittuvuustekijöihin mutta sillä mahdollistettaisiin samalla erityyppisten stablecoineihin liittyvien liiketoimintamallien kehittäminen. Siihen sisältyisivät muun muassa stablecoinien liikkeeseenlaskijoiden tiedonantovaatimukset ja stablecoineja tukevalle reserville asetettavat vaatimukset.

- *Vaihtoehto 2 – Stablecoinien sääntely sähköistä rahaa koskevalla direktiivillä*

Stablecoinit, joiden arvoa tukee yksi laillisena maksuvälineenä käytettävä valuutta, ovat lähellä sähköistä rahaa koskevan direktiivin mukaista sähköisen rahan määritelmää. Monien stablecoinien tavoitteena on luoda maksuväline, ja joistakin sellaisista stablecoineista, joiden tukena on varojen reservi, voi tulla uskottavia vaihdantavälineitä ja arvon säilyttämistä. Tässä mielessä stablecoineilla voi olla yhteisiä piirteitä sähköisen rahan kanssa. Tämä vaihtoehto edellyttäisi kuitenkin sitä, että stablecoinien liikkeeseenlaskijat noudattavat voimassa olevia säännöksiä, jotka eivät välttämättä ole tässä yhteydessä tarkoituksenmukaisia. Vaikka sähköistä rahaa koskeva direktiivi ja laajemmin maksupalveludirektiivi voisivat kattaa joitakin stablecoineihin liittyvien palvelujen tarjoajia, niillä ei ehkä pystytä riittävästi lieventämään tärkeimpiä kuluttajansuojaan kohdistuvia riskejä, kuten lompakkopalvelujen tarjoajien aiheuttamia riskejä. Sähköistä rahaa koskevassa direktiivissä ei myöskään anneta erityisiä säännöksiä systeemistä yhteisöistä, jollaisia globaaleista stablecoineista voi mahdollisesti tulla.

- *Vaihtoehto 3 – Toimenpiteet, joilla pyritään rajoittamaan stablecoinien käyttöä EU:ssa*

Vaihtoehdossa 3 rajoitettaisiin stablecoinien liikkeeseenlaskua ja tämäntyyppisiin kryptovaroihin liittyvien palvelujen tarjoamista. Tämä lähestymistapa voisi mahdollisesti olla perusteltu, koska stablecoinien ja erityisesti globaalien stablecoinien aiheuttamat riskit (kuten rahoitusvakauteen, rahapolitiikkaan ja rahapoliittiseen suvereniteettiin kohdistuvat riskit) olisivat suuremmat kuin hyödyt, joita EU:ssa olevat kuluttajat saisivat nopeista, edullisista, tehokkaista ja osallistavista maksuvälineistä. Vaihtoehto 3 aiheuttaisi kuitenkin kustannuksia jo käytössä oleville stablecoineille ja estäisi tähän uudentyypiseen kryptovaraan liittyvien etujen hyödyntämisen. Vaihtoehto 3 ei myöskään vastaisi EU:n tasolla asetettuja tavoitteita innovoinnin edistämisestä rahoitusalaan. Lisäksi vaihtoehdossa 3 ei välttämättä oteta huomioon kaikkia riskejä, joita voi kohdistua rahoitusvakauteen, jos kuluttajat EU:ssa ottavat laajalti käyttöön kolmansissa maissa liikkeeseen laskettuja stablecoineja.

Komissio katsoi, että paras ratkaisu stablecoinien tapauksessa on vaihtoehto 1 yhdistettynä muuta kryptovaroja koskevaan vaihtoehtoon 2. Näin vältetään eri maiden sääntelyerojen hyväksikäyttö silloin kun on kyse sellaisista stablecoineista, joita ei voida erottaa sähköisestä rahasta, ja hajautetussa tilikirjassa liikkeeseen lasketun sähköisen rahan kohtelusta. Yhdistämällä vaihtoehto 1 ja edellä kuvattu vaihtoehto 2 (täysi yhdenmukaistaminen), jota sovelletaan muuntotyypisiin EU:n voimassa olevan rahoituspalvelulainsäädännön soveltamisalan ulkopuolelle jääviin kryptovaroihin, stablecoineille saataisiin aikaan kattava ja kokonaisvaltainen EU:n kehys, jolla voitaisiin lieventää finanssimarkkinoiden vakauden valvontaryhmän²⁸ esiin tuomia riskejä, erityisesti rahoitusvakauteen kohdistuvia riskejä. Stablecoinien rakenne on monimutkainen, ja se muodostuu monista toisistaan riippuvaisista toiminnoista ja oikeushenkilöistä. Vaihtoehdon 1 mukainen sääntelymalli (yhdessä tähän asti sääntelyn piiriin kuulumattomia kryptovaroja koskevan vaihtoehdon 2 kanssa) kattaisi toiminnot, joita tavallisesti esiintyy stablecoinin rakenteessa (hallintoelin, omaisuudenhoito, maksutoiminnot ja asiakasrajapinnan toiminnot), ja se kattaisi myös sellaisen yhteisöjen välisen vuorovaikutuksen, joka voi lisätä rahoitusvakauteen kohdistuvaa riskiä.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Ehdotetussa asetuksessa kryptovarojen liikkeeseenlaskijat veloitetaan julkaisemaan tietoasiakirja (niin sanottu kryptovaran kuvaus), jossa on annettava tietyt pakolliset tiedot. Jotta voitaisiin välttää uusia hallinnollisia rasitteita, pienet ja keskisuuret yritykset (pk-yritykset) vapautetaan tällaisen tietoasiakirjan julkaisemisvelvollisuudesta, jos kryptovarojen

²⁸ Finanssimarkkinoiden vakauden valvontaryhmä, ”Addressing the regulatory, supervisory and oversight challenges raised by “global stablecoin” arrangements”.

yleisölle tarjoamisen yhteenlasketut vastikkeet 12 kuukauden aikana ovat alle 1 000 000 euroa. Stablecoinien liikkeeseenlaskijoilta ei vaadita kansallisen toimivaltaisen viranomaisen myöntämää toimilupaa, jos liikkeessä olevien stablecoinien määrä on alle 5 000 000 euroa. Lisäksi kryptovarapalvelun tarjoajille asetetut vaatimukset ovat oikeassa suhteessa tarjottujen palvelujen aiheuttamiin riskeihin.

- **Perusoikeudet**

EU on sitoutunut edistämään korkeatasoista perusoikeuksien suojelua ja allekirjoittanut useita ihmisoikeussopimuksia. Tämän osalta ehdotuksella ei pitäisi olla suoraa vaikutusta kyseisiin oikeuksiin, sellaisina kuin ne on lueteltu YK:n tärkeimmässä ihmisoikeusyleissopimuksissa, Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, joka on keskeinen osa EU:n perussopimuksia, ja Euroopan ihmisoikeussopimuksessa (ECHR).

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Tällä ehdotuksella on vaikutuksia kansallisten toimivaltaisten viranomaisten, EPV:n ja ESMAn kustannuksiin ja hallinnollisiin rasitteisiin. Näiden kustannusten määrä ja jakautuminen määräytyvät kryptovarojen liikkeeseenlaskijoille ja kryptovarapalvelun tarjoajille asetettavien täsmällisten vaatimusten ja niihin liittyvien valvonta- ja seurantatehtävien mukaan.

Kullekin jäsenvaltiolle aiheutuvat valvontakustannukset (henkilöstö, koulutus, tietotekniikkainfrastruktura ja erityiset tutkintavälineet mukaan luettuina) ovat arviolta 350 000 – 500 000 euroa vuodessa, ja kertaluonteisten kustannusten arvioidaan olevan 140 000 euroa. Osa näistä kustannuksista katettaisiin kuitenkin valvontamaksuilla, joita kansalliset toimivaltaiset viranomaiset perisivät kryptovarapalvelun tarjoajilta ja kryptovarojen liikkeeseenlaskijoilta.

EPV:n tarvitsee ajan mittaan yhteensä 18 kokoaikaista työntekijää valvomaan merkittävien referenssivaratokenien ja sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoita. EPV:lle aiheutuu myös ylimääräisiä tietotekniikkakustannuksia, virkamatkakuluja paikalla tehtävistä tarkastuksista ja käännskustannuksia. Kaikki nämä kustannukset katettaisiin kuitenkin kokonaisuudessaan maksuilla, joita perittäisiin merkittävien referenssivaratokenien ja merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoilta.

Arvioidut kustannukset, joita ESMalle aiheutuu kaikki kryptovarapalvelun tarjoajat kattavan rekisterin perustamisesta ja sen ylläpitämisestä kansallisilta toimivaltaisilta viranomaisilta ja EPV:ltä saatujen tietojen avulla, on tarkoitus kattaa ESMAn toimintatalousarviosta.

Ehdotuksen rahoitus- ja talousarviovaikutukset esitetään yksityiskohtaisesti tähän ehdotukseen liitettyssä rahoitus selvityksessä.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Vankan seuranta- ja arviointimekanismin luominen on ratkaisevan tärkeää sen varmistamiseksi, että toteutetuilla sääntelytoimilla saavutetaan niiden tavoitteet. Komissio on sen vuoksi laatinut ohjelman tämän asetuksen tuotosten ja vaikutusten seuraamiseksi. Komissio vastaa parhaiksi arvioitujen toimintavaihtoehtojen vaikutusten seurannasta vaikutustenarvioinnissa esitetyn ei-tyhjentävän indikaattoriluettelon perusteella (s. 64–65). Komissio vastaa myös asetuksen vaikutusten arvioinnista, ja sen tehtävänä on laatia kertomus neuvostolle ja parlamentille (ehdotetun asetuksen 122 artikla).

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Tämän ehdotuksen tarkoituksena on taata oikeusvarmuus sellaisten kryptovarojen osalta, jotka eivät kuulu EU:n voimassa olevan rahoituspalvelulainsäädännön soveltamisalaan, ja vahvistaa yhdenmukaiset EU:n tason säännöt kryptovarapalvelun tarjoajia ja kryptovarojen liikkeeseenlaskijoita varten. Ehdotetulla asetuksella korvataan nykyiset kansalliset kehykset, joita sovelletaan EU:n voimassa olevan rahoituspalvelulainsäädännön ulkopuolelle jääviin kryptovarioihin, ja siinä vahvistetaan myös ns. stablecoineja koskevat erityissäännöt, myös sähköiseksi rahaksi katsottavia stablecoineja varten. Ehdotettu asetus on jaettu yhdeksään osastoon.

I osastossa vahvistetaan asetuksen kohde, sen soveltamisala ja asetuksessa käytetyt määritelmät. I osaston 1 artiklan mukaan asetusta sovelletaan kryptovarapalvelun tarjoajiin ja kryptovarojen liikkeeseenlaskijoihin ja siinä vahvistetaan yhdenmukaiset vaatimukset, jotka koskevat kryptovarojen liikkeeseenlaskuun sovellettavia läpinäkyvyys- ja julkistamisvaatimuksia, kryptovarapalvelun tarjoajien toimintaa, organisaatiota ja hallintoa sekä kuluttajansuojasääntöjä ja toimenpiteitä markkinoiden väärinkäytön estämiseksi. I osaston 2 artiklassa rajataan asetuksen soveltamisala sellaisiin kryptovarioihin, joita ei pidetä EU:n rahoituspalvelulainsäädännön mukaisina rahoitusvälineinä, talletuksina tai strukturoituina talletuksina. I osaston 3 artiklassa vahvistetaan asetuksessa käytettävät termit ja määritelmät, seuraavat mukaan luettuina: ”kryptovara”, ”kryptovarojen liikkeeseenlaskija”, ”referenssivaratoken” (josta käytetään usein nimitystä ”stablecoin”), ”sähköisen rahan token” (josta käytetään usein nimitystä ”stablecoin”), ”kryptovarapalvelun tarjoaja” ja ”hyödyketoken”. Samassa artiklassa määritellään myös erilaiset kryptovarapalvelut. Tässä yhteydessä olisi otettava huomioon, että komissio voi antaa delegoituja säädöksiä, joissa täsmennetään joitakin määritelmien teknisiä osia niiden mukauttamiseksi markkinoiden ja teknologian kehitykseen.

Ehdotetun asetuksen II osastossa annetaan säännökset muiden kryptovarojen kuin referenssivaratokenien ja sähköisen rahan tokenien tarjoamisesta yleisölle ja kaupankäynnin kohteeksi ottamisesta. Säännösten mukaan liikkeeseenlaskija saa tarjota tällaisia kryptovaroja yleisölle unionissa tai hakea niiden ottamista kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa, jos se täyttää 4 artiklassa asetetut vaatimukset, kuten velvoitteen, jonka mukaan sen on oltava oikeushenkilö, ja velvoitteen, jonka mukaan sen on laadittava *kryptovaran kuvaus* 5 artiklan (liitteen I) mukaisesti ja annettava se tiedoksi toimivaltaisille viranomaisille (7 artikla) ja julkaistava se (8 artikla). Kun kryptovaran kuvaus on julkaistu, kryptovarojen liikkeeseenlaskija saa tarjota kryptovarojaan yleisölle EU:ssa tai hakea tällaisten kryptovarojensa ottamista kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa (10 artikla). II osaston 4 artikla sisältää myös joitakin poikkeuksia kryptovaran kuvauksen julkaisemisvaatimuksesta. Kuvausta ei esimerkiksi tarvitse julkaista, jos kryptovaroja tarjotaan yleisölle pieniä määriä (alle 1 miljoonaa euroa 12 kuukauden jakson aikana) tai jos niitä tarjotaan ainoastaan esiteasetuksessa (asetus (EU) 2017/1129) määritellyille kokeneille sijoittajille. II osaston 5 artiklassa ja liitteessä I vahvistetaan sisältövaatimukset kryptovaran kuvaukselle, joka liittyy kryptovarojen yleisölle tarjoamiseen tai niiden ottamiseen kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa, ja 6 artiklassa asetetaan joitakin vaatimuksia, jotka liittyvät muiden kryptovarojen kuin referenssivaratokenien ja sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden tuottamaan markkinointiaineistoon. Kryptovaran kuvaukseen ei sovelleta kansallisten toimivaltaisten viranomaisten ennakkohyväksyntää (7 artikla). Se annetaan tiedoksi kansallisille toimivaltaisille viranomaisille, ja sen on etenkin sisällettävä arvio siitä, voidaanko kyseessä olevaa kryptovaraa pitää rahoitusmarkkinadirektiivin (direktiivi 2014/65/EU) mukaisena rahoitusvälineenä. Sen jälkeen kun kryptovaran kuvaus on annettu tiedoksi toimivaltaisille viranomaisille, niillä on

valtuudet keskeyttää tai kieltää kryptovaran tarjoaminen yleisölle, vaatia lisätietojen sisällyttämistä kryptovaran kuvaukseen tai julkaista tieto siitä, että liikkeeseenlaskija ei noudata asetusta (7 artikla). II osasto sisältää myös erityissäännöksiä ajallisesti rajatusta kryptovarojen tarjoamisesta yleisölle (9 artikla), alkuperäisen kryptovaran kuvauksen muuttamisesta (11 artikla), kryptovarojen ostajille myönnettävästä peruuttamisoikeudesta (12 artikla), kaikille kryptovarojen liikkeeseenlaskijoille asetetuista velvoitteista (13 artikla) ja kryptovaran kuvaukseen liittyvästä liikkeeseenlaskijoiden vastuusta (14 artikla).

III osaston 1 luvussa kuvataan menettely, jota noudattaen kansalliset toimivaltaiset viranomaiset myöntävät toimiluvan referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoille ja hyväksyvät niiden kryptovaran kuvaukset (16–19 artikla ja liitteet I ja II). Jotta referenssivaratokenien liikkeeseenlaskija voisi saada luvan toimia unionissa, sen on oltava EU:hun sijoittautunut oikeushenkilö (15 artikla). Lukuun 1 sisältyvässä 15 artiklassa säädetään lisäksi, että referenssivaratokeneita ei saa tarjota yleisölle unionissa eikä ottaa kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa, jos liikkeeseenlaskijalla ei ole toimilupaa unionissa eikä se julkaise kryptovaran kuvausta, jonka sen toimivaltainen viranomainen on hyväksynyt. Kyseinen artikla sisältää myös poikkeuksia, jotka koskevat referenssivaratokenien vähäisiä määriä ja sellaisia referenssivaratokeneita, joita markkinoidaan ja jaellaan yksinomaan kokeneille sijoittajille ja jotka ovat yksinomaan tällaisten sijoittajien hallussa. Lukuun 1 sisältyvässä 20 artiklassa annetaan yksityiskohtaiset säännökset toimiluvan peruuttamisesta ja 21 artiklassa säädetään kryptovaran kuvauksen muuttamisessa noudatettavasta menettelystä.

III osaston 2 luvussa vahvistetaan referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden velvollisuudet. Sen mukaan tällaisten liikkeeseenlaskijoiden on toimittava rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti (23 artikla). Siinä vahvistetaan myös säännöt, jotka koskevat kryptovaran kuvauksen ja mahdollisen markkinointiaineiston julkaisemista (24 artikla), sekä markkinointiaineistoa koskevat vaatimukset (25 artikla). Lisäksi liikkeeseenlaskijoihin sovelletaan jatkuvaa tiedottamisvelvollisuutta (26 artikla), ja niiden on otettava käyttöön valitusten käsittelymenettely (27 artikla).

Niiden on myös noudatettava muita vaatimuksia, kuten eturistiriitoihin sovellettavia sääntöjä (28 artikla), velvoitetta ilmoittaa toimivaltaisille viranomaisilleen kaikista muutoksista ylimmässä hallintoelimestään (29 artikla), ohjaus- ja hallintojärjestelmiä koskevia vaatimuksia (30 artikla), omia varoja koskevia vaatimuksia (31 artikla), referenssivaratokeneita tukevaan varojen reserviin sovellettavia sääntöjä (32 artikla) ja reservivarojen säilytystä koskevia vaatimuksia (33 artikla). Lukuun 3 sisältyvässä 34 artiklassa säädetään, että liikkeeseenlaskija saa sijoittaa reservivarat ainoastaan turvallisiin ja vähäriskisiin varoihin. Sen 35 artiklassa edellytetään lisäksi, että referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijat julkistavat kyseisiin tokeneihin liittyvät oikeudet, myös liikkeeseenlaskijaan tai varojen reserviin kohdistuvat mahdolliset suorat vaadeoikeudet. Lisäksi 35 artiklassa säädetään referenssivaratokenien haltijoille myönnettävistä vähimmäisoikeuksista, joita sovelletaan silloin kun referenssivaratokenien liikkeeseenlaskija ei myönnä reservivaroihin tai liikkeeseenlaskijaan kohdistuvia suoria lunastuttamis- tai vaadeoikeuksia kaikille kyseisten tokenien haltijoille. Lukuun 3 sisältyvässä 36 artiklassa säädetään, että referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijat tai kryptovarapalvelun tarjoajat eivät saa maksaa korkoa tällaisten tokenien haltijoille.

III osaston 4 luvussa vahvistetaan säännöt, jotka koskevat omistusosuuksien hankintaa referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoissa, ja 37 artiklassa annetaan yksityiskohtaiset säännökset omistusosuuksien aiotun hankinnan arvioinnista ja 38 artiklassa yksityiskohtaiset säännökset tällaisen arvioinnin sisällöstä.

III osaston 5 lukuun sisältyvässä 39 artiklassa vahvistetaan perusteet, joita EPV käyttää määrittäessään, onko referenssivaratoken luokiteltava merkittäväksi. Nämä perusteet ovat seuraavat: referenssivaratokenien kehittäjien asiakaskunnan koko, referenssivaratokenien arvo tai niiden markkina-arvo, liiketoimien lukumäärä ja arvo, varojen reservin koko, liikkeeseenlaskijan rajatylittävän toiminnan merkittävyys ja kytkeytyminen rahoitusjärjestelmään. Lisäksi 39 artiklassa siirretään komissiolle valta antaa delegoitu säädös, jossa määritellään tarkemmin edellytykset, joiden täytyessä referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijaa pidetään merkittävänä, ja kynnysarvot, joiden ylittyessä tällainen liikkeeseenlaskija katsotaan merkittäväksi. Kyseinen artikla sisältää joitakin sellaisia kynnysarvoja, joita delegoidussa säädöksessä on aina noudatettava. Lukuun 5 sisältyvässä 40 artiklassa annetaan yksityiskohtaiset säännökset referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoille tarjottavasta mahdollisuudesta luokitella tällaiset tokeninsa omasta aloitteestaan merkittäviksi hakiessaan toimilupaa. Lukuun 5 sisältyvässä 41 artiklassa luetellaan merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden lisävelvollisuudet, joihin kuuluvat muun muassa omien varojen lisävaatimukset, likviditeetin hallintapolitiikka ja yhteentoimivuus.

III osaston 6 lukuun sisältyvässä 42 artiklassa säädetään, että liikkeeseenlaskijalla on oltava menettely toimintansa hallittua alajoa varten.

IV osaston 1 luvussa säädetään sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden toimilupamenettelystä. Lukuun 1 sisältyvässä 43 artiklassa säädetään, että sähköisen rahan tokeneita ei saa tarjota yleisölle unionissa eikä ottaa kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa, ellei liikkeeseenlaskija ole saanut toimilupaa toimia luottolaitoksena tai direktiivin 2009/110/EY 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitoksena. Lukuun 1 sisältyvässä 43 artiklassa säädetään lisäksi, että 'sähköisen rahan tokeneita' pidetään direktiivissä 2009/110/EY määriteltynä 'sähköisenä rahana'.

Lukuun 1 sisältyvän 44 artiklan mukaan sähköisen rahan tokenien haltijoille on myönnettävä saatava suhteessa liikkeeseenlaskijaan: sähköisen rahan tokenit on laskettava liikkeeseen nimellisarvoon varoja vastaanotettaessa, ja liikkeeseenlaskijoiden on sähköisen rahan tokenien haltijan pyynnöstä lunastettava tokenit milloin tahansa niiden nimellisarvoon. Lukuun 1 sisältyvässä 45 artiklassa kielletään sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoita ja kryptovarapalvelun tarjoajia maksamasta korkoa tällaisten tokenien haltijoille. Lukuun 1 sisältyvässä 46 artiklassa ja liitteessä III vahvistetaan sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskun yhteydessä julkaistavaa kryptovaran kuvausta koskevat vaatimukset, joihin kuuluvat muun muassa seuraavat: kuvaus liikkeeseenlaskijasta, yksityiskohtainen kuvaus liikkeeseenlaskijan hankkeesta, maininta siitä, koskeeko kuvaus sähköisen rahan tokenien tarjoamista yleisölle vai niiden ottamista kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa, sekä tiedot sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijaan, sähköisen rahan tokeneihin ja hankkeen toteuttamiseen liittyvistä riskeistä. Lukuun 1 sisältyvässä 47 artiklassa säädetään sähköiseen rahan tokeneita koskevaan kryptovaran kuvaukseen liittyvästä vastuusta. Samaan lukuun sisältyvässä 48 artiklassa asetetaan vaatimukset markkinointiaineistolle, joka liittyy sähköisen rahan tokenien tarjoamiseen yleisölle, ja 49 artiklassa säädetään, että varat, jotka liikkeeseenlaskija vastaanottaa sähköisen rahan tokenien vastineeksi, on sijoitettava sähköisen rahan tokenin referenssivaluutan määräiseen varallisuuteen.

IV osaston 2 lukuun sisältyvässä 50 artiklassa säädetään, että EPV luokittelee sähköisen rahan tokenit merkittäviksi käyttäen 39 artiklassa lueteltuja perusteita. Lukuun 2 sisältyvässä 51 artiklassa annetaan yksityiskohtaiset säännökset sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoille tarjottavasta mahdollisuudesta luokitella tällaiset tokeninsa omasta aloitteestaan merkittäviksi hakiessaan toimilupaa. Lukuun 2 sisältyvässä 52 artiklassa

luetellaan merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden lisävelvollisuudet. Merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden on sovellettava reservivarojen säilyttämistä koskevaa 33 artiklaa ja näiden varojen sijoittamista koskevaa 34 artiklaa direktiivin 2009/110/EY 7 artiklan sijasta, 41 artiklan 1, 2 ja 3 kohtaa palkka- ja palkkiopolitiikasta, yhteentoimivuudesta ja likviditeetin hallinnasta, 41 artiklan 4 kohtaa direktiivin 2009/110/EY 5 artiklan sijasta ja toiminnan hallittua alasajoa koskevaa 42 artiklaa.

V osasto sisältää säännökset kryptovarapalvelun tarjoajien toimiluvan myöntämiseen ja niiden toiminnan harjoittamiseen sovellettavista edellytyksistä. Luku 1 sisältää toimilupaa koskevat säännökset (53 artikla). Siinä annetaan yksityiskohtaiset säännökset toimilupahakemuksen sisällöstä (54 artikla) ja arvioinnista (55 artikla) sekä toimivaltaisille viranomaisille myönnetystä oikeudesta toimiluvan peruuttamiseen (56 artikla). Luku 1 sisältää myös säännökset ESMAn valtuuttamisesta perustamaan kaikki kryptovarapalvelun tarjoajat kattava rekisteri (57 artikla), joka sisältää myös tietoja toimivaltaisten viranomaisten tiedoksi antamista kryptovaran kuvauksista. Kryptovarapalvelujen rajatylittävää tarjoamista varten 58 artiklassa annetaan yksityiskohtaiset säännökset siitä, miten kotijäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava kryptovarapalvelun tarjoajien rajatylittävästä toiminnasta vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

Luvussa 2 asetetaan kaikkia kryptovarapalvelun tarjoajia koskevat vaatimukset, joita ovat muun muassa velvollisuus toimia rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti (59 artikla) vakavaraisuusvaatimukset (60 artikla ja liite IV), toiminnan järjestämistä koskevat vaatimukset (61 artikla), asiakkaiden kryptovarojen ja varojen säilyttämistä koskevat säännöt (63 artikla), velvollisuus ottaa käyttöön valitusten käsittelymenettely (64 artikla), eturistiriitoja koskevat säännöt (65 artikla) ja ulkoistamista koskevat säännöt (66). V osaston 3 luvussa asetetaan seuraavia palveluja koskevat vaatimukset: kryptovarojen säilytys (67 artikla), kryptovarojen kauppapaikan toiminnan harjoittaminen (68 artikla), kryptovarojen vaihtaminen fiat-valuuttaan tai muihin kryptovarioihin (69 artikla), toimeksiantojen toteuttaminen (70 artikla), kryptovarojen tarjoaminen (71 artikla), toimeksiantojen vastaanottaminen ja välittäminen kolmansien osapuolten puolesta (72 artikla) ja kryptovaroja koskevan neuvonnan antaminen (73 artikla). Luku 4 sisältää säännöt, jotka koskevat omistussuoksien hankintaa kryptovarapalvelun tarjoajissa.

VI osastossa säädetään kielloista ja vaatimuksista, joiden tarkoituksena on estää kryptovarioihin liittyvä markkinoiden väärinkäyttö. VI osaston 76 artiklassa määritellään markkinoiden väärinkäyttöä koskevien sääntöjen soveltamisala. VI osaston 77 artiklassa määritellään sisäpiiritiedon käsite ja säädetään, että liikkeeseenlaskijan, jonka kryptovarot otetaan kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa, on julkistettava sisäpiiritietoa. Osasto sisältää lisäksi säännöksiä, joissa kielletään sisäpiirikaupat (78 artikla), sisäpiiritiedon laiton ilmaiseminen (79 artikla) ja markkinoiden manipulointi (80 artikla).

VII osastossa annetaan yksityiskohtaiset säännökset kansallisten toimivaltaisten viranomaisten, EPV:n ja ESMAn valtuuksista. VII osaston 1 luvussa veloitetaan jäsenvaltiot nimeämään yksi tai useampi toimivaltainen viranomainen asetuksen soveltamista varten, mukaan lukien yksi toimivaltainen viranomainen, joka on nimetty keskitetyksi yhteyspisteeksi (81 artikla). Luvussa 1 annetaan lisäksi yksityiskohtaiset säännökset kansallisten toimivaltaisten viranomaisten valtuuksista (82 artikla), toimivaltaisten viranomaisten välisestä yhteistyöstä (83 artikla), toimivaltaisten viranomaisten ja ESMAn sekä EPV:n välisestä yhteistyöstä (84 artikla) ja toimivaltaisten viranomaisten ja muiden viranomaisten välisestä yhteistyöstä (85 artikla). Se sisältää myös yksityiskohtaiset säännökset jäsenvaltioiden ilmoitusvelvollisuuksista (86 artikla), salassapitovelvollisuutta koskevista säännöistä (87 artikla), tietosuojasäännöistä (88 artikla) sekä suojatoimenpiteistä, joita vastaanottavien jäsenvaltioiden kansalliset toimivaltaiset viranomaiset voivat toteuttaa (89 artikla). Lukuun 1

sisältyvässä 90 artiklassa vahvistetaan säännöt kolmansien maiden kanssa tehtävästä yhteistyöstä ja 91 artiklassa säädetään toimivaltaisten viranomaisten suorittamasta valitusten käsittelystä.

VII osaston 2 luvussa annetaan yksityiskohtaiset säännökset toimivaltaisten viranomaisten määräämistä hallinnollisista seuraamuksista ja toimenpiteistä (92 artikla), toimivaltaisilla viranomaisilla olevien valvontavaltuuksien ja seuraamusten määräämistä koskevien valtuuksien käytöstä (93 artikla), muutoksenhakuoikeudesta (94 artikla), päätösten julkaisemisesta (95 artikla), seuraamusten ilmoittamisesta EPV:lle ja ESMA:lle (96 artikla) sekä rikkomisista ilmoittamisesta ja niistä ilmoittavien henkilöiden suojelusta (97 artikla).

VII osaston 3 luvussa annetaan yksityiskohtaiset säännökset merkittävien referenssivaratokenien ja merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoita koskevista EPV:n valtuuksista, myös sen valvontatehtävistä (98 artikla) ja merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden valvontakollegioita koskevista säännöistä (99 artikla). Kollegion jäsenenä ovat muun muassa merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan kotijäsenvaltion toimivaltainen viranomainen, EPV, ESMA, tärkeimpiä kryptovarojen kauppapaikkoja valvovat toimivaltaiset viranomaiset, säilytysyhteisöt ja merkittäviin referenssivaratokeneihin liittyviä palveluja tarjoavat luottolaitokset sekä EKP. Jos merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskija on sijoittautunut jäsenvaltioon, jonka valuutta ei ole euro, tai jos reservivaroihin sisältyy valuutta, joka ei ole euro, kollegion jäsenistöön kuuluu myös kyseisen jäsenvaltion keskuspankki. Kollegioon kuulumattomat toimivaltaiset viranomaiset voivat pyytää kollegiolta kaikkia valvontatehtäviensä hoitamisen kannalta olennaisia tietoja. Lisäksi 99 artiklassa säädetään, että EPV laatii yhteistyössä ESMA:n ja Euroopan keskuspankkijärjestelmän kanssa luonnoksia sääntelystandardeiksi, joiden mukaisesti määritetään tärkeimmät kauppapaikat ja säilytysyhteisöt ja kollegion käytännön järjestelyjen yksityiskohdat.

Lukuun 3 sisältyvässä 100 artiklassa kollegiolle annetaan valtuudet antaa ei-sitovia lausuntoja. Nämä lausunnot voivat liittyä muun muassa siihen, että liikkeeseenlaskijaa vaaditaan pitämään hallussaan suurempaa omien varojen määrää, tai ne voivat koskea muutettua kryptovaran kuvausta, suunniteltua toimiluvan peruuttamista tai kolmannen maan valvontaviranomaisen kanssa tehtäväksi suunniteltua tietojenvaihtosopimusta. EPV:n ja toimivaltaisten viranomaisten on otettava asianmukaisesti huomioon kollegion antama lausunto, ja jos ne eivät hyväksy kyseistä lausuntoa ja siihen mahdollisesti sisältyviä suosituksia, niiden on lopullisessa päätöksessään esitettävä perustelut sille, miksi kyseisestä lausunnosta tai kyseisistä suosituksista on poikettu merkittävästi.

Lukuun 3 sisältyvässä 101 artiklassa vahvistetaan merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden valvontakollegioihin sovellettavat säännöt. Nämä kollegiot toimivat samalla tavoin kuin referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden valvontakollegiot (ja niissä ovat lisäksi jäsenenä muun muassa merkittäviin sähköisen rahan tokeneihin liittyviä maksupalveluja tarjoavien tärkeimpien maksulaitosten toimivaltaiset viranomaiset). Saman luvun 102 artiklassa säädetään tällaisten kollegioiden valtuuksista antaa ei-sitovia lausuntoja.

Luku 4 luku sisältää säännökset merkittävien referenssivaratokenien ja merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoita koskevista EPV:n valtuuksista ja toimivallasta: salassapitovelvollisuus (103 artikla), tietopyyntö (104 artikla), yleiset tutkintavaltuudet (105 artikla), paikalla tehtävät tarkastukset (106 artikla), tietojenvaihto (107 artikla), kolmansien maiden kanssa tietojenvaihdosta tehtävät sopimukset (108 artikla), kolmansilta mailta saatujen tietojen ilmaiseminen (109 artikla) ja yhteistyö muiden viranomaisten kanssa (110 artikla). Lukuun 4 sisältyvässä 111 artiklassa säädetään salassapitovelvollisuudesta ja 112 artiklassa EPV:n toteuttamista valvontatoimenpiteistä. Hallinnollisista seuraamuksista ja

muista toimenpiteistä säädetään 113 artiklassa, joka sisältää yksityiskohtaiset säännökset sakoista, ja sitä seuraavissa artikloissa, joissa säädetään uhkasakoista (114 artikla), sakkojen ja uhkasakkojen julkistamisesta, luonteesta ja täytäntöönpanosta (115 artikla) sekä valvontatoimenpiteiden toteuttamisessa ja sakkojen määräämisessä noudatettavista menettelysäännöistä (116 artikla). Lukuun 4 sisältyvässä 117 artiklassa vahvistetaan vaatimukset, jotka koskevat asianomaisten henkilöiden kuulemista, ja 118 artiklassa vahvistetaan Euroopan unionin tuomioistuimen täysi harkintavalta EPV:n päätöksiin nähden. Lukuun 4 sisältyvän 119 artiklan mukaan EPV veloittaa merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoilta ja merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoilta kannettavat maksut asetuksen nojalla annetun delegoidun säädöksen mukaisesti. Lukuun 4 sisältyvässä 120 artiklassa annetaan EPV:lle valtuudet siirtää tiettyjä valvontatehtäviä toimivaltaisille viranomaisille, jos merkittävien referenssivaratokenien tai merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden asianmukainen valvonta tätä edellyttää.

VIII osastossa säädetään komissiolle delegoitujen säädösten hyväksymistä varten siirretyn säädösvalan käyttämisestä. Ehdotettu asetusta sisältää komissiolle annetun valtuutuksen hyväksyä delegoituja säädöksiä, joissa täsmennetään tiettyjä asetuksessa säädettyjä yksityiskohtia, vaatimuksia ja järjestelyjä (121 artikla).

IX osasto sisältää siirtymä- ja loppusäännökset, joissa muun muassa säädetään, että komissio laatii kertomuksen, jossa arvioidaan asetuksen vaikutuksia (122 artikla). IX osaston 123 artiklassa luetellaan siirtymäjärjestelyt, joihin sisältyy voimassa olevien sääntöjen soveltamisen jatkamista koskeva lauseke, jota sovelletaan ennen asetuksen voimaantuloa liikkeeseen laskettuihin kryptovaroihin lukuun ottamatta referenssivaratokeneita ja sähköisen rahan tokeneita. IX osaston 124 artiklalla muutetaan unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta annettua direktiiviä (direktiivi (EU) 2019/1937²⁹) lisäämällä siihen tämä asetusta, ja 125 artiklassa täsmennetään, että tämä muutos on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä 12 kuukauden kuluessa asetuksen voimaantulosta. IX osaston 126 artiklassa säädetään, että asetusta aletaan soveltaa 18 kuukauden kuluttua sen voimaantulosta, lukuun ottamatta sähköisen rahan tokeneihin ja referenssivaratokeneihin liittyviä säännöksiä, joita aletaan soveltaa asetuksen voimaantulopäivänä.

²⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1937, annettu 23 päivänä lokakuuta 2019, unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta (EUVL L 305, 26.11.2019, s. 17).

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS**kryptovarojen markkinoista ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI ja EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 114 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksityksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan keskuspankin lausunnon³⁰,ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon³¹,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Komission tiedonannolla ”Digitaalisen rahoituksen strategia”³² pyritään varmistamaan, että unionin rahoituspalvelulainsäädäntö soveltuu digiaikaan ja että sillä edistetään kansalaisten hyväksi toimivaa tulevaisuuden taloutta muun muassa mahdollistamalla innovatiivisten teknologioiden käyttö. Unioni on ilmaissut ja vahvistanut, että sillä on toimintapoliittinen intressi edistää läpimurtoteknologioiden kehittämistä ja käyttöönottoa rahoitusalailla, lohkoketju ja hajautetun tilikirjan teknologia, jäljempänä ’DLT-teknologia’, mukaan lukien.
- (2) Rahoitusalailla kryptovarat ovat yksi tärkeimmistä DLT-teknologian sovelluksista. Kryptovarat ovat digitaalisen arvon tai oikeuksien kirjauksia, jotka voivat tarjota merkittävää hyötyä sekä markkinaosapuolille että kuluttajille. Kryptovarojen liikkeeseenlaskut voivat tarjota edullisemmän, vähemmän rasitteita aiheuttavan ja osallistavamman tavan rahoittaa pieniä ja keskisuuria yrityksiä (pk-yrityksiä), sillä ne yksinkertaistavat pääoman hankintaprosesseja ja lisäävät kilpailua. Maksuvälineinä käytettävät maksutokenit voivat tarjota mahdollisuuksia edullisempiin, nopeampiin ja tehokkaampiin maksuihin, erityisesti rajatylittävissä tilanteissa, rajoittamalla välittäjien määrää.

³⁰ EUVL C [...], [...], s. [...].

³¹ EUVL C , , s. .

³² Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle EU:n digitaalisen rahoituksen strategiasta, COM(2020) 591.

- (3) Joitakin kryptovaroja voidaan pitää Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU³³ 4 artiklan 1 kohdan 15 alakohdassa määriteltynä rahoitusvälineinä. Suurin osa kryptovaroista jää kuitenkin rahoituspalveluja koskevan unionin lainsäädännön soveltamisalan ulkopuolelle. Kryptovarapalveluista, kuten kryptovarojen kauppapaikkojen toiminnasta, kryptovarojen vaihtamisesta fiat-valuuttaan tai muihin kryptovarioihin ja kryptovarojen säilytyksestä, ei ole annettu sääntöjä. Tällaisten sääntöjen puuttuminen jättää kryptovarojen haltijat alttiiksi riskeille erityisesti aloilla, jotka eivät kuulu kuluttajansuojasääntöjen piiriin. Tällaisten sääntöjen puuttumisesta voi myös olla seurauksena merkittäviä riskejä markkinoiden luotettavuudelle kryptovarojen jälkimarkkinoilla, markkinoiden manipulointi mukaan luettuna. Puuttuakseen näihin riskeihin jotkin jäsenvaltiot ovat ottaneet käyttöön erityisiä sääntöjä, jotka koskevat kaikkia rahoituspalveluista annetun unionin lainsäädännön soveltamisalan ulkopuolelle jääviä kryptovaroja tai joitakin tällaisten kryptovarojen alaryhmiä. Toiset jäsenvaltiot harkitsevat lainsäädännön antamista tällä alalla.
- (4) Unionin yleisen kryptovaroja koskevan kehyksen puuttuminen voi johtaa siihen, että käyttäjät eivät luota kryptovarioihin, mikä haittaa niiden markkinoiden kehittymistä ja voi johtaa siihen, että mahdollisuuksia menetetään innovatiivisten digitaalisten palvelujen, vaihtoehtoisten maksuvälineiden tai unionissa olevien yritysten uusien rahoituslähteiden osalta. Lisäksi kryptovaroja käyttävillä yrityksillä ei ole oikeusvarmuutta siitä, miten niiden kryptovaroja kohdellaan eri jäsenvaltioissa, mikä haittaa niiden pyrkimyksiä käyttää kryptovaroja digitaaliseen innovointiin. Unionin yleisen kryptovaroja koskevan kehyksen puuttuminen voisi myös johtaa sääntelyn hajanaisuuteen, mikä vääristäisi kilpailua sisämarkkinoilla, vaikeuttaisi kryptovarapalvelun tarjoajien pyrkimyksiä laajentaa toimintaansa yli rajojen ja johtaisi eri maiden sääntelyerojen hyväksikäyttöön. Kryptovarojen markkinat ovat edelleen kooltaan vaatimattomat, eivätkä ne vielä aiheuta uhkaa rahoitusvakaudelle. On kuitenkin todennäköistä, että kuluttajat saattavat ottaa laajalti käyttöön sellaisten kryptovarojen alaluokan, joiden tapauksessa tarkoituksena on vakiinnuttaa kryptovarojen hinta yhdistämällä niiden arvo tiettyyn omaisuuserään tai omaisuuseristä muodostuvaan koriin. Tällainen kehitys voisi aiheuttaa lisähaasteita rahoitusvakaudelle, rahapolitiikan välittymismekanismitille ja rahapoliittiselle suvereniteetille.
- (5) Sen vuoksi unionin tasolla tarvitaan erityinen ja yhdenmukaistettu kehys, jotta voidaan antaa erityissäännöt kryptovaroja ja niihin liittyviä toimintoja ja palveluja varten ja selkeyttää sovellettavaa oikeudellista kehystä. Tällaisen yhdenmukaistetun kehyksen olisi katettava myös kryptovarapalvelut, jos ne eivät jo kuulu rahoituspalveluja koskevan unionin lainsäädännön soveltamisalaan. Tällaisen kehyksen olisi tuettava innovointia ja tervettä kilpailua, ja sillä olisi samalla varmistettava korkeatasoinen kuluttajansuoja ja markkinoiden luotettavuus kryptovarojen markkinoilla. Kehyksen olisi oltava selkeä ja tarjottava kryptovarapalvelun tarjoajille mahdollisuus laajentaa liiketoimintaansa yli rajojen, ja sen olisi helpotettava niiden pääsyä pankkipalvelujen piiriin, jotta ne voivat harjoittaa toimintaansa sujuvasti. Kehyksellä olisi myös varmistettava rahoitusvakaus ja puututtava rahapoliittisiin riskeihin, joita voi aiheutua sellaisista kryptovaroista, joiden hinta pyritään vakauttamaan ottamalla niiden referenssiksi jokin valuutta, omaisuuserä tai valuutoista tai omaisuuseristä muodostuva

³³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 349).

kori. Kryptovarojen markkinoita koskevalla unionin kehyksellä on tarkoitus parantaa kuluttajansuojaa sekä lisätä markkinoiden luotettavuutta ja rahoitusvakautta sääntelemällä kryptovarojen tarjoamista yleisölle ja tällaisiin kryptovarioihin liittyviä palveluja. Sillä ei kuitenkaan pitäisi säännellä perustana olevaa teknologiaa, ja sen olisi mahdollistettava sekä avoimien että suljettujen hajautettujen tilikirjojen käyttö.

- (6) Rahoituspalveluja koskevassa unionin lainsäädännössä ei saisi suosia yhtä tiettyä teknologiaa. Kryptovaroja, joita pidetään direktiivin 2014/65/EU 4 artiklan 1 kohdan 15 alakohdassa määriteltynä ”rahoitusvälineinä”, olisi sen vuoksi edelleen säänneltävä voimassa olevalla unionin yleisellä lainsäädännöllä, direktiivi 2014/65/EU mukaan lukien, riippumatta niiden liikkeeseenlaskussa tai siirrossa käytetystä teknologiasta.
- (7) Keskuspankkien rahapoliittisen viranomaisen ominaisuudessa liikkeeseen laskemiin tai muiden viranomaisten liikkeeseen laskemiin kryptovarioihin ei pitäisi soveltaa kryptovaroja koskevaa unionin kehystä eikä sitä pitäisi soveltaa myöskään tällaisten keskuspankkien tai muiden viranomaisten tarjoamiin kryptovarapalveluihin.
- (8) Kaiken kryptovarojen alalla annettavan lainsäädännön olisi oltava tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottavaa erityissääntelyä, ja sen olisi pysyttävä innovoinnin ja teknologian kehityksen tahdissa. ”Kryptovarot” ja ”hajautetun tilikirjan teknologia” olisi sen vuoksi määriteltävä mahdollisimman laajasti, jotta ne kattaisivat kaikenlaiset kryptovarot, jotka eivät tällä hetkellä kuulu rahoituspalveluja koskevan unionin lainsäädännön soveltamisalaan. Tällaisella lainsäädännöllä olisi myös edistettävä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa. ”Kryptovarojen” määritelmän olisi sen vuoksi vastattava rahanpesunvastaisen toimintaryhmän (FATF)³⁴ suosituksissa esitettyä ”virtuaalivarojen” määritelmää. Samasta syystä kaikkien kryptovarapalvelujen luetteloiden olisi sisällettävä myös sellaiset virtuaalivarioihin liittyvät palvelut, jotka todennäköisesti aiheuttavat huolta rahanpesusta ja jotka rahanpesunvastainen toimintaryhmä on määrittänyt tällaisiksi palveluiksi.
- (9) Olisi erotettava kolme kryptovarojen alaluokkaa, joihin olisi sovellettava tarkemmin määriteltyjä vaatimuksia. Ensimmäisen alaluokan muodostaa kryptovaratyyppi, jonka tarkoituksena on tarjota digitaalinen oikeus DLT-teknologian kautta saatavilla olevaan tavaraan tai palveluun ja jonka ainoastaan kyseisen tokenin liikkeeseenlaskija hyväksyy (”hyödyketokenit”). Tällaisten ”hyödyketokenien” tarkoitukset eivät liity rahoitukseen vaan digitaalisen alustan ja digitaalisten palvelujen toimintaan, ja kyseisiä tokeneita olisi pidettävä omana kryptovaratyyppinä. Toisen kryptovarojen alaluokan muodostavat ”referenssivaratokenit”. Tällaisten referenssivaratokenien arvo pyritään vakauttamaan siten, että niiden referenssinä on useita laillisina maksuvälineinä käytettäviä valuuttoja, yksi tai useampi hyödyke, yksi tai useampi kryptovara tai tällaisten varojen kori. Tällaisilla referenssivaratokeneilla, joiden arvo on vakautettu, pyritään usein siihen, että niiden haltijat käyttävät niitä maksuvälineenä ostaessaan tavaroita ja palveluja ja arvon säilyttämiseksi. Kolmas kryptovarojen alaluokka muodostuu kryptovaroista, jotka on tarkoitettu ensisijaisesti maksuvälineiksi ja joiden arvo pyritään vakauttamaan ottamalla niiden referenssiksi vain yksi fiat-valuutta. Tällaiset kryptovarot toimivat pitkälti samaan tapaan kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/110/EY³⁵ 2 artiklan 2 alakohdassa

³⁴ FATF (2012-2019), International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation, FATF, Paris, France (www.fatf-gafi.org/recommendations.html).

³⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/110/EY, annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitosten liiketoiminnan aloittamisesta, harjoittamisesta ja toiminnan

määritelty sähköinen raha. Sähköisen rahan tapaan tällaiset kryptovarat ovat kolikoiden ja seteleiden sähköisiä vastineita ja niitä käytetään maksujen suorittamiseen. Tällaiset kryptovarat määritellään ”sähköisen rahan tokeneiksi”.

- (10) Sähköisen rahan ja sellaisten kryptovarojen, joiden referenssinä on yksi fiat-valuutta, välillä on yhtäläisyyksistä huolimatta eräitä merkittäviä eroja. Direktiivin 2009/110/EY 2 artiklan 2 alakohdassa määritellyn sähköisen rahan haltijoille myönnetään aina saatava suhteessa sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitokseen, ja haltijoilla on sopimukseen perustuva oikeus lunastuttaa sähköinen rahansa laillisena maksuvälineenä käytettävää fiat-valuutta vastaan milloin tahansa kyseisen valuutan nimellisarvoon. Sitä vastoin jotkin sellaiset kryptovarat, joiden referenssinä on yksi laillisena maksuvälineenä käytettävä fiat-valuutta, eivät synnytä haltijoilleen tällaista saatavaa suhteessa kyseisten kryptovarojen liikkeeseenlaskijoihin, ja ne voisivat jäädä direktiivin 2009/110/EY soveltamisalan ulkopuolelle. Jotkin sellaiset kryptovarat, joiden referenssinä on yksi fiat-valuutta, eivät puolestaan synnytä haltijalleen sellaista saatavaa, joka vastaisi kyseisen valuutan nimellisarvoa, tai ne rajoittavat lunastusaikaa. Se, että tällaisten kryptovarojen haltijoilla ei ole saatavaa suhteessa kyseisten varojen liikkeeseenlaskijoihin tai että tällainen saatava ei ole kryptovarojen referenssivaluutan nimellisarvon mukainen, voisi heikentää kyseisten kryptovarojen käyttäjien luottamusta. Jotta vältettäisiin direktiivissä 2009/110/EY vahvistettujen sääntöjen kiertäminen, ’sähköisen rahan tokenien’ määritelmän olisi oltava mahdollisimman laaja, jotta se kattaisi sellaisten kryptovarojen tyyppit, joiden referenssinä on yksi laillisena maksuvälineenä käytettävä fiat-valuutta. Eri maiden sääntelyerojen hyväksikäytön välttämiseksi olisi vahvistettava tiukat ehdot sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskulle, mukaan lukien vaatimus, jonka mukaan sähköisen rahan tokenien on oltava joko Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 575/2013³⁶ määritellyn luottolaitoksen tai direktiivin 2009/110/EY mukaisesti toimiluvan saaneen sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitoksen liikkeeseen laskemia. Samasta syystä myös sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden olisi myönnettävä niiden käyttäjille saatava, jonka perusteella näillä on oikeus milloin tahansa lunastuttaa tokeninsa niiden referenssivaluutta vastaan kyseisen valuutan nimellisarvoon. Koska sähköisen rahan tokenit ovat myös kryptovaroja ja voivat näin aiheuttaa uusia kryptovaroille tyypillisiä kuluttajansuojaan ja markkinoiden luotettavuuteen liittyviä haasteita, myös niihin olisi sovellettava tässä asetuksessa vahvistettuja sääntöjä, jotta tällaisiin kuluttajansuojaan ja markkinoiden luotettavuuteen liittyviin haasteisiin voitaisiin puuttua.
- (11) Kun otetaan huomioon kryptovarojen mukanaan tuomat riskit ja mahdollisuudet, on tarpeen vahvistaa säännöt kryptovarojen liikkeeseenlaskijoita varten, joiksi olisi katsottava kaikki sellaiset oikeushenkilöt, jotka tarjoavat yleisölle minkä tahansa tyyppisiä kryptovaroja tai hakevat tällaisten kryptovarojen ottamista kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa.
- (12) On tarpeen vahvistaa erityiset säännöt yhteisöille, jotka tarjoavat kryptovarapalveluja. Ensimmäinen tällaisten palvelujen luokka muodostuu kryptovarojen kauppapaikan toiminnan varmistamisesta, kryptovarojen vaihtamisesta laillisina maksuvälineinä käytettäviin fiat-valuuttoihin tai muihin kryptovarioihin käymällä kauppaa omaan

vakauden valvonnasta, direktiivien 2005/60/EY ja 2006/48/EY muuttamisesta sekä direktiivin 2000/46/EY kumoamisesta (EUVL L 267, 10.10.2009, s. 7).

³⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 575/2013, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 176, 27.6.2013, s. 1).

lukuun sekä kolmansien osapuolten puolesta tarjottavasta palvelusta, jolla varmistetaan kryptovarojen säilytys ja hallinnointi tai kryptovarioihin pääsykeinoon valvonta. Toinen tällaisten palvelujen luokka muodostuu kryptovarojen tarjoamisesta, kryptovaroja koskevien toimeksiantojen vastaanottamisesta tai välittämisestä, kryptovaroja koskevien toimeksiantojen toteuttamisesta kolmansien osapuolten puolesta ja kryptovaroja koskevan neuvonnan antamisesta. Jokaista henkilöä, joka tarjoaa tällaisia kryptovarapalveluja ammattimaisesti, olisi pidettävä 'kryptovarapalvelun tarjoajana'.

- (13) Kaikkien kryptovarojen liikkeeseenlaskijoiden olisi oltava oikeushenkilöitä, jotta voitaisiin varmistaa, että toimivaltaiset viranomaiset seuraavat ja valvovat asianmukaisesti muiden kryptovarojen kuin referenssivaratokenien tai sähköisen rahan tokenien tarjoamisia yleisölle unionissa, sekä kaikkia tällaisten kryptovarojen ottamisia kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa.
- (14) Kuluttajansuojan varmistamiseksi kryptovarojen mahdollisille ostajille olisi tiedotettava niiden kryptovarojen ominaisuuksista, toiminnoista ja riskeistä, joita ne aikovat ostaa. Kun kryptovaroja tarjotaan yleisölle unionissa tai kun haetaan kryptovarojen ottamista kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa, kryptovarojen liikkeeseenlaskijoiden olisi laadittava, annettava tiedoksi toimivaltaiselle viranomaiselle ja julkaistava tietoasiakirja, jäljempänä 'kryptovaran kuvaus', joka sisältää tiedot, joiden julkistaminen on pakollista. Tällaisen kryptovaran kuvauksen olisi sisällettävä yleistietoa liikkeeseenlaskijasta, hankitulla pääomalla toteutettavasta hankkeesta, kryptovarojen tarjoamisesta yleisölle tai niiden ottamisesta kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa, kryptovarioihin liitetyistä oikeuksista ja velvollisuuksista, kryptovarojen perustana käytetystä teknologiasta ja kryptovarioihin liittyvistä riskeistä. Jotta voidaan varmistaa kryptovarojen haltijoiden tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu, kryptovaran kuvauksen ja soveltuvin osin kaiken yleisölle tarjoamiseen liittyvän markkinointiaineiston sisältämien tietojen on oltava tasapuolisia ja selkeitä, eivätkä ne saa olla harhaanjohtavia.
- (15) Oikeasuhteisen lähestymistavan varmistamiseksi vaatimusta laatia ja julkaista kryptovaran kuvaus ei pitäisi soveltaa sellaisten kryptovarojen tarjoamisiin, jotka ovat muita kryptovaroja kuin referenssivaratokeneitä tai sähköisen rahan tokeneitä ja joita tarjotaan ilmaiseksi, tai sellaisten kryptovarojen tarjoamisiin, joita tarjotaan ainoastaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1129³⁷ 2 artiklan e alakohdassa määritellyille kokeneille sijoittajille ja jotka voivat olla yksinomaan tällaisten kokeneiden sijoittajien hallussa, tai joita tarjotaan yksittäisen jäsenvaltion tasolla tarkasteltuna pienelle joukolle tai jotka ovat ainutlaatuisia eivätkä ole korvattavissa muilla kryptovaroilla.
- (16) Pienille ja keskisuurille yrityksille ja startup-yrityksille ei saisi aiheutua liiallisia hallinnollisia rasitteita. Sellaiset kryptovarojen tarjoamiset yleisölle unionissa, jotka eivät ylitä riittävää yhteenlaskettua kynnysarvoa 12 kuukauden jaksolla, olisi sen vuoksi vapautettava kryptovaran kuvauksen laatimisvelvollisuudesta. Kuluttajansuojan varmistamiseksi annettua EU:n horisontaalista lainsäädäntöä, kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2011/83/EU³⁸, Euroopan parlamentin ja

³⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/1129, annettu 14 päivänä kesäkuuta 2017, arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla ottamisen yhteydessä julkaistavasta esitteestä ja direktiivin 2003/71/EY kumoamisesta (EUVL L 168, 30.6.2017, s. 12).

³⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/83/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011, kuluttajan oikeuksista, neuvoston direktiivin 93/13/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston

neuvoston direktiiviä 2005/29/EY³⁹ ja kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5 päivänä huhtikuuta 1993 annettua neuvoston direktiiviä 93/13/ETY⁴⁰, ja tämän lainsäädännön sisältämiä tiedonantovelvoitteita sovelletaan kuitenkin edelleen tällaisiin kryptovarojen yleisölle tarjoamisiin silloin, kun niihin liittyy yritysten ja kuluttajien välisiä suhteita.

- (17) Jos yleisölle tarjoaminen liittyy sellaista palvelua koskeviin hyödyketokeneihin, joka ei ole vielä toiminnassa, kryptovaran kuvauksessa esitetyn yleisölle tarjoamisen kesto saa olla enintään 12 kuukautta. Tämä yleisölle tarjoamisen kestoja koskeva rajoitus ei liity ajankohtaan, jona tuotteesta tai palvelusta tulee tosiasiallisesti toimiva ja jona hyödyketokenin haltija voi käyttää sitä sen jälkeen kun yleisölle tarjoaminen on päättynyt.
- (18) Valvonnan mahdollistamiseksi kryptovarojen liikkeeseenlaskijoiden olisi ennen kuin kryptovaroja tarjotaan yleisölle unionissa tai ennen kuin tällaisia kryptovaroja otetaan kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa, annettava tiedoksi kryptovaran kuvauksensa ja soveltuvin osin markkinointiaineistonsa sen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa niillä on sääntömääräinen kotipaikka tai sivuliike. Kolmanteen maahan sijoittautuneiden liikkeeseenlaskijoiden olisi annettava tiedoksi kryptovaran kuvauksensa ja soveltuvin osin markkinointiaineistonsa sen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa kryptovaroja on tarkoitus tarjota yleisölle tai jossa niiden ottamista kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa haetaan ensisijaisesti.
- (19) Tarpeettomia hallinnollisia rasitteita olisi vältettävä. Sen vuoksi toimivaltaisia viranomaisia ei pitäisi vaatia hyväksymään kryptovaran kuvausta ennen sen julkaisemista. Toimivaltaisilla viranomaisilla olisi kuitenkin julkaisemisen jälkeen oltava valtuudet edellyttää lisätietojen sisällyttämistä kryptovaran kuvaukseen ja soveltuvin osin niiden markkinointiaineistoon.
- (20) Toimivaltaisten viranomaisten olisi voitava keskeyttää tai kieltää kryptovarojen tarjoaminen yleisölle tai tällaisten kryptovarojen ottaminen kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa, jos tällainen yleisölle tarjoaminen tai kaupankäynnin kohteeksi ottaminen ei täytä sovellettavia vaatimuksia. Toimivaltaisilla viranomaisilla olisi myös oltava valtuudet julkaista varoitus siitä, että liikkeeseenlaskija ei ole täyttänyt näitä vaatimuksia, joko verkkosivustollaan tai julkaisemalla lehdistötiedote.
- (21) Sellaiset kryptovaran kuvaukset ja soveltuvin osin sellainen markkinointiaineisto, jotka on annettu asianmukaisesti tiedoksi toimivaltaiselle viranomaiselle, olisi julkaistava, minkä jälkeen kryptovarojen liikkeeseenlaskijoiden olisi voitava tarjota kryptovarojaan yleisölle kaikkialla unionissa ja hakea tällaisten kryptovarojen ottamista kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa.
- (22) Kuluttajansuojan varmistamiseksi sellaisille kuluttajille, jotka hankkivat muita kryptovaroja kuin referenssivaratokeneita tai sähköisen rahan tokeneita suoraan

direktiivin 1999/44/EY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 85/577/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/7/EY kumoamisesta (EUVL L 304, 22.11.2011, s. 64).

³⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/29/EY, annettu 11 päivänä toukokuuta 2005, sopimattomista elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisistä kaupallisista menettelyistä sisämarkkinoilla ja neuvoston direktiivin 84/450/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 97/7/EY, 98/27/EY ja 2002/65/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta (sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskeva direktiivi) (EUVL L 149, 11.6.2005, s. 22).

⁴⁰ Neuvoston direktiivi 93/13/ETY, annettu 5 päivänä huhtikuuta 1993, kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista (EYVL L 95, 21.4.1993, s. 29).

liikkeeseenlaskijalta tai sellaiselta kryptovarapalvelun tarjoajalta, joka tarjoaa kryptovaroja liikkeeseenlaskijan puolesta, olisi annettava peruuttamisoikeus, joka on voimassa rajoitetun ajan kyseisten varojen hankinnan jälkeen. Jotta voidaan varmistaa sellaisten yleisölle tarjoamisten sujuva päätökseen saattaminen, joille liikkeeseenlaskija on asettanut aikarajan, kuluttajan ei pitäisi voida käyttää tällaista peruuttamisoikeutta merkintäajan päättymisen jälkeen. Peruuttamisoikeutta ei pitäisi myöskään soveltaa, jos kryptovarot, jotka ovat muita kryptovaroja kuin referenssivaratokeneita tai sähköisen rahan tokeneita, otetaan kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa, koska tällaisessa tapauksessa kyseisten kryptovarojen hinta riippuu kryptovarojen markkinoiden vaihteluista.

- (23) Vaikka muiden kryptovarojen kuin referenssivaratokenien tai sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijat olisi vapautettu velvollisuudesta julkaista kryptovaran kuvaus, niiden olisi tästä huolimatta toimittava rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti, viestittävä kryptovarojen haltijoiden kanssa tasapuolisella, selkeällä ja totuudenmukaisella tavalla sekä tunnistettava, ehkäistävä, hallittava mahdollisia eturistiriitoja ja ilmoitettava niistä ja niillä olisi lisäksi oltava tehokkaat hallinnolliset järjestelyt sen varmistamiseksi, että niiden järjestelmät ja turvallisuusprotokollat ovat unionin normien mukaisia. Toimivaltaisten viranomaisten avustamiseksi niiden valvontatehtävissä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle, jäljempänä 'ESMA', jonka olisi toimittava tiiviissä yhteistyössä Euroopan pankkiviranomaisen, jäljempänä 'EPV', kanssa, olisi annettava valtuudet julkaista kyseisiä järjestelmiä ja turvallisuusprotokollia koskevia ohjeita edellä tarkoitettujen unionin normien tarkemmaksi määrittelemiseksi.
- (24) Kryptovarojen haltijoiden suojaamiseksi yksityisoikeudellista vastuuta koskevia sääntöjä olisi sovellettava kryptovarojen liikkeeseenlaskijoihin ja niiden ylimpiin hallintoelimiin siltä osin kuin on kyse yleisölle kryptovaran kuvauksessa annettavista tiedoista.
- (25) Referenssivaratokeneilla pyritään vakauttamaan tokenien arvo ottamalla sen referenssiksi useita fiat-valuuttoja, yksi tai useampi hyödyke, yksi tai useampi kryptovara tai tällaisten varojen kori. Käyttäjät saattavat näin ollen ottaa tällaiset tokenit laajalti käyttöön arvon siirtämisvälineinä tai maksuvälineinä, minkä vuoksi niihin liittyy suurempi kuluttajansuojaan ja markkinoiden luotettavuuteen kohdistuva riski kuin muihin kryptovarioihin. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoihin olisi sen vuoksi sovellettava tiukempia vaatimuksia kuin muiden kryptovarojen liikkeeseenlaskijoihin.
- (26) Niin sanottuja algoritmisia stablecoineja, joiden tapauksessa pyritään säilyttämään vakaa arvo käyttämällä protokollia, jotka mahdollistavat näiden kryptovarojen tarjonnan lisäämisen tai vähentämisen vastauksena kysynnän muutoksiin, ei pitäisi pitää referenssivaratokeneinä, jos niillä ei pyritä vakauttamaan niiden arvoa ottamalla referenssiksi yksi tai useampi muu omaisuususerä.
- (27) Jotta voidaan varmistaa, että referenssivaratokenien tarjoamista yleisölle valvotaan ja seurataan asianmukaisesti, tällaisten tokenien liikkeeseenlaskijoilla olisi oltava sääntömääräinen kotipaikka unionissa.
- (28) Referenssivaratokeneita pitäisi voida tarjota yleisölle unionissa tai tällaisten tokenien ottamista kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa pitäisi voida hakea vain, jos toimivaltainen viranomainen on antanut tällaisten kryptovarojen liikkeeseenlaskijalle toimiluvan ja hyväksynyt kyseisiä kryptovaroja koskevan kuvauksen. Toimilupavaatimusta ei kuitenkaan pitäisi soveltaa, jos

referenssivaratokeneita tarjotaan ainoastaan kokeneille sijoittajille tai jos tällaisten tokenien tarjoaminen yleisölle jää tietyn kynnyksen alapuolelle. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/36/EU⁴¹ nojalla toimiluvan saaneiden luottolaitosten ei pitäisi tarvita toista, tämän asetuksen mukaista toimilupaa voidakseen laskea liikkeeseen referenssivaratokeneita. Tällaisissa tapauksissa kyseisten referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijalta olisi kuitenkin edellytettävä, että se laatii kryptovaroja koskevan kuvauksen, jossa ilmoitetaan ostajille kyseisten tokenien ominaisuuksista ja riskeistä, ja antaa sen tiedoksi asianomaiselle toimivaltaiselle viranomaiselle ennen sen julkaisemista.

- (29) Toimivaltaisen viranomaisen olisi evättävä toimilupa, jos referenssivaratokenien mahdollisen liikkeeseenlaskijan liiketoimintamalli voi aiheuttaa vakavan uhan rahoitusvakaudelle, rahapolitiikan välittymismekanismin tai rahapoliittiselle suvereniteetille. Toimivaltaisen viranomaisen olisi kuultava EPV:tä ja ESMAa sekä, silloin kun referenssivaratokenien referenssinä on unionin valuuttoja, Euroopan keskuspankkia, jäljempänä 'EKP', ja kyseisten valuttujen liikkeeseenlaskijoina olevia kansallisia keskuspankkeja ennen toimiluvan myöntämistä tai epäämistä. EPV:n, ESMA:n ja tarvittaessa EKP:n ja kansallisten keskuspankkien olisi annettava toimivaltaiselle viranomaiselle ei-sitova lausunto mahdollisen liikkeeseenlaskijan hakemuksesta. Myöntäessään toimiluvan referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijalle toimivaltaisen viranomaisen olisi hyväksyttävä myös kyseisen yhteisön laatima kryptovaran kuvaus. Toimivaltaisen viranomaisen myöntämän toimiluvan olisi oltava voimassa kaikkialla unionissa, ja referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan olisi sen perusteella voitava tarjota tällaisia kryptovaroja sisämarkkinoilla ja hakea niiden ottamista kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa. Samaan tapaan myös kryptovaran kuvauksen olisi oltava voimassa kaikkialla unionissa, eikä jäsenvaltioilla saisi olla mahdollisuutta asettaa lisävaatimuksia.
- (30) Kuluttajansuojan varmistamiseksi referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden olisi aina annettava tällaisten tokenien haltijoille selkeää ja tasapuolista tietoa, joka ei ole harhaanjohtavaa. Referenssivaratokeneita koskevan kryptovaran kuvauksen olisi sisällettävä tiedot vakautusmekanismista ja reservivarojen sijoituspolitiikasta ja säilytysjärjestelyistä sekä haltijoiden saamista oikeuksista. Jos referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijat eivät myönnä kaikille tällaisten tokenien haltijoille suoraa vaadeoikeutta tai lunastuttamisoikeutta suhteessa reservivariihin, referenssivaratokeneita koskevassa kryptovaran kuvauksessa olisi oltava tästä selkeä ja yksiselitteinen varoitus. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden markkinointiaineistossa olisi myös oltava tällainen maininta, jos ne eivät tarjoa tällaisia suoria oikeuksia kaikille referenssivaratokenien haltijoille.
- (31) Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden olisi kryptovaran kuvaukseen sisältyvien tietojen lisäksi annettava tällaisten tokenien haltijoille tietoa jatkuvasti. Niiden olisi erityisesti ilmoitettava verkkosivustollaan vähintään kuukausittain tiedot liikkeeseen laskettujen referenssivaratokenien määrästä sekä reservivarojen arvosta ja koostumuksesta. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden olisi myös ilmoitettava kaikki sellaiset tapahtumat, joilla todennäköisesti on merkittävä vaikutus referenssivaratokenien arvoon tai reservivariihin, riippumatta siitä, onko kyseiset kryptovarot otettu kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa.

⁴¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta (EUVL L 176, 27.6.2013, s. 338).

- (32) Kuluttajansuojan varmistamiseksi referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden olisi aina toimittava rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti ja tällaisten tokenien haltijoiden etujen mukaisesti. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden olisi myös otettava käyttöön selkeä menettely kryptovarojen haltijoilta saatujen valitusten käsittelemiseksi.
- (33) Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden olisi otettava käyttöön toimintaperiaatteet sellaisten eturistiriitojen tunnistamiseksi, hallitsemiseksi ja mahdolliseksi ilmoittamiseksi, joita voi syntyä niiden ja niiden johtajien, osakkeenomistajien, asiakkaiden tai ulkopuolisten palveluntarjoajien välillä.
- (34) Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoilla olisi oltava vahvat ohjaus- ja hallintojärjestelmät, joihin sisältyvät selkeä organisaatorakenne, jossa vastuualueet on määritelty yksityiskohtaisesti, läpinäkyvästi ja johdonmukaisesti, sekä tehokkaat menettelyt sellaisten riskien tunnistamista, hallitsemista, valvomista ja raportointia varten, joille ne ovat tai saattavat olla alttiina. Tällaisten liikkeeseenlaskijoiden ylimmällä hallintoelimellä ja osakkeenomistajilla olisi oltava hyvä maine ja riittävä asiantuntemus, ja niiden olisi oltava rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan tavoitteen näkökulmasta sopivia ja luotettavia. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoilla olisi myös oltava käytössään resurssit, jotka ovat oikeassa suhteessa niiden toiminnan laajuuteen, ja niiden olisi aina varmistettava toimintansa jatkuvuus ja säännöllisyys. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden olisi tämän vuoksi laadittava liiketoiminnan jatkuvuutta koskevat toimintaperiaatteet, joiden tarkoituksena on varmistaa niiden keskeisten maksutoimintojen jatkaminen järjestelmiin ja menettelyihin liittyvien toimintahäiriöiden yhteydessä. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoilla olisi myös oltava vahva sisäisen valvonnan mekanismi ja riskinarviointimekanismi sekä järjestelmä, jolla turvataan vastaanotettujen tietojen eheys ja luottamuksellisuus.
- (35) Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijat ovat yleensä keskeisessä asemassa sellaisten yhteisöjen verkostossa, jotka varmistavat tällaisten kryptovarojen liikkeeseenlaskun ja niiden siirron ja jakamisen haltijoille. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijat olisi sen vuoksi velvoitettava luomaan ja ylläpitämään asianmukaiset sopimusjärjestelyt sellaisten kolmansien yhteisöjen kanssa, jotka huolehtivat vakautusmekanismista ja tokenien arvoa tukevien reservivarojen sijoittamisesta, tällaisten reservivarojen säilyttämisestä ja tarvittaessa referenssivaratokenien jakamisesta yleisölle.
- (36) Laajemman rahoitusjärjestelmän rahoitusvakauteen kohdistuvien riskien torjumiseksi referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoihin olisi sovellettava pääomavaatimuksia. Näiden pääomavaatimusten olisi oltava oikeassa suhteessa referenssivaratokenien liikkeeseenlaskun kokoon, ja ne olisi sen vuoksi laskettava prosenttiosuutena referenssivaratokenien arvoa tukevasta varojen reservistä. Toimivaltaisten viranomaisten olisi kuitenkin voitava lisätä tai vähentää omien varojen vaatimusten määrää muun muassa liikkeeseenlaskijan riskinarviointimekanismin arvioinnin, referenssivaratokeneitä tukevan reservin varojen laadun ja volatilitietin tai referenssivaratokenien yhteenlasketun arvon ja lukumäärän perusteella.
- (37) Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden olisi tokeniensa arvon vakauttamiseksi muodostettava kyseisiä kryptovaroja tukeva varojen reservi ja ylläpidettävä sitä jatkuvasti. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden olisi varmistettava tällaisen varojen reservin vakaa hallinnointi, ja niiden olisi erityisesti varmistettava, että aina kun referenssivaratokeneitä luodaan tai hävitetään, reservivaroihin tehdään vastaava

lisäys tai vähennys ja että tällaista lisäystä tai vähennystä hallinnoidaan asianmukaisesti, jotta vältetään reservivarojen markkinoihin kohdistuvat kielteiset vaikutukset. Omaisuusvakuudellisten kryptovarojen liikkeeseenlaskijoiden olisi sen vuoksi otettava käyttöön, ylläpidettävä ja määriteltävä yksityiskohtaisesti toimintaperiaatteita, joissa kuvataan muun muassa reservivarojen koostumus ja jakautuminen, reservivarojen aiheuttamien riskien kattava arviointi, menettely referenssivaratokenien luomista ja hävittämistä varten, menettely, jota noudatetaan ostettaessa referenssivaratokeneita ja lunastettaessa niitä reservivaroja vastaan, ja jos reservivarat sijoitetaan, liikkeeseenlaskijan noudattama sijoituspolitiikka.

- (38) Jotta vältettäisiin referenssivaratokeneihin liittyvä tappioriski ja säilytettäisiin kyseisten varojen arvo, referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoilla olisi oltava asianmukainen säilytyspolitiikka reservivaroja varten. Tällä politiikalla olisi varmistettava, että reservivarat on aina täysin erotettu liikkeeseenlaskijan omista varoista, että reservivaroja ei kiinnitetä eikä pantata vakuudeksi ja että referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijalla on nopea pääsy kyseisiin reservivaroihin. Reservivarojen olisi niiden luonteesta riippuen oltava joko asetuksessa (EU) N:o 575/2013 tarkoitetun luottolaitoksen tai toimiluvan saaneen kryptovarapalvelun tarjoajan säilytyksessä. Niiden luottolaitosten ja kryptovarapalvelun tarjoajien, jotka säilyttävät referenssivaratokenien tukena olevia reservivaroja, olisi oltava vastuussa referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijalle tai haltijoille tällaisten reservivarojen menetyksistä, elleivät ne osoita, että menetys on seurausta sellaisesta ulkoisesta tapahtumasta, johon ne eivät ole kohtuudella voineet vaikuttaa.
- (39) Referenssivaratokenien haltijoiden suojaamiseksi tokenien arvon tukena olevien varojen arvon alenemiselta referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden olisi sijoitettava reservivarat turvalliseen ja vähäriskiseen varallisuuteen, johon liittyvä markkina- ja luottoriski on minimaalinen. Koska referenssivaratokeneita voidaan käyttää maksuvälineenä, referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan olisi vastattava kaikista reservivarojen sijoittamisesta johtuvista voitoista ja tappioista.
- (40) Jotkin referenssivaratokenit voivat tarjota kaikille haltijoilleen oikeuksia, kuten lunastuttamisoikeuksia tai vaadeoikeuksia suhteessa reservivaroihin tai liikkeeseenlaskijaan, kun taas toiset referenssivaratokenit eivät tarjoa tällaisia oikeuksia kaikille haltijoilleen ja voivat rajoittaa lunastuttamisoikeuden tiettyihin haltijoihin. Kaikkien referenssivaratokeneita koskevien sääntöjen olisi oltava riittävän joustavia, jotta ne kattavat kaikki edellä tarkoitetut tilanteet. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden olisi sen vuoksi ilmoitettava tällaisten tokenien haltijoille, syntykö niille suora vaadeoikeus suhteessa liikkeeseenlaskijaan tai saavatko ne lunastuttamisoikeuksia. Jos referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijat myöntävät tällaisia liikkeeseenlaskijaan tai reservivaroihin kohdistuvia suoria oikeuksia kaikille haltijoille, niiden olisi vahvistettava tarkkaan ehdot, joiden mukaisesti näitä oikeuksia voidaan käyttää. Silloin kun referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijat rajoittavat tällaiset liikkeeseenlaskijaan tai reservivaroihin kohdistuvat suorat oikeudet rajalliseen määrään referenssivaratokenien haltijoita, niiden olisi silti tarjottava vähimmäisoikeudet kaikille referenssivaratokenien haltijoille. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden olisi varmistettava kyseisten tokenien likviditeetti toteuttamalla ja pitämällä voimassa asianmukaiset likviditeettijärjestelyt sellaisten kryptovarapalvelun tarjoajien kanssa, joiden vastuulla on tehdä sitovia hintatarjouksia ennakoitavasti referenssivaratokenien ostamiseksi ja myymiseksi fiat-valuuttaa vastaan. Jos referenssivaratokenien arvo poikkeaa merkittävästi reservivarojen arvosta, referenssivaratokenien haltijoilla olisi oltava oikeus vaatia suoraan

liikkeeseenlaskijalta referenssivaratokeniensa lunastamista reservivaroja vastaan. Sellaisilla referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoilla, jotka lopettavat toimintansa vapaaehtoisesti tai joiden toimintaa ajetaan alas hallitusti, olisi oltava käytössä sopimusjärjestelyt sen varmistamiseksi, että reservivaroista saatavat tulot maksetaan referenssivaratokenien haltijoille.

- (41) Sen varmistamiseksi, että referenssivaratokeneita käytetään pääasiassa vaihdantavälineenä eikä arvon säilyttämisvälineenä, referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijat ja mahdolliset kryptovarapalvelun tarjoajat eivät saisi maksaa korkoa referenssivaratokenien käyttäjille ajalta, jonka kyseiset tokenit ovat käyttäjien hallussa. Joitakin referenssivaratokeneita ja sähköisen rahan tokeneita olisi pidettävä merkittävänä, kun otetaan huomioon niiden promoottorien ja osakkeenomistajien mahdollisesti suuri asiakaskunta, niiden mahdollisesti suuri markkina-arvo, niitä tukevien varojen reservien potentiaalinen koko ja liiketoimien mahdollisesti suuri määrä sekä tällaisten kryptovarojen mahdollinen kytkeytyminen rahoitusjärjestelmään ja niiden mahdollinen rajatylittävä käyttö. Merkittäviin referenssivaratokeneihin ja merkittäviin sähköisen rahan tokeneihin, joilla voisi olla käyttäjinä suuri määrä haltijoita ja jotka voisivat aiheuttaa erityisiä haasteita rahoitusvakaudelle, rahapolitiikan välittymismekanismitille tai rahapolitiittiselle suvereniteetille, olisi sovellettava tiukempia vaatimuksia kuin muihin referenssivaratokeneihin ja sähköisen rahan tokeneihin.
- (42) Merkittävät referenssivaratokenit voivat laajan mittakaavansa vuoksi aiheuttaa suurempia rahoitusvakauteen kohdistuvia riskejä kuin sellaiset muut kryptovarot ja muut referenssivaratokenit, joiden liikkeeseenlasku on rajoitetumpaa. Merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoihin olisi sen vuoksi sovellettava tiukempia vaatimuksia kuin sellaisten muiden kryptovarojen tai referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoihin, joiden liikkeeseenlasku on rajoitetumpaa. Niihin olisi erityisesti sovellettava suurempia pääomavaatimuksia ja yhteentoimivuusvaatimuksia, ja niiden olisi otettava käyttöön likviditeetin hallintapolitiikka.
- (43) Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoilla olisi oltava hallittua alasajoa koskeva suunnitelma sen varmistamiseksi, että referenssivaratokenien haltijoiden oikeudet turvataan silloin, kun referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijat lopettavat toimintansa tai ajavat hallitusti alas toimintaansa kansallisen maksukyvyttömyyslainsäädännön mukaisesti.
- (44) Sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoilla olisi oltava joko direktiivin 2013/36/EU mukainen luottolaitoksen toimilupa tai direktiivin 2009/110/EY mukainen sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitoksen toimilupa ja niiden olisi täytettävä asiaankuuluvat direktiivissä 2009/110/EY asetetut toiminnalliset vaatimukset, jollei tässä asetuksessa toisin säädetä. Sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden olisi laadittava kryptovaran kuvaus ja annettava se tiedoksi toimivaltaiselle viranomaiselle. Jos sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlasku jää tietyn kynnyksarvon alapuolelle tai jos sähköisen rahan tokeneita voivat pitää hallussa yksinomaan kokeneet sijoittajat, tällaisten sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoihin ei pitäisi soveltaa toimilupavaatimuksia. Liikkeeseenlaskijoiden olisi kuitenkin aina laadittava kryptovaran kuvaus ja annettava se tiedoksi toimivaltaiselle viranomaiselle.
- (45) Sähköisen rahan tokenien haltijoille olisi myönnettävä saatava suhteessa kyseisten tokenien liikkeeseenlaskijaan. Sähköisen rahan tokenien haltijoille olisi aina myönnettävä milloin tahansa käytettävissä oleva oikeus lunastuttaa tokeninsa niiden

referenssinä olevan fiat-valuutan nimellisarvoon. Sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden olisi voitava periä maksu silloin kun sähköisen rahan tokenien haltijat vaativat tokeniensa lunastamista fiat-valuutaa vastaan. Tällaisen maksun olisi oltava oikeassa suhteessa sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijalle aiheutuneisiin todellisiin kustannuksiin nähden.

- (46) Sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijat ja mahdolliset kryptovarapalvelun tarjoajat eivät saisi maksaa korkoa sähköisen rahan tokenien haltijoille ajalta, jonka kyseiset tokenit ovat haltijoiden hallussa.
- (47) Sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijan laatiman kryptovaran kuvauksen olisi sisällettävä kaikki asiaankuuluvat tiedot, jotka koskevat kyseistä liikkeeseenlaskijaa ja kyseistä sähköisen rahan tokenien tarjoamista tai ottamista kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa ja jotka ovat tarpeen, jotta mahdolliset ostajat voivat tehdä tietoon perustuvan ostopäätöksen ja ymmärtää kyseiseen sähköisen rahan tokenien tarjoamiseen liittyvät riskit. Kryptovaran kuvauksessa olisi myös nimenomaisesti ilmoitettava, että sähköisen rahan tokenien haltijoille myönnetään saatavan muodossa ilmenevä lunastuttamisoikeus, jonka perusteella niillä on oikeus milloin tahansa lunastuttaa sähköisen rahan tokeninsa fiat-valuutaa vastaan sen nimellisarvoon.
- (48) Jos sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskija sijoittaa tokeneita vastaan saamansa varat, tällaiset varat olisi valuuttariskien välttämiseksi sijoitettava sähköisen rahan tokenin referenssivaluutan määräisiin varoihin.
- (49) Merkittävät sähköisen rahan tokenit voivat aiheuttaa suurempia riskejä rahoitusvakaudelle kuin sellaiset sähköisen rahan tokenit, jotka eivät ole merkittäviä, ja perinteinen sähköinen raha. Tällaisten merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoihin olisi sen vuoksi sovellettava lisävaatimuksia. Merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoihin olisi erityisesti sovellettava suurempia pääomavaatimuksia kuin muiden sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoihin sekä yhteentoimivuusvaatimuksia, ja niiden olisi otettava käyttöön likviditeetin hallintapolitiikka. Sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden olisi myös noudatettava tiettyjä referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoihin sovellettavia vaatimuksia, kuten reservivarojen säilyttämistä koskevia vaatimuksia, reservivarojen sijoittamista koskevia sääntöjä ja velvollisuutta laatia hallittua alasajoa koskeva suunnitelma.
- (50) Kryptovarapalveluja saisivat tarjota ainoastaan oikeushenkilöt, joilla on sääntömääräinen kotipaikka jossakin unionin jäsenvaltiossa ja joille sen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen, jossa kyseisen oikeushenkilön sääntömääräinen kotipaikka sijaitsee, on myöntänyt kryptovarapalvelun tarjoajan toimiluvan.
- (51) Tämä asetus ei saisi vaikuttaa unioniin sijoittautuneiden henkilöiden mahdollisuuteen käyttää kolmannen maan yrityksen tarjoamia kryptovarapalveluja omasta aloitteestaan. Kun kolmannen maan yritys tarjoaa kryptovarapalveluja unioniin sijoittautuneelle henkilölle tämän omasta aloitteesta, kyseisiä kryptovarapalveluja ei saisi katsoa unionissa tarjotuiksi. Kun kolmannen maan yritys pyrkii hankkimaan asiakkaita tai potentiaalisia asiakkaita unionissa tai mainostaa kryptovaroihin liittyviä palveluja tai toimintoja unionissa, tätä ei pitäisi katsoa sellaiseksi kryptovarapalveluksi, joka tarjotaan asiakkaan omasta aloitteesta. Tällaisessa tapauksessa kolmannen maan yrityksellä olisi oltava lupa toimia kryptovarapalvelun tarjoajana.

- (52) Koska kryptovarapalvelun tarjoajat ovat toistaiseksi olleet kooltaan suhteellisen pieniä, valtuudet myöntää toimilupa tällaisille palveluntarjoajille ja valvoa niitä olisi annettava kansallisille toimivaltaisille viranomaisille. Toimiluvan myöntäminen, epääminen ja peruuttaminen olisi annettava sen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen tehtäväksi, jossa yhteisöllä on sääntömääräinen kotipaikka. Tällaisessa toimiluvassa olisi ilmoitettava ne kryptovarapalvelut, joita kryptovarapalvelun tarjoajalla on lupa tarjota, ja toimiluvan olisi oltava voimassa kaikkialla unionissa.
- (53) Jotta kryptovarapalvelujen tarjonnasta voitaisiin tehdä kryptovarojen haltijoiden näkökulmasta läpinäkyvämpää, ESMAn olisi perustettava kryptovarapalvelun tarjoajien rekisteri, jonka olisi sisällettävä tietoa yhteisöistä, joilla on lupa tarjota kyseisiä palveluja kaikkialla unionissa. Rekisterin olisi sisällettävä myös kryptovarojen liikkeeseenlaskijoiden toimivaltaisille viranomaisille tiedoksi antamat ja julkaisemat kryptovaran kuvaukset.
- (54) Joidenkin rahoituspalveluja koskevan unionin lainsäädännön soveltamisalaan kuuluvien yritysten olisi voitava tarjota kryptovarapalveluja ilman ennakkoon myönnettävää toimilupaa. Direktiivin 2013/36/EU nojalla toimiluvan saaneilta luottolaitoksilta ei pitäisi vaatia toista toimilupaa kryptovarapalvelujen tarjoamista varten. Myös sijoituspalveluyritysten, joille on direktiivin 2014/65/EU nojalla myönnetty lupa tarjota yhtä tai useampaa sellaista kyseisessä direktiivissä määriteltyä sijoituspalvelua, jotka ovat samankaltaisia kuin kryptovarapalvelut, joita ne aikovat tarjota, olisi voitava tarjota kryptovarapalveluja kaikkialla unionissa ilman toista toimilupaa.
- (55) Kuluttajansuojan, markkinoiden luotettavuuden ja rahoitusvakauden varmistamiseksi kryptovarapalvelun tarjoajien olisi aina toimittava rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti asiakkaidensa etujen mukaisesti. Kryptovarapalveluja olisi pidettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2002/65/EY⁴² määriteltyinä 'rahoituspalveluina'. Jos palveluja myydään etänä, kryptovarapalvelun tarjoajien ja kuluttajien välisiin sopimuksiin olisi sovellettava kyseistä direktiiviä. Kryptovarapalvelun tarjoajien olisi annettava asiakkailleen selkeää ja tasapuolista tietoa, joka ei ole harhaanjohtavaa, ja varoitettava asiakkaitaan kryptovarioihin liittyvistä riskeistä. Kryptovarapalvelun tarjoajien olisi julkistettava hinnoittelupolitiikkansa ja otettava käyttöön valitusten käsittelymenettely, ja niillä olisi oltava tiukat toimintaperiaatteet eturistiriitojen tunnistamiseksi, ehkäisemiseksi, hallitsemiseksi ja ilmoittamiseksi.
- (56) Kuluttajansuojan varmistamiseksi kryptovarapalvelun tarjoajien olisi noudatettava joitakin vakavaraisuusvaatimuksia. Nämä vakavaraisuusvaatimukset olisi vahvistettava kiinteänä määränä tai suhteessa kryptovarapalvelun tarjoajien edellisen vuoden kiinteisiin yleiskustannuksiin niiden tarjoamien palvelujen tyyppistä riippuen.
- (57) Kryptovarapalvelun tarjoajiin olisi sovellettava tiukkoja organisatorisia vaatimuksia. Niiden johtajien ja suurimpien osakkeenomistajien olisi oltava rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan tavoitteen näkökulmasta sopivia ja luotettavia. Kryptovarapalvelun tarjoajilla olisi oltava palveluksessaan johtohenkilöitä ja henkilöstöä, joilla on riittävä osaaminen, tietämys ja asiantuntemus, ja niiden olisi toteutettava kaikki kohtuulliset toimenpiteet tehtäviensä suorittamiseksi, mukaan lukien liiketoiminnan jatkuvuutta koskevan suunnitelman laatiminen. Niillä olisi

⁴² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/65/EY, annettu 23 päivänä syyskuuta 2002, kuluttajille tarkoitettujen rahoituspalvelujen etämyynnistä ja neuvoston direktiivin 90/619/ETY sekä direktiivien 97/7/EY ja 98/27/EY muuttamisesta (EYVL L 271, 9.10.2002, s. 16).

oltava asianmukaiset sisäisen valvonnan mekanismit ja riskinarviointimekanismit sekä riittävät järjestelmät ja menettelyt, joilla varmistetaan vastaanotettujen tietojen eheys ja luottamuksellisuus. Kryptovarapalvelun tarjoajilla olisi oltava asianmukaiset järjestelyt, joiden avulla ne voivat pitää kirjaa kaikista suorittamistaan kryptovaroihin liittyvistä liiketoimista, toimeksiannoista ja palveluista. Niillä olisi myös oltava käytössään järjestelmät, joiden avulla voidaan havaita asiakkaiden mahdollinen markkinoiden väärinkäyttö.

- (58) Kuluttajansuojan varmistamiseksi kryptovarapalvelun tarjoajilla olisi oltava asianmukaiset järjestelyt, joilla turvataan asiakkaiden hallussapidettyjen kryptovarojen omistusoikeudet. Jos kryptovarapalvelun tarjoajien liiketoimintamalli edellyttää niiltä asiakkaan varojen, sellaisina kuin ne määritelty Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/2366⁴³ 4 artiklan 25 alakohdassa, hallussapitoa seteleinä, metallirahoina, tilirahana tai sähköisenä rahana, niiden olisi talletettava tällaiset varat luottolaitoksen tai keskuspankin haltuun. Kryptovarapalvelun tarjoajille olisi annettava lupa toteuttaa maksutapahtumia tarjoamiensa kryptovarapalvelujen yhteydessä ainoastaan, jos ne ovat saaneet toimiluvan maksulaitoksina direktiivin (EU) 2015/2366 mukaisesti.
- (59) Kryptovarapalvelun tarjoajiin olisi sen mukaan, millaisia palveluja ne tarjoavat ja millaisia erityisriskejä kuhunkin palvelutyyppiin liittyy, sovellettava nimenomaisesti kyseisiä palveluja koskevia erityisvaatimuksia. Kryptovarapalvelun tarjoajilla, jotka tarjoavat palvelua, joka muodostuu kryptovarojen säilytyksestä ja hallinnoinnista kolmansien osapuolten lukuun, olisi oltava asiakkaidensa kanssa sopimussuhde, johon sisältyy pakollisia sopimusmääräyksiä, ja niiden olisi otettava käyttöön säilytyspolitiikka ja pantava se täytäntöön. Tällaisten kryptovarapalvelun tarjoajien olisi myös katsottava olevan vastuussa kaikista vahingoista, jotka johtuvat tieto- ja viestintätekniikan häiriötilanteesta, mukaan lukien häiriötilanteet, jotka ovat seurausta kyberhyökkäyksestä, varkaudesta tai toimintahäiriöstä.
- (60) Kryptovarojen markkinoiden moitteettoman toiminnan varmistamiseksi kryptovarojen kauppapaikkaa ylläpitävillä kryptovarapalvelun tarjoajilla olisi oltava yksityiskohtaiset toimintasäännöt, ja niiden olisi varmistettava, että niiden järjestelmät ja menettelyt ovat riittävän häiriönsietokykyisiä, ja kyseisiin palvelutarjoajiin olisi sovellettava kauppaa edeltäviä ja kaupan jälkeisiä avoimuusvaatimuksia, jotka on mukautettu kryptovarojen markkinoihin. Kryptovarapalvelun tarjoajien olisi varmistettava, että niiden ylläpitämässä kryptovarojen kauppapaikassa toteutetut kaupat toimitetaan ja kirjataan hajautettuun tilikirjaan nopeasti. Kryptovarojen kauppapaikkaa ylläpitävillä kryptovarapalvelun tarjoajilla olisi myös oltava läpinäkyvä maksurakenne tarjotuille palveluille, jotta vältetään sellaiset toimeksiannot, jotka voisivat edistää markkinoiden väärinkäyttöä tai tavanomaisesta poikkeavaa kaupankäyntiä.
- (61) Kuluttajansuojan varmistamiseksi sellaisten kryptovarapalvelun tarjoajien, jotka vaihtavat kryptovaroja fiat-valuuttoihin tai muihin kryptovaroihin käyttäen omaa pääomaansa, olisi otettava käyttöön syrjimätön liiketoimintapolitiikka. Niiden olisi julkistettava joko sitovat hintatarjoukset tai menetelmä, jota ne käyttävät määrittäessään niiden kryptovarojen hintaa, joita ne haluavat ostaa tai myydä. Niihin olisi lisäksi sovellettava kaupan jälkeisiä avoimuusvaatimuksia. Kryptovarapalvelun

⁴³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta (EUVL L 337, 23.12.2015, s. 35).

tarjoajien, jotka toteuttavat kryptovaroja koskevia toimeksiantoja kolmansien osapuolten puolesta, olisi otettava käyttöön toteuttamisperiaatteet ja pyrittävä aina saavuttamaan asiakkaidensa kannalta paras mahdollinen tulos. Niiden olisi toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että niiden työntekijät eivät väärinkäytä asiakkaiden toimeksiantoihin liittyviä tietoja. Kryptovarapalvelun tarjoajien, jotka vastaanottavat toimeksiantoja ja välittävät ne muille kryptovarapalvelun tarjoajille, olisi otettava käyttöön menettelyt kyseisten toimeksiantojen nopeaa ja asianmukaista lähettämistä varten. Kryptovarapalvelun tarjoajat eivät saisi saada mitään rahallista tai ei-rahallista etua kyseisten toimeksiantojen välittämisestä jollekin tietylle kryptovarojen kauppapaikalle tai jollekin toiselle kryptovarapalvelun tarjoajalle.

- (62) Kryptovarapalvelun tarjoajien, jotka tarjoavat kryptovaroja mahdollisten käyttäjien puolesta, olisi ennen sopimuksen tekemistä ilmoitettava kyseisille henkilöille, miten ne aikovat suorittaa tämän palvelunsa. Niiden olisi myös otettava käyttöön erityistoimenpiteitä kyseisestä toiminnasta aiheutuvien eturistiriitojen ehkäisemiseksi.
- (63) Kuluttajansuojan varmistamiseksi kryptovarapalvelun tarjoajien, jotka tarjoavat kryptovarioihin liittyvää neuvontaa joko kolmannen osapuolen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan, olisi tehtävä alustava arvio asiakkaidensa kokemuksesta, tietämyksestä, tavoitteista ja tappionsietokyvystä. Jos asiakkaat eivät anna kryptovarapalvelun tarjoajille tietoja kokemuksestaan, tietämyksestään, tavoitteistaan ja tappionsietokyvystään tai jos on selvää, että kyseisillä asiakkaila ei ole riittävää kokemusta tai tietämystä asiaan liittyvien riskien ymmärtämiseksi tai tappionsietokykyä, kryptovarapalvelun tarjoajien olisi varoitettava kyseisiä asiakkaita siitä, että kryptovara tai kryptovarapalvelu ei ehkä sovellu niille. Neuvontaa antaessaan kryptovarapalvelun tarjoajien olisi laadittava raportti, joka sisältää yhteenvedon asiakkaiden tarpeista ja vaatimuksista sekä annetusta neuvonnasta.
- (64) On tarpeen varmistaa käyttäjien luottamus kryptovarojen markkinoihin ja kryptovarojen markkinoiden luotettavuuteen. Sen vuoksi on tarpeen vahvistaa säännöt, joiden tarkoituksena on estää markkinoiden väärinkäyttö tilanteissa, joissa kryptovarot on otettu kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa. Koska kryptovarojen liikkeeseenlaskijat ja kryptovarapalvelun tarjoajat ovat kuitenkin hyvin usein pk-yrityksiä, olisi kohtuutonta soveltaa niihin kaikkia Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 596/2014⁴⁴ säännöksiä. Sen vuoksi on tarpeen vahvistaa erityiset säännöt, joilla kielletään tietyt toimintatavat, jotka todennäköisesti heikentävät käyttäjien luottamusta kryptovarojen markkinoihin ja näiden markkinoiden luotettavuuteen ja joihin kuuluvat muun muassa kryptovarioihin liittyvät sisäpiirikaupat ja sisäpiiritiedon laiton ilmaiseminen sekä kryptovarioihin liittyvä markkinoiden manipulointi. Näitä erityissääntöjä, jotka koskevat kryptovarioihin liittyvää markkinoiden väärinkäyttöä, olisi sovellettava, kun kryptovaroja otetaan kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa.
- (65) Toimivaltaisille viranomaisille olisi annettava riittävät valtuudet valvoa kryptovarojen, myös referenssivaratokenien ja sähköisen rahan tokenien, liikkeeseenlaskua sekä kryptovarapalvelun tarjoajia, mukaan lukien valtuudet keskeyttää tai kieltää kryptovarojen liikkeeseenlasku tai kryptovarapalvelun tarjoaminen, ja tutkia markkinoiden väärinkäyttöä koskevien sääntöjen rikkomisia. Kun otetaan huomioon

⁴⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 596/2014, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 1).

kryptovarojen markkinoiden rajatylittävä luonne, toimivaltaisten viranomaisten olisi tehtävä keskenään yhteistyötä kryptovaroja ja kryptovarojen markkinoita sääntelevän oikeudellisen kehyksen mahdollisten rikkomisten havaitsemiseksi ja estämiseksi. Toimivaltaisilla viranomaisilla olisi myös oltava valtuudet määrätä seuraamuksia kryptovarojen, myös referenssivaratokenien ja sähköisen rahan tokenien, liikkeeseenlaskijoille ja kryptovarapalvelun tarjoajille.

- (66) Merkittäviä referenssivaratokeneita voidaan käyttää vaihdantavälineenä ja suurten maksutapahtumamäärien suorittamiseen rajatylittävissä yhteyksissä. Jotta vältetään toimijalle suotuisimman valvonnan hyväksikäyttö jäsenvaltioiden välillä, on asianmukaista antaa EPV:n tehtäväksi valvoa merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoita sen jälkeen, kun kyseiset referenssivaratokenit on luokiteltu merkittäviksi.
- (67) EPV:n olisi perustettava valvontakollegio merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoita varten. Nämä liikkeeseenlaskijat ovat yleensä keskeisessä asemassa sellaisten yhteisöjen verkostossa, jotka varmistavat tällaisten kryptovarojen liikkeeseenlaskun ja niiden siirron ja jakamisen haltijoille. Valvontakollegion jäsenistön olisi sen vuoksi katettava kaikki toimivaltaiset viranomaiset, jotka vastaavat asianomaisista yhteisöistä ja kryptovarapalvelun tarjoajista, jotka varmistavat muun muassa reservivarojen säilyttämisen ja sellaisten kryptovarojen kauppapaikkojen toiminnan, joilla merkittävät referenssivaratokenit on otettu kaupankäynnin kohteeksi, sekä sellaisista kryptovarapalvelun tarjoajista, jotka huolehtivat merkittävien referenssivaratokenien säilyttämisestä ja hallinnoinnista haltijoiden puolesta. Valvontakollegion olisi helpotettava yhteistyötä ja tiedonvaihtoa jäsentensä välillä ja annettava ei-sitovia lausuntoja valvontatoimenpiteistä ja toimilupamuutoksista, jotka koskevat merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoita ja tällaisiin merkittäviin referenssivaratokeneihin liittyviä palveluja tai toimintoja tarjoavia yhteisöjä.
- (68) Direktiivin 2009/110/EY mukaisesta valvonnasta vastaavien toimivaltaisten viranomaisten olisi valvottava sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoita. Kun kuitenkin otetaan huomioon merkittävien sähköisen rahan tokenien mahdollinen laajamittainen käyttö maksuvälineenä ja riskit, joita ne voivat aiheuttaa rahoitusvakaudelle, on tarpeen, että sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoita valvovat sekä toimivaltaiset viranomaiset että EPV. EPV:n olisi valvottava, että merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijat noudattavat tässä asetuksessa säädettyjä merkittäviin sähköisen rahan tokeneihin liittyviä erityisiä lisävaatimuksia.
- (69) EPV:n olisi perustettava valvontakollegio merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoita varten. Merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijat ovat yleensä keskeisessä asemassa sellaisten yhteisöjen verkostossa, jotka varmistavat tällaisten kryptovarojen liikkeeseenlaskun ja niiden siirron ja jakamisen haltijoille. Merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoita valvovan valvontakollegion jäsenistön olisi sen vuoksi katettava kaikki toimivaltaiset viranomaiset, jotka vastaavat asianomaisista yhteisöistä ja kryptovarapalvelun tarjoajista, jotka varmistavat muun muassa sellaisten kryptovarojen kauppapaikkojen toiminnan, joilla merkittävät sähköisen rahan tokenit on otettu kaupankäynnin kohteeksi, sekä sellaisista kryptovarapalvelun tarjoajista, jotka huolehtivat merkittävien sähköisen rahan tokenien säilyttämisestä ja hallinnoinnista haltijoiden puolesta. Merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoita valvovan valvontakollegion olisi helpotettava yhteistyötä ja tiedonvaihtoa jäsentensä välillä ja

annettava ei-sitovia lausuntoja toimilupamuutoksista ja valvontatoimenpiteistä, jotka koskevat merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoita ja tällaisiin merkittäviin sähköisen rahan tokeneihin liittyviä palveluja tai toimintoja tarjoavia yhteisöjä.

- (70) Merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden valvomiseksi EPV:llä olisi oltava valtuudet muun muassa tehdä tarkastuksia paikan päällä, toteuttaa valvontatoimenpiteitä ja määrätä sakkoja. EPV:llä olisi myös oltava valtuudet valvoa, että merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijat noudattavat tässä asetuksessa säädettyjä lisävaatimuksia.
- (71) EPV:n olisi veloitettava merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoilta ja merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoilta maksuja kattaakseen kustannuksensa, yleiskustannukset mukaan luettuina. Merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoilta veloitettavan maksun olisi oltava oikeassa suhteessa niiden reservien kokoon. Merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoilta veloitettavan maksun olisi oltava oikeassa suhteessa niiden varojen määrään, jotka on vastaanotettu merkittäviä sähköisen rahan tokeneita vastaan.
- (72) Komissiolle olisi tämän asetuksen yhdenmukaiseksi soveltamiseksi siirrettävä valta hyväksyä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 290 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, jotka koskevat tässä asetuksessa vahvistettujen määritelmien muuttamista niiden mukauttamiseksi markkinoiden ja teknologian kehitykseen, niiden kriteerien ja kynnyсарvojen vahvistamista, joiden perusteella määritetään, onko referenssivaratoken tai sähköisen rahan token luokiteltava merkittäväksi, ja niiden maksujen tyyppin ja määrän määrittämistä, joita EPV voi periä merkittävien referenssivaratokenien ja merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden valvonnasta. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa⁴⁵ vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.
- (73) Jotta voidaan edistää tämän asetuksen yhdenmukaista soveltamista, myös sijoittajien ja kuluttajien riittävää suojaa kaikkialla unionissa, olisi laadittava teknisiä standardeja. Olisi tehokasta ja asianmukaista antaa EPV:lle ja ESM:lle, joilla on pitkälle menevää erityisasiantuntemusta, tehtäväksi laatia komissiolle toimitettavat luonnokset teknisiksi sääntelystandardeiksi, joihin ei liity poliittisia valintoja.
- (74) Komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä EPV:n ja ESM:in laatimat tekniset sääntelystandardit, jotka koskevat sellaisten, luottolaitosten laatimien kryptovaran kuvausten hyväksymismenettelyä, joita nämä laativat laskeessaan liikkeeseen referenssivaratokeneita, tietoja, jotka on ilmoitettava referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan toimilupahakemuksessa, referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoihin sovellettavien pääomavaatimusten laskentamenetelmää, referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden ohjaus- ja hallintojärjestelmiä, tietoja, jotka tarvitaan referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan pääoman huomattavien

⁴⁵ EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1.

omistusosuuksien arviointia varten, referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan käyttöön ottamaa eturistiriitoja koskevaa menettelyä, omaisuuserätyyppejä, joihin referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijat voivat sijoittaa, referenssivaratokenien likviditeetin varmistamisesta vastaavien kryptovarapalvelun tarjoajien velvollisuuksia, referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden käyttämää valitusten käsittelymenettelyä, merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden valvontakollegion ja merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden valvontakollegion toimintaa, tietoja, jotka tarvitaan kryptovarapalvelun tarjoajan pääoman huomattavien omistusosuuksien arviointia varten, sekä toimivaltaisten viranomaisten, EPV:n ja ESMAn välistä tämän asetuksen mukaista tiedonvaihtoa ja toimivaltaisten viranomaisten ja kolmansien maiden välistä yhteistyötä. Komission olisi hyväksyttävä kyseiset tekniset sääntelystandardit delegoiduilla säädöksillä SEUT-sopimuksen 290 artiklan nojalla sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1093/2010⁴⁶ 10–14 artiklan ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1095/2010⁴⁷ mukaisesti.

- (75) Komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä EPV:n ja ESMAn laatimia teknisiä täytäntöönpanostandardeja, jotka koskevat kryptovaran kuvausten koneellisesti luettavissa olevia muotoja, referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan toimilupahakemusta varten tarkoitettuja vakimuotoisia lomakkeita, mallipohjia ja menettelyjä sekä toimivaltaisten viranomaisten välistä ja toimivaltaisten viranomaisten, EPV:n ja ESMAn välistä tiedonvaihtoa varten tarkoitettuja vakimuotoisia lomakkeita ja mallipohjia. Komission olisi hyväksyttävä nämä tekniset täytäntöönpanostandardit täytäntöönpanosäädöksillä SEUT-sopimuksen 291 artiklan nojalla sekä asetuksen (EU) N:o 1093/2010 15 artiklan ja asetuksen (EU) N:o 1095/2010 15 artiklan mukaisesti.
- (76) Jäsenvaltiot eivät voi yksin riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita eli puuttua kryptovarojen liikkeeseenlaskijoihin ja kryptovarapalvelun tarjoajiin sovellettavan oikeudellisen kehyksen hajanaisuuteen ja varmistaa kryptovarojen markkinoiden moitteetonta toimintaa siten, että samalla varmistetaan sijoittajansuoja, markkinoiden luotettavuus ja rahoitusvakaus, vaan ne voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla luomalla kehys, jonka pohjalta voidaan kehittää laajemmat rajatylittävät markkinat kryptovaroja ja kryptovarapalvelun tarjoajia varten. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (77) Jotta ei aiheutettaisi häiriötä sellaisille markkinaosapuolille, jotka tarjoavat ennen tämän asetuksen voimaantuloa liikkeeseen laskettuihin kryptovarioihin liittyviä palveluja ja toimintoja, tällaisten kryptovarojen liikkeeseenlaskijat olisi vapautettava velvollisuudesta julkaista kryptovaroja koskeva kuvaus sekä muista sovellettavista vaatimuksista. Edellä tarkoitettuja siirtymäsäännöksiä ei kuitenkaan pitäisi soveltaa sellaisiin referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoihin, sähköisen rahan tokenien

⁴⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1093/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 12).

⁴⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1095/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/77/EY kumoamisesta (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 84).

liikkeeseenlaskijoihin eikä kryptovarapalvelun tarjoajiin, joiden pitäisi joka tapauksessa saada toimilupa heti, kun tätä asetusta aletaan soveltaa.

- (78) Väärinkäytösten paljastajat voivat antaa toimivaltaisille viranomaisille uutta tietoa, joka auttaa niitä tämän asetuksen rikkomisten havaitsemisessa ja seuraamusten määräämisessä. Sen vuoksi tällä asetuksella olisi varmistettava, että käytössä on asianmukaiset järjestelyt, joilla mahdollistetaan, että väärinkäytösten paljastajat voivat ilmoittaa toimivaltaisille viranomaisille tämän asetuksen tosiasiallisista tai mahdollisista rikkomisista, ja joilla suojataan väärinkäytösten paljastajia vastatoimilta. Tämä olisi varmistettava muuttamalla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä (EU) 2019/1937⁴⁸ siten, että sitä sovelletaan myös tämän asetuksen rikkomiseen.
- (79) Tämän asetuksen soveltamispäivää olisi lykättävä 18 kuukaudella, jotta voidaan hyväksyä teknisiä sääntelystandardeja, teknisiä täytäntöönpanostandardeja ja delegoituja säädöksiä, jotka ovat tarpeen tämän asetuksen tiettyjen osien täsmentämiseksi,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

⁴⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1937, annettu 23 päivänä lokakuuta 2019, unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta (EUVL L 305, 26.11.2019, s. 17).

I OSASTO

Kohde, soveltamisala ja määritelmät

1 artikla

Kohde

Tässä asetuksessa vahvistetaan yhdenmukaiset vaatimukset seuraavien osalta:

- (a) kryptovarojen liikkeeseenlaskua ja kaupankäynnin kohteeksi ottamista koskevat läpinäkyvyys- ja julkistamisvaatimukset;
- (b) kryptoarapalvelun tarjoajien, referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden ja sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden toimilupien myöntäminen ja valvonta;
- (c) referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden, sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden ja kryptoarapalvelun tarjoajien toiminta, organisaatio ja hallinto;
- (d) kryptovarojen liikkeeseenlaskua, kauppaa, vaihtoa ja säilytystä koskevat kuluttajansuojasäännöt;
- (e) toimenpiteet, joilla estetään markkinoiden väärinkäyttö kryptovarojen markkinoiden luotettavuuden varmistamiseksi.

2 artikla

Soveltamisala

1. Tätä asetusta sovelletaan henkilöihin, jotka osallistuvat kryptovarojen liikkeeseenlaskuun tai tarjoavat kryptoarapalveluja unionissa.
2. Tätä asetusta ei kuitenkaan sovelleta kryptovaroihin, joita pidetään
 - (a) direktiivin 2014/65/EU 4 artiklan 1 kohdan 15 alakohdassa määritellyinä rahoitusvälineinä;
 - (b) direktiivin 2009/110/EY 2 artiklan 2 alakohdassa määritellyinä sähköisenä rahana, paitsi jos ne katsotaan tämän asetuksen mukaisiksi sähköisen rahan tokeneiksi;
 - (c) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/49/EU⁴⁹ 2 artiklan 1 kohdan 3 alakohdassa määritellyinä talletuksina;
 - (d) direktiivin 2014/65/EU 4 artiklan 1 kohdan 43 alakohdassa määritellyinä strukturoituina talletuksina;
 - (e) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/2402⁵⁰ 2 artiklan 1 kohdassa määritellyinä arvopaperistamisena.
3. Tätä asetusta ei sovelleta seuraaviin yhteisöihin ja henkilöihin:

⁴⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/49/EU, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, talletusten vakuusjärjestelmistä (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 149).

⁵⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/2402, annettu 12 päivänä joulukuuta 2017, yleisestä arvopaperistamisesta koskevasta kehyksestä ja erityisestä kehyksestä yksinkertaiselle, läpinäkyvälle ja standardoidulle arvopaperistamiselle sekä direktiivien 2009/65/EY, 2009/138/EY ja 2011/61/EU ja asetusten (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 347, 28.12.2017, s. 35).

- (a) Euroopan keskuspankki ja jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit, kun ne toimivat raha- tai muina viranomaisina;
 - (b) vakuutusyrietykset tai Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2009/138/EY⁵¹ määriteltyä jälle- tai edelleenvakuutustoimintaa harjoittavat yritykset, kun ne harjoittavat mainitussa direktiivissä tarkoitettua toimintaa;
 - (c) selvittäjä tai pesänhoitaja maksukyvyttömyysmenettelyn aikana, paitsi sovellettaessa 42 artiklaa;
 - (d) henkilöt, jotka tarjoavat kryptovarapalveluja yksinomaan emoyrityksilleen, tytäryrityksilleen tai emoyritystensä muille tytäryrityksille;
 - (e) Euroopan investointipankki;
 - (f) Euroopan rahoitusvakaussväline ja Euroopan vakaussmekanismi;
 - (g) julkiset kansainväliset järjestöt.
4. Kun direktiivin 2013/36/EU nojalla toimiluvan saaneet luottolaitokset laskevat liikkeeseen referenssivaratokeneita, myös merkittäviä referenssivaratokeneita, niihin ei sovelleta
- (a) III osaston I luvun säännöksiä, lukuun ottamatta 21 ja 22 artiklaa;
 - (b) 31 artiklaa.
5. Kun direktiivin 2013/36/EU nojalla toimiluvan saaneet luottolaitokset tarjoavat yhtä tai useampaa kryptovarapalvelua, niihin ei sovelleta V osaston I luvun säännöksiä, lukuun ottamatta 57 ja 58 artiklaa.
6. Direktiivin 2014/65/EU nojalla toimiluvan saaneisiin sijoituspalveluyrityksiin ei sovelleta V osaston I luvun säännöksiä, lukuun ottamatta 57, 58, 60 ja 61 artiklaa, jos ne tarjoavat ainoastaan yhtä tai useampaa kryptovarapalvelua, joka vastaa niitä sijoituspalveluja ja -toimintoja, joihin niillä on direktiivin 2014/65/EU nojalla toimilupa. Tällöin
- (a) tämän asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 11 alakohdassa määriteltyjen kryptovarapalvelujen katsotaan vastaavan direktiivin 2014/65/EU liitteessä I olevan A osan 8 ja 9 kohdassa tarkoitettua sijoitustoimintaa;
 - (b) tämän asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 12 ja 13 alakohdassa määriteltyjen kryptovarapalvelujen katsotaan vastaavan direktiivin 2014/65/EU liitteessä I olevan A osan 3 kohdassa tarkoitettuja sijoituspalveluja;
 - (c) tämän asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 14 alakohdassa määriteltyjen kryptovarapalvelujen katsotaan vastaavan direktiivin 2014/65/EU liitteessä I olevan A osan 2 kohdassa tarkoitettuja sijoituspalveluja;
 - (d) tämän asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 15 alakohdassa määriteltyjen kryptovarapalvelujen katsotaan vastaavan direktiivin 2014/65/EU liitteessä I olevan A osan 6 ja 7 kohdassa tarkoitettuja sijoituspalveluja;
 - (e) tämän asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 16 alakohdassa määriteltyjen kryptovarapalvelujen katsotaan vastaavan direktiivin 2014/65/EU liitteessä I olevan A osan 1 kohdassa tarkoitettuja sijoituspalveluja;

⁵¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/138/EY, annettu 25 päivänä marraskuuta 2009, vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (Solvenssi II) (EUVL L 335, 17.12.2009, s. 1).

- (f) tämän asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 17 alakohdassa määriteltyjen kryptovarapalvelujen katsotaan vastaavan direktiivin 2014/65/EU liitteessä I olevan A osan 5 kohdassa tarkoitettuja sijoituspalveluja.

3 artikla

Määritelmät

1. Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- (1) 'hajautetun tilikirjan teknologialla' tai 'DLT-teknologialla' teknologiaa, joka tukee salattujen tietojen hajautettua tallentamista;
- (2) 'kryptovaralla' digitaalista arvon tai oikeuksien kirjausta, joka voidaan siirtää ja tallentaa sähköisesti käyttäen hajautetun tilikirjan teknologiaa tai vastaavaa teknologiaa;
- (3) 'referenssivaratokenilla' kryptovaratyyppejä, jonka arvo pyritään vakauttamaan siten, että sen referenssinä on useiden laillisten maksuvälineiden käytettävien fiat-valuuttojen arvo, yksi tai useampi hyödyke tai yksi tai useampi kryptovara tai tällaisten varojen yhdistelmä;
- (4) 'sähköisen rahan tokenilla' kryptovaratyyppejä, jota on pääasiallisesti tarkoitettu käyttämään vaihdantavälineenä ja jonka arvo pyritään vakauttamaan siten, että sen referenssinä on laillisten maksuvälineiden käytettävien fiat-valuuttojen arvo;
- (5) 'hyödyketokenilla' kryptovaratyyppejä, jonka tarkoituksena on tarjota digitaalinen oikeus DLT-teknologian kautta saatavilla olevaan tavarahan tai palveluun ja jonka ainoastaan kyseisen tokenin liikkeeseenlaskija hyväksyy;
- (6) 'kryptovarojen liikkeeseenlaskijalla' oikeushenkilöä, joka tarjoaa yleisölle minkä tahansa tyyppisiä kryptovaroja tai hakee tällaisten kryptovarojen ottamista kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa;
- (7) 'yleisölle tarjoamisella' kryptovarojen tarjoamista kolmansille osapuolille fiat-valuuttoa tai muita kryptovaroja vastaan;
- (8) 'kryptovarapalvelun tarjoajalla' henkilöä, jonka ammattina tai liiketoimintana on yhden tai useamman kryptovarapalvelun ammattimainen tarjoaminen kolmansille osapuolille;
- (9) 'kryptovarapalvelulla' kaikkia jäljempänä lueteltuja palveluja ja toimintoja, jotka liittyvät mihin tahansa kryptovaraan:
 - (a) kryptovarojen säilytys ja hallinnointi kolmansien osapuolten puolesta;
 - (b) kryptovarojen kauppapaikan toiminnan harjoittaminen;
 - (c) kryptovarojen vaihtaminen laillisten maksuvälineiden käytettävään fiat-valuuttoaan;
 - (d) kryptovarojen vaihtaminen muihin kryptovarioihin;
 - (e) kryptovaroja koskevien toimeksiantojen toteuttaminen kolmansien osapuolten puolesta;
 - (f) kryptovarojen tarjoaminen;
 - (g) kryptovaroja koskevien toimeksiantojen vastaanottaminen ja välittäminen kolmansien osapuolten puolesta;

- (h) kryptovaroja koskevan neuvonnan antaminen;
- (10) 'kryptovarojen säilyttämisellä ja hallinnoinnilla kolmansien osapuolten puolesta' kryptovarojen tai niihin pääsykeinoon, mahdollisesti yksityisten salausavainten muodossa, säilyttämistä tai valvomista kolmansien osapuolten puolesta;
- (11) 'kryptovarojen kauppapaikan toiminnan harjoittamisella' yhden tai useamman sellaisen kryptovarojen kauppapaikan hoitamista, jossa useiden kolmansien osapuolten kryptovaroja koskevat osto- ja myynti-intressit voivat olla keskenään vuorovaikutuksessa tavalla, joka johtaa sopimukseen joko vaihtamalla yhden kryptovaran toiseen tai vaihtamalla kryptovaran laillisena maksuvälineenä käytettävään fiat-valuuttaan;
- (12) 'kryptovarojen vaihtamisella fiat-valuuttaan' kryptovaroja koskevien osto- tai myyntisopimusten tekemistä kolmansien osapuolten kanssa laillisena maksuvälineenä käytettävää fiat-valuutta vastaan käyttämällä omaa pääomaa;
- (13) 'kryptovarojen vaihtamisella muihin kryptovarioihin' kryptovaroja koskevien osto- tai myyntisopimusten tekemistä kolmansien osapuolten kanssa muita kryptovaroja vastaan käyttämällä omaa pääomaa;
- (14) 'kryptovaroja koskevien toimeksiantojen toteuttamisella kolmansien osapuolten puolesta' sopimusten tekemistä yhden tai useamman kryptovaran ostamisesta tai myymisestä tai yhden tai useamman kryptovaran merkitsemisestä kolmansien osapuolten puolesta;
- (15) 'kryptovarojen tarjoamisella' äskettäin liikkeeseen laskettujen kryptovarojen tai sellaisten kryptovarojen, jotka on jo laskettu liikkeeseen mutta joita ei ole otettu kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa, markkinointia tietyille ostajille, johon ei liity yleisölle tarjoamista tai tarjoamista liikkeeseenlaskijan kryptovarojen nykyisille haltijoille;
- (16) 'kryptovaroja koskevien toimeksiantojen vastaanottamisella ja välittämisellä kolmansien osapuolten puolesta' yhden tai useamman kryptovaran ostamista tai myymistä taikka yhden tai useamman kryptovaran merkitsemistä koskevan toimeksiannon vastaanottamista henkilöltä ja kyseisen toimeksiannon välittämistä kolmannelle osapuolelle toteuttamista varten;
- (17) 'kryptovaroja koskevan neuvonnan antamisella' yhden tai useamman kryptovaran hankkimista tai myyntiä taikka kryptovarapalvelujen käyttöä koskevien yksilöllisten tai erityisten suositusten tarjoamista, antamista tai suostumista antamaan kolmannelle osapuolelle joko kolmannen osapuolen pyynnöstä tai neuvontaa antavan kryptovarapalvelun tarjoajan aloitteesta;
- (18) 'ylimmällä hallintoelimellä' kryptovarojen liikkeeseenlaskijan tai kryptovarapalvelun tarjoajan kansallisen lainsäädännön mukaisesti nimettyä elintä, jolla on toimivalta vahvistaa yhteisön strategia, tavoitteet ja yleinen johtaminen, joka valvoo ja seuraa johdon päätöksentekoa ja johon kuuluu yhteisön liiketoimintaa johtavia henkilöitä;
- (19) 'luottolaitoksella' asetuksen (EU) N:o 575/2013 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohdassa määriteltyä luottolaitosta;
- (20) 'kokeneilla sijoittajilla' asetuksen (EU) 2017/1129 2 artiklan e alakohdassa määriteltyjä kokeneita sijoittajia;

- (21) 'reservivaroilla' laillisina maksuvälineinä käytettävien fiat-valuuttojen, hyödykkeiden tai kryptovarojen koria, jolla tuetaan referenssivaratokenin arvoa, tai tällaisten varojen sijoittamista;
- (22) 'kotijäsenvaltiolla'
- (a) jos muiden kryptovarojen kuin referenssivaratokenien tai sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijalla on sääntömääräinen kotipaikka tai sivuliike unionissa, jäsenvaltiota, jossa liikkeeseenlaskijan sääntömääräinen kotipaikka tai sivuliike on;
 - (b) jos muiden kryptovarojen kuin referenssivaratokenien tai sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijalla ei ole sääntömääräistä kotipaikkaa unionissa mutta on vähintään kaksi sivuliikettä unionissa, liikkeeseenlaskijan valitsemaa jäsenvaltiota niistä jäsenvaltioista, joissa sillä on sivuliikkeitä;
 - (c) jos muiden kryptovarojen kuin referenssivaratokenien tai sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijan kotipaikka on kolmannessa maassa eikä sillä ole sivuliikettä unionissa, kyseisen liikkeeseenlaskijan valinnan mukaan joko jäsenvaltiota, jossa kryptovaroja on tarkoitus tarjota yleisölle ensimmäistä kertaa, tai jäsenvaltiota, jossa ensimmäinen hakemus kryptovarojen ottamiseksi kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa tehdään;
 - (d) referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan osalta jäsenvaltiota, jossa referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan sääntömääräinen kotipaikka on;
 - (e) sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden osalta jäsenvaltioita, joissa sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijalla on lupa toimia luottolaitoksena direktiivin 2013/36/EU mukaisesti tai sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitoksena direktiivin 2009/110/EY mukaisesti;
 - (f) kryptovarapalvelun tarjoajien osalta jäsenvaltiota, jossa kryptovarapalvelun tarjoajalla on sääntömääräinen kotipaikka;
- (23) 'vastaanottavalla jäsenvaltiolla' jäsenvaltiota, jossa kryptovarojen liikkeeseenlaskija on tarjonnut kryptovaroja yleisölle tai hakee ottamista kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa tai jossa kryptovarapalvelun tarjoaja tarjoaa kryptovarapalveluja, jos se on eri valtio kuin kotijäsenvaltio;
- (24) 'toimivaltaisella viranomaisella'
- (a) kryptovarojen liikkeeseenlaskijoiden, referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden ja kryptovarapalvelun tarjoajien osalta viranomaista, jonka kukin jäsenvaltio on nimennyt 81 artiklan mukaisesti;
 - (b) sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden osalta viranomaista, jonka kukin jäsenvaltio on nimennyt direktiivin 2009/110/EY soveltamista varten;

- (25) 'hyödykkeellä' komission delegoidun asetuksen (EU) 2017/565⁵² 2 artiklan 6 alakohdassa tarkoitettua hyödykettä;
- (26) 'huomattavalla omistusosuudella' suoraa tai välillistä omistusosuutta referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijassa tai kryptovarapalvelun tarjoajassa, kun tämä osuus on vähintään 10 prosenttia pääomasta tai äänioikeuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/109/EY⁵³ 9 ja 10 artiklan mukaisesti, kun otetaan huomioon mainitun direktiivin 12 artiklan 4 ja 5 kohdassa vahvistetut osuuksien yhteen laskemista koskevat ehdot, tai kun sen nojalla on mahdollista vaikuttaa huomattavasti sen yrityksen johtamiseen, jossa omistusosuus on;
- (27) 'sisäpiiritiedolla' luonteeltaan täsmällistä ja julkistamatonta tietoa, joka liittyy suoraan tai välillisesti yhteen tai useampaan kryptovarojen liikkeeseenlaskijaan taikka yhteen tai useampaan kryptovaraan ja jolla, jos se julkistettaisiin, todennäköisesti olisi huomattava vaikutus kyseisten kryptovarojen hintoihin;
- (28) 'kuluttajalla' luonnollista henkilöä, joka toimii tarkoituksessa, joka ei kuulu hänen elinkeino- tai ammattitoimintaansa.
2. Siirretään komissiolle valta antaa 121 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla täsmennetään teknisten seikkojen osalta 1 kohdassa säädetyt määritelmiä ja mukautetaan määritelmiä markkinoiden ja teknologian kehitykseen.

⁵² Komission delegoitu asetukset (EU) 2017/565, annettu 25 päivänä huhtikuuta 2016, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU täydentämisestä sijoituspalveluyritysten toiminnan järjestämistä koskevien vaatimusten, toiminnan harjoittamisen edellytysten ja kyseisessä direktiivissä määriteltyjen käsitteiden osalta (EUVL L 87, 31.3.2017, s. 1).

⁵³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/109/EY, annettu 15 päivänä joulukuuta 2004, säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteeksi otettavien arvopaperien liikkeeseenlaskijoita koskeviin tietoihin liittyvien avoimuusvaatimusten yhdenmukaistamisesta ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta (EUVL L 390, 31.12.2004, s. 38).

II OSASTO

Muut kryptovarot kuin referenssivaratokenit tai sähköisen rahan tokenit

4 artikla

Muiden kryptovarojen kuin referenssivaratokenien tai sähköisen rahan tokenien tarjoaminen yleisölle ja tällaisten kryptovarojen ottaminen kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa

1. Yksikään muiden kryptovarojen kuin referenssivaratokenien tai sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskija ei saa tarjota tällaisia kryptovaroja yleisölle tai hakea tällaisten kryptovarojen ottamista kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa, jollei liikkeeseenlaskija
 - (a) ole oikeushenkilö;
 - (b) ole laatinut kyseisiä kryptovaroja koskevaa kryptovaran kuvausta 5 artiklan mukaisesti;
 - (c) ole antanut kyseistä kryptovaran kuvausta tiedoksi 7 artiklan mukaisesti;
 - (d) ole julkaissut kyseistä kryptovaran kuvausta 8 artiklan mukaisesti;
 - (e) täytä 13 artiklassa vahvistettuja vaatimuksia.
2. Edellä olevaa 1 kohdan b–d alakohtaa ei sovelleta, jos
 - (a) kryptovarot tarjotaan ilmaiseksi;
 - (b) kryptovarot luodaan automaattisesti louhimalla vastineeksi DLT-teknologian ylläpidosta tai liiketoimien validoinnista;
 - (c) kryptovarot ovat ainutlaatuisia eivätkä ne ole korvattavissa muilla kryptovaroilla;
 - (d) kryptovaroja tarjotaan alle 150 luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle jäsenvaltiota kohden, ja kyseiset henkilöt toimivat omaan lukuunsa;
 - (e) kryptovarojen yleisölle tarjoamisen yhteenlasketut vastikkeet unionissa 12 kuukauden aikana ovat enintään 1 000 000 euroa tai vastaava määrä muussa valuutassa tai kryptovaroina;
 - (f) kryptovarojen tarjoaminen yleisölle on kohdennettu ainoastaan kokeneille sijoittajille, ja kryptovaroja voivat pitää hallussa ainoastaan tällaiset kokeneet sijoittajat.

Sovellettaessa a alakohtaa kryptovaroja ei katsota tarjotun ilmaiseksi, jos ostajien on annettava tai sitouduttava antamaan liikkeeseenlaskijalle henkilötietoja kyseisiä kryptovaroja vastaan tai jos kyseisten kryptovarojen liikkeeseenlaskija saa kyseisiltä kryptovarojen mahdollisilta haltijoilta kolmansien osapuolten palkkioita, provisioita, rahallisia etuja tai ei-rahallisia etuja vastineeksi kyseisistä kryptovaroista.

3. Jos muiden kryptovarojen kuin referenssivaratokenien tai sähköisen rahan tokenien yleisölle tarjoamisessa on kyse sellaista palvelua koskevista hyödyketokeneista, joka

ei ole vielä toiminnassa, kryptovaran kuvauksessa kuvaillun yleisölle tarjoamisen kesto saa olla enintään 12 kuukautta.

5 artikla

Kryptovaran kuvauksen sisältö ja muoto

1. Edellä 4 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettun kryptovaran kuvauksen on sisällettävä kaikki seuraavat tiedot:
 - (a) yksityiskohtainen kuvaus liikkeeseenlaskijasta ja hankkeen suunnitteluun ja kehittämiseen osallistuneiden tärkeimpien toimijoiden esittely;
 - (b) yksityiskohtainen kuvaus liikkeeseenlaskijan hankkeesta, niiden kryptovarojen tyyppi, joita tarjotaan yleisölle tai joiden ottamista kaupankäynnin kohteeksi haetaan, syyt, joiden vuoksi kryptovaroja tarjotaan yleisölle tai haetaan niiden kaupankäynnin kohteeksi ottamista, sekä yleisölle tarjoamisen kautta kerätyn fiat-valuutan tai kerättyjen muiden kryptovarojen suunniteltu käyttö;
 - (c) yksityiskohtainen kuvaus yleisölle tehdyn tarjouksen ominaisuuksista, erityisesti niiden kryptovarojen lukumäärä, jotka aiotaan laskea liikkeeseen tai joiden kaupankäynnin kohteeksi ottamista haetaan, kryptovarojen liikkeeseenlaskuhinta ja merkintäehdot;
 - (d) yksityiskohtainen kuvaus kryptovaroihin liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista sekä näiden oikeuksien käyttämiseen liittyvistä menettelyistä ja ehdoista;
 - (e) tiedot kryptovarojen liikkeeseenlaskijan soveltamasta teknologiasta ja standardeista, jotka mahdollistavat kyseisten kryptovarojen hallussapidon, säilyttämisen ja siirtämisen;
 - (f) yksityiskohtainen kuvaus kryptovarojen liikkeeseenlaskijaan, kryptovaroihin, kryptovarojen yleisölle tarjoamiseen ja hankkeen toteuttamiseen liittyvistä riskeistä;
 - (g) liitteessä I täsmennetyt tiedot.
2. Kaikkien 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen on oltava tasapuolisia ja selkeitä, eivätkä ne saa olla harhaanjohtavia. Kryptovaran kuvaus ei saa sisältää olennaisia puutteita, ja se on esitettävä tiiviissä ja ymmärrettävässä muodossa.
3. Kryptovaran kuvauksessa on oltava seuraava maininta: ”Kryptovarojen liikkeeseenlaskija on yksin vastuussa tämän kryptovaran kuvauksen sisällöstä. Mikään Euroopan unionin jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen ei ole tarkastanut tai hyväksynyt tätä kryptovaran kuvausta.”
4. Kryptovaran kuvaus ei saa sisältää muita kryptovarojen tulevaa arvoa koskevia väitteitä kuin 5 kohdassa tarkoitettun lausuman, ellei kyseisten kryptovarojen liikkeeseenlaskija pysty takaamaan tällaista tulevaa arvoa.
5. Kryptovaran kuvauksessa on oltava selkeä ja yksiselitteinen maininta siitä, että
 - (a) kryptovarat voivat menettää arvonsa osittain tai kokonaan;
 - (b) kryptovarat eivät välttämättä ole aina siirrettävissä;
 - (c) kryptovarat eivät välttämättä ole likvidejä;

- (d) jos yleisölle tehtävä tarjous koskee hyödyketokeneita, että nämä hyödyketokenit eivät välttämättä ole vaihdettavissa kryptovaran kuvauksessa luvattuun tavaraan tai palveluun, erityisesti jos hanke epäonnistuu tai keskeytyy.
6. Jokaisessa kryptovaran kuvauksessa on oltava kryptovarojen liikkeeseenlaskijan ylimmän hallintoelimen lausunto. Lausunnossa on vahvistettava, että kryptovaran kuvaus on tämän osaston vaatimusten mukainen ja että ylimmän hallintoelimen parhaan tietämyksen mukaan kryptovaran kuvauksessa esitetyt tiedot ovat oikeita eikä merkittäviä tietoja ole jätetty pois.
7. Kryptovaran kuvauksen on sisällettävä tiivistelmä, jossa esitetään lyhyesti ja yleistajuisesti keskeiset tiedot kryptovarojen tarjoamisesta yleisölle tai kryptovarojen aiotusta ottamisesta kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa ja erityisesti kyseisiä kryptovaroja koskevista olennaisista seikoista. Kryptovaran kuvauksen tiivistelmän on oltava muodoltaan ja sisällöltään sellainen, että siinä annetaan yhdessä kryptovaran kuvauksen kanssa asianmukaiset tiedot kyseisiä kryptovaroja koskevista olennaisista seikoista, jotta voidaan auttaa kryptovarojen mahdollisia ostajia tekemään tietoon perustuva päätös. Tiivistelmän on sisällettävä varoitus, jonka mukaan
- (a) sitä olisi pidettävä johdantona kryptovaran kuvaukselle;
- (b) mahdollisen ostajan olisi perustettava kryptovarojen ostamista koskeva päätöksensä koko kryptovaran kuvauksen sisältöön;
- (c) kryptovarojen tarjoaminen yleisölle ei ole rahoitusvälineiden myyntiä koskeva tarjous tai kehoitus, ja tällainen rahoitusvälineiden myyntiä koskeva tarjous tai kehoitus voidaan tehdä ainoastaan esitteellä tai muilla kansallisen lainsäädännön mukaisilla tarjousasiakirjoilla;
- (d) kryptovaran kuvaus ei muodosta asetuksessa (EU) 2017/1129 tarkoitettua esitettä tai muuta unionin tai kansallisen lainsäädännön mukaista tarjousasiakirjaa.
8. Jokainen kryptovaran kuvaus on päivättävä.
9. Kryptovaran kuvaus on laadittava vähintään yhdellä asianomaisen kotijäsenvaltion virallisella kielellä tai kansainvälisellä rahoitusalalla yleisesti käytetyllä kielellä.
10. Kryptovaran kuvaus on asetettava saataville koneellisesti luettavassa muodossa.
11. ESMA laatii EPV:tä kuultuaan luonnoksia teknisiksi täytäntöönpanostandardeiksi vakimuotoisten lomakkeiden, esitysmuotojen ja mallipohjien vahvistamiseksi 10 kohdan soveltamista varten.

ESMA toimittaa nämä teknisten täytäntöönpanostandardien luonnokset komissiolle viimeistään [...] päivänä [...] kuuta [...] [lisätään päivämäärä, joka on 12 kuukautta voimaantulopäivän jälkeen].

Siirretään komissiolle valta hyväksyä ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettut tekniset täytäntöönpanostandardit asetuksen (EU) N:o 1095/2010 15 artiklan mukaisesti.

6 artikla **Markkinointiaineisto**

Kaikessa markkinoinnissa, joka liittyy muiden kryptovarojen kuin referenssivaratokenien tai sähköisen rahan tokenien tarjoamiseen yleisölle tai tällaisten kryptovarojen ottamiseen

kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa, on noudatettava kaikkia seuraavia ehtoja:

- (a) markkinointiaineiston on oltava selvästi tunnistettavissa sellaiseksi;
- (b) kaikkien markkinointiaineistossa esitettävien tietojen on oltava tasapuolisia ja selkeitä eivätkä ne saa olla harhaanjohtavia;
- (c) markkinointiaineiston sisältämien tietojen on oltava yhdenmukaisia kryptovaran kuvauksen sisältämien tietojen kanssa, jos tällainen kryptovaran kuvaus on välttämätön 4 artiklan mukaisesti;
- (d) markkinointiaineistossa on ilmoitettava selvästi, että kryptovaran kuvaus on julkaistu, ja ilmoitettava kyseisten kryptovarojen liikkeeseenlaskijan verkkosivuston osoite.

7 artikla

Kryptovaran kuvauksen ja mahdollisen markkinointiaineiston tiedoksiantaminen

1. Toimivaltaiset viranomaiset eivät saa vaatia kryptovaran kuvauksen ja siihen liittyvän markkinointiaineiston ennakkohyväksyntää ennen niiden julkaisemista.
2. Muiden kryptovarojen kuin referenssivaratokenien tai sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden on annettava kryptovaran kuvaus ja 6 artiklassa tarkoitettu markkinointiaineisto tiedoksi kotijäsenvaltionsa toimivaltaiselle viranomaiselle vähintään 20 työpäivää ennen kryptovaran kuvauksen julkaisemista. Kyseinen toimivaltainen viranomainen voi käyttää 82 artiklan 1 kohdassa säädettyjä valtuuksia.
3. Kryptovaran kuvauksessa on selitettävä, miksi kryptovaran kuvauksessa kuvattuja kryptovaroja ei voida pitää
 - (a) direktiivin 2014/65/EU 4 artiklan 1 kohdan 15 alakohdassa määriteltynä rahoitusvälineenä;
 - (b) direktiivin 2009/110/EY 2 artiklan 2 alakohdassa määriteltynä sähköisenä rahana;
 - (c) direktiivin 2014/49/EU 2 artiklan 1 kohdan 3 alakohdassa määriteltynä talletuksena;
 - (d) direktiivin 2014/65/EU 4 artiklan 1 kohdan 43 alakohdassa määriteltynä strukturoituna talletuksena.
4. Muiden kryptovarojen kuin referenssivaratokenien tai sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden on yhdessä 2 ja 3 kohdassa tarkoitetun tiedoksiantamisen kanssa toimitettava kotijäsenvaltionsa toimivaltaiselle viranomaiselle luettelo mahdollisista vastaanottavista jäsenvaltioista, joissa ne aikovat tarjota kryptovarojaan yleisölle tai hakea niiden kaupankäynnin kohteeksi ottamista kryptovarojen kauppapaikassa. Niiden on myös ilmoitettava kotijäsenvaltiolleen päivä, jona kryptovarojen suunniteltu tarjoaminen yleisölle tai suunniteltu kaupankäynnin kohteeksi ottaminen kryptovarojen kauppapaikassa alkaa.

Kotijäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle kryptovarojen suunnittelusta yleisölle tarjoamisesta tai suunnittelusta ottamisesta kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa kahden työpäivän kuluessa ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun luettelon vastaanottamisesta.

5. Toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava ESMA:lle niille tiedoksiannettut kryptovaran kuvaukset ja niiden tiedoksiantopäivät. ESMA asettaa tiedoksiannettut kryptovaran kuvaukset saataville 57 artiklassa tarkoitetussa rekisterissä.

8 artikla

Kryptovaran kuvauksen ja mahdollisen markkinointiaineiston julkaiseminen

1. Muiden kryptovarojen kuin referenssivaratokenien tai sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden on julkaistava kryptovaran kuvauksensa ja mahdollinen markkinointiaineistonsa verkkosivustollaan, jonka on oltava julkisesti saatavilla, viimeistään sinä päivänä, jona kyseiset kryptovarot tarjotaan yleisölle tai otetaan kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa. Kryptovaran kuvauksen ja mahdollisen markkinointiaineiston on oltava saatavilla liikkeeseenlaskijan verkkosivustolla niin kauan kuin kryptovarot ovat yleisön hallussa.
2. Julkaistun kryptovaran kuvauksen ja mahdollisen markkinointiaineiston on vastattava täysin asianomaiselle toimivaltaiselle viranomaiselle 7 artiklan mukaisesti tiedoksiannettua versiota tai tapauksen mukaan 11 artiklan mukaisesti muutettua versiota.

9 artikla

Muiden kryptovarojen kuin referenssivaratokenien tai sähköisen rahan tokenien ajallisesti rajattu tarjoaminen yleisölle

1. Muiden kryptovarojen kuin referenssivaratokenien tai sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden, jotka asettavat aikarajan kyseisten kryptovarojen yleisölle tarjoamiselle, on julkaistava tarjouksensa tulokset verkkosivustollaan 16 työpäivän kuluessa merkintäajan päättymisestä.
2. Muiden kryptovarojen kuin referenssivaratokenien tai sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoilla, jotka asettavat aikarajan kryptovarojen tarjoamiselle yleisölle, on oltava käytössä tehokkaat järjestelyt, joilla seurataan ja suojataan tällaisen tarjouksen aikana kerättyjä varoja tai muita kryptovaroja. Tätä varten tällaisten liikkeeseenlaskijoiden on varmistettava, että yleisölle tarjoamisen aikana kerätyt varat tai muut kryptovarot säilytetään jommassakummassa seuraavista:
 - (a) luottolaitos, jos yleisölle tarjoamisen aikana kerätyt varat ovat fiat-valuutan muodossa;
 - (b) kryptovarapalvelun tarjoaja, jolla on valtuudet säilyttää ja hallinnoida kryptovaroja kolmansien osapuolten puolesta.

10 artikla

Lupa tarjota muita kryptovaroja kuin referenssivaratokeneita tai sähköisen rahan tokeneita yleisölle tai hakea tällaisten kryptovarojen ottamista kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa

1. Sen jälkeen kun kryptovaran kuvaus on julkaistu 8 artiklan ja tapauksen mukaan 11 artiklan mukaisesti, kryptovarojen liikkeeseenlaskijat voivat tarjota muita kryptovaroja kuin referenssivaratokeneita tai sähköisen rahan tokeneita kaikkialla unionissa ja hakea tällaisten kryptovarojen ottamista kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa.

2. Muiden kryptovarojen kuin referenssivaratokenien tai sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoihin, jotka ovat julkaisseet kryptovaran kuvauksen 8 artiklan ja tapauksen mukaan 11 artiklan mukaisesti, ei sovelleta muita tiedonantovaatimuksia kyseisten kryptovarojen yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa ottamisen osalta.

11 artikla

Julkaistujen kryptovaran kuvausten ja mahdollisesti julkaistun markkinointiaineiston muuttaminen niiden julkaisemisen jälkeen

1. Muiden kryptovarojen kuin referenssivaratokenien tai sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden on muutettava julkaistua kryptovaran kuvaustaan ja mahdollisesti julkaistua markkinointiaineistoaan kuvataksaan muutoksia tai uusia seikkoja, jotka todennäköisesti vaikuttavat merkittävästi tällaisten kryptovarojen mahdollisen ostajan ostopäätökseen tai tällaisten kryptovarojen haltijoiden päätökseen myydä tai vaihtaa tällaisia kryptovaroja.
2. Liikkeeseenlaskijan on välittömästi ilmoitettava yleisölle verkkosivustollaan, että kotijäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle on annettu tiedoksi muutettu kryptovaran kuvaus, ja esitettävä tiivistelmä syistä, joiden vuoksi se on antanut tiedoksi muutetun kryptovaran kuvauksen.
3. Muutetussa kryptovaran kuvauksessa ja mahdollisessa muutetussa markkinointiaineistossa olevien tietojen järjestyksen on oltava yhdenmukainen 8 artiklan mukaisesti julkaistun kryptovaran kuvauksen tai markkinointiaineiston kanssa.
4. Muiden kryptovarojen kuin referenssivaratokenien tai sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden on annettava muutetut kryptovaran kuvauksensa ja mahdollinen muutettu markkinointiaineistonsa ja syyt muutoksiin tiedoksi kotijäsenvaltionsa toimivaltaiselle viranomaiselle vähintään seitsemän työpäivää ennen niiden julkaisemista. Kyseinen toimivaltainen viranomainen voi käyttää 82 artiklan 1 kohdassa säädettyjä valtuuksia.
5. Kotijäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on kahden työpäivän kuluessa muutetun kryptovaran kuvauksen luonnoksen ja mahdollisen muutetun markkinointiaineiston vastaanottamisesta annettava muutettu kryptovaran kuvaus ja mahdollinen muutettu markkinointiaineisto tiedoksi 7 artiklan 4 kohdassa tarkoitetulle vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.
6. Muiden kryptovarojen kuin referenssivaratokenien tai sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden on julkaistava muutettu kryptovaran kuvaus ja mahdollinen muutettu markkinointiaineisto, mukaan lukien syyt näihin muutoksiin, verkkosivustollaan 8 artiklan mukaisesti.
7. Muutettu kryptovaran kuvaus ja mahdollinen muutettu markkinointiaineisto on aikaleimattava. Viimeisin muutettu kryptovaran kuvaus ja mahdollinen viimeisin muutettu markkinointiaineisto on merkittävä sovellettavaksi versioksi. Kaikkien muutettujen kryptovaran kuvausten ja mahdollisen muutetun markkinointiaineiston on oltava saatavilla niin kauan kuin kryptovarot ovat yleisön hallussa.
8. Jos yleisölle tarjoaminen koskee hyödyketokeneita, muutettuun kryptovaran kuvaukseen ja mahdolliseen muutettuun markkinointiaineistoon tehdyt muutokset eivät saa pidentää 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua 12 kuukauden aikarajaa.

12 artikla
Peruuttamisoikeus

1. Muiden kryptovarojen kuin referenssivaratokenien ja sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden on tarjottava peruuttamisoikeus kaikille kuluttajille, jotka ostavat kryptovaroja suoraan liikkeeseenlaskijalta tai kryptovarapalvelun tarjoajalta, joka tarjoaa kryptovaroja kyseisen liikkeeseenlaskijan puolesta.

Kuluttajilla on 14 kalenteripäivää aikaa peruuttaa sopimuksensa ostaa kyseisiä kryptovaroja ilman kustannuksia ja perusteluja. Peruuttamisaika alkaa päivästä, jona kuluttaja on sopinut kyseisten kryptovarojen ostamisesta.
2. Kaikki kuluttajalta saadut maksut, mukaan lukien mahdolliset kulut, on palautettava ilman aiheutonta viivytystä ja joka tapauksessa viimeistään 14 päivän kuluttua siitä päivästä, jona kryptovarojen liikkeeseenlaskijalle tai kryptovarapalvelun tarjoajalle, joka tarjoaa kryptovarot liikkeeseenlaskijan puolesta, ilmoitetaan kuluttajan päätöksestä peruuttaa sopimus.

Palautus on suoritettava samalla maksuvälineellä, jota kuluttaja käytti alkuperäisessä liiketoimessa, ellei kuluttaja ole nimenomaisesti toisin sopinut, ja edellyttäen, että kuluttajalle ei aiheudu palautuksesta kustannuksia.
3. Kryptovarojen liikkeeseenlaskijoiden on annettava tiedot 1 kohdassa tarkoitettua peruuttamisoikeudesta kryptovaran kuvauksessa.
4. Peruuttamisoikeutta ei sovelleta, jos kryptovarot on otettu kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa.
5. Jos kryptovarojen liikkeeseenlaskijat ovat asettaneet 9 artiklan mukaisesti aikarajan tällaisten kryptovarojen yleisölle tarjoamiselle, peruuttamisoikeutta ei saa käyttää merkintäajan päättymisen jälkeen.

13 artikla
Muiden kryptovarojen kuin referenssivaratokenien tai sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden velvollisuudet

1. Muiden kryptovarojen kuin referenssivaratokenien tai sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden on
 - (a) toimittava rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti;
 - (b) viestittävä kryptovarojen haltijoiden kanssa tasapuolisella, selkeällä ja harhaanjohtamattomalla tavalla;
 - (c) ehkäistävä ja tunnistettava mahdolliset eturistiriidat, hallittava niitä ja ilmoitettava niistä;
 - (d) pidettävä kaikki järjestelmänsä ja suojattua pääsyä koskevat protokollansa asianmukaisten unionin normien mukaisina.

ESMA laatii d alakohdan soveltamiseksi yhteistyössä EPV:n kanssa asetuksen (EU) N:o 1095/2010 16 artiklan nojalla ohjeet, joissa täsmennetään unionin normit.
2. Muiden kryptovarojen kuin referenssivaratokenien tai sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden on toimittava tällaisten kryptovarojen haltijoiden etujen mukaisesti ja kohdeltava niitä yhdenvertaisesti, ellei etuoikeutetusta kohtelusta ilmoiteta kryptovaran kuvauksessa ja mahdollisessa markkinointiaineistossa.

3. Jos muiden kryptovarojen kuin referenssivaratokenien tai sähköisen rahan tokenien tarjoaminen yleisölle peruutetaan jostakin syystä, tällaisten kryptovarojen liikkeeseenlaskijoiden on varmistettava, että kaikki ostajilta tai mahdollisilta ostajilta kerätyt varat palautetaan niille asianmukaisesti mahdollisimman pian.

14 artikla

Muiden kryptovarojen kuin referenssivaratokenien ja sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden vastuu kryptovaran kuvauksessa annetuista tiedoista

1. Jos muiden kryptovarojen kuin referenssivaratokenien tai sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskija tai sen ylin hallintoelin on rikkonut 5 artiklaa antamalla kryptovaran kuvauksessa tai muutetussa kryptovaran kuvauksessa tietoja, jotka eivät ole täydellisiä, tasapuolisia tai selkeitä, tai antamalla harhaanjohtavia tietoja, kryptovarojen haltija voi vaatia kyseiseltä muiden kryptovarojen kuin referenssivaratokenien tai sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijalta tai sen ylimmältä hallintoelimeltä korvausta rikkomisen hänelle aiheuttamasta vahingosta. Siviilioikeudellisen vastuun poissulkemisella ei ole oikeudellisia vaikutuksia.
2. Kryptovarojen haltijoiden velvollisuutena on esittää todisteita, jotka osoittavat, että muiden kryptovarojen kuin referenssivaratokenien tai sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskija on rikkonut 5 artiklaa ja että tällainen rikkominen on vaikuttanut hänen päätökseensä ostaa, myydä tai vaihtaa kyseisiä kryptovaroja.
3. Kryptovarojen haltija ei voi vaatia vahingonkorvausta 5 artiklan 7 kohdassa tarkoitettussa tiivistelmässä ja sen käännöksessä annettujen tietojen vuoksi, paitsi jos
 - (a) tiivistelmä on harhaanjohtava, epätarkka tai epäjohdonmukainen suhteessa kryptovaran kuvauksen muihin osiin;
 - (b) tiivistelmässä ei anneta yhdessä kryptovaran kuvauksen muiden osien kanssa keskeisiä tietoja kuluttajien ja sijoittajien auttamiseksi, kun he harkitsevat kyseisten kryptovarojen ostamista.
4. Tämä artikla ei estä nostamasta muita siviilioikeudelliseen vastuuseen perustuvia kanteita kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

III OSASTO

Referenssivaratokenit

1 luku

Toimilupa tarjota yleisölle referenssivaratokeneita ja hakea niiden ottamista kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa

15 artikla Toimilupa

1. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijat eivät saa tarjota unionissa tällaisia tokeneita yleisölle tai hakea tällaisten varojen ottamista kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa, jollei tällaisten liikkeeseenlaskijoiden kotijäsenvaltion toimivaltainen viranomaisena ole 19 artiklan mukaisesti antanut niille siihen toimilupaa.
2. Ainoastaan unioniin sijoittautuneille oikeushenkilöille voidaan myöntää 1 kohdassa tarkoitettu toimilupa.
3. Edellä olevaa 1 kohtaa ei sovelleta, jos
 - (a) kunkin kalenteripäivän lopussa lasketun 12 kuukauden jakson aikana keskimäärin liikkeessä olevien referenssivaratokenien määrä on enintään 5 000 000 euroa tai vastaava määrä muussa valuutassa;
 - (b) referenssivaratokenien tarjoaminen yleisölle on kohdennettu ainoastaan kokeneille sijoittajille, ja referenssivaratokeneita voivat pitää hallussa ainoastaan tällaiset kokeneet sijoittajat.

Tällaisten referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on kuitenkin laadittava 17 artiklassa tarkoitettu kryptovaran kuvaus ja annettava kyseinen kryptovaran kuvaus ja mahdollinen markkinointiaineistonsa tiedoksi kotijäsenvaltionsa toimivaltaiselle viranomaiselle 7 artiklan mukaisesti.
4. Edellä olevaa 1 kohtaa ei sovelleta, jos referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoilla on direktiivin 2013/36/EU 8 artiklan mukainen lupa toimia luottolaitoksena.

Tällaisten liikkeeseenlaskijoiden on kuitenkin laadittava 17 artiklassa tarkoitettu kryptovaran kuvaus ja toimitettava kyseinen kryptovaran kuvaus kotijäsenvaltionsa toimivaltaisen viranomaisen hyväksyttäväksi 7 kohdan mukaisesti.
5. Toimivaltaisen viranomaisen myöntämän toimiluvan on oltava voimassa koko unionissa, ja sen on mahdollistettava se, että liikkeeseenlaskija voi tarjota niitä referenssivaratokeneita, joita varten sillä on toimilupa, kaikkialla unionissa, tai hakea tällaisten referenssivaratokenien ottamista kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa.
6. Toimivaltaisen viranomaisen 19 artiklan mukaisesti liikkeeseenlaskijan kryptovaran kuvaukselle tai 21 artiklan mukaisesti muutetulle kryptovaran kuvaukselle antama hyväksyntä on voimassa koko unionissa.

7. EPV laatii tiiviissä yhteistyössä ESMAn kanssa luonnokset teknisiksi sääntelystandardeiksi, joissa määritetään menettely 4 kohdassa tarkoitetun kryptovaran kuvauksen hyväksymiseksi.

EPV toimittaa nämä teknisten täytäntöönpanostandardien luonnokset komissiolle viimeistään [...] päivänä [...] kuuta [...] [*lisätään päivämäärä, joka on 12 kuukautta voimaantulopäivän jälkeen*].

Siirretään komissiolle valta hyväksyä ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut tekniset sääntelystandardit asetuksen (EU) N:o 1093/2010 10–14 artiklan mukaisesti.

16 artikla

Toimilupahakemus

1. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on toimitettava 15 artiklassa tarkoitettua toimilupaa koskeva hakemuksensa kotijäsenvaltionsa toimivaltaiselle viranomaiselle.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun hakemuksen on sisällettävä kaikki seuraavassa luetellut tiedot:
 - (a) toimilupaa hakevan liikkeeseenlaskijan osoite;
 - (b) toimilupaa hakevan liikkeeseenlaskijan yhtiöjärjestys;
 - (c) toimintaohjelma, jossa esitetään liiketoimintamalli, jota toimilupaa hakeva liikkeeseenlaskija aikoo noudattaa;
 - (d) oikeudellinen lausunto siitä, että referenssivaratokeneita ei voida pitää rahoitusvälineinä, sähköisenä rahana, talletuksina tai strukturoituina talletuksina;
 - (e) yksityiskohtainen kuvaus toimilupaa hakevan liikkeeseenlaskijan ohjaus- ja hallintojärjestelmistä;
 - (f) toimilupaa hakevan liikkeeseenlaskijan ylimmän hallintoelimen jäsenten nimet;
 - (g) todisteet siitä, että f alakohdassa tarkoitetut henkilöt ovat hyvämaineisia ja heillä on asianmukainen osaaminen ja kokemus toimilupaa hakevan liikkeeseenlaskijan johtotehtävien hoitamiseksi;
 - (h) tarvittaessa todisteet siitä, että luonnolliset henkilöt, jotka joko suoraan tai välillisesti omistavat yli 20 prosenttia toimilupaa hakevan liikkeeseenlaskijan osakepääomasta tai äänioikeuksista tai joilla on muulla tavoin määräysvalta kyseisessä toimilupaa hakevassa liikkeeseenlaskijassa, ovat hyvämaineisia ja päteviä;
 - (i) 17 artiklassa tarkoitettu kryptovaran kuvaus;
 - (j) 30 artiklan 5 kohdan a–k alakohdassa tarkoitetut toimintatavat ja menettelyt;
 - (k) kuvaus 30 artiklan 5 kohdan viimeisessä alakohdassa tarkoitetuista sopimusjärjestelyistä kolmansien osapuolten kanssa;
 - (l) kuvaus 30 artiklan 8 kohdassa tarkoitetuista toimilupaa hakevan liikkeeseenlaskijan liiketoiminnan jatkuvuutta koskevista toimintaperiaatteista;
 - (m) kuvaus 30 artiklan 9 kohdassa tarkoitetuista sisäisen valvonnan mekanismeista ja riskinhallintamenettelyistä;

- (n) kuvaus 30 artiklan 10 kohdassa tarkoitetuista menettelyistä ja järjestelmistä, joilla turvataan tietojen turvallisuus, mukaan lukien kyberturvallisuus, eheys ja luottamuksellisuus;
- (o) kuvaus 27 artiklassa tarkoitetuista toimilupaa hakevan liikkeeseenlaskijan valitusten käsittelymenettelyistä.
3. Sovellettaessa 2 kohdan g ja h alakohtaa referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan on esitettävä todisteet kaikista seuraavista:
- (a) yhdelläkään niistä henkilöistä, jotka osallistuvat toimilupaa hakevan liikkeeseenlaskijan johtamiseen, ei ole merkintöjä rikosrekisterissä tuomioista tai rangaistuksista, jotka liittyvät kauppa-, maksukyvyttömyys- ja rahoituspalvelulainsäädännön sekä rahanpesun ja terrorismin torjuntaa koskevan lainsäädännön ja petosten ja ammatillisen vastuun alalla voimassa oleviin kansallisiin sääntöihin;
- (b) toimilupaa hakevan referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan ylimmän hallintoelimen jäsenillä on riittävä osaaminen, taidot ja kokemus referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan johtamiseksi ja että näiden henkilöiden edellytetään käyttävän riittävästi aikaa tehtäviensä hoitamiseen.
4. EPV laatii tiiviissä yhteistyössä ESMAn kanssa luonnokset teknisiksi sääntelystandardeiksi, joissa määritetään tiedot, jotka hakemuksen on sisällettävä 2 kohdassa tarkoitettujen tietojen lisäksi.
- EPV toimittaa nämä teknisten sääntelystandardien luonnokset komissiolle viimeistään [...] päivänä [...]kuuta [...] [*lisätään päivämäärä, joka on 12 kuukautta voimaantulopäivän jälkeen*].
- Siirretään komissiolle valta hyväksyä ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen teknisten sääntelystandardien asetuksen (EU) N:o 1093/2010 10–14 artiklan mukaisesti.
5. EPV laatii tiiviissä yhteistyössä ESMAn kanssa teknisten täytäntöönpanostandardien luonnoksia vakio- ja lomakkeiden, mallien ja menettelyjen vahvistamiseksi toimilupahakemuksia varten.
- EPV toimittaa nämä teknisten täytäntöönpanostandardien luonnokset komissiolle viimeistään [...] päivänä [...]kuuta [...] [*lisätään päivämäärä, joka on 12 kuukautta voimaantulopäivän jälkeen*].
- Siirretään komissiolle valta hyväksyä ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen teknisten täytäntöönpanostandardien asetuksen (EU) N:o 1093/2010 15 artiklan mukaisesti.

17 artikla

Referenssivaratokeneita koskevan kryptovaran kuvauksen sisältö ja muoto

1. Edellä 16 artiklan 2 kohdan i alakohdassa tarkoitettujen kryptovaran kuvauksen on sisällettävä kaikki 4 artiklassa säädetyt tiedot: Edellä 4 artiklassa tarkoitettujen tietojen lisäksi kryptovaran kuvauksessa on kuitenkin oltava myös kaikki seuraavat tiedot:
- (a) yksityiskohtainen kuvaus liikkeeseenlaskijan ohjaus- ja hallintojärjestelmistä, mukaan lukien kuvaus 30 artiklan 5 kohdan h alakohdassa tarkoitettujen kolmansien yhteisöjen tehtävistä, vastuista ja vastuuvollisuudesta;
- (b) yksityiskohtainen kuvaus 32 artiklassa tarkoitettujen varojen reservistä;

- (c) yksityiskohtainen kuvaus 33 artiklassa tarkoitetuista reservivarojen säilytysjärjestelyistä, mukaan lukien niiden erottelu;
- (d) jos kyseessä on 34 artiklassa tarkoitettu reservivarojen sijoittaminen, yksityiskohtainen kuvaus kyseisiä reservivaroja koskevasta sijoituspolitiikasta;
- (e) yksityiskohtaiset tiedot niiden oikeuksien luonteesta ja täytäntöönpanokelpoisuudesta, mukaan lukien mahdolliset suorat lunastuttamisoikeudet tai vaadeoikeudet, joita referenssivaratokenien haltijoilla ja 35 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuilla oikeushenkilöillä tai luonnollisilla henkilöillä voi olla reservivaroihin tai liikkeeseenlaskijaan nähden, mukaan lukien tiedot siitä, miten tällaisia oikeuksia voidaan käsitellä maksukyvyttömyysmenettelyissä;
- (f) jos liikkeeseenlaskija ei tarjoa suoraa oikeutta reservivaroihin, yksityiskohtaiset tiedot 35 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuista mekanismeista, joilla varmistetaan referenssivaratokenien likviditeetti;
- (g) yksityiskohtainen kuvaus 27 artiklassa tarkoitettua valitusten käsittelymenettelystä;
- (h) liitteissä I ja II täsmennetyt tiedot.

Jos e alakohtaa sovellettaessa suoraa vaadeoikeutta tai lunastuttamisoikeutta ei ole myönnetty kaikille referenssivaratokenien haltijoille, kryptovaran kuvauksessa on oltava selkeä ja yksiselitteinen ilmoitus siitä, että kaikilla kryptovarojen haltijoilla ei ole reservivaroja koskevaa vaadeoikeutta tai että ne eivät voi milloin tahansa lunastuttaa kyseisiä kryptovaroja liikkeeseenlaskijalla reservivaroja vastaan.

2. Kryptovaran kuvauksen on sisällettävä tiivistelmä, jossa esitetään lyhyesti ja yleistajuisesti keskeiset tiedot referenssivaratokenien tarjoamisesta yleisölle tai referenssivaratokenien aiotusta ottamisesta kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa ja erityisesti kyseisiä referenssivaratokeneita koskevista olennaisista seikoista. Kryptovaran kuvauksen tiivistelmän on oltava muodoltaan ja sisällöltään sellainen, että siinä annetaan yhdessä kryptovaran kuvauksen kanssa asianmukaiset tiedot kyseisiä referenssivaratokeneita koskevista olennaisista seikoista, jotta voidaan auttaa referenssivaratokenien mahdollisia ostajia tekemään tietoon perustuva päätös. Tiivistelmän on sisällettävä varoitus, jonka mukaan
 - (i) sitä olisi pidettävä johdantona kryptovaran kuvaukselle;
 - (j) mahdollisen ostajan olisi perustettava referenssivaratokenin ostamista koskeva päätöksensä koko kryptovaran kuvauksen sisältöön;
 - (k) referenssivaratokenien tarjoaminen yleisölle ei ole rahoitusvälineiden myyntiä koskeva tarjous tai kehoitus, ja tällainen rahoitusvälineiden myyntiä koskeva tarjous tai kehoitus voidaan tehdä ainoastaan esitteellä tai muilla kansallisen lainsäädännön mukaisilla tarjousasiakirjoilla;
 - (l) kryptovaran kuvaus ei muodosta asetuksessa (EU) 2017/1129 tarkoitettua esitettä tai muuta unionin tai kansallisen lainsäädännön mukaista tarjousasiakirjaa.
3. Jokainen kryptovaran kuvaus on päivättävä.
4. Kryptovaran kuvaus on laadittava vähintään yhdellä asianomaisen kotijäsenvaltion virallisella kielellä tai kansainvälisellä rahoitusalalla yleisesti käytetyllä kielellä.

5. Kryptovaran kuvaus on asetettava saataville koneellisesti luettavassa muodossa.
6. ESMA laatii EPV:tä kuultuaan luonnoksia teknisiksi täytäntöönpanostandardeiksi vakiomuotoisten lomakkeiden, esitysmuotojen ja mallipohjien vahvistamiseksi 10 kohdan soveltamista varten.

ESMA toimittaa nämä teknisten täytäntöönpanostandardien luonnokset komissiolle viimeistään [...] päivänä [...]kuuta [...] [*lisätään päivämäärä, joka on 12 kuukautta voimaantulopäivän jälkeen*].

Siirretään komissiolle valta hyväksyä ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettut tekniset täytäntöönpanostandardit asetuksen (EU) N:o 1095/2010 15 artiklan mukaisesti.

18 artikla

Toimilupahakemuksen arviointi

1. Toimivaltaisten viranomaisten, jotka vastaanottavat 16 artiklassa tarkoitettun toimilupahakemuksen, on 20 työpäivän kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta arvioitava, onko hakemus ja 16 artiklan 2 kohdan i alakohdassa tarkoitettu kryptovaran kuvaus täydellinen. Niiden on välittömästi ilmoitettava toimilupaa hakevalle liikkeeseenlaskijalle, onko hakemus ja kryptovaran kuvaus täydellinen. Jos hakemus ja kryptovaran kuvaus ei ole täydellinen, niiden on asetettava määräaika, johon mennessä toimilupaa hakevan liikkeeseenlaskijan on toimitettava puuttuvat tiedot.
2. Toimivaltaisten viranomaisten on kolmen kuukauden kuluessa täydellisen hakemuksen vastaanottamisesta arvioitava, täyttääkö toimilupaa hakeva liikkeeseenlaskija tässä osastossa säädetyt vaatimukset, ja laadittava kaikilta osin perusteltu luonnos päätökseksi toimiluvan myöntämisestä tai epäämisestä. Näiden kolmen kuukauden aikana toimivaltaiset viranomaiset voivat pyytää toimilupaa hakevalta liikkeeseenlaskijalta mitä tahansa hakemusta koskevia tietoja, myös 16 artiklan 2 kohdan i alakohdassa tarkoitettua kryptovaran kuvausta koskevia tietoja.
3. Toimivaltaisten viranomaisten on 2 kohdassa tarkoitettun kolmen kuukauden ajanjakson kuluttua toimitettava päätösluonnoksensa toimilupaa hakevalle liikkeeseenlaskijalle sekä päätösluonnoksensa ja hakemusasiakirjat EPV:lle, ESMA:lle ja EKP:lle. Jos toimilupaa hakeva liikkeeseenlaskija on sijoittautunut jäsenvaltioon, jonka valuutta ei ole euro, tai jos reservivaroihin sisältyy valuutta, joka ei ole euro, toimivaltaisten viranomaisten on kuultava kyseisen jäsenvaltion keskuspankkia. Toimilupaa hakevilla liikkeeseenlaskijoilla on oikeus esittää toimivaltaiselle viranomaiselle huomautuksia ja kommentteja päätösluonnoksista.
4. EPV, ESMA, EKP ja tapauksen mukaan 3 kohdassa tarkoitettu keskuspankki antavat hakemuksesta ei-sitovat lausunnot kahden kuukauden kuluessa päätösluonnoksen ja hakemusasiakirjojen vastaanottamisesta ja toimittavat ei-sitovat lausuntonsa asianomaiselle toimivaltaiselle viranomaiselle. Kyseisen toimivaltaisen viranomaisen on otettava asianmukaisesti huomioon nämä ei-sitovat lausunnot sekä toimilupaa hakevan liikkeeseenlaskijan huomautukset ja kommentit.

19 artikla

Toimiluvan myöntäminen tai epääminen

1. Toimivaltaisten viranomaisten on kuukauden kuluessa 18 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun ei-sitovan lausunnon vastaanottamisesta tehtävä kaikilta osin perusteltu päätös toimiluvan myöntämisestä toimilupaa hakevalle liikkeeseenlaskijalle tai sen epäämisestä ja ilmoitettava päätöksestä toimilupaa hakevalle liikkeeseenlaskijalle viiden työpäivän kuluessa. Jos toimilupaa hakevalle liikkeeseenlaskijalle myönnetään toimilupa, sen kryptovaran kuvaus katsotaan hyväksytyksi.
2. Toimivaltaisten viranomaisten on evättävä toimilupa, jos on objektiivisia ja todennettavissa olevia syitä uskoa, että
 - (a) toimilupaa hakevan liikkeeseenlaskijan ylin hallintoelin voi vaarantaa sen tehokkaan, järkevän ja vakaan hoidon ja liiketoiminnan jatkuvuuden sekä sen asiakkaiden etujen ja markkinoiden luotettavuuden asianmukaisen huomioon ottamisen;
 - (b) toimilupaa hakeva liikkeeseenlaskija ei täytä tai todennäköisesti ei täytä jotakin tämän osaston vaatimuksista;
 - (c) toimilupaa hakevan liikkeeseenlaskijan liiketoimintamalli voi muodostaa vakavan uhan rahoitusvakaudelle, rahapolitiikan välittymismekanismille tai rahapoliittiselle suvereniteetille.
3. Toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava EPV:lle, ESMAlle ja EKP:lle sekä tarvittaessa 18 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuille keskuspankeille kaikista myönnettyistä toimiluvista. ESMA sisällyttää seuraavat tiedot 57 artiklassa tarkoitettuun kryptovarojen ja kryptovarapalvelun tarjoajien rekisteriin:
 - (a) referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan nimi, oikeudellinen muoto ja oikeushenkilötunnus;
 - (b) referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan kaupallinen nimi, fyysinen osoite ja verkkosivusto;
 - (c) kryptovaran kuvaukset tai muutetut kryptovaran kuvaukset;
 - (d) kaikki muut referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan tarjoamat palvelut, jotka eivät kuulu tämän asetuksen soveltamisalaan, ja viittaus asiaa koskevaan unionin tai kansalliseen lainsäädäntöön.

20 artikla

Toimiluvan peruuttaminen

1. Toimivaltaisten viranomaisten on peruutettava referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden toimilupa seuraavissa tilanteissa:
 - (a) liikkeeseenlaskija ei ole käyttänyt toimilupaansa kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun lupa on myönnetty;
 - (b) liikkeeseenlaskija ei ole käyttänyt toimilupaansa kuuteen peräkkäiseen kuukauteen;
 - (c) liikkeeseenlaskija on saanut toimilupansa sääntöjenvastaisin keinoin, kuten antamalla vääriä tietoja 16 artiklassa tarkoitettussa toimilupahakemuksessa tai 21 artiklan mukaisesti muutetussa kryptovaran kuvauksessa;

- (d) liikkeeseenlaskija ei täytä enää niitä edellytyksiä, joiden perusteella toimilupa on myönnetty;
- (e) liikkeeseenlaskija on rikkonut vakavasti tämän osaston säännöksiä;
- (f) liikkeeseenlaskijalle on laadittu hallittua alasajoa koskeva suunnitelma sovellettavan kansallisen maksukyvyttömyyslainsäädännön mukaisesti;
- (g) liikkeeseenlaskija on nimenomaisesti luopunut toimiluvastaan tai päättänyt lopettaa toimintansa.

Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselleen kaikista f ja g alakohdassa tarkoitetuista tilanteista.

2. Toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan toimivaltaiselle viranomaiselle viipymättä seuraavat tiedot:

- (a) se, että 30 artiklan 5 kohdan h alakohdassa tarkoitettu kolmas yhteisö on menettänyt direktiivin 2013/36/EU 8 artiklassa tarkoitetun luottolaitostoimilupansa, tämän asetuksen 53 artiklassa tarkoitetun kryptovarapalvelun tarjoajan toimilupansa, direktiivin (EU) 2015/2366 11 artiklassa tarkoitetun maksulaitostoimilupansa tai direktiivin 2009/110/EY 3 artiklassa tarkoitetun sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitoksen toimilupansa;
- (b) se, että referenssivaratokenien liikkeeseenlaskija tai sen ylimmän hallintoelimen jäsenet ovat rikkoneet kansallisia säännöksiä, joilla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849⁵⁴ saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä rahanpesun tai terrorismin rahoituksen osalta.

3. Toimivaltaisten viranomaisten on peruutettava referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan toimilupa, jos ne katsovat, että 2 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettut seikat vaikuttavat liikkeeseenlaskijan ylimmän hallintoelimen hyvään maineeseen tai osoittavat, että 30 artiklassa tarkoitettut ohjaus- ja hallintojärjestelmät ja sisäisen valvonnan mekanismit eivät ole toimineet.

Kun toimilupa peruutetaan, referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan on pantava täytäntöön 42 artiklan mukainen menettely.

21 artikla

Referenssivaratokeneita koskevan julkaistun kryptovararan kuvauksen muuttaminen

1. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on myös ilmoitettava kotijäsenvaltionsa toimivaltaiselle viranomaiselle kaikista liikkeeseenlaskijan liiketoimintamalliin suunnitelluista muutoksista, joilla on todennäköisesti huomattava vaikutus referenssivaratokenien todellisten tai mahdollisten haltijoiden ostopäätökseen ja jotka tapahtuvat 19 artiklassa mainitun toimiluvan myöntämisen jälkeen. Tällaisia muutoksia ovat muun muassa seuraavia seikkoja koskevat olennaiset muutokset:

- (a) ohjaus- ja hallintojärjestelmät;
- (b) reservivarat ja niiden säilyttäminen;

⁵⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849, annettu 20 päivänä toukokuuta 2015, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta (EUVL L 141, 5.6.2015, s. 73).

- (c) referenssivaratokenien haltijoille myönnetyt oikeudet;
- (d) mekanismi, jonka avulla referenssivaratokenit lasketaan liikkeeseen, luodaan ja hävitetään;
- (e) protokollat, joilla referenssivaratokeneihin liittyvät liiketoimet validoidaan;
- (f) liikkeeseenlaskijan oman DLT-teknologian toiminta, kun tällaista DLT-teknologiaa käytetään referenssivaratokenien liikkeeseenlaskussa, siirtämisessä ja tallentamisessa;
- (g) mekanismit, joilla varmistetaan referenssivaratokenien lunastus tai niiden likviditeetti;
- (h) kolmansien osapuolten kanssa tehdyt järjestelyt, jotka koskevat muun muassa reservivarojen hoitoa ja niiden sijoittamista, reservivarojen säilytystä ja tapauksen mukaan referenssivaratokenien jakelua yleisölle;
- (i) merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden likviditeetinhallintapolitiikka;
- (j) valitusten käsittelymenettely.

2. Jos toimivaltaiselle viranomaiselle on ilmoitettu jostakin 1 kohdassa tarkoitettua suunnitellusta muutoksesta, referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan on laadittava luonnos muutetuksi kryptovaran kuvaukseksi ja varmistettava, että siinä esitettävien tietojen järjestys vastaa alkuperäisen kryptovaran kuvauksen järjestystä.

Toimivaltaisen viranomaisen on mahdollisimman pian ilmoitettava sähköisesti, että se on vastaanottanut muutetun kryptovaran kuvauksen luonnoksen, kahden työpäivän kuluessa sen vastaanottamisesta.

Toimivaltaisen viranomaisen on annettava hyväksyntänsä muutettua kryptovaran kuvausta koskevalle luonnokselle tai kieltäytyttävä hyväksymästä sitä 20 työpäivän kuluessa hakemuksen vastaanottoilmoituksesta. Tarkastellessaan muutettua kryptovaran kuvausta koskevaa luonnosta toimivaltainen viranomainen voi myös pyytää sitä koskevia lisätietoja, selvityksiä tai perusteluja. Jos toimivaltainen viranomainen pyytää tällaisia lisätietoja, 20 työpäivän määräaika alkaa vasta, kun toimivaltainen viranomainen on saanut pyydetty lisätiedot.

Toimivaltainen viranomainen voi myös kuulla EPV:tä, ESMAa ja EKP:tä sekä tarvittaessa niiden jäsenvaltioiden keskuspankkeja, joiden rahayksikkö ei ole euro.

3. Hyväksyessään muutetun kryptovaran kuvauksen toimivaltainen viranomainen voi pyytää referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijaa
- (a) ottamaan käyttöön mekanismeja, joilla varmistetaan referenssivaratokenien haltijoiden suoja silloin, kun liikkeeseenlaskijan toiminnan mahdollisella muutoksella voi olla olennainen vaikutus referenssivaratokenien tai reservivarojen arvoon, vakauteen tai riskeihin;
 - (b) toteuttamaan tarvittavat korjaavat toimenpiteet rahoitusvakauden varmistamiseksi.

22 artikla

Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden vastuu kryptovaran kuvauksessa annetuista tiedoista

1. Jos referenssivaratokenien liikkeeseenlaskija tai sen ylin hallintoelin on rikkonut 17 artiklaa antamalla kryptovaran kuvauksessa tai muutetussa kryptovaran kuvauksessa

tietoja, jotka eivät ole täydellisiä, tasapuolisia tai selkeitä, tai antamalla harhaanjohtavia tietoja, tällaisten referenssivaratokenien haltija voi vaatia kyseiseltä referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijalta tai sen ylimmältä hallintoelimeltä korvausta rikkomisen hänelle aiheuttamasta vahingosta.

Siviilioikeudellisen vastuun poissulkemisella ei ole oikeudellisia vaikutuksia.

2. Referenssivaratokenien haltijoiden velvollisuutena on esittää todisteita, jotka osoittavat, että referenssivaratokenien liikkeeseenlaskija on rikkonut 17 artiklaa ja että tällainen rikkominen on vaikuttanut hänen päätökseensä ostaa, myydä tai vaihtaa kyseisiä referenssivaratokeneita.
3. Referenssivaratokenien haltija ei voi vaatia vahingonkorvausta 17 artiklan 2 kohdassa tarkoitettussa tiivistelmässä ja sen käänöksessä annettujen tietojen vuoksi, paitsi jos
 - (a) tiivistelmä on harhaanjohtava, epätarkka tai epä johdonmukainen suhteessa kryptovaran kuvauksen muihin osiin;
 - (b) tiivistelmässä ei anneta yhdessä kryptovaran kuvauksen muiden osien kanssa keskeisiä tietoja kuluttajien ja sijoittajien auttamiseksi, kun he harkitsevat kyseisten referenssivaratokenien ostamista.
4. Tämä artikla ei estä nostamasta muita siviilioikeudelliseen vastuuseen perustuvia kanteita kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

2 luku

Kaikkien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden velvollisuudet

23 artikla

Velvollisuus toimia rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti referenssivaratokenien haltijoiden edun mukaisesti

1. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on
 - (a) toimittava rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti;
 - (b) viestittävä referenssivaratokenien haltijoiden kanssa tasapuolisella, selkeällä ja harhaanjohtamattomalla tavalla.
2. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on toimittava tällaisten tokenien haltijoiden etujen mukaisesti ja kohdeltava niitä yhdenvertaisesti, ellei etuoikeutetusta kohtelusta ilmoiteta kryptovaran kuvauksessa ja mahdollisessa markkinointiaineistossa.

24 artikla

Kryptovaran kuvauksen ja mahdollisen markkinointiaineiston julkaiseminen

Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on julkaistava verkkosivustollaan 19 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu hyväksytty kryptovaran kuvauksensa ja mahdollinen 21 artiklassa tarkoitettu muutettu kryptovaran kuvaus sekä 25 artiklassa tarkoitettu markkinointiaineisto. Hyväksytyjen kryptovaran kuvausten on oltava julkisesti saatavilla viimeistään sinä päivänä, jona referenssivaratokenien tarjonta yleisölle alkaa tai jona kyseiset tokenit otetaan

kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa. Hyväksytyyn kryptovaran kuvauksen ja mahdollisen muutetun kryptovaran kuvauksen sekä markkinointiaineiston on oltava saatavilla liikkeeseenlaskijan verkkosivustolla niin kauan kuin referenssivaratokenit ovat yleisön hallussa.

25 artikla

Markkinointiaineisto

1. Kaikessa markkinoinnissa, joka liittyy referenssivaratokenien tarjoamiseen yleisölle tai tällaisten referenssivaratokenien ottamiseen kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa, on noudatettava kaikkia seuraavia ehtoja:
 - (a) markkinointiaineiston on oltava selvästi tunnistettavissa sellaiseksi;
 - (b) kaikkien markkinointiaineistossa esitettävien tietojen on oltava tasapuolisia ja selkeitä eivätkä ne saa olla harhaanjohtavia;
 - (c) markkinointiaineistossa esitettävien tietojen on oltava yhdenmukaisia kryptovaran kuvauksessa olevien tietojen kanssa;
 - (d) markkinointiaineistossa on ilmoitettava selvästi, että kryptovaran kuvaus on julkaistu, ja ilmoitettava kryptovarojen liikkeeseenlaskijan verkkosivuston osoite.
2. Jos kaikille referenssivaratokenien haltijoille ei ole myönnetty suoraa vaadeoikeutta tai lunastuttamisoikeutta, markkinointiaineistossa on ilmoitettava selkeästi ja yksiselitteisesti, että kaikilla referenssivaratokenien haltijoilla ei ole reservivaroja koskevaa vaadeoikeutta tai että ne eivät voi milloin tahansa lunastuttaa tokeneita liikkeeseenlaskijalla reservivaroja vastaan.

26 artikla

Jatkuva tiedottaminen referenssivaratokenien haltijoille

1. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on vähintään kerran kuukaudessa julkistettava verkkosivustollaan selkeällä, täsmällisellä ja läpinäkyvällä tavalla liikkeeseen laskettujen referenssivaratokenien määrä sekä 32 artiklassa tarkoitettujen reservivarojen arvo ja koostumus.
2. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on julkistettava verkkosivustollaan mahdollisimman pian selkeällä, täsmällisellä ja läpinäkyvällä tavalla 32 artiklassa tarkoitettujen reservivarojen tilintarkastuksen tulos.
3. Rajoittamatta 77 artiklan soveltamista referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on julkistettava verkkosivustollaan mahdollisimman pian selkeällä, täsmällisellä ja läpinäkyvällä tavalla kaikki tapahtumat, joilla on tai todennäköisesti on merkittävä vaikutus referenssivaratokenien arvoon tai 32 artiklassa tarkoitettuihin reservivaroihin.

27 artikla

Valitusten käsittelymenettely

1. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on otettava käyttöön tehokkaat ja läpinäkyvät menettelyt referenssivaratokenien haltijoilta saatujen valitusten nopeaa, oikeudenmukaista ja johdonmukaista käsittelyä varten ja pidettävä näitä menettelyjä yllä. Jos 30 artiklan 5 kohdan h alakohdassa tarkoitettut kolmannet yhteisöt jakelevat

kaikki referenssivaratokenit tai osan niistä, referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on otettava käyttöön menettelyt, joilla helpotetaan valitusten käsittelyä referenssivaratokenien haltijoiden ja tällaisten kolmansien yhteisöjen välillä.

2. Referenssivaratokenien haltijoiden on voitava tehdä valituksia referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoille maksutta.
3. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on laadittava ja asetettava asiakkaiden saataville malli valitusten tekemistä varten ja pidettävä kirjaa kaikista vastaanotetuista valituksista ja niiden johdosta toteutetuista toimenpiteistä.
4. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on tutkittava kaikki valitukset nopeasti ja oikeudenmukaisesti ja ilmoitettava tällaisten tutkimusten tulokset referenssivaratokenien haltijoille kohtuullisen ajan kuluessa.
5. EPV laatii tiiviissä yhteistyössä ESMAn kanssa teknisten sääntelystandardien luonnoksia valitusten käsittelyä koskevien vaatimusten, mallien ja menettelyjen vahvistamiseksi.

EPV toimittaa nämä teknisten sääntelystandardien luonnokset komissiolle viimeistään [...] päivänä [...]kuuta [...] [*lisätään päivämäärä, joka on 12 kuukautta tämän asetuksen voimaantulopäivän jälkeen*].

Siirretään komissiolle valta hyväksyä ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettut tekniset sääntelystandardit asetuksen (EU) N:o 1093/2010 10–14 artiklan mukaisesti.

28 artikla

Eturistiriitojen ehkäiseminen, tunnistaminen, hallitseminen ja niistä ilmoittaminen

1. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on ylläpidettävä ja pantava täytäntöön tehokkaita toimintatapoja ja menettelyjä niiden itsensä ja seuraavien välisten eturistiriitojen ehkäisemiseksi, tunnistamiseksi, hallitsemiseksi ja niistä ilmoittamiseksi:
 - (a) niiden osakkeenomistajat;
 - (b) niiden ylimmän hallintoelimen jäsenet;
 - (c) niiden työntekijät;
 - (d) luonnolliset henkilöt, jotka joko suoraan tai välillisesti omistavat yli 20 prosenttia omaisuusvakuudellisen kryptovaran liikkeeseenlaskijan osakepääomasta tai äänioikeuksista tai joilla on muulla tavoin määräysvalta kyseisessä liikkeeseenlaskijassa;
 - (e) referenssivaratokenien haltijat;
 - (f) jotakin 30 artiklan 5 kohdan h alakohdassa tarkoitettua tehtävää hoitavat kolmannet osapuolet;
 - (g) tapauksen mukaan 35 artiklan 3 kohdassa tarkoitettut oikeushenkilöt tai luonnolliset henkilöt.

Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on erityisesti toteutettava kaikki asianmukaiset toimenpiteet 32 artiklassa tarkoitettujen reservivarojen hoidosta ja sijoittamisesta johtuvien eturistiriitojen ehkäisemiseksi, tunnistamiseksi, hallitsemiseksi ja niistä ilmoittamiseksi.

2. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on ilmoitettava referenssivaratokeniensa haltijoille eturistiriitojen yleinen luonne ja lähteet sekä niiden lieventämiseksi toteutetut toimet.
3. Tällainen ilmoittaminen on tehtävä näkyvässä paikassa referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan verkkosivustolla.
4. Edellä 3 kohdassa tarkoitettu ilmoittaminen on tehtävä riittävän tarkasti, jotta referenssivaratokenien haltijat voivat tehdä tietoon perustuvan ostopäätöksen referenssivaratokenien ostamisesta.
5. EPV laatii teknisten sääntelystandardien luonnoksia, joissa täsmennetään
 - (a) 1 kohdassa tarkoitettuja toimintatapoja ja menettelyjä koskevat vaatimukset;
 - (b) 3 kohdassa tarkoitettua ilmoittamista koskevat järjestelyt.

EPV toimittaa kyseiset teknisten sääntelystandardien luonnokset komissiolle viimeistään [...] päivänä [...]kuuta [...] [*lisätään päivämäärä, joka on 12 kuukautta tämän asetuksen voimaantulopäivän jälkeen*].

Siirretään komissiolle valta hyväksyä tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettut tekniset sääntelystandardit asetuksen (EU) N:o 1093/2010 10–14 artiklan mukaisesti.

29 artikla

Toimivaltaisille viranomaisille annettavat tiedot

Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on ilmoitettava toimivaltaisille viranomaisilleen kaikista muutoksista ylimmässä hallintoelimessään.

30 artikla

Ohjaus- ja hallintojärjestelmät

1. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoilla on oltava vahvat ohjaus- ja hallintojärjestelmät, jotka sisältävät selkeän organisaatorakenteen, jossa vastuualueet on määriteltävä yksityiskohtaisesti, läpinäkyvästi ja johdonmukaisesti, sekä tehokkaat menettelyt sellaisten riskien tunnistamista, hallitsemista, valvomista ja raportointia varten, joille ne ovat tai saattavat olla alttiina, ja riittävät sisäisen valvonnan mekanismit, mukaan lukien luotettavat hallinto- ja laskentamenetelmät.
2. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden ylimmän hallintoelimen jäsenillä on oltava tarvittava hyvä maine ja pätevyys tutkintojen, kokemuksen ja taitojen osalta, jotta he voivat hoitaa tehtäviään ja varmistaa kyseisten liikkeeseenlaskijoiden järkevän ja vakaan hoidon. Jäsenten on myös osoitettava, että he pystyvät käyttämään riittävästi aikaa tehtäviensä tehokkaaseen suorittamiseen.
3. Luonnollisilla henkilöillä, jotka joko suoraan tai välillisesti omistavat yli 20 prosenttia referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden osakepääomasta tai äänioikeuksista tai joilla on muulla tavoin määräysvalta kyseisissä liikkeeseenlaskijoissa, on oltava tarvittava hyvä maine ja pätevyys.
4. Yksikään 2 ja 3 kohdassa tarkoitettu henkilö ei saa olla tuomittu rahanpesuun tai terrorismin rahoittamiseen liittyvistä rikoksista tai muista talousrikoksista.
5. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on omaksuttava toimintatavat ja menettelyt, jotka ovat riittävän tehokkaita sen varmistamiseksi, että tätä asetusta

noudatetaan ja että myös sen johto ja työntekijät noudattavat kaikkia tämän osaston säännöksiä. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on erityisesti otettava käyttöön ja pantava täytäntöön seuraavia seikkoja koskevat toimintatavat ja menettelyt ja ylläpidettävä niitä:

- (a) 32 artiklassa tarkoitettu varojen reservi;
- (b) 33 artiklassa täsmennetty reservivarojen säilytys;
- (c) 35 artiklassa täsmennetyt referenssivaratokenien haltijoille myönnetty oikeudet tai niiden puuttuminen;
- (d) mekanismi, jonka avulla referenssivaratokenit lasketaan liikkeeseen, luodaan ja hävitetään;
- (e) protokollat, joilla referenssivaratokeneihin liittyvät liiketoimet validoidaan;
- (f) liikkeeseenlaskijan oman DLT-teknologian toiminta, kun tällaista DLT-teknologiaa tai vastaavaa liikkeeseenlaskijan tai sen puolesta toimivan kolmannen osapuolen teknologiaa käytetään referenssivaratokenien liikkeeseenlaskussa, siirtämisessä ja tallentamisessa;
- (g) 35 artiklan 4 kohdassa täsmennetyt mekanismit, joilla varmistetaan referenssivaratokenien lunastus tai niiden likviditeetti;
- (h) kolmansien yhteisöjen kanssa tehdyt järjestelyt, jotka koskevat varojen reservin hoitoa ja reservivarojen sijoittamista ja säilytystä sekä tapauksen mukaan referenssivaratokenien jakelua yleisölle;
- (i) 27 artiklassa täsmennetty valitusten käsittely;
- (j) 28 artiklassa täsmennetyt eturistiriidat;
- (k) 41 artiklan 3 kohdassa täsmennetty merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden likviditeetinhallintapolitiikka.

Sellaisten referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden, jotka käyttävät kolmansiä yhteisöjä h alakohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseen, on otettava kyseisten kolmansien osapuolten kanssa käyttöön sopimusjärjestelyt, joissa määritellään täsmällisesti sekä referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden että kunkin kolmannen yhteisön tehtävät, vastuut, oikeudet ja velvollisuudet, sekä ylläpidettävä niitä. Sopimusjärjestelyssä, jolla on vaikutuksia oikeudenkäyttöalueiden välillä, on määrättävä yksiselitteisestä lainvalinnasta.

- 6. Elleivät referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijat ole laatineet 42 artiklassa tarkoitettua suunnitelmaa, niiden on käytettävä asianmukaisia ja oikeasuhteisia järjestelmiä, resursseja ja menettelyjä varmistaakseen palvelujensa ja toimintojensa jatkuvan ja säännöllisen suorittamisen. Tätä varten referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on pidettävä kaikki järjestelmänsä ja suojattua pääsyä koskevat protokollansa asianmukaisten unionin normien mukaisina.
- 7. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on yksilöitävä operatiivisten riskien lähteet ja saatettava riskit mahdollisimman vähäisiksi kehittämällä asianmukaisia järjestelmiä, tarkastuksia ja menettelyjä.
- 8. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on laadittava liiketoiminnan jatkuvuutta koskevat toimintaperiaatteet, joilla varmistetaan, että keskeiset tiedot ja toiminnot säilyvät ja toimintaa jatketaan järjestelmiin ja menettelyihin liittyvien toimintahäiriöiden yhteydessä, tai jos tämä ei ole mahdollista, joilla varmistetaan

tällaisten tietojen ja toimintojen nopea palauttaminen ja niiden toiminnan nopea jatkaminen.

9. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoilla on oltava sisäisen valvonnan mekanismit ja tehokkaat menettelyt riskinarviointia ja riskinhallintaa varten, mukaan lukien tehokkaat valvonta- ja turvajärjestelyt tieto- ja viestintätekniikkajärjestelmien hallinnointia varten, kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2021/xx⁵⁵ edellytetään. Menettelyissä on määrättävä kattavasta arvioinnista, joka koskee 5 kohdan h alakohdassa tarkoitettua riippuvuutta kolmansista yhteisöistä. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on seurattava ja arvioitava säännöllisesti sisäisen valvonnan mekanismien ja riskinarviointimenettelyjen riittävyyttä ja tehokkuutta ja toteutettava asianmukaiset toimenpiteet mahdollisten puutteiden korjaamiseksi.
10. Omaisuusvakuudellisten kryptovarojen liikkeeseenlaskijoilla on oltava käytössä järjestelmät ja menettelyt, jotka riittävät turvaamaan tietojen turvallisuuden, eheyden ja luottamuksellisuuden Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/xx⁵⁶ mukaisesti. Näiden järjestelmien on tallennettava ja turvattava asiaankuuluvat tiedot, jotka on kerätty ja tuotettu liikkeeseenlaskijoiden toiminnan yhteydessä.
11. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on varmistettava, että riippumattomat tilintarkastajat toteuttavat säännöllisesti niitä koskevan tilintarkastuksen. Näiden tilintarkastusten tulokset on ilmoitettava kyseisen liikkeeseenlaskijan ylimmälle hallintoelimelle ja annettava toimivaltaisen viranomaisen saataville.
12. EPV laatii tiiviissä yhteistyössä ESMAn kanssa teknisten sääntelystandardien luonnoksia, joissa vahvistetaan ohjaus- ja hallintojärjestelmien vähimmäisisältö seuraavien osalta:
 - (a) 1 ja 7 kohdassa tarkoitetut riskien seurantavälineet;
 - (b) 1 ja 9 kohdassa tarkoitettu sisäisen valvonnan mekanismi;
 - (c) 8 kohdassa tarkoitettu liiketoiminnan jatkuvuutta koskeva suunnitelma;
 - (d) 11 kohdassa tarkoitetut tilintarkastukset.

EPV toimittaa nämä teknisten sääntelystandardien luonnokset komissiolle viimeistään [...] päivänä [...]kuuta [...] [*lisätään päivämäärä, joka on 12 kuukautta voimaantulopäivän jälkeen*].

Siirretään komissiolle valta hyväksyä ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut tekniset sääntelystandardit asetuksen (EU) N:o 1093/2010 10–14 artiklan mukaisesti.

31 artikla

Omien varojen vaatimukset

1. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoilla on aina oltava omat varat, joiden määrä on vähintään suurempi seuraavista:

⁵⁵ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi rahoitusalan digitaalisesta häiriönsietokyvystä ja asetusten (EY) N:o 1060/2009, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014 ja (EU) N:o 909/2014 muuttamisesta, COM (2020) 595.

⁵⁶ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi rahoitusalan digitaalisesta häiriönsietokyvystä ja asetusten (EY) N:o 1060/2009, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014 ja (EU) N:o 909/2014 muuttamisesta, COM (2020) 595.

- (a) 350 000 euroa;
- (b) 2 prosenttia 32 artiklassa tarkoitettujen reservivarojen keskimääräisestä määrästä.

Sovellettaessa b alakohtaa reservivarojen keskimääräisellä määrällä tarkoitetaan niiden keskimääräistä määrää kunkin kalenteripäivän lopussa laskettuna kuuden edeltävän kuukauden ajalta.

Jos liikkeeseenlaskija tarjoaa useampaa kuin yhtä referenssivaratokenien luokkaa, b alakohdassa tarkoitettu määrä on kutakin referenssivaratokenien luokkaa tukevien reservivarojen keskimääräisen määrän summa.

- 2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen omien varojen koostuvat asetuksen (EU) N:o 575/2013 26–30 artiklassa tarkoitetuista ydinpääoman (CET1) eristä ja instrumenteista kyseisen asetuksen 36 artiklan mukaisten täysimääräisten vähennysten jälkeen soveltamatta kyseisen asetuksen 46 ja 48 artiklassa tarkoitettuja kynnsarvoihin perustuvia poikkeuksia.
- 3. Kotijäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset voivat vaatia, että referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoilla on oltava omia varoja määrä, joka on enintään 20 prosenttia suurempi kuin 1 kohdan b alakohdan soveltamisesta johtuva määrä, tai sallia, että tällaisilla liikkeeseenlaskijoilla on omia varoja määrä, joka on enintään 20 prosenttia pienempi kuin 1 kohdan b alakohdan soveltamisesta johtuva määrä, jos seuraavien seikkojen arviointi osoittaa, että riski on suurempi tai pienempi:
 - (a) 30 artiklan 1, 7 ja 9 kohdassa tarkoitettujen referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan riskienhallintaprosessien ja sisäisen valvonnan mekanismien arviointi;
 - (b) 32 artiklassa tarkoitettujen reservivarojen laatu ja volatilitteetti;
 - (c) niiden oikeuksien tyypit, jotka referenssivaratokenien liikkeeseenlaskija myöntää referenssivaratokenien haltijoille 35 artiklan mukaisesti;
 - (d) jos reservivarat sijoitetaan, sijoituspolitiikan aiheuttamat reservivaroihin kohdistuvat riskit;
 - (e) referenssivaratokeneilla suoritettujen liiketoimien yhteenlaskettu arvo ja lukumäärä;
 - (f) niiden markkinoiden tärkeys, joilla referenssivaratokeneita tarjotaan ja markkinoidaan;
 - (g) tapauksen mukaan referenssivaratokenien pörssi-arvo.
- 4. EPV laatii tiiviissä yhteistyössä ESMAn kanssa luonnoksia teknisiksi sääntelystandardeiksi, joissa täsmennetään
 - (a) 1 kohdassa tarkoitettujen omien varojen laskentamenetelmä;
 - (b) menettely ja aikataulu, jonka mukaisesti merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan on mukauduttava korkeampiin omien varojen vaatimuksiin, joista säädetään 3 kohdassa;
 - (c) perusteet suurempien omien varojen vaatimiselle tai pienempien omien varojen sallimiselle, josta säädetään 3 kohdassa.

EPV toimittaa nämä teknisten sääntelystandardien luonnokset komissiolle viimeistään [...] päivänä [...]kuuta [...] [lisätään päivämäärä, joka on 12 kuukautta voimaantulopäivän jälkeen].

Siirretään komissiolle valta hyväksyä ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettut tekniset sääntelystandardit asetuksen (EU) N:o 1093/2010 10–14 artiklan mukaisesti.

3 LUKU

VAROJEN RESERVI

32 artikla

Velvollisuus pitää reservivaroja ja tällaisen varojen reservin koostumus ja hoito

1. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on aina muodostettava varojen reservi ja ylläpidettävä sitä.
2. Liikkeeseenlaskijoilla, jotka tarjoavat yleisölle kahta tai useampaa referenssivaratokenien luokkaa, on oltava kullekin referenssivaratokenien luokalle erillinen varojen reservi, jota niiden on ylläpidettävä, ja näitä varojen reservejä on hallinnoitava erikseen.

Sellaisten referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoilla, jotka tarjoavat yleisölle samoja referenssivaratokeneita, on oltava yksi ainoa varojen reservi kyseiselle referenssivaratokenien luokalle ja ylläpidettävä sitä.
3. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden ylimpien hallintoelinten on varmistettava reservivarojen tehokas ja vakaa hoito. Liikkeeseenlaskijoiden on varmistettava, että aina kun referenssivaratokeneita luodaan tai hävitetään, varojen reserviin tehdään vastaava lisäys tai vähennys ja että tällaista lisäystä tai vähennystä hallinnoidaan asianmukaisesti, jotta vältetään reservivarojen markkinoihin kohdistuvat kielteiset vaikutukset.
4. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoilla on oltava selkeät ja yksityiskohtaiset toimintaperiaatteet, joissa kuvataan tällaisten tokenien vakautusmekanismi. Näissä toimintaperiaatteissa ja menettelyissä on erityisesti
 - (d) lueteltava referenssivarat, joiden avulla referenssivaratokenien arvo pyritään vakauttamaan, ja tällaisten referenssivarojen koostumus;
 - (e) kuvattava varojen reserviin sisältyvien varojen tyyppi ja varojen tarkka jakautuminen;
 - (f) esitettävä yksityiskohtainen arvio reservivaroista aiheutuvista riskeistä, mukaan lukien luottoriski, markkinariski ja likviditeettiriski;
 - (g) kuvattava menettely, jolla referenssivaratokenit luodaan ja hävitetään, sekä tällaisen luomisen tai hävittämisen vaikutus reservivarojen suurentamiseen tai pienentämiseen;
 - (h) mainittava, onko reservivarat sijoitettu;
 - (i) jos referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijat sijoittavat osan reservivaroista, kuvattava yksityiskohtaisesti sijoituspolitiikka ja esitettävä arvio siitä, miten sijoituspolitiikka voi vaikuttaa reservivarojen arvoon;

- (j) kuvattava menettely, jota noudatetaan ostettaessa referenssivaratokeneita ja lunastutettaessa niitä reservivaroja vastaan, ja lueteltava henkilöt tai henkilöryhmät, joilla on siihen oikeus.
5. Rajoittamatta 30 artiklan 11 kohdan soveltamista referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on annettava tehtäväksi reservivarojen riippumaton tilintarkastus kuuden kuukauden välein 19 artiklassa tarkoitettusta toimiluvan myöntämispäivästä alkaen.

33 artikla

Reservivarojen säilytys

1. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on otettava käyttöön, ylläpidettävä ja pantava täytäntöön säilytyskäytäntöjä, -menettelyjä ja -sopimusjärjestelyjä, joilla varmistetaan aina, että
- (a) reservivarat on erotettu liikkeeseenlaskijan omista varoista;
 - (b) reservivaroja ei kiinnitetä eikä pantata Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/47/EY⁵⁷ 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuna ”rahoitusvakuusjärjestelynä”, b alakohdassa tarkoitettuna ”omistusoikeuden siirtävänä rahoitusvakuusjärjestelynä” tai c alakohdassa tarkoitettuna ”panttioikeuteen perustuvana rahoitusvakuusjärjestelynä”;
 - (c) reservivarat säilytetään 4 kohdan mukaisesti;
 - (d) referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijat saavat reservivarat nopeasti käyttöönsä, jotta ne voivat vastata referenssivaratokenien haltijoiden esittämiin lunastuspyyntöihin.
- Sellaisilla referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoilla, jotka laskevat liikkeeseen kahta tai useampaa referenssivaratokenien luokkaa unionissa, on oltava säilytyskäytäntö kullekin varojen reserville. Sellaisten referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden, jotka ovat laskeneet liikkeeseen samaan luokkaan kuuluvia referenssivaratokeneita, on oltava yksi ainoa säilytyskäytäntö, jota niiden on ylläpidettävä.
2. Reservivarojen, jotka on saatu vastineeksi referenssivaratokeneista, on oltava viimeistään viisi pankkipäivää referenssivaratokenien liikkeeseenlaskun jälkeen säilytettävänä
- (a) kryptovarapalvelun tarjoajalla, joka on saanut 53 artiklan mukaisen toimiluvan 3 artiklan 1 kohdan 10 alakohdassa mainittua palvelua varten, kun reservivarat ovat kryptovarojen muodossa;
 - (b) luottolaitoksella kaikkien muun tyyppisten reservivarojen tapauksessa.
3. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on noudatettava asianmukaista pätevyyttä, varovaisuutta ja huolellisuutta, kun ne valitsevat, nimeävät ja arvioivat reservivarojen säilyttäjiksi 2 kohdan mukaisesti nimettäviä luottolaitoksia ja kryptovarapalvelun tarjoajia.

Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on varmistettava, että reservivarojen säilyttäjiksi nimetyillä luottolaitoksilla ja kryptovarapalvelun tarjoajilla on tarvittava

⁵⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/47/EY, annettu 6 päivänä kesäkuuta 2002, rahoitusvakuusjärjestelyistä (EUVL L 168, 27.6.2002, s. 43).

asiantuntemus ja maine markkinoilla voidakseen toimia tällaisten reservivarojen säilyttäjänä ottaen huomioon kyseisten luottolaitosten ja kryptovarapalvelun tarjoajien kirjanpitokäytännöt, säilytysmenettelyt ja sisäisen valvonnan mekanismit. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden ja säilyttäjien välisillä sopimusjärjestelyillä on varmistettava, että säilytettävänä olevat reservivarat suojataan säilyttäjien velkojien vaateita vastaan.

Edellä 1 kohdassa tarkoitetuissa säilytyskäytännöissä ja -menettelyissä on vahvistettava valintaperusteet luottolaitosten tai kryptovarapalvelun tarjoajien nimeämiseksi reservivarojen säilyttäjiksi sekä menettely nimeämisten arvioimiseksi.

Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on arvioitava säännöllisesti luottolaitosten tai kryptovarapalvelun tarjoajien nimeämistä reservivarojen säilyttäjiksi. Tätä varten referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan on arvioitava altistumistaan tällaisiin säilyttäjiin liittyville riskeille ottaen huomioon sillä kyseisiin säilyttäjiin olevan suhteen koko laajuuden, ja sen on seurattava jatkuvasti tällaisten säilyttäjien taloudellista tilannetta.

4. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden lukuun pidettävät reservivarat on uskottava 3 kohdan mukaisesti nimetyille luottolaitoksille tai kryptovarapalvelujen tarjoajille seuraavasti:

- (a) luottolaitosten on säilytettävä fiat-valuuttoja luottolaitosten kirjanpidossa avatulla tilillä;
- (b) kun on kyse rahoitusvälineistä, joita voidaan säilyttää, luottolaitosten on säilytettävä kaikki rahoitusvälineet, jotka voidaan kirjata luottolaitoksen kirjanpitoon avatulle rahoitusvälinetilille, ja kaikki rahoitusvälineet, jotka voidaan fyysisesti toimittaa tällaisille luottolaitoksille;
- (c) kun kyse on kryptovaroista, joita voidaan säilyttää, kryptovarapalvelun tarjoajien on säilytettävä reservivaroihin sisältyvät kryptovarat tai keinot, mahdollisesti yksityisten salaussavainten muodossa, joilla tällaisiin kryptovaroihin pääsee käsiksi;
- (d) muiden varojen osalta luottolaitosten on varmennettava, että ne ovat referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden omistuksessa, ja pidettävä kirjaa niistä reservivaroista, joiden osalta ne ovat vakuuttuneita siitä, että kyseiset reservivarat ovat referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden omistuksessa.

Sovellettaessa a alakohtaa luottolaitosten on varmistettava, että fiat-valuutat kirjataan luottolaitosten kirjanpitoon erilliselle tilille niiden kansallisten säännösten mukaisesti, joilla komission direktiivin 2006/73/EY⁵⁸ 16 artikla saatetaan osaksi jäsenvaltioiden oikeusjärjestystä. Tili on avattava referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden nimissä reservivarojen hallinnointia varten siten, että säilytettävien fiat-valuuttojen voidaan selvästi todeta kuuluvan varojen reserviin.

Sovellettaessa b alakohtaa luottolaitosten on varmistettava, että kaikki rahoitusvälineet, jotka voidaan kirjata luottolaitosten kirjanpitoon avatulle erilliselle rahoitusvälinetilille, kirjataan luottolaitosten kirjanpitoon erillisille tileille niiden

⁵⁸ Komission direktiivi 2006/73/EY, annettu 10 päivänä elokuuta 2006, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY täytäntöönpanosta sijoituspalveluyritysten toiminnan järjestämistä koskevien vaatimusten, toiminnan harjoittamisen edellytysten ja kyseisessä direktiivissä määriteltyjen käsitteiden osalta (EUVL L 241, 2.9.2006, s. 26).

kansallisten säännösten mukaisesti, joilla komission direktiivin 2006/73/EY⁵⁹ 16 artikla saatetaan osaksi jäsenvaltioiden oikeusjärjestystä. Rahoitusvälinetili on avattava referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden nimissä reservivarojen hallinnointia varten siten, että säilytettävien fiat-valuuttojen voidaan selvästi todeta kuuluvan varojen reserviin.

Sovellettaessa c alakohtaa kryptovarapalvelun tarjoajien on avattava positiorekisteri referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden nimissä reservivarojen hallinnointia varten siten, että säilytettävien kryptovarojen voidaan selvästi todeta kuuluvan varojen reserviin.

Sovellettaessa d alakohtaa sen arvioimisen, omistavatko referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijat reservivarat, on perustuttava referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden toimittamiin tietoihin tai asiakirjoihin ja ulkoisiin todisteisiin, jos niitä on saatavilla.

5. Luottolaitoksen tai kryptovarapalvelun tarjoajan nimeäminen reservivarojen säilyttäjäksi 3 kohdan mukaisesti on osoitettava 30 artiklan 5 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetulla kirjallisella sopimuksella. Kyseisissä sopimuksissa on muun muassa oltava määräykset sellaisten tietojen kulusta, jotka katsotaan tarpeellisiksi, jotta referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijat sekä luottolaitokset ja kryptovarapalvelun tarjoajat voivat suorittaa tehtävänsä.
6. Luottolaitosten ja kryptovarapalvelun tarjoajien, jotka on nimetty säilyttäjiksi 3 kohdan mukaisesti, on toimittava rehellisesti, tasapuolisesti, ammattimaisesti, riippumattomasti ja referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan ja tällaisten tokenien haltijoiden etujen mukaisesti.
7. Luottolaitokset ja kryptovarapalvelun tarjoajat, jotka on nimetty säilyttäjiksi 3 kohdan mukaisesti, eivät saa harjoittaa referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoihin nähden toimintaa, joka voisi aiheuttaa eturistiriitoja kyseisten liikkeeseenlaskijoiden, referenssivaratokenien haltijoiden ja niiden itsensä välillä, elleivät kaikki seuraavat edellytykset täyty:
 - (a) luottolaitokset tai kryptovarapalvelun tarjoajat ovat toiminnallisesti ja hierarkkisesti erottaneet säilytystehtäviensä suorittamisen mahdollisesti ristiriitaisista tehtävistään;
 - (b) referenssivaratokenien liikkeeseenlaskija on asianmukaisesti tunnistanut mahdolliset eturistiriidat, hallinnut ja seurannut niitä ja ilmoittanut niistä referenssivaratokenien haltijoille 28 artiklan mukaisesti.
8. Jos 4 kohdassa tarkoitettu säilytettävänä oleva rahoitusväline tai kryptovara kadotetaan, kyseisen rahoitusvälineen tai kryptovaran kadottaneen luottolaitoksen tai kryptovarapalvelun tarjoajan on palautettava referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijalle ilman aiheetonta viivytystä saman tyyppinen rahoitusväline tai kryptovara tai vastaava arvo. Kyseinen luottolaitos tai kryptovarapalvelun tarjoaja ei ole vastuussa, jos se voi osoittaa, että kadottaminen on seurausta sellaisesta ulkoisesta tapahtumasta, johon se ei ole kohtuudella voinut vaikuttaa ja jonka seurauksia ei olisi voitu välttää kaikista kohtuullisiksi katsottavista toimista huolimatta.

⁵⁹ Komission direktiivi 2006/73/EY, annettu 10 päivänä elokuuta 2006, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY täytäntöönpanosta sijoituspalveluyritysten toiminnan järjestämistä koskevien vaatimusten, toiminnan harjoittamisen edellytysten ja kyseisessä direktiivissä määriteltyjen käsitteiden osalta (EUVL L 241, 2.9.2006, s. 26).

34 artikla
Reservivarojen sijoittaminen

1. Sellaisten referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden, jotka sijoittavat osan reservivaroistaan, on sijoitettava kyseiset reservivarat ainoastaan erittäin likvideihin rahoitusvälineisiin, joiden markkina- ja luottoriski on minimaalinen. Sijoitukset on voitava realisoida nopeasti sillä tavoin, että kielteiset hintavaikutukset ovat minimaalisia.
2. Rahoitusvälineet, joihin reservivarat on sijoitettu, on säilytettävä 33 artiklan mukaisesti.
3. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskija vastaa kaikista voitoista tai tappioista, mukaan lukien 1 kohdassa tarkoitettujen rahoitusvälineiden arvon vaihtelut, ja mahdollisista vastapuoli- tai operatiivisista riskeistä, jotka johtuvat reservivarojen sijoittamisesta.
4. EPV laatii ESMAa ja Euroopan keskuspankkijärjestelmää kuultuaan luonnokset teknisiksi sääntelystandardeiksi, joissa määritetään 1 kohdassa tarkoitettut rahoitusvälineet, joita voidaan pitää erittäin likvideinä ja joihin liittyy minimaalinen luotto- ja markkinariski. Määrittäessään 1 kohdassa tarkoitettuja rahoitusvälineitä EPV ottaa huomioon seuraavat:
 - (a) erityyppiset reservivarat, joilla referenssivaratokenia voidaan tukea;
 - (b) näiden reservivarojen ja niiden erittäin likvidien rahoitusvälineiden, joihin liikkeeseenlaskijat voivat sijoittaa, välinen korrelaatio;
 - (c) edellytykset hyväksymiselle laadukkaiksi likvideiksi varoiksi asetuksen (EU) N:o 575/2013 412 artiklan ja komission delegoidun asetuksen (EU) 2015/61⁶⁰ nojalla.

EPV toimittaa nämä teknisten sääntelystandardien luonnokset komissiolle viimeistään [...] päivänä [...]kuuta [...] [*lisätään päivämäärä, joka on 12 kuukautta voimaantulopäivän jälkeen*].

Siirretään komissiolle valta hyväksyä ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettut tekniset sääntelystandardit asetuksen (EU) N:o 1093/2010 10–14 artiklan mukaisesti.

35 artikla

Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoihin tai reservivaroihin kohdistuvat oikeudet

1. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on otettava käyttöön, ylläpidettävä ja pantava täytäntöön selkeitä ja yksityiskohtaisia toimintaperiaatteita ja menettelyjä, jotka koskevat referenssivaratokenien haltijoille myönnettyjä oikeuksia, mukaan lukien kyseisten referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijaan tai reservivaroihin kohdistuvat mahdolliset suorat vaadeoikeudet tai lunastuttamisoikeudet.
2. Jos referenssivaratokenien haltijoille myönnetään 1 kohdassa tarkoitettuja oikeuksia, referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on otettava käyttöön toimintaperiaatteet, joissa vahvistetaan
 - (a) ehdot, mukaan lukien kynnsarvot, ajanjaksot ja määräajat, joiden mukaisesti referenssivaratokenien haltijat voivat käyttää kyseisiä oikeuksia;

⁶⁰ Komission delegoitu asetus (EU) 2015/61, annettu 10 päivänä lokakuuta 2014, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 täydentämisestä luottolaitosten maksuvalmiusvaatimuksen osalta (EUVL L 11, 17.1.2015, s. 1).

- (b) mekanismit ja menettelyt, joilla varmistetaan referenssivaratokenien lunastus, myös stressikausien markkinaolosuhteissa, jos referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan toiminta ajetaan hallitusti alas 42 artiklassa tarkoitetulla tavalla tai jos tällainen liikkeeseenlaskija lopettaa toimintansa;
- (c) referenssivaratokenien ja reservivarojen arvostus tai arvostusperiaatteet, kun referenssivaratokenien haltija käyttää kyseisiä oikeuksia;
- (d) toimitusehdot, kun kyseisiä oikeuksia käytetään;
- (e) maksut, joita referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijat soveltavat, kun haltijat käyttävät kyseisiä oikeuksia.

Edellä e alakohdassa tarkoitettujen maksujen on oltava oikeassa suhteessa referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoille aiheutuviin todellisiin kustannuksiin nähden.

3. Jos referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijat eivät myönnä 1 kohdassa tarkoitettuja oikeuksia kaikille referenssivaratokenien haltijoille, yksityiskohtaisissa toimintaperiaatteissa ja menettelyissä on yksilöitävä luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, joille tällaiset oikeudet annetaan. Yksityiskohtaisissa toimintaperiaatteissa ja menettelyissä on myös täsmennettävä edellytykset tällaisten oikeuksien käyttämiselle ja kyseisille henkilöille asetetut velvollisuudet.

Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on luotava asianmukaiset sopimusjärjestelyt niiden luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden kanssa, joille on myönnetty tällaisia oikeuksia, ja pidettävä niitä yllä. Sopimusjärjestelyissä on määriteltävä tarkasti referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden ja kunkin tällaisen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön tehtävät, vastuut, oikeudet ja velvollisuudet. Sopimusjärjestelyssä, jolla on vaikutuksia oikeudenkäyttöalueiden välillä, on määrättävä yksiselitteisestä lainvalinnasta.

4. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden, jotka eivät myönnä 1 kohdassa tarkoitettuja oikeuksia kaikille tällaisten referenssivaratokenien haltijoille, on otettava käyttöön mekanismeja, joilla varmistetaan referenssivaratokenien likviditeetti. Tätä varten niiden on tehtävä ja pidettävä voimassa kirjalliset sopimukset niiden kryptovarapalvelun tarjoajien kanssa, joilla on toimilupa tarjota 3 artiklan 1 kohdan 12 alakohdassa tarkoitettua kryptovarapalvelua. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan on varmistettava, että riittävä määrä kryptovarapalvelun tarjoajia velvoitetaan tekemään sitovia hintatarjouksia kilpailukykyisin hinnoin säännöllisesti ja ennakoitavasti.

Jos referenssivaratokenien markkina-arvo poikkeaa merkittävästi referenssivarojen tai reservivarojen arvosta, referenssivaratokenien haltijoilla on oikeus lunastuttaa kryptovarat suoraan kryptovarojen liikkeeseenlaskijalla. Tässä tapauksessa lunastuksesta perittävien maksujen on oltava oikeassa suhteessa referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoille aiheutuviin todellisiin kustannuksiin nähden.

Liikkeeseenlaskijan on otettava käyttöön ja ylläpidettävä sopimusjärjestelyjä, joilla varmistetaan, että reservivaroista saatavat tulot maksetaan referenssivaratokenien haltijoille, jos liikkeeseenlaskija päättää lopettaa toimintansa tai jos sen toiminta ajetaan hallitusti alas tai kun sen toimilupa on peruutettu.

5. EPV laatii tiiviissä yhteistyössä ESMAn kanssa luonnoksia teknisiksi sääntelystandardeiksi, joissa täsmennetään

- (a) 4 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut kryptovarapalvelun tarjoajille asetetut velvollisuudet, joilla varmistetaan referenssivaratokenien likviditeetti;
- (b) 4 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetut arvon vaihtelut, jotka antavat oikeuden vaatia lunastusta suoraan referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijalta, ja tällaisen oikeuden käyttöä koskevat edellytykset.

EPV toimittaa kyseiset teknisten sääntelystandardien luonnokset komissiolle viimeistään [...] päivänä [...]kuuta [...] [*lisätään päivämäärä, joka on 12 kuukautta tämän asetuksen voimaantulopäivän jälkeen*].

Siirretään komissiolle valta hyväksyä tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut tekniset sääntelystandardit asetuksen (EU) N:o 1093/2010 10–14 artiklan mukaisesti.

36 artikla

Koron kieltäminen

Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijat tai kryptovarapalvelun tarjoajat eivät saa tarjota korkoa tai muuta hyötyä, joka liittyy siihen, kuinka kauan referenssivaratokenien haltijalla on hallussaan referenssivaratokeneja.

4 LUKU

OMISTUSOSUUKSIEN HANKINTA REFERENSSIVARATOKENIEN LIIKKEESEENLASKIJOISSA

37 artikla

Omistusosuuksien aiottua hankintaa referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoissa koskeva arviointi

1. Luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön tai tällaisten yhdessä toimivien henkilöiden, jäljempänä 'hankkijaehdokas', jotka ovat päättäneet hankkia suoraan tai välillisesti merkittävän omistusosuuden referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijassa tai lisätä suoraan tai välillisesti tällaista merkittävää omistusosuuttaan siten, että hankkijaehdokkaan osuus äänistä tai pääomasta nousisi vähintään 10, 20, 30 tai 50 prosenttiin, tai siten, että referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijasta tulisi hankkijaehdokkaan tytäryritys, jäljempänä 'ehdotettu hankinta', on ilmoitettava tästä kirjallisesti kyseisen liikkeeseenlaskijan toimivaltaiselle viranomaiselle ja mainittava samalla suunnitellun omistusosuuden suuruus sekä annettava tiedot, joita vaaditaan komission 38 artiklan 4 kohdan mukaisesti hyväksymissä teknisissä sääntelystandardeissa.
2. Luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, joka on päättänyt luopua suoraan tai välillisesti merkittävästä omistusosuudestaan referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijassa, jäljempänä 'myyjäehdokas', on ensin kirjallisesti ilmoitettava tästä toimivaltaiselle viranomaiselle ja mainittava samalla tällaisen omistusosuuden suuruus. Tällaisen henkilön on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle myös päätöksestään vähentää merkittävää omistusosuutta siten, että kyseisen henkilön osuus äänistä tai pääomasta laskisi alle 10, 20, 30 tai 50 prosenttiin, tai siten, että referenssivaratokenien liikkeeseenlaskija lakkaisi olemasta kyseisen henkilön tytäryritys.

3. Toimivaltaisten viranomaisten on viipymättä ja joka tapauksessa kahden työpäivän kuluessa 1 kohdassa edellytetyn ilmoituksen vastaanottamisesta ilmoitettava kirjallisesti sen vastaanottamisesta.

4. Toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava 1 kohdassa tarkoitettu aiottu hankinta ja komission 38 artiklan 4 kohdan mukaisesti hyväksymissä teknisissä sääntelystandardeissa vaaditut tiedot 60 työpäivän kuluessa 3 kohdassa tarkoitettun kirjallisen vastaanottoilmoituksen päivämäärästä.

Kun toimivaltaiset viranomaiset vahvistavat vastaanottaneensa ilmoituksen, niiden on ilmoitettava 1 kohdassa tarkoitetuille henkilöille päivämäärä, jona arviointi saadaan päätökseen.

5. Tehdessään 4 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua arviointia toimivaltaiset viranomaiset voivat pyytää 1 kohdassa tarkoitetuilta henkilöiltä lisätietoja, jotka ovat tarpeen arvioinnin suorittamiseksi. Tällainen pyyntö on esitettävä ennen arvioinnin päättymistä ja joka tapauksessa viimeistään 50. työpäivänä 3 kohdassa tarkoitettun kirjallisen vastaanottoilmoituksen päivämäärästä. Pyyntö on esitettävä kirjallisesti, ja siinä on yksilöitävä tarvittavat lisätiedot.

Toimivaltaisten viranomaisten on keskeytettävä 4 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu arviointi, kunnes ne ovat saaneet tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen lisätiedot, mutta enintään 20 työpäiväksi. Toimivaltaisten viranomaisten esittämät lisäpyynnöt saada lisätietoja tai selvennyksiä saatuihin tietoihin eivät johda arvioinnin uuteen keskeyttämiseen.

Toimivaltainen viranomainen voi pidentää tämän kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettun keskeytyksen enintään 30 työpäivään, jos 1 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden sijaitsevat tai ovat sääntelyn kohteina unionin ulkopuolella.

6. Toimivaltaisten viranomaisten, jotka arvioinnin tehtyään päättävät vastustaa 1 kohdassa tarkoitettua aiottua hankintaa, on ilmoitettava siitä 1 kohdassa tarkoitetuille henkilöille kahden työpäivän kuluessa mutta ennen 4 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua päivämäärää, jota on mahdollisesti siirretty myöhemmäksi 5 kohdan toisen ja kolmannen alakohdan mukaisesti. Ilmoituksessa on esitettävä päätöksen perustelut.

7. Jos toimivaltaiset viranomaiset eivät vastusta 1 kohdassa tarkoitettua aiottua hankintaa ennen 4 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua päivämäärää, jota on mahdollisesti siirretty myöhemmäksi 5 kohdan toisen ja kolmannen alakohdan mukaisesti, aiottu hankinta tai aiottu luovutus katsotaan hyväksytyksi.

8. Toimivaltainen viranomainen voi asettaa enimmäisajan, jonka kuluessa 1 kohdassa tarkoitettu aiottu hankinta on saatettava päätökseen, ja tarvittaessa pidentää tätä enimmäisaikaa.

38 artikla

Omistusosuuksien aiottua hankintaa referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoissa koskevan arvioinnin sisältö

1. Suorittaessaan 37 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua arviointia toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava 37 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden sopivuus ja aiotun hankinnan taloudellinen vakaus kaikkien seuraavien perusteiden mukaisesti:

(a) 37 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden maine;

- (b) niiden henkilöiden maine ja kokemus, jotka tulevat johtamaan referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan liiketoimintaa aiotun hankinnan tai luovutuksen seurauksena;
 - (c) 37 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden taloudellinen vakaus erityisesti suhteessa siihen, millaista liiketoimintaa aiotun hankinnan kohteena olevassa referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijassa harjoitetaan ja aiotaan harjoittaa;
 - (d) referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan kyky noudattaa tämän osaston säännöksiä ja jatkaa niiden noudattamista;
 - (e) onko perusteltua syytä epäillä, että aiotun hankinnan yhteydessä syyllistytään tai pyritään tai on syyllistytty tai pyritty direktiivin 2015/849/EY 1 artiklassa tarkoitettuun rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen tai että aiottu hankinta saattaisi lisätä tämän vaaraa.
2. Toimivaltaiset viranomaiset voivat vastustaa aiottua hankintaa ainoastaan silloin, jos siihen on perusteltuja syitä 1 kohdassa säädetyillä perusteilla tai jos 37 artiklan 4 kohdan mukaisesti toimitetut tiedot ovat puutteelliset tai virheelliset.
 3. Jäsenvaltiot eivät saa asettaa ennakkoehtoja sen suhteen, millainen omistusosuuden taso on hankittava, eivätkä sallia toimivaltaisten viranomaistensa tarkastelevan ehdotettua hankintaa markkinoiden taloudellisten tarpeiden pohjalta.
 4. EPV laatii tiiviissä yhteistyössä ESMAn kanssa teknisten sääntelystandardien luonnoksia tyhjentävän luettelon laatimiseksi tiedoista, jotka ovat tarpeen 37 artiklan 4 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua arvioinnin suorittamiseksi ja jotka on toimitettava toimivaltaisille viranomaisille 37 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua ilmoitusta annettaessa. Vaadittujen tietojen on oltava toiminnan vakauden arvioinnin kannalta merkityksellisiä, oikeasuhteisia ja mukautettuja 37 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden luonteeseen ja aiottuun hankintaan.

EPV toimittaa nämä teknisten sääntelystandardien luonnokset komissiolle viimeistään [...] päivänä [...]kuuta [...] [*lisätään päivämäärä, joka on 12 kuukautta tämän asetuksen voimaantulon jälkeen*].

Siirretään komissiolle valta hyväksyä ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua tekniset sääntelystandardit asetuksen (EU) N:o 1093/2010 10–14 artiklan mukaisesti.

5 LUKU

MERKITTÄVÄT REFERENSSIVARATOKENIT

39 artikla

Referenssivaratokenien luokittelu merkittäviksi referenssivaratokeneiksi

1. EPV luokittelee referenssivaratokenit merkittäviksi referenssivaratokeneiksi käyttäen seuraavia 6 kohdan mukaisesti määriteltyjä perusteita, jos vähintään kolme perusteista täyttyy:
 - (a) referenssivaratokenien promoottorien, referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan osakkeenomistajien tai minkä tahansa 30 artiklan 5 kohdan h alakohdassa tarkoitettua kolmannen yhteisön asiakaskunnan koko;

- (b) liikkeeseen laskettujen referenssivaratokenien arvo tai soveltuvin osin niiden markkina-arvo;
 - (c) kyseisiin referenssivaratokeneihin liittyvien liiketoimien lukumäärä ja arvo;
 - (d) referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan varojen reservin koko;
 - (e) referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan rajatylittävän toiminnan merkittävyys, mukaan lukien niiden jäsenvaltioiden lukumäärä, joissa referenssivaratokeneita käytetään, referenssivaratokenien käyttö rajatylittävissä maksuissa ja rahalähetyksissä sekä niiden jäsenvaltioiden lukumäärä, joihin 30 artiklan 5 kohdan h alakohdassa tarkoitetut kolmannet yhteisöt ovat sijoittautuneet;
 - (f) kytkeytyminen rahoitusjärjestelmään.
2. Niiden toimivaltaisten viranomaisten, jotka ovat myöntäneet referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijalle toimiluvan 19 artiklan mukaisesti, on toimitettava EPV:lle vähintään kerran vuodessa tiedot 1 kohdassa tarkoitetuista ja 6 kohdan mukaisesti täsmennetyistä perusteista.
3. Jos EPV katsoo, että referenssivaratokenit täyttävät 1 kohdassa tarkoitettut ja 6 kohdan mukaisesti täsmennetyt perusteet, se laatii asiasta päätösluonnoksen ja antaa päätösluonnoksen tiedoksi kyseisten referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoille ja liikkeeseenlaskijan kotijäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. EPV antaa tällaisten referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoille ja niiden toimivaltaisille viranomaisille mahdollisuuden esittää kirjallisia huomautuksia ja kommentteja ennen lopullisen päätöksensä hyväksymistä. EPV ottaa nämä huomautukset ja kommentit asianmukaisesti huomioon.
4. EPV tekee lopullisen päätöksen siitä, onko referenssivaratoken merkittävä referenssivaratoken, kolmen kuukauden kuluessa 3 kohdassa tarkoitettua ilmoituksesta, ja antaa sen välittömästi tiedoksi kyseisten referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoille ja niiden toimivaltaisille viranomaisille.
5. Merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden valvontaan liittyvät tehtävät on siirrettävä EPV:lle kuukauden kuluttua 4 kohdassa tarkoitettua päätöksen tiedoksi antamisesta.
- EPV:n ja asianomaisen toimivaltaisen viranomaisen on tehtävä yhteistyötä valvontavaltuuksien sujuvan siirtymisen varmistamiseksi.
6. Siirretään komissiolle valta antaa 121 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä 1 kohdassa vahvistettujen, referenssivaratokenin luokittelua merkittäväksi koskevien perusteiden täsmenämiseksi ja seuraavien seikkojen määrittämiseksi:
- (a) edellä 1 kohdan a–e alakohdassa tarkoitettujen perusteiden kynnysarvot seuraavin edellytyksin:
 - i) asiakaskuntaa koskeva kynnysarvo ei saa olla pienempi kuin kaksi miljoonaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä;
 - ii) liikkeeseen lasketun referenssivaratokenin arvon tai soveltuvin osin tällaisen referenssivaratokenin markkina-arvon kynnysarvo ei saa olla alle miljardi euroa;
 - iii) kyseisiin referenssivaratokeneihin liittyvien liiketoimien lukumäärän kynnysarvo ei saa olla pienempi kuin 500 000 liiketointa päivässä ja

arvon kynnysarvo ei saa olla pienempi kuin 100 miljoonaa euroa päivässä;

- iv) edellä d alakohdassa tarkoitettujen reservivarojen koon kynnysarvo ei saa olla pienempi kuin miljardi euroa;
 - v) kynnysarvo, joka koskee niiden jäsenvaltioiden lukumäärää, joissa referenssivaratokeneita käytetään, mukaan lukien käyttö rajatylittävissä maksuissa ja rahalahetyksissä, tai joihin 30 artiklan 5 kohdan h alakohdassa tarkoitettujen kolmannen osapuolten sijoittautuneet, ei saa olla pienempi kuin seitsemän;
- (b) olosuhteet, joissa referenssivaratokenien ja niiden liikkeeseenlaskijoiden katsotaan olevan kytkettyneitä rahoitusjärjestelmään;
 - (c) toimivaltaisten viranomaisten EPV:lle 2 kohdan mukaisesti toimittamien tietojen sisältö ja muoto;
 - (d) menettely ja aikataulu EPV:n 3–5 kohdan mukaisesti tekemille päätöksille.

40 artikla

Referenssivaratokenien vapaaehtoinen luokittelu merkittäviksi referenssivaratokeneiksi

1. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijat, jotka hakevat 16 artiklassa tarkoitettua toimilupaa, voivat ilmoittaa toimilupahakemuksessaan, että ne haluavat luokitella referenssivaratokeninsa merkittäviksi referenssivaratokeneiksi. Tällöin toimivaltaisen viranomaisen on välittömästi ilmoitettava mahdollisen liikkeeseenlaskijan esittämästä pyynnöstä EPV:lle.

Jotta referenssivaratokenit luokiteltaisiin merkittäviksi toimiluvan myöntämisaikana, toimilupaa hakevan referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan on osoitettava 16 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettua toimintaohjelmansa avulla, että se todennäköisesti täyttää vähintään kolme 39 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua ja 39 artiklan 6 kohdan mukaisesti täsmennettyä perustetta.

2. Jos EPV katsoo toimintaohjelman perusteella, että referenssivaratokenit täyttävät 39 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja ja 39 artiklan 6 kohdan mukaisesti täsmennetyt perusteet, se laatii asiasta päätösluonnoksen ja antaa kyseisen päätösluonnoksen tiedoksi toimilupaa hakevan liikkeeseenlaskijan kotijäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

EPV antaa liikkeeseenlaskijan kotijäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle mahdollisuuden esittää kirjallisia huomautuksia ja kommentteja ennen lopullisen päätöksensä hyväksymistä. EPV ottaa nämä huomautukset ja kommentit asianmukaisesti huomioon.

3. Jos EPV katsoo toimintaohjelman perusteella, että referenssivaratokenit eivät täytä 39 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja ja 39 artiklan 6 kohdan mukaisesti täsmennettyjä perusteita, se laatii asiasta päätösluonnoksen ja antaa kyseisen päätösluonnoksen tiedoksi toimilupaa hakevalle liikkeeseenlaskijalle ja toimilupaa hakevan liikkeeseenlaskijan kotijäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

EPV antaa toimilupaa hakevalle liikkeeseenlaskijalle ja sen kotijäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle mahdollisuuden esittää kirjallisia huomautuksia ja

kommentteja ennen lopullisen päätöksensä hyväksymistä. EPV ottaa nämä huomautukset ja kommentit asianmukaisesti huomioon.

4. EPV tekee lopullisen päätöksen siitä, onko referenssivaratoken merkittävä referenssivaratoken, kolmen kuukauden kuluessa 1 kohdassa tarkoitettua ilmoituksesta, ja antaa sen välittömästi tiedoksi kyseisten referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoille ja niiden toimivaltaisille viranomaisille.
5. Jos referenssivaratokenit on luokiteltu merkittäviksi 4 kohdassa tarkoitetun päätöksen mukaisesti, valvontatehtävät on siirrettävä EPV:lle päivänä, jona toimivaltainen viranomainen tekee päätöksen 19 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun toimiluvan myöntämisestä.

41 artikla

Merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden erityiset lisävelvollisuudet

1. Merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on vahvistettava palkka- ja palkkiopolitiikka, jolla edistetään kyseisten liikkeeseenlaskijoiden järkevää ja tehokasta riskienhallintaa ja joka ei houkuttele riskienhallinnan tason alentamiseen, sekä toteutettava ja ylläpidettävä tällaista politiikkaa.
2. Merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on varmistettava, että tällaisia tokeneita voivat oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin perustein säilyttää eri kryptovarapalvelun tarjoajat, joilla on toimilupa 3 artiklan 1 kohdan 10 alakohdassa tarkoitettuun palveluun, mukaan lukien sellaiset kryptovarapalvelun tarjoajat, jotka eivät kuulu samaan, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/34/EU⁶¹ 2 artiklan 11 kohdassa määriteltyyn konserniin.
3. Merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on arvioitava ja seurattava likviditeettitarpeita, joita 34 artiklassa tarkoitettujen, referenssivaratokenien haltijoiden tekemien lunastuspyyntöjen täyttäminen tai oikeuksien käyttö edellyttää. Tätä varten merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden on otettava käyttöön likviditeetinhallintapolitiikka ja -menettelyt, ylläpidettävä niitä ja pantava ne täytäntöön. Kyseisellä politiikalla ja menettelyillä on varmistettava, että reservivaroilla on kestävä likviditeettiprofiili, jonka ansiosta merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskija voi jatkaa normaalia toimintaansa, myös likviditeettistressiskenaarioissa.
4. Edellä 31 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu prosentiosuus on 3 prosenttia merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden reservivarojen keskimääräisestä määrästä.
5. Jos useat liikkeeseenlaskijat tarjoavat samaa merkittäväksi luokiteltua referenssivaratokenia, kuhunkin liikkeeseenlaskijaan on sovellettava 1–4 kohdassa säädettyjä vaatimuksia.

Jos liikkeeseenlaskija tarjoaa unionissa kahta tai useampaa referenssivaratokenien luokkaa ja vähintään yksi kyseisistä referenssivaratokeneista luokitellaan merkittäväksi, kyseiseen liikkeeseenlaskijaan on sovellettava 1–4 kohdassa säädettyjä vaatimuksia.

⁶¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/34/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, tietäntyyppisten yritysten vuositilinpäätöksistä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta (EUVL L 182, 29.6.2013, s. 19).

6. EPV laatii tiiviissä yhteistyössä ESMAn kanssa luonnoksia teknisiksi sääntelystandardeiksi, joissa täsmennetään
- (a) 1 kohdassa tarkoitettua palkka- ja palkkiopolitiikkaa koskevien ohjaus- ja hallintojärjestelmien vähimmäisisältö;
 - (b) menettely ja aikataulu, jonka mukaisesti merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan on mukauduttava korkeampiin omien varojen vaatimuksiin, joista säädetään 4 kohdassa.

EPV toimittaa nämä teknisten sääntelystandardien luonnokset komissiolle viimeistään [...] päivänä [...]kuuta [...] [*lisätään päivämäärä, joka on 12 kuukautta voimaantulopäivän jälkeen*].

Siirretään komissiolle valta hyväksyä ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettut tekniset sääntelystandardit asetuksen (EU) N:o 1093/2010 10–14 artiklan mukaisesti.

6 luku

Hallittu alasajo

42 artikla

Hallittu alasajo

1. Referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoilla on oltava käytössä asianmukainen suunnitelma, jolla tuetaan niiden toiminnan hallittua alasajoa sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti, mukaan lukien kyseisten liikkeeseenlaskijoiden tai 30 artiklan 5 kohdan h alakohdassa tarkoitettujen kolmansien yhteisöjen hoitamien kriittisten toimintojen jatkuvuus tai palauttaminen. Suunnitelmassa on osoitettava, että referenssivaratokenien liikkeeseenlaskija pystyy toteuttamaan hallitun alasajon aiheuttamatta tarpeetonta taloudellista haittaa referenssivaratokenien haltijoille tai reservivarojen markkinoiden vakaudelle.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettun suunnitelman on sisällettävä sopimusjärjestelyt, menettelyt ja järjestelmät, joilla varmistetaan, että jäljellä olevien reservivarojen myynnistä saatavat tulot maksetaan referenssivaratokenien haltijoille.
3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettua suunnitelmaa on arvioitava ja päivitettävä säännöllisesti.

IV OSASTO: Sähköisen rahan tokenit

1 luku

Vaatimukset, jotka kaikkien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden on täytettävä

43 artikla *Toimilupa*

1. Sähköisen rahan tokeneita ei saa tarjota yleisölle unionissa eikä niitä saa ottaa kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa, ellei sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskija
 - (a) ole saanut toimilupaa toimia luottolaitoksena tai direktiivin 2009/110/EY 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitoksena;
 - (b) noudata direktiivin 2009/110/EY II ja III osastossa säädettyjä sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitokseen sovellettavia vaatimuksia, jollei tässä osastossa toisin säädetä;
 - (c) julkaise 46 artiklan mukaisesti kryptovaran kuvausta, joka on annettu tiedoksi toimivaltaiselle viranomaiselle.

Sovellettaessa a alakohdtaa direktiivin 2009/110/EY 2 artiklan 1 kohdassa määritellyllä 'sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitoksella' on lupa laskea liikkeeseen 'sähköisen rahan tokeneita', ja sähköisen rahan tokeneita pidetään direktiivin 2009/110/EY 2 artiklan 2 kohdassa määriteltynä 'sähköisenä rahana'.

Sähköisen rahan token, jonka referenssinä on unionin valuutta, katsotaan tarjotuksi yleisölle unionissa.

2. Mitä 1 kohdassa säädetään, ei sovelleta
 - (a) sähköisen rahan tokeneihin, joita markkinoivat, jakelevat ja pitävät hallussaan kokeneet sijoittajat ja joita voivat pitää hallussaan ainoastaan kokeneet sijoittajat;
 - (b) jos sähköisen rahan tokenien keskimääräinen liikkeessä oleva määrä kunkin kalenteripäivän lopussa lasketun 12 kuukauden jakson aikana on enintään 5 000 000 euroa tai vastaava määrä muuna valuuttana.

Sovellettaessa b alakohdtaa, jos jäsenvaltio on asettanut direktiivin 2009/110/EY 9 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti kynnysarvon, joka on pienempi kuin 5 000 000 euroa, sovelletaan kyseistä kynnysarvoa.

Edellä a ja b alakohdassa tarkoitettussa tapauksessa sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden on laadittava kryptovaran kuvaus ja annettava tämä kryptovaran kuvaus tiedoksi toimivaltaiselle viranomaiselle 46 artiklan mukaisesti.

44 artikla

Sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlasku ja lunastettavuus

1. Poiketen siitä, mitä direktiivin 2009/110/EY 11 artiklassa säädetään, sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoihin sovelletaan ainoastaan seuraavia sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskua ja lunastettavuutta koskevia vaatimuksia.

2. Sähköisen rahan tokenien haltijoille on annettava tällaisten sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijaan kohdistuva saatava. Kaikki sähköisen rahan tokenit, jotka eivät anna kaikille haltijoille saatavaa, ovat kiellettyjä.
3. Tällaisten sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden on laskettava sähköisen rahan tokeneita liikkeeseen nimellisarvoon ja direktiivin 2015/2366 4 artiklan 25 kohdassa tarkoitettuja varoja vastaanottaessaan.
4. Sähköisen rahan tokenien haltijan pyynnöstä asianomaisen liikkeeseenlaskijan on milloin tahansa lunastettava sähköisen rahan tokenien haltijoilta nimellisarvoon niiden hallussa olevat sähköisen rahan tokenit ja maksettava niiden rahallinen arvo joko käteisellä tai tilisiirrolla.
5. Sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden on ilmoitettava selvästi lunastusehdot ja myös lunastukseen mahdollisesti liittyvät maksut 46 artiklassa tarkoitettussa kryptovaran kuvauksessa.
6. Lunastuksesta voidaan periä maksu vain, jos se on mainittu kryptovaran kuvauksessa. Maksun on oltava oikeassa suhteessa sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoille aiheutuviin todellisiin kustannuksiin.
7. Jos sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijat eivät täytä sähköisen rahan tokenien haltijoiden oikeutettuja lunastuspyyntöjä kryptovaran kuvauksessa asetetussa määräajassa, joka saa olla enintään 30 päivää, 3 kohdassa säädettyä velvoitetta sovelletaan kaikkiin seuraaviin kolmansiin yhteisöihin, joilla on ollut sopimusjärjestelyjä sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden kanssa:
 - (a) yhteisöt, jotka huolehtivat sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden sähköisen rahan tokenien vastineeksi vastaanottamien varojen suojaamisesta direktiivin 2009/110/EY 7 artiklan mukaisesti;
 - (b) luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, jotka vastaavat sähköisen rahan tokenien jakelusta sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden puolesta.

45 artikla

Koron kieltäminen

Poiketen siitä, mitä direktiivin 2009/110/EY 12 artiklassa säädetään, sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijat tai kryptovarapalvelun tarjoajat eivät saa myöntää korkoa tai muuta etua, joka liittyy siihen, kuinka kauan sähköisen rahan tokenien haltija pitää hallussaan tällaisia sähköisen rahan tokeneita.

46 artikla

Sähköisen rahan tokeneita koskevan kryptovaran kuvauksen sisältö ja muoto

1. Ennen kuin sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskija tarjoaa sähköisen rahan tokeneita yleisölle EU:ssa tai hakee tällaisten sähköisen rahan tokenien ottamista kaupankäynnin kohteeksi kauppapaikassa, sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijan on julkaistava verkkosivustollaan kryptovaran kuvaus.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettun kryptovaran kuvauksen on sisällettävä kaikki seuraavat tiedot:
 - (a) kuvaus sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijasta;
 - (b) yksityiskohtainen kuvaus liikkeeseenlaskijan hankkeesta ja hankkeen suunnitteluun ja kehittämiseen osallistuvien päätoimijoiden esittely;

- (c) maininta siitä, koskeeko kryptovaran kuvaus sähköisen rahan tokenien tarjoamista yleisölle ja/tai tällaisten sähköisen rahan tokenien ottamista kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa;
 - (d) yksityiskohtainen kuvaus sähköisen rahan tokeneihin liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista, mukaan lukien 44 artiklassa tarkoitettu oikeus nimellisarvoon tapahtuvaan lunastukseen sekä näiden oikeuksien käyttöä koskevat menettelyt ja ehdot;
 - (e) tiedot sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijan soveltamasta teknologiasta ja noudattamista standardeista, jotka mahdollistavat kyseisten sähköisen rahan tokenien hallussapidon, säilyttämisen ja siirtämisen;
 - (f) sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijaan, sähköisen rahan tokeneihin ja hankkeen toteuttamiseen liittyvät riskit, teknologia mukaan luettuna;
 - (g) liitteessä III täsmennetyt tiedot.
3. Kaikkien 2 kohdassa tarkoitettujen tietojen on oltava tasapuolisia ja selkeitä eivätkä ne saa olla harhaanjohtavia. Kryptovaran kuvaus ei saa sisältää olennaisia puutteita, ja se on esitettävä tiiviissä ja ymmärrettävässä muodossa.
 4. Jokaisessa kryptovaran kuvauksessa on oltava myös sähköisen rahan liikkeeseenlaskijan ylimmän hallintoelimen lausunto, jossa vahvistetaan, että kryptovaran kuvaus on tämän osaston vaatimusten mukainen, ja todetaan, että ylimmän hallintoelimen parhaan tietämyksen mukaan kryptovaran kuvauksessa esitetyt tiedot ovat oikeita eikä merkittäviä tietoja ole jätetty pois.
 5. Kryptovaran kuvauksen on sisällettävä tiivistelmä, jossa esitetään lyhyesti ja yleistajuisesti keskeiset tiedot sähköisen rahan tokenien tarjoamisesta yleisölle tai sähköisen rahan tokenien ottamisesta kaupankäynnin kohteeksi ja erityisesti kyseisiin sähköisen rahan tokeneihin liittyvistä olennaisista seikoista. Tiivistelmässä on ilmoitettava
 - (a) sähköisen rahan tokenien haltijoilla olevasta oikeudesta lunastuttaa tokenit milloin tahansa nimellisarvoon;
 - (b) lunastusta koskevat ehdot, mukaan lukien siihen liittyvät maksut.
 6. Jokainen kryptovaran kuvaus on päivittävä.
 7. Kryptovaran kuvaus on laadittava vähintään yhdellä asianomaisen kotijäsenvaltion virallisella kielellä tai kansainvälisellä rahoitusalalla yleisesti käytetyllä kielellä.
 8. Kryptovaran kuvaus on asetettava saataville koneellisesti luettavassa muodossa 5 artiklan mukaisesti.
 9. Sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijan on annettava laatimansa kryptovaran kuvauksen luonnos ja mahdollinen markkinointiaineistonsa tiedoksi 3 artiklan 1 kohdan 24 alakohdan b alakohdassa tarkoitettulle asianomaiselle toimivaltaiselle viranomaiselle vähintään 20 työpäivää ennen sen julkaisemispäivää.

Kotijäsenvaltion toimivaltainen viranomainen voi käyttää tämän asetuksen 82 artiklan 1 kohdassa säädetyjä valtuuksia tiedoksiantamisen jälkeen, sanotun kuitenkin rajoittamatta direktiivissä 2009/110/EY säädettyjen tai sen saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä annetuissa kansallisissa laissa määrättyjen valtuuksien soveltamista.

10. Kaikki muutokset tai uudet tosiseikat, jotka todennäköisesti vaikuttavat merkittävästi mahdollisen ostajan ostopäätökseen tai sähköisen rahan tokenien haltijoiden päätökseen myydä tällaisia sähköisen rahan tokeneita liikkeeseenlaskijalle tai vaihtaa niitä ja jotka tapahtuvat alkuperäisen kryptovaran kuvauksen julkaisemisen jälkeen, on kuvattava liikkeeseenlaskijan laatimassa ja asianomaiselle toimivaltaiselle viranomaiselle 9 kohdan mukaisesti tiedoksiannetussa muutetussa kryptovaran kuvauksessa.

47 artikla

Sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden vastuu kryptovaran kuvauksessa annetuista tiedoista

1. Jos sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskija tai sen ylin hallintoelin on rikkonut 46 artiklaa antamalla kryptovaran kuvauksessa tai muutetussa kryptovaran kuvauksessa tietoja, jotka eivät ole täydellisiä, tasapuolisia tai selkeitä, tai antamalla harhaanjohtavia tietoja, tällaisten sähköisen rahan tokenien haltija voi vaatia kyseiseltä sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijalta tai sen ylimmältä hallintoelimeltä korvausta kyseisen rikkomisen hänelle aiheuttamasta vahingosta.
Siviilioikeudellisen vastuun poissulkemisella ei ole oikeudellisia vaikutuksia.
2. Sähköisen rahan tokenien haltijoiden velvollisuutena on esittää todisteita, jotka osoittavat, että sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskija on rikkonut 46 artiklaa ja että tällainen rikkominen on vaikuttanut hänen päätökseensä ostaa, myydä tai vaihtaa kyseisiä sähköisen rahan tokeneita.
3. Sähköisen rahan tokenien haltija ei voi vaatia vahingonkorvausta 46 artiklan 5 kohdassa tarkoitetussa tiivistelmässä ja sen käänöksessä annettujen tietojen vuoksi, paitsi jos
 - (a) tiivistelmä on harhaanjohtava, epätarkka tai epäjohdonmukainen suhteessa kryptovaran kuvauksen muihin osiin;
 - (b) tiivistelmässä ei anneta yhdessä kryptovaran kuvauksen muiden osien kanssa keskeisiä tietoja kuluttajien ja sijoittajien auttamiseksi, kun he harkitsevat kyseisten sähköisen rahan tokenien ostamista.
4. Tämä artikla ei estä nostamasta muita siviilioikeudelliseen vastuuseen perustuvia kanteita kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

48 artikla

Markkinointiaineisto

1. Kaikessa markkinoinnissa, joka liittyy sähköisen rahan tokenien tarjoamiseen yleisölle tai tällaisten sähköisen rahan tokenien ottamiseen kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa, on noudatettava kaikkia seuraavia ehtoja:
 - (a) markkinointiaineiston on oltava selvästi tunnistettavissa sellaiseksi;
 - (b) kaikkien markkinointiaineistossa esitettävien tietojen on oltava tasapuolisia ja selkeitä eivätkä ne saa olla harhaanjohtavia;
 - (c) markkinointiaineistossa esitettävien tietojen on oltava yhdenmukaisia kryptovaran kuvauksessa olevien tietojen kanssa;

- (d) markkinointiaineistossa on ilmoitettava selvästi, että kryptovaran kuvaus on julkaistu, ja ilmoitettava kyseisten sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijan verkkosivuston osoite.
2. Markkinointiaineistossa on ilmoitettava selkeästi ja yksiselitteisesti, että kaikilla sähköisen rahan tokenien haltijoilla on milloin tahansa oikeus vaatia liikkeeseenlaskijalta lunastamista nimellisarvoon.

49 artikla

Sähköisen rahan tokenien vastineeksi vastaanotettujen varojen sijoittaminen

Varat, jotka sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijat vastaanottavat sähköisen rahan tokenien vastineeksi ja jotka sijoitetaan turvalliseen, vähäriskiseen varallisuuteen direktiivin 2009/110/EY 7 artiklan 2 kohdan mukaisesti, on sijoitettava sen valuutan määräiseen varallisuuteen, jota käytetään sähköisen rahan tokenin referenssivaluuttana.

2 luku

Merkittävät sähköisen rahan tokenit

50 artikla

Sähköisen rahan tokenien luokittelu merkittäviksi sähköisen rahan tokeneiksi

1. EPV luokittelee sähköisen rahan tokenit merkittäviksi sähköisen rahan tokeneiksi käyttäen 39 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja ja 39 artiklan 6 kohdan mukaisesti täsmennettyjä perusteita, jos vähintään kolme kyseisistä perusteista täyttyy.
2. Liikkeeseenlaskijan kotijäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on toimitettava EPV:lle vähintään kerran vuodessa tiedot 39 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista ja 39 artiklan 6 kohdan mukaisesti täsmennetyistä perusteista.
3. Jos EPV katsoo, että sähköisen rahan tokenit täyttävät 39 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut ja 39 artiklan 6 kohdan mukaisesti täsmennetyt perusteet, se laatii asiasta päätösluonnoksen ja antaa päätösluonnoksen tiedoksi kyseisten sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoille ja liikkeeseenlaskijan kotijäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. EPV antaa tällaisten sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoille ja niiden toimivaltaisille viranomaisille mahdollisuuden esittää kirjallisia huomautuksia ja kommentteja ennen lopullisen päätöksensä hyväksymistä. EPV ottaa nämä huomautukset ja kommentit asianmukaisesti huomioon.
4. EPV tekee lopullisen päätöksen siitä, onko sähköisen rahan token merkittävä sähköisen rahan token, kolmen kuukauden kuluessa 3 kohdassa tarkoitettusta ilmoituksesta, ja antaa sen välittömästi tiedoksi kyseisten sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoille ja niiden toimivaltaisille viranomaisille.

51 artikla

Sähköisen rahan tokenien vapaaehtoinen luokittelu merkittäviksi sähköisen rahan tokeneiksi

1. Sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskija, joka on saanut luvan toimia luottolaitoksena tai direktiivin 2009/110/EY 2 artiklan 1 kohdassa määriteltynä 'sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitoksena' tai joka hakee tällaista toimilupaa, voi ilmoittaa haluavansa luokitella sähköisen rahan tokeninsa merkittäviksi sähköisen

rahan tokeneiksi. Tällöin toimivaltaisen viranomaisen on välittömästi ilmoitettava liikkeeseenlaskijan tai toimilupaa hakevan liikkeeseenlaskijan esittämästä pyynnöstä EPV:lle.

Jotta sähköisen rahan tokenit luokiteltaisiin merkittäviksi, sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijan tai toimilupaa hakevan liikkeeseenlaskijan on osoitettava yksityiskohtaisen toimintaohjelman avulla, että se todennäköisesti täyttää vähintään kolme 39 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua ja 39 artiklan 6 kohdan mukaisesti täsmennettyä perustetta.

2. Jos EPV katsoo toimintaohjelman perusteella, että sähköisen rahan tokenit täyttävät 39 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut ja 39 artiklan 6 kohdan mukaisesti täsmennetyt perusteet, se laatii asiasta päätösluonnoksen ja antaa kyseisen päätösluonnoksen tiedoksi liikkeeseenlaskijan tai toimilupaa hakevan liikkeeseenlaskijan kotijäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

EPV antaa liikkeeseenlaskijan tai toimilupaa hakevan liikkeeseenlaskijan kotijäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle mahdollisuuden esittää kirjallisia huomautuksia ja kommentteja ennen lopullisen päätöksensä hyväksymistä. EPV ottaa nämä huomautukset ja kommentit asianmukaisesti huomioon.

3. Jos EPV katsoo toimintaohjelman perusteella, että sähköisen rahan tokenit eivät täytä 39 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja ja 39 artiklan 6 kohdan mukaisesti täsmennettyjä perusteita, se laatii asiasta päätösluonnoksen ja antaa kyseisen päätösluonnoksen tiedoksi liikkeeseenlaskijalle tai toimilupaa hakevalle liikkeeseenlaskijalle ja liikkeeseenlaskijan tai toimilupaa hakevan liikkeeseenlaskijan kotijäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

EPV antaa liikkeeseenlaskijalle tai toimilupaa hakevalle liikkeeseenlaskijalle ja sen kotijäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle mahdollisuuden esittää kirjallisia huomautuksia ja kommentteja ennen lopullisen päätöksensä hyväksymistä. EPV ottaa nämä huomautukset ja kommentit asianmukaisesti huomioon.

4. EPV tekee lopullisen päätöksen siitä, onko sähköisen rahan token merkittävä sähköisen rahan token, kolmen kuukauden kuluessa 1 kohdassa tarkoitettua ilmoituksesta, ja antaa sen välittömästi tiedoksi kyseisten sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijalle tai toimilupaa hakevalle liikkeeseenlaskijalle ja sen toimivaltaisille viranomaisille. Päätös annetaan välittömästi tiedoksi sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijalle tai toimilupaa hakevalle liikkeeseenlaskijalle ja sen kotijäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

52 artikla

Merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden erityiset lisävelvollisuudet

Vähintään yhden sähköisen rahan tokenien luokan liikkeeseenlaskijoiden on sovellettava seuraavia vaatimuksia, joita sovelletaan referenssivaratokenien tai merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoihin:

- (a) tämän asetuksen 33 ja 34 artikla direktiivin 2009/110/EY 7 artiklan sijasta;
- (b) tämän asetuksen 41 artiklan 1, 2 ja 3 kohta;
- (c) tämän asetuksen 41 artiklan 4 kohta direktiivin 2009/110/EY 5 artiklan sijasta;
- (d) tämän asetuksen 42 artikla.

V OSASTO: Kryptovarapalvelun tarjoajien toimiluvan myöntämistä ja toiminnan harjoittamista koskevat edellytykset

1 luku: Kryptovarapalvelun tarjoajien toimiluvan myöntäminen

53 artikla **Toimilupa**

1. Kryptovarapalveluja saavat tarjota vain oikeushenkilöt, joilla on sääntömääräinen kotipaikka jossakin unionin jäsenvaltiossa ja joille on myönnetty kryptovarapalvelun tarjoajan toimilupa tämän asetuksen 55 artiklan mukaisesti.

Kryptovarapalvelun tarjoajien on täytettävä jatkuvasti toimiluvan myöntämisedellytykset.

Yksikään henkilö, joka ei ole kryptovarapalvelun tarjoaja, ei saa käyttää sellaista nimeä tai toiminimeä, julkaista sellaista markkinointiaineistoa tai toimia muuten sellaisella tavalla, joka viittaa siihen, että hänelle olisi myönnetty kryptovarapalvelun tarjoajan toimilupa tai joka todennäköisesti aiheuttaa sekaannusta tässä suhteessa.

2. Toimivaltaisten viranomaisten, jotka myöntävät toimiluvan 55 artiklan nojalla, on varmistettava, että toimiluvassa täsmennetään ne kryptovarapalvelut, joita kryptovarapalvelun tarjoajilla on lupa tarjota.
3. Kryptovarapalvelun tarjoajan toimilupa on voimassa koko unionissa, ja kryptovarapalvelun tarjoaja voi sen nojalla tarjota niitä palveluja, joita varten sillä on toimilupa, kaikkialla unionissa joko sijoittautumisoikeuden, myös sivuliikkeen kautta tapahtuvan, tai palvelujen tarjoamisen vapauden perusteella.

Kryptovarapalvelun tarjoajilta, jotka tarjoavat kryptovarapalveluja rajojen yli, ei edellytetä fyysistä läsnäoloa vastaanottavan jäsenvaltion alueella.

4. Kryptovarapalvelun tarjoajien, jotka haluavat lisätä kryptovarapalveluja toimilupaansa, on pyydettävä toimiluvan myöntäneiltä toimivaltaisilta viranomaisilta toimilupansa laajentamista täydentämällä ja päivittämällä 54 artiklassa tarkoitettuja tietoja. Toimiluvan laajentamista koskeva pyyntö on käsiteltävä 55 artiklan mukaisesti.

54 artikla **Toimilupahakemus**

1. Oikeushenkilöiden, jotka aikovat tarjota kryptovarapalveluja, on haettava kryptovarapalvelun tarjoajan toimilupaa sen jäsenvaltion toimivaltaiselta viranomaiselta, jossa niillä on sääntömääräinen kotipaikka.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun hakemuksen on sisällettävä kaikki seuraavassa luetellut tiedot:
 - (a) toimilupaa hakevan kryptovarapalvelun tarjoajan nimi, mukaan lukien virallinen nimi ja mahdollinen muu käytetty kaupallinen nimi, oikeushenkilötunnus, kyseisen palveluntarjoajan ylläpitämä verkkosivusto ja sen fyysinen osoite;

- (b) toimilupaa hakevan kryptovarapalvelun tarjoajan oikeudellinen asema;
- (c) toimilupaa hakevan kryptovarapalvelun tarjoajan yhtiöjärjestys;
- (d) toimintaohjelma, jossa esitetään kryptovarapalvelun tarjoajan tarjoamien kryptovarapalvelujen tyypit sekä missä ja miten näitä palveluja on tarkoitus markkinoida;
- (e) kuvaus toimilupaa hakevan kryptovarapalvelun tarjoajan ohjaus- ja hallintojärjestelmistä;
- (f) kaikkien sellaisten luonnollisten henkilöiden osalta, jotka osallistuvat toimilupaa hakevan kryptovarapalvelun tarjoajan ylimpään hallintoelimeen, ja kaikkien sellaisten luonnollisten henkilöiden osalta, joiden hallussa on suoraan tai välillisesti vähintään 20 prosenttia osakepääomasta tai äänioikeuksista, näyttö siitä, että heillä ei ole merkintöjä rikosrekisterissä kauppa-, maksukyvyttömyys- ja rahoituspalvelulainsäädännön sekä rahanpesun ja terrorismin torjuntaa koskevan lainsäädännön ja ammatillisen vastuun alalla voimassa olevien kansallisten sääntöjen rikkomisesta;
- (g) näyttö siitä, että toimilupaa hakevan kryptovarapalvelun tarjoajan ylimpään hallintoelimeen osallistuvilla luonnollisilla henkilöillä on riittävä osaaminen, taidot ja kokemus kyseisen palveluntarjoajan johtamiseksi ja että näiden luonnollisten henkilöiden edellytetään käyttävän riittävästi aikaa tehtäviensä hoitamiseen;
- (h) kuvaus toimilupaa hakevan kryptovarapalvelun tarjoajan sisäisen valvonnan mekanismeista, riskinarviointimenettelystä ja liiketoiminnan jatkuvuutta koskevasta suunnitelmasta;
- (i) toimilupaa hakevan kryptovarapalvelun tarjoajan tietotekniikkajärjestelmien ja turvajärjestelyjen tekninen ja yleistajuinen kuvaus;
- (j) näyttö siitä, että toimilupaa hakeva kryptovarapalvelun tarjoaja täyttää vakavaraisuustakeet 60 artiklan mukaisesti;
- (k) kuvaus toimilupaa hakevan kryptovarapalvelun tarjoajan menettelyistä, joilla käsitellään asiakkaiden esittämiä valituksia;
- (l) kuvaus menettelystä asiakkaan kryptovarojen ja varojen erottelemiseksi;
- (m) kuvaus menettelystä ja järjestelmästä markkinoiden väärinkäytön havaitsemiseksi;
- (n) jos toimilupaa hakeva kryptovarapalvelun tarjoaja aikoo huolehtia kryptovarojen säilytyksestä ja hallinnoinnista kolmansien osapuolten puolesta, kuvaus säilytyspolitiikasta;
- (o) jos toimilupaa hakeva kryptovarapalvelun tarjoaja aikoo harjoittaa kryptovarojen kauppapaikan toimintaa, kuvaus kauppapaikan toimintasäännöistä;
- (p) jos toimilupaa hakeva kryptovarapalvelun tarjoaja aikoo vaihtaa kryptovaroja fiat-valuuttaan tai muihin kryptovaroihin, kuvaus syrjimättömästä liiketoimintapolitiikasta;
- (q) jos toimilupaa hakeva kryptovarapalvelun tarjoaja aikoo toteuttaa kryptovaroja koskevia toimeksiantoja kolmansien osapuolten puolesta, kuvaus toteuttamispolitiikasta;

- (r) jos toimiluvan hakija aikoo vastaanottaa ja välittää kryptovaroja koskevia toimeksiantoja kolmansien osapuolten puolesta, näyttö siitä, että luonnollisilla henkilöillä, jotka antavat neuvoja toimilupaa hakevan kryptovarapalvelun tarjoajan puolesta, on tarvittavat tiedot ja asiantuntemus velvoitteidensa täyttämiseksi.
3. Toimivaltaiset viranomaiset eivät saa vaatia toimilupaa hakevaa kryptovarapalvelun tarjoajaa toimittamaan tietoja, jotka ne ovat jo saaneet direktiivin 2009/110/EY, direktiivin 2014/65/EU, direktiivin 2015/2366/EU tai kryptovarapalveluihin sovellettavan kansallisen lainsäädännön nojalla ennen tämän asetuksen voimaantuloa, edellyttäen, että kyseiset tiedot tai asiakirjat ovat edelleen ajan tasalla ja toimivaltaisten viranomaisten saatavilla.

55 artikla

Toimilupahakemuksen arviointi ja toimiluvan myöntäminen tai epääminen

1. Toimivaltaisten viranomaisten on 25 työpäivän kuluessa 54 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun hakemuksen vastaanottamisesta arvioitava, onko hakemus täydellinen, tarkistamalla, että 54 artiklan 2 kohdassa luetellut tiedot on toimitettu. Jos hakemus ei ole täydellinen, viranomaisten on asetettava määräaika, johon mennessä toimilupaa hakevien kryptovarapalvelun tarjoajien on toimitettava puuttuvat tiedot.
2. Toimivaltaiset viranomaiset voivat kieltäytyä tarkastelemasta hakemuksia, jos hakemukset ovat edelleen puutteellisia 1 kohdassa tarkoitetun määräajan jälkeen.
3. Toimivaltaisten viranomaisten on välittömästi ilmoitettava toimilupaa hakeville kryptovarapalvelun tarjoajille siitä, että hakemus on täydellinen.
4. Ennen kryptovarapalvelun tarjoajan toimiluvan myöntämistä tai epäämistä toimivaltaisten viranomaisten on kuultava toisen jäsenvaltion toimivaltaisia viranomaisia seuraavissa tapauksissa:
 - (a) toimilupaa hakeva kryptovarapalvelun tarjoaja on kyseisessä toisessa jäsenvaltiossa toimiluvan saaneen kryptovarapalvelun tarjoajan tytäryritys;
 - (b) toimilupaa hakeva kryptovarapalvelun tarjoaja on kyseisessä toisessa jäsenvaltiossa toimiluvan saaneen kryptovarapalvelun tarjoajan emoyrityksen tytäryritys;
 - (c) toimilupaa hakeva kryptovarapalvelun tarjoaja on samojen luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden määräysvallassa kuin kyseisessä toisessa jäsenvaltiossa toimiluvan saanut kryptovarapalvelun tarjoaja.
5. Toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava kolmen kuukauden kuluessa täydellisen hakemuksen vastaanottamisesta, täyttääkö toimilupaa hakeva kryptovarapalvelun tarjoaja tässä osastossa vahvistetut vaatimukset, ja annettava kaikilta osin perusteltu päätös, jolla myönnetään tai evätään kryptovarapalvelun tarjoajan toimilupa. Arvioinnissa on otettava huomioon niiden kryptovarapalvelujen luonne, laajuus ja monimutkaisuus, joita toimilupaa hakeva kryptovarapalvelun tarjoaja aikoo tarjota.

Toimivaltaiset viranomaiset voivat evätä toimiluvan, jos on objektiivisia ja todennettavissa olevia syitä uskoa, että

 - (a) toimilupaa hakevan kryptovarapalvelun tarjoajan ylin hallintoelin voi vaarantaa sen tehokkaan, järkevän ja vakaan hoidon ja liiketoiminnan jatkuvuuden sekä

sen asiakkaiden etujen ja markkinoiden luotettavuuden asianmukaisen huomioon ottamisen;

- (b) toimiluvan hakija ei täytä tai todennäköisesti ei täytä jotakin tämän osaston vaatimuksista.
6. Toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava ESMA:lle kaikista tämän artiklan nojalla myönnettyistä toimiluvista. ESMA lisää kaikki hyväksytyissä hakemuksissa toimitetut tiedot 57 artiklassa tarkoitettuun toimiluvan saaneiden kryptovarapalvelun tarjoajien rekisteriin. ESMA voi pyytää tietoja sen varmistamiseksi, että toimivaltaiset viranomaiset myöntävät toimiluvat tämän artiklan nojalla johdonmukaisella tavalla.
7. Toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava toimilupaa hakeville kryptovarapalvelun tarjoajille päätöksestään myöntää tai evätä toimilupa kolmen työpäivän kuluessa päätöksen tekopäivästä.

56 artikla

Toimiluvan peruuttaminen

1. Toimivaltaisten viranomaisten on peruutettava toimiluvat kaikissa seuraavissa tilanteissa, kun kryptovarapalvelun tarjoaja
- (a) ei ole käyttänyt toimilupaansa 18 kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämispäivästä;
 - (b) on nimenomaisesti luopunut toimiluvastaan;
 - (c) ei ole tarjonnut kryptovarapalveluja yhdeksän peräkkäisen kuukauden aikana;
 - (d) on saanut toimiluvan sääntöjenvastaisesti, mukaan luettuna esittämällä virheellisiä tietoja toimilupahakemuksessaan;
 - (e) ei enää täytä edellytyksiä, joilla toimilupa myönnettiin, eikä ole toteuttanut toimivaltaisen viranomaisen vaatimia korjaavia toimia määräajassa;
 - (f) on rikkonut vakavasti tätä asetusta.
2. Toimivaltaisilla viranomaisilla on myös valtuudet peruuttaa toimiluvat kaikissa seuraavissa tilanteissa:
- (a) kryptovarapalvelun tarjoaja tai sen ylimmän hallintoelimen jäsenet ovat rikkoneet direktiivin (EU) 2015/849⁶² täytäntöönpanemiseksi annettua rahanpesua tai terrorismin rahoitusta koskevaa kansallista lainsäädäntöä;
 - (b) kryptovarapalvelun tarjoaja on menettänyt direktiivin (EU) 2015/2366 13 artiklan mukaisen toimilupansa maksulaitoksena toimimista varten tai direktiivin 2009/110/EY II osaston mukaisen toimilupansa sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitoksena toimimista varten eikä kyseinen kryptovarapalvelun tarjoaja ole korjannut tilannetta 40 kalenteripäivän kuluessa.

⁶² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849, annettu 20 päivänä toukokuuta 2015, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta (EUVL L 141, 5.6.2015, s. 73–117).

3. Jos toimivaltainen viranomainen peruuttaa toimiluvan, kyseisen jäsenvaltion keskitetyksi yhteispisteeksi 81 artiklan mukaisesti nimetyn toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava asiasta ESMA:lle ja vastaanottavien jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille ilman aiheetonta viivytystä. ESMA kirjaa toimiluvan peruuttamista koskevat tiedot 57 artiklassa tarkoitettuun rekisteriin.
4. Toimivaltaiset viranomaiset voivat rajoittaa toimiluvan peruuttamisen koskemaan vain tiettyä palvelua.
5. Ennen toimiluvan peruuttamista toimivaltaisten viranomaisten on kuultava toisen jäsenvaltion toimivaltaista viranomaista, jos kyseinen kryptovarapalvelun tarjoaja on
 - (a) kyseisessä toisessa jäsenvaltiossa toimiluvan saaneen kryptovarapalvelun tarjoajan tytäryritys;
 - (b) kyseisessä toisessa jäsenvaltiossa toimiluvan saaneen kryptovarapalvelun tarjoajan emoyrityksen tytäryritys;
 - (c) samojen luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden määräysvallassa kuin kyseisessä toisessa jäsenvaltiossa toimiluvan saanut kryptovarapalvelun tarjoaja.
6. EPV, ESMA ja mikä tahansa vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen voivat milloin tahansa pyytää kotijäsenvaltion toimivaltaista viranomaista tutkimaan, täyttääkö kryptovarapalvelun tarjoaja edelleen toimiluvan myöntämisen edellytykset.
7. Kryptovarapalvelun tarjoajien on otettava käyttöön asianmukaiset menettelyt, pantava ne täytäntöön ja ylläpidettävä niitä sen varmistamiseksi, että asiakkaiden kryptovarot ja muut varat siirretään nopeasti ja asianmukaisesti toiselle kryptovarapalvelun tarjoajalle, kun toimilupa peruutetaan.

57 artikla

Kryptovarapalvelun tarjoajien rekisteri

1. ESMA laatii rekisterin kaikista kryptovarapalvelun tarjoajista. Rekisteri on julkisesti saatavilla sen verkkosivustolla, ja se saatetaan säännöllisesti ajan tasalle.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun rekisterin on sisällettävä seuraavat tiedot:
 - (a) kryptovarapalvelun tarjoajan nimi, oikeudellinen muoto ja oikeushenkilötunnus sekä sivuliikkeet;
 - (b) kryptovarapalvelun tarjoajan tai sen kryptovarojen kauppapaikan, jonka toimintaa kryptovarapalvelun tarjoaja harjoittaa, kaupallinen nimi, fyysinen osoite ja verkkosivusto;
 - (c) toimiluvan myöntäneen toimivaltaisen viranomaisen nimi ja osoite sekä sen yhteystiedot;
 - (d) luettelo kryptovarapalveluista, joihin kryptovarapalvelun tarjoajalla on toimilupa;
 - (e) luettelo jäsenvaltioista, joissa kryptovarapalvelun tarjoaja on ilmoittanut aikomuksestaan tarjota kryptovarapalveluja 58 artiklan mukaisesti;
 - (f) kaikki muut kryptovarapalvelun tarjoajan tarjoamat palvelut, jotka eivät kuulu tämän asetuksen soveltamisalaan, ja viittaus asiaa koskevaan unionin tai kansalliseen lainsäädäntöön.

3. Mahdolliset 56 artiklan mukaiset kryptovarapalvelun tarjoajan toimiluvan peruuttamiset julkaistaan rekisterissä viiden vuoden ajan.

58 artikla

Kryptovarapalvelujen tarjoaminen rajojen yli

1. Kryptovarapalvelun tarjoajien, jotka aikovat tarjota kryptovarapalveluja useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa, on toimitettava seuraavat tiedot 81 artiklan mukaisesti keskitetyksi yhteyspisteeksi nimetyille toimivaltaiselle viranomaiselle:
 - (a) luettelo jäsenvaltioista, joissa kryptovarapalvelun tarjoaja aikoo tarjota kryptovarapalveluja;
 - (b) kryptovarapalvelujen aiotun tarjoamisen alkamispäivä;
 - (c) luettelo kaikista muista kryptovarapalvelun tarjoajan toiminnoista, jotka eivät kuulu tämän asetuksen soveltamisalaan.
2. Sen jäsenvaltion keskitetyn yhteyspisteen, jossa toimilupa myönnettiin, on 10 työpäivän kuluessa 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen vastaanottamisesta välitettävä kyseiset tiedot kotijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, ESMA:lle ja EPV:lle. ESMA kirjaa tiedot 57 artiklassa tarkoitettuun rekisteriin.
3. Toimiluvan myöntäneen jäsenvaltion keskitetyn yhteyspisteen on viipymättä ilmoitettava asianomaiselle kryptovarapalvelun tarjoajalle 2 kohdassa tarkoitettuja tietoja välittämisestä.
4. Kryptovarapalvelun tarjoajat voivat aloittaa kryptovarapalvelujen tarjoamisen muussa jäsenvaltiossa kuin kotijäsenvaltiossaan 3 kohdassa tarkoitettujen ilmoituksen vastaanottopäivästä tai viimeistään 15 kalenteripäivän kuluttua 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen toimittamisesta.

2 luku: Kaikkia kryptovarapalvelun tarjoajia koskevat velvollisuudet

59 artikla

Velvollisuus toimia rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti asiakkaiden edun mukaisesti ja asiakkaille tiedottaminen

1. Kryptovarapalvelun tarjoajien on toimittava rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti asiakkaidensa ja mahdollisten asiakkaidensa etujen mukaisesti.
2. Kryptovarapalvelun tarjoajien on annettava asiakkailleen tasapuolista ja selkeää tietoa, joka ei ole harhaanjohtavaa, erityisesti markkinoinnissa, joka on yksilöitävä sellaiseksi. Kryptovarapalvelun tarjoajat eivät saa tahallisesti tai tuottamuksellisesti johtaa asiakasta harhaan kryptovarojen todellisten tai oletettujen etujen suhteen.
3. Kryptovarapalvelun tarjoajien on varoitettava asiakkaita kryptovarojen ostamiseen liittyvistä riskeistä.
4. Kryptovarapalvelun tarjoajien on asetettava hinnoittelupolitiikkansa julkisesti saataville julkaisemalla se näkyvällä paikalla verkkosivustollaan.

Vakavaraisuusvaatimukset

1. Kryptovarapalvelun tarjoajilla on aina oltava vakavaraisuustakeet, jotka vastaavat vähintään korkeampaa seuraavista:
 - (a) liitteessä IV esitettyjen pysyvien vähimmäispääomavaatimusten määrä tarjottujen kryptovarapalvelujen luonteesta riippuen;
 - (b) yksi neljäsosa edellisen vuoden kiinteistä yleiskustannuksista, joka tarkistetaan vuosittain.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen vakavaraisuustakeiden on oltava jossakin seuraavista muodoista:
 - (a) omat varat, jotka koostuvat asetuksen (EU) N:o 575/2013 26–30 artiklassa tarkoitetuista ydinpääoman (CET1) eristä kyseisen asetuksen 36 artiklan mukaisten täysimääräisten vähennysten jälkeen soveltamatta kyseisen asetuksen 46 ja 48 artiklassa tarkoitettuja kynnysarvoihin perustuvia poikkeuksia;
 - (b) vakuutus, joka kattaa ne unionin alueet, joilla kryptovarapalveluja tarjotaan aktiivisesti, tai vastaava vakuus.
3. Kryptovarapalvelun tarjoajien, jotka eivät ole harjoittaneet liiketoimintaa yhteen vuoteen siitä päivästä alkaen, jona ne alkoivat tarjota palveluja, on käytettävä 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua laskelmaa ennakoituja kiinteitä yleiskustannuksia, jotka sisältyvät niiden toimilupahakemuksensa yhteydessä toimittamiin ennusteisiin palveluntarjoannon ensimmäisistä 12 kuukaudesta.
4. Edellä 2 kohdassa tarkoitettulla vakuutuksella on oltava vähintään seuraavat ominaispiirteet:
 - (a) sen voimassaoloaika on aluksi vähintään yksi vuosi;
 - (b) sen irtisanomisaika on vähintään 90 päivää;
 - (c) se otetaan yrityksestä, jolla on unionin tai kansallisen lainsäädännön mukainen toimilupa tarjota vakuutuksia;
 - (d) sen tarjoaja on kolmas yhteisö.
5. Edellä 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettua vakuutuksen on sisällettävä seuraavien riskien kattaminen:
 - (a) asiakirjojen katoaminen;
 - (b) väärin tietojen antaminen tai harhaanjohtavat lausunnot;
 - (c) teot, virheet tai puutteet, joiden vuoksi rikotaan
 - i) lainsäädännöllisiä ja sääntelyyn liittyviä velvoitteita;
 - ii) velvollisuutta toimia rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti asiakkaita kohtaan;
 - iii) salassapitovelvoitteita;
 - (d) laiminlyönti ottaa käyttöön, panna täytäntöön ja ylläpitää asianmukaisia menettelyjä eturistiriitojen ehkäisemiseksi;
 - (e) toiminnan keskeytymisestä tai järjestelmähäiriöistä aiheutuvat tappiot;

- (f) törkeä huolimattomuus asiakkaiden kryptovarojen ja muiden varojen suojaamisessa, jos sovellettavissa liiketoimintamalliin.
6. Edellä olevan 1 kohdan b alakohdan soveltamiseksi kryptovarapalvelun tarjoajien on laskettava edellisen vuoden kiinteät yleiskustannuksensa käyttäen sovellettavasta tilinpäätössäännöksestä johtuvia lukuja vähentämällä uusimmassa tarkastetussa vuositilinpäätöksessä tai, jos tarkastettua tilinpäätöstä ei ole saatavilla, kansallisten valvontaviranomaisten validoimassa vuositilinpäätöksessä seuraavat erät kokonaiskuluista sen jälkeen, kun voitot on jaettu osakkaille:
- (a) henkilöstön bonukset ja muut palkkiot siltä osin kuin nämä bonukset ja palkkiot riippuvat kryptovarapalvelun tarjoajien asianomaisena vuonna saamasta nettovoitosta;
- (b) työntekijöiden, johtajien ja kumppaneiden voitto-osuudet;
- (c) muut voitonjaot ja muut muuttuvat palkkiot siltä osin kuin ne ovat täysin harkinnanvaraisia;
- (d) epätavanomaisesta toiminnasta johtuvat kertaluonteiset menot.

61 artikla

Toiminnan järjestämistä koskevat vaatimukset

1. Kryptovarapalvelun tarjoajien ylimmän hallintoelimen jäsenillä on oltava tehtäviensä hoitamiseksi tarvittava hyvä maine ja pätevyys tutkintojen, kokemuksen ja taitojen osalta. Jäsenten on osoitettava, että he pystyvät käyttämään riittävästi aikaa tehtäviensä tehokkaaseen suorittamiseen.
2. Luonnollisten henkilöiden, jotka joko suoraan tai välillisesti omistavat yli 20 prosenttia kryptovarapalvelun tarjoajan osakepääomasta tai äänioikeuksista tai käyttävät muulla tavoin määräysvaltaa kyseisessä kryptovarapalvelun tarjoajassa, on osoitettava, että heillä on tarvittava hyvä maine ja pätevyys.
3. Yksikään 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu henkilö ei saa olla tuomittu rahanpesuun tai terrorismin rahoittamiseen liittyvistä rikoksista tai muista talousrikoksista.
4. Kryptovarapalvelun tarjoajien on palkattava henkilöstöä, jolla on niille osoitettujen tehtävien täyttämiseen tarvittavat taidot, tiedot ja asiantuntemus, ottaen huomioon tarjottavien kryptovarapalvelujen laajuus, luonne ja valikoima.
5. Ylimmän hallintoelimen on arvioitava ja tarkasteltava säännöllisesti niiden toimintaperiaatteiden ja menettelyjen tehokkuutta, jotka on otettu käyttöön tämän osaston 2 ja 3 luvussa säädettyjen velvollisuuksien noudattamiseksi, ja toteutettava asianmukaiset toimenpiteet mahdollisten puutteiden korjaamiseksi.
6. Kryptovarapalvelun tarjoajien on toteutettava kaikki kohtuulliset toimenpiteet, joilla varmistetaan niiden kryptovarapalvelujen jatkuvuus ja säännöllisyys. Tätä varten kryptovarapalvelun tarjoajien on käytettävä asianmukaisia ja oikeasuhteisia resursseja ja menettelyjä, mukaan lukien häiriönsietokykyiset ja turvalliset tieto- ja viestintätekniikkajärjestelmät Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/xx⁶³ mukaisesti.

⁶³ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi rahoitusalan digitaalisesta häiriönsietokyvystä ja asetusten (EY) N:o 1060/2009, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014 ja (EU) N:o 909/2014 muuttamisesta, COM (2020) 595.

Niiden on laadittava toiminnan jatkuvuutta koskevat toimintaperiaatteet, joihin on sisällyttävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/xx⁶⁴ mukaisesti laadittu tieto- ja viestintäteknikan toiminnan jatkuvuutta koskeva suunnitelma ja palautumissuunnitelma, joiden tarkoituksena on varmistaa, että keskeiset tiedot ja toiminnot säilyvät ja kryptovarapalveluja jatketaan niiden tietotekniikkajärjestelmiin ja menettelyihin liittyvien toimintahäiriöiden yhteydessä, tai jos tämä ei ole mahdollista, joilla varmistetaan tällaisten tietojen ja toimintojen nopea palauttaminen ja kryptovarapalvelujen nopea jatkaminen.

7. Kryptovarapalvelun tarjoajilla on oltava sisäisen valvonnan mekanismit ja tehokkaat menettelyt riskinarviointia varten, mukaan lukien tehokkaat valvonta- ja turvajärjestelyt tieto- ja viestintäteknikkajärjestelmien hallinnointia varten Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/xx⁶⁵ mukaisesti. Niiden on seurattava ja arvioitava säännöllisesti sisäisen valvonnan mekanismien ja riskinarviointimenettelyjen riittävyttä ja tehokkuutta ja toteutettava asianmukaiset toimenpiteet mahdollisten puutteiden korjaamiseksi.

Kryptovarapalvelun tarjoajilla on oltava järjestelmät ja menettelyt, joilla turvataan tietojen turvallisuus, eheys ja luottamuksellisuus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/xx⁶⁶ mukaisesti.

8. Kryptovarapalvelun tarjoajien on huolehdittava siitä, että kaikista niiden suorittamista kryptovarapalveluista, toimeksiannoista ja liiketoimista pidetään kirjaa. Tämän kirjanpidon on oltava riittävää, jotta toimivaltaiset viranomaiset voivat täyttää valvontatehtävänsä ja toteuttaa täytäntöönpanotoimia ja erityisesti varmistaa, onko kryptovarapalvelun tarjoaja täyttänyt kaikki velvollisuudet, mukaan lukien asiakkaita tai mahdollisia asiakkaita ja markkinoiden luotettavuutta koskevat velvollisuudet.
9. Kryptovarapalvelun tarjoajilla on oltava käytössään järjestelmät, menettelyt ja järjestelyt VI osastossa tarkoitetun markkinoiden väärinkäytön seuraamiseksi ja havaitsemiseksi. Niiden on välittömästi ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselleen kaikista epäilyistä, joiden mukaan tietyt seikat saattavat osoittaa, että markkinoiden väärinkäyttöön on syyllistytty, syyllistytään tai todennäköisesti syyllistytään.

62 artikla

Toimivaltaisille viranomaisille annettavat tiedot

Kryptovarapalvelun tarjoajien on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselleen kaikista muutoksista ylimmässä hallintoelimessään ja toimitettava toimivaltaiselle viranomaiselleen kaikki tarvittavat tiedot 61 artiklan noudattamisen arvioimiseksi.

⁶⁴ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi rahoitusalan digitaalisesta häiriönsietokyvystä ja asetusten (EY) N:o 1060/2009, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014 ja (EU) N:o 909/2014 muuttamisesta, COM (2020) 595.

⁶⁵ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi rahoitusalan digitaalisesta häiriönsietokyvystä ja asetusten (EY) N:o 1060/2009, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014 ja (EU) N:o 909/2014 muuttamisesta, COM (2020) 595.

⁶⁶ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi rahoitusalan digitaalisesta häiriönsietokyvystä ja asetusten (EY) N:o 1060/2009, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014 ja (EU) N:o 909/2014 muuttamisesta, COM (2020) 595.

63 artikla

Asiakkaiden kryptovarojen ja varojen säilytys

1. Kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on hallussaan asiakkaille kuuluvia kryptovaroja tai keinoja päästä käsiksi tällaisiin kryptovarioihin, on toteutettava asianmukaiset järjestelyt suojatakseen asiakkaiden omistusoikeudet, erityisesti kryptovarapalvelun tarjoajan maksukyvyttömyystapauksessa, ja estääkseen asiakkaan kryptovarojen käytön omaan lukuunsa muutoin kuin asiakkaan nimenomaisella suostumuksella.
2. Jos kryptovarapalvelun tarjoajien liiketoimintamallit tai kryptovarapalvelut edellyttävät asiakkaiden varojen hallussapitoa, palveluntarjoajilla on oltava käytössään asianmukaiset järjestelyt, joilla suojataan asiakkaiden oikeudet ja estetään asiakkaiden varojen, sellaisina kuin ne on määritelty direktiivin (EU) 2015/2366⁶⁷ 4 artiklan 25 alakohdassa, käyttö omaan lukuunsa.
3. Kryptovarapalvelun tarjoajien on viipymättä talletettava asiakkaan varat keskuspankkiin tai luottolaitokseen.
Kryptovarapalvelun tarjoajien on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että keskuspankissa tai luottolaitoksessa säilytettävät asiakkaiden varat säilytetään tilillä tai tileillä, jotka ovat erikseen tunnistettavissa tileistä, joita käytetään kryptovarapalvelun tarjoajalle kuuluvien varojen säilyttämiseen.
4. Kryptovarapalvelun tarjoajat voivat itse tai kolmannen osapuolen välityksellä tarjota tarjoamaansa kryptovarapalveluun liittyviä maksupalveluja edellyttäen, että kryptovarapalvelun tarjoaja itse tai kyseinen kolmas osapuoli on direktiivin (EU) 2015/2366 4 artiklan 4 alakohdassa määritelty maksulaitos.
5. Tämän artiklan 2 ja 3 kohtaa ei sovelleta kryptovarapalvelun tarjoajiin, jotka ovat direktiivin 2009/110/EY 2 artiklan 1 alakohdassa määriteltyjä sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitoksia tai direktiivin (EU) 2015/2366 4 artiklan 4 alakohdassa määriteltyjä maksulaitoksia.

64 artikla

Valitusten käsittelymenettely

1. Kryptovarapalvelun tarjoajien on otettava käyttöön tehokkaat ja läpinäkyvät menettelyt asiakkailta saatujen valitusten nopeaa, oikeudenmukaista ja johdonmukaista käsittelyä varten ja pidettävä näitä menettelyjä yllä.
2. Asiakkaiden on voitava toimittaa valituksia kryptovarapalvelun tarjoajille veloitusetta.
3. Kryptovarapalvelun tarjoajien on laadittava ja asetettava asiakkaiden saataville malli valituksia varten ja pidettävä kirjaa kaikista vastaanotetuista valituksista ja niiden johdosta toteutetuista toimenpiteistä.
4. Kryptovarapalvelun tarjoajien on tutkittava kaikki valitukset nopeasti ja oikeudenmukaisella tavalla ja ilmoitettava tällaisten tutkimusten tulokset asiakkailleen kohtuullisen ajan kuluessa.

⁶⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta (*EUVL L 337, 23.12.2015, s. 35*).

65 artikla

Eturistiriitojen ehkäiseminen, tunnistaminen, hallitseminen ja niistä ilmoittaminen

1. Kryptovarapalvelun tarjoajien on ylläpidettävä ja noudatettava tehokkaita toimintaperiaatteita sellaisten eturistiriitojen ehkäisemiseksi, tunnistamiseksi, hallitsemiseksi ja niistä ilmoittamiseksi, joita esiintyy niiden itsensä ja seuraavien välillä:
 - (a) niiden osakkeenomistajat tai muut niihin määräysvallan kautta suoraan tai välillisesti sidoksissa olevat henkilöt;
 - (b) niiden johtajat ja työntekijät;
 - (c) niiden asiakkaat, tai asiakkaan ja toisen asiakkaan välillä.
2. Kryptovarapalvelun tarjoajien on ilmoitettava asiakkailleen ja mahdollisille asiakkailleen eturistiriitojen yleinen luonne ja lähteet sekä niiden lieventämiseksi toteutetut toimet.

Kryptovarapalvelun tarjoajien on ilmoitettava tällaiset tiedot verkkosivustollaan näkyvässä paikassa.
3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettujen ilmoittamisten on oltava riittävän tarkka ottaen huomioon kunkin asiakkaan luonne, jotta kukin asiakas voi sen pohjalta tehdä sitä palvelua koskevan perustellun päätöksen, jonka yhteydessä eturistiriita aiheutuu.
4. Kryptovarapalvelun tarjoajien on arvioitava ja vähintään kerran vuodessa tarkastettava uudelleen eturistiriitoja koskevia toimintaperiaatteitaan ja toteutettava kaikki asianmukaiset toimenpiteet mahdollisten puutteiden korjaamiseksi.

66 artikla

Ulkoistaminen

1. Antaessaan kolmansien osapuolten suoritettavaksi operatiivisia toimintoja kryptovarapalvelun tarjoajien on toteutettava kaikki kohtuulliset toimenpiteet operatiivisten lisäriskien välttämiseksi. Ne ovat edelleen täysin vastuussa kaikkien tämän osaston mukaisten velvollisuuksiensa täyttämisestä ja niiden on varmistettava jatkuvasti, että kaikkia seuraavia edellytyksiä noudatetaan:
 - (a) ulkoistaminen ei johda kryptovarapalvelun tarjoajien vastuun siirtämiseen;
 - (b) ulkoistaminen ei muuta kryptovarapalvelun tarjoajien ja niiden asiakkaiden välistä suhdetta eikä kryptovarapalvelun tarjoajien velvoitteita asiakkaitaan kohtaan;
 - (c) ulkoistaminen ei muuta ehtoja, jotka koskevat toimiluvan myöntämistä kryptovarapalvelun tarjoajille;
 - (d) ulkoistamiseen osallistuvat kolmannet osapuolet tekevät yhteistyötä kryptovarapalvelun tarjoajien kotijäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen kanssa, ja ulkoistaminen ei estä kyseisiä toimivaltaisia viranomaisia hoitamasta valvontatehtäviään, mukaan lukien oikeus hankkia paikan päällä kaikki tehtävien hoitamisen edellyttämät olennaiset tiedot;
 - (e) kryptovarapalvelun tarjoajat säilyttävät asiantuntemuksen ja resurssit, joita tarvitaan tarjottujen palvelujen laadun arvioimiseen, ulkoistettujen palvelujen tehokkaaseen valvontaan ja ulkoistamiseen liittyvien riskien jatkuvaan hallintaan;

- (f) kryptovarapalvelun tarjoajilla on suora pääsy ulkoistettuja palveluja koskeviin olennaisiin tietoihin;
- (g) kryptovarapalvelun tarjoajat varmistavat, että ulkoistamiseen osallistuvat kolmannet osapuolet täyttävät asiaa koskevassa tietosuojalainsäädännössä vahvistetut vaatimukset, joita sovellettaisiin, jos kolmannet osapuolet olisivat unioniin.

Sovellettaessa g alakohtaa kryptovarapalvelun tarjoajat ovat vastuussa sen varmistamisesta, että asiaa koskevassa tietosuojalainsäädännössä vahvistetut vaatimukset esitetään 3 kohdassa tarkoitettussa sopimuksessa.

- 2. Kryptovarapalvelun tarjoajilla on oltava ulkoistamista koskevat toimintaperiaatteet, joihin sisältyvät valmiussuunnitelmat ja irtautumisstrategiat.
- 3. Kryptovarapalvelun tarjoajien on tehtävä kirjallinen sopimus ulkoistamiseen osallistuvien kolmansien osapuolten kanssa. Kirjallisessa sopimuksessa on täsmennettävä sekä kryptovarapalvelun tarjoajien että asianomaisten kolmansien osapuolten oikeudet ja velvollisuudet, ja siinä on sallittava, että asianomaiset kryptovarapalvelun tarjoajat voivat irtisanoa kyseisen sopimuksen.
- 4. Kryptovarapalvelun tarjoajien ja kolmansien osapuolten on pyynnöstä annettava toimivaltaisten viranomaisten ja asiaankuuluvien viranomaisten käyttöön kaikki tarvittavat tiedot, jotta nämä viranomaiset voivat arvioida, onko ulkoistettu toiminta tämän osaston vaatimusten mukaista.

3 luku: Tiettyjen kryptovarapalvelujen tarjoamista koskevat velvollisuudet

67 artikla

Kryptovarojen säilytys ja hallinnointi kolmansien osapuolten puolesta

- 1. Kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on toimilupa kolmansien osapuolten puolesta tapahtuvaan säilytykseen ja hallinnointiin, on tehtävä asiakkaidensa kanssa sopimus, jossa täsmennetään niiden tehtävät ja vastuut. Sopimuksen on sisällettävä ainakin seuraavat:
 - (a) sopimuspuolten nimet;
 - (b) tarjotun palvelun luonne ja kuvaus kyseisestä palvelusta;
 - (c) kryptovarapalvelun tarjoajan ja asiakkaan väliset viestintävälineet, asiakkaan tunnistamisjärjestelmä mukaan luettuna;
 - (d) kuvaus kryptovarapalvelun tarjoajan käyttämistä turvajärjestelmistä;
 - (e) kryptovarapalvelun tarjoajan veloittamat maksut;
 - (f) sopimukseen sovellettava laki.
- 2. Kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on toimilupa säilyttää ja hallinnoida kryptovaroja kolmansien osapuolten puolesta, on pidettävä kunkin asiakkaan nimissä avattua positiorekisteriä, joka vastaa kunkin asiakkaan oikeuksia kryptovarioihin. Kryptovarapalvelun tarjoajien on kirjattava kyseiseen rekisteriin mahdollisimman pian kaikki muutokset asiakkaidensa ohjeiden mukaisesti. Niiden sisäisillä menettelyillä on varmistettava, että kaikki kryptovarojen rekisteröintiin vaikuttavat

muutokset osoitetaan liiketoimella, joka on rekisteröity asianmukaisesti asiakkaan positiorekisteriin.

3. Kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on toimilupa säilyttää ja hallinnoida kryptovaroja kolmansien osapuolten puolesta, on laadittava säilytyspolitiikka, johon sisältyvät sisäiset säännöt ja menettelyt, joilla varmistetaan tällaisten kryptovarojen tai niiden keinojen, joilla kryptovarioihin pääsee käsiksi, kuten salausavainten, säilyttäminen tai valvonta.

Näillä säännöillä ja menettelyillä on varmistettava, että kryptovarapalvelun tarjoaja ei voi kadottaa asiakkaiden kryptovaroja tai kyseisiin varoihin liittyviä oikeuksia petosten, kyberuhkien tai laiminlyönnin vuoksi.

4. Kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on toimilupa säilyttää ja hallinnoida kryptovaroja kolmansien osapuolten puolesta, on tarvittaessa helpotettava kryptovarioihin liittyvien oikeuksien käyttöä. Kaikki tapahtumat, jotka todennäköisesti luovat asiakkaalle oikeuksia tai muuttavat asiakkaan oikeuksia, on kirjattava asiakkaan positiorekisteriin mahdollisimman pian.

5. Kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on toimilupa säilyttää ja hallinnoida kryptovaroja kolmansien osapuolten puolesta, on annettava asiakkailleen vähintään kolmen kuukauden välein ja aina asiakkaiden pyytäessä kyseisten asiakkaiden nimiin kirjattuja kryptovaroja koskeva positioilmoitus. Positioilmoitus on annettava pysyvällä välineellä. Positioilmoituksessa on mainittava kyseessä olevat kryptovarot, niiden saldo, arvo ja kyseisellä ajanjaksolla tehdyt kryptovarojen siirrot.

Kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on toimilupa säilyttää ja hallinnoida kryptovaroja kolmansien osapuolten puolesta, on annettava asiakkailleen mahdollisimman pian kaikki tiedot kryptovarioihin liittyvistä toimista, jotka edellyttävät kyseisiltä asiakkailta vastausta.

6. Kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on toimilupa säilyttää ja hallinnoida kryptovaroja kolmansien osapuolten puolesta, on varmistettava, että asiakkaiden puolesta hallussa pidetyt kryptovarot tai keinot päästä käsiksi kyseisiin kryptovarioihin palautetaan kyseisille asiakkaille mahdollisimman pian.

7. Kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on toimilupa säilyttää ja hallinnoida kryptovaroja kolmansien osapuolten puolesta, on erotettava asiakkaidensa puolesta hallussa pidetyt varat omista varoistaan. Niiden on varmistettava, että niiden asiakkaiden kryptovarot säilytetään DLT-järjestelmässä eri osoitteissa kuin niiden omat kryptovarot.

8. Kryptovarapalvelun tarjoajat, joilla on toimilupa säilyttää ja hallinnoida kryptovaroja kolmansien osapuolten puolesta, ovat vastuussa asiakkailleen toimintahäiriöstä tai hakkeroinnista johtuvasta kryptovarojen menetyksestä menetettyjen kryptovarojen markkina-arvoon saakka.

68 artikla

Kryptovarojen kauppapaikan toiminnan harjoittaminen

1. Kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on toimilupa harjoittaa kryptovarojen kauppapaikan toimintaa, on vahvistettava kauppapaikkaa koskevat toimintasäännöt. Näissä toimintasäännöissä on vähintään

- (a) vahvistettava vaatimukset, asianmukaista huolellisuutta koskevat menettelyt ja hyväksyntäprosessit, joita sovelletaan ennen kryptovarojen hyväksymistä kauppapaikkaan;
- (b) määriteltävä mahdolliset poissulkemisloukat, eli sellaiset mahdolliset kryptovarojen tyypit, joita ei oteta kaupankäynnin kohteeksi kauppapaikassa;
- (c) esitettävä toimintaperiaatteet, menettelyt ja mahdollisten maksujen taso, joita sovelletaan otettaessa kryptovaroja kaupankäynnin kohteeksi kauppapaikassa;
- (d) vahvistettava kaupankäyntitoimintoihin osallistumiselle objektiiviset ja oikeasuhteiset kriteerit, joilla edistetään sellaisten asiakkaiden tasapuolista ja läpinäkyvää pääsyä kauppapaikkaan, jotka haluavat käydä kauppaa;
- (e) vahvistettava vaatimukset tasapuolisen ja asianmukaisen kaupankäynnin varmistamiseksi;
- (f) vahvistettava edellytykset, joiden perusteella kryptovarojen ottaminen kaupankäynnin kohteeksi on edelleen mahdollista, mukaan lukien likviditeettiä koskevat kynnyksarvot ja säännöllistä julkistamista koskevat vaatimukset;
- (g) vahvistettava ehdot, joiden mukaisesti kaupankäynti kryptovaroilla voidaan keskeyttää;
- (h) vahvistettava menettelyt, joilla varmistetaan sekä kryptovaroilla suoritettavien liiketoimien että fiat-valuutan määräraisten liiketoimien tehokas toimitus.

Sovellettaessa a alakohtaa toimintasäännöissä on selkeästi todettava, että kryptovaraa ei saa ottaa kaupankäynnin kohteeksi kauppapaikassa, jos kryptovaran kuvaus on julkaistu, paitsi jos tällaiseen kryptovaraan sovelletaan 4 artiklan 2 kohdassa säädettyä poikkeusta.

Ennen kryptovaran hyväksymistä kaupankäynnin kohteeksi kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on toimilupa harjoittaa kryptovarojen kauppapaikan toimintaa, on varmistettava, että kyseinen kryptovara on kauppapaikan toimintasääntöjen mukainen ja arvioitava sen laatu. Arvioidessaan kryptovaran laatua kauppapaikan on otettava huomioon liikkeeseenlaskijan ja sen kehitystiimin kokemus, aiemmat tulokset ja maine. Kauppapaikan on myös arvioitava 4 artiklan 2 kohdassa säädetyn poikkeuksen soveltamisalaan kuuluvien kryptovarojen laatu.

Kryptovarojen kauppapaikan toimintasäännöillä on estettävä sellaisten kryptovarojen ottaminen kaupankäynnin kohteeksi, joissa on sisäänrakennettu anonymisointitoiminto, paitsi jos kryptovarojen kauppapaikan toiminnan harjoittamiseen toimiluvan saaneet kryptovarapalvelun tarjoajat tai toimivaltaiset viranomaiset voivat tunnistaa kryptovarojen haltijat ja niiden liiketoimihistorian.

2. Nämä 1 kohdassa tarkoitettut toimintasäännöt on laadittava jollakin kotijäsenvaltion virallisella kielellä tai muulla rahoitusallalla yleisesti käytetyllä kielellä. Toimintasäännöt on julkistettava asianomaisen kryptovarapalvelun tarjoajan verkkosivustolla.
3. Kryptovarapalvelun tarjoajat, joilla on toimilupa harjoittaa kryptovarojen kauppapaikan toimintaa, eivät saa käydä kauppaa omaan lukuunsa siinä kauppapaikassa, jonka toimintaa ne harjoittavat, vaikka niillä olisi toimilupa kryptovarojen vaihtamiseen fiat-valuuttaan tai kryptovarojen vaihtamiseen muihin kryptovarioihin.

4. Kryptovarapalvelun tarjoajilla, joilla on toimilupa harjoittaa kryptovarojen kauppapaikan toimintaa, on oltava käytössä tehokkaat järjestelmät, menettelyt ja järjestelyt, joilla varmistetaan, että niiden kaupankäyntijärjestelmät
 - (a) ovat häiriönsietokykyisiä;
 - (b) ovat kapasiteetiltaan riittäviä varmistamaan asianmukaisen kaupankäynnin vakavissa markkinoiden stressitilanteissa;
 - (c) voivat hylätä toimeksiannot, jotka ylittävät ennalta määritetyt volyymin ja hinnan kynnyksarvot tai ovat selvästi virheellisiä;
 - (d) on testattu perusteellisesti sen varmistamiseksi, että a, b ja c alakohdan edellytykset täyttyvät;
 - (e) ovat sellaisten tehokkaiden toiminnan jatkuvuutta koskevien järjestelyjen kohteena, joilla varmistetaan niiden palvelujen jatkuvuus, jos kaupankäyntijärjestelmässä on häiriöitä.
5. Kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on toimilupa harjoittaa kryptovarojen kauppapaikan toimintaa, on julkistettava kaikki kryptovarojen kauppapaikan järjestelmissä vallitsevat kryptovarojen osto- ja myyntihinnat sekä kyseisillä hinnoilla ilmenevä kaupankäyntihalukkuus. Kryptovarapalvelun tarjoajien on asetettava nämä tiedot jatkuvasti yleisön saataville kaupankäyntiaikana.
6. Kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on toimilupa harjoittaa kryptovarojen kauppapaikan toimintaa, on julkistettava kauppapaikassaan kaupankäynnin kohteena olevien kryptovarojen osalta toteutettujen liiketoimien hinta, volyymi ja ajankohta. Niiden on julkistettava yksityiskohtaiset tiedot näistä liiketoimista niin reaaliaikaisesti kuin on teknisesti mahdollista.
7. Kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on toimilupa harjoittaa kryptovarojen kauppapaikan toimintaa, on asetettava 5 ja 6 kohdan mukaisesti julkaistut tiedot yleisön saataville kohtuullisin kaupallisin ehdoin ja varmistettava näiden tietojen syrjimätön saatavuus. Tiedot on asetettava saataville maksutta 15 minuuttia niiden julkaisemisen jälkeen koneellisesti luettavassa muodossa, ja julkaisemista on jatkettava vähintään kahden vuoden ajan.
8. Kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on toimilupa harjoittaa kryptovarojen kauppapaikan toimintaa, on saatettava päätökseen kryptovarojen lopullinen toimitus DLT-järjestelmässä samana päivänä kuin liiketoimet on toteutettu kauppapaikassa.
9. Kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on toimilupa harjoittaa kryptovarojen kauppapaikan toimintaa, on varmistettava, että niiden maksurakenteet ovat läpinäkyviä, oikeudenmukaisia ja syrjimättömiä ja että ne eivät luo kannustimia toimeksiantojen antamiseen, muuttamiseen tai peruuttamiseen tai liiketoimien toteuttamiseen tavalla, joka edistää VI osastossa tarkoitettua tavanomaisesta poikkeavaa kaupankäyntiä tai markkinoiden väärinkäyttöä.
10. Kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on toimilupa harjoittaa kryptovarojen kauppapaikan toimintaa, on ylläpidettävä valmiuksia ja varajärjestelmiä voidakseen milloin tahansa raportoida toimivaltaiselle viranomaiselleen.

69 artikla

Kryptovarojen vaihtaminen fiat-valuuttaan tai kryptovarojen vaihtaminen muihin kryptovarioihin

1. Kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on toimilupa vaihtaa kryptovaroja fiat-valuuttaan tai muihin kryptovarioihin, on otettava käyttöön syrjimätön liiketoimintapolitiikka, jossa ilmoitetaan erityisesti, minkä tyyppisten asiakkaiden kanssa ne käyvät kauppaa, ja ehdot, jotka asiakkaiden on täytettävä.
2. Kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on toimilupa vaihtaa kryptovaroja fiat-valuuttaan tai muihin kryptovarioihin, on julkistettava kryptovarojen kiinteä hinta tai menetelmä, jolla määritetään niiden kryptovarojen hinta, joita ne ehdottavat vaihdettaviksi fiat-valuuttaan tai muihin kryptovarioihin.
3. Kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on toimilupa vaihtaa kryptovaroja fiat-valuuttaan tai muihin kryptovarioihin, on toteutettava asiakkaiden toimeksiannot niiden vastaanottohetkellä ilmoitettuihin hintoihin.
4. Kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on toimilupa vaihtaa kryptovaroja fiat-valuuttaan tai muihin kryptovarioihin, on julkistettava toimeksiantojen ja suorittamiensa liiketoimien yksityiskohdat, mukaan lukien liiketoimien volyymit ja hinnat.

70 artikla

Kryptovaroja koskevien toimeksiantojen toteuttaminen kolmansien osapuolten puolesta

1. Kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on toimilupa toteuttaa kryptovaroja koskevia toimeksiantoja kolmansien osapuolten puolesta, on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet saavuttaakseen toimeksiantoja toteuttaessaan asiakkaidensa kannalta parhaan mahdollisen tuloksen ottaen huomioon hinnan, kustannukset, nopeuden, toteutuksen ja toimituksen todennäköisyyden, koon, luonteen tai muut toimeksiannon toteuttamisen kannalta merkitykselliset seikat, paitsi jos kyseinen kryptovarapalvelun tarjoaja toteuttaa kryptovaroja koskevia toimeksiantoja asiakkaidensa antamien erityisohjeiden mukaisesti.
2. Edellä olevan 2 kohdan noudattamisen varmistamiseksi kryptovarapalvelun tarjoajan, jolla on toimilupa toteuttaa kryptovaroja koskevia toimeksiantoja kolmansien osapuolten puolesta, on otettava käyttöön ja pantava täytäntöön tehokkaat toteuttamisjärjestelyt. Niiden on erityisesti laadittava ja otettava käyttöön toimeksiantojen toteuttamisperiaatteet, jotta ne voivat päästä asiakastoimeksiantojen osalta parhaaseen mahdolliseen tulokseen. Näillä toimeksiantojen toteuttamisperiaatteilla on erityisesti mahdollistettava asiakkaiden toimeksiantojen nopea, tasapuolinen ja tehokas toteuttaminen ja estettävä kryptovarapalvelun tarjoajien työntekijöitä käyttämästä väärin asiakkaiden toimeksiantoihin liittyviä tietoja.
3. Kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on lupa toteuttaa kryptovaroja koskevia toimeksiantoja kolmansien osapuolten puolesta, on annettava asiakkailleen asianmukaiset ja selkeät tiedot toimeksiantojen toteuttamisperiaatteistaan ja niihin tehdyistä merkittävistä muutoksista.

71 artikla

Kryptovarojen tarjoaminen

1. Kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on toimilupa tarjota kryptovaroja, on ilmoitettava seuraavat tiedot liikkeeseenlaskijoille tai niiden puolesta toimivalle kolmannelle osapuolelle ennen sopimuksen tekemistä niiden kanssa:
 - (a) suunnitellun tarjoamisen tyyppi, mukaan lukien se, onko vähimmäisostomäärä taattu;
 - (b) ilmoitus ehdotetun toimenpiteen yhteydessä suoritettavaan palveluun liittyvien transaktiopalkkioiden määrästä;
 - (c) ehdotetun toimenpiteen suunniteltu ajoitus, prosessi ja hinta;
 - (d) tiedot kohteena olevista ostajista.

Kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on toimilupa tarjota kryptovaroja, on ennen kyseisten kryptovarojen tarjoamista saatava liikkeeseenlaskijoilta tai niiden puolesta toimivilta kolmansilta osapuolilta hyväksyntä a–d alakohdan osalta.

2. Edellä olevassa 65 artiklassa tarkoitetuissa eturistiriitoja koskevissa säännöissä on oltava erityiset ja riittävät menettelyt sellaisten eturistiriitojen ehkäisemiseksi, valvomiseksi, hallitsemiseksi ja niistä ilmoittamiseksi, jotka johtuvat seuraavista tilanteista:
 - (a) kryptovarapalvelun tarjoajat tarjoavat kryptovarot omille asiakkailleen;
 - (b) kryptovarojen tarjoamisen ehdotettu hinta on yliarvioitu tai aliarvioitu.

72 artikla

Toimeksiantojen vastaanottaminen ja välittäminen kolmansien osapuolten puolesta

1. Kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on toimilupa toimeksiantojen vastaanottamiseen ja välittämiseen kolmansien osapuolten puolesta, on otettava käyttöön ja pantava täytäntöön menettelyt ja järjestelyt, joilla varmistetaan asiakkaan toimeksiantojen nopea ja asianmukainen välittäminen toteutettavaksi kryptovarojen kauppapaikassa tai toiselle kryptovarapalvelun tarjoajalle.
2. Kryptovarapalvelun tarjoajat, joilla on toimilupa toimeksiantojen vastaanottamiseen ja välittämiseen kolmansien osapuolten puolesta, eivät saa saada palkkioita, alennuksia tai ei-rahallisia etuja asiakkailta saatujen asiakastoimeksiantojen reitittämisestä tiettyyn kryptovarojen kauppapaikkaan tai toiselle kryptovarapalvelun tarjoajalle.
3. Kryptovarapalvelun tarjoajat, joilla on toimilupa toimeksiantojen vastaanottamiseen ja välittämiseen kolmansien osapuolten puolesta, eivät saa käyttää väärin vireillä oleviin asiakastoimeksiantoihin liittyviä tietoja, ja niiden on toteutettava kaikki kohtuulliset toimenpiteet estääkseen työntekijöitään käyttämästä kyseisiä tietoja väärin.

73 artikla

Kryptovaroja koskevan neuvonnan antaminen

1. Kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on toimilupa antaa kryptovaroja koskevaa neuvontaa, on arvioitava tällaisten kryptovarojen yhteensopivuus asiakkaiden tarpeiden kanssa ja suositeltava niitä vain, jos se on asiakkaiden edun mukaista.

2. Kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on toimilupa antaa kryptovaroja koskevaa neuvontaa, on varmistettava, että luonnollisilla henkilöillä, jotka antavat niiden puolesta kryptovaroja tai kryptovarapalvelua koskevia neuvoja tai tietoja, on tarvittava tietämys ja kokemus velvollisuuksiensa täyttämiseen.
3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettua arviointia varten kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on toimilupa antaa kryptovaroja koskevaa neuvontaa, on pyydettävä tietoja asiakkaan tai mahdollisen asiakkaan kryptovaroja koskevasta tietämyksestä ja kokemuksesta, tavoitteista, taloudellisesta tilanteesta, mukaan lukien tappionsietokyky, ja kryptovarojen ostamiseen liittyvien riskien ymmärtämisestä.

Kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on toimilupa antaa kryptovaroja koskevaa neuvontaa, on varoitettava asiakkaita siitä, että kryptovarojen arvo voi vaihdella niiden vaihdantakelpoisuuden vuoksi.
4. Kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on toimilupa antaa kryptovaroja koskevaa neuvontaa, on laadittava, ylläpidettävä ja pantava täytäntöön toimintaperiaatteita ja menettelyjä, joiden avulla ne voivat kerätä ja arvioida kaikki tiedot, joita tarvitaan tämän arvioinnin suorittamiseen kunkin asiakkaan osalta. Niiden on toteutettava kohtuulliset toimet sen varmistamiseksi, että niiden asiakkaista tai mahdollisista asiakkaista kerätyt tiedot ovat luotettavia.
5. Jos asiakkaat eivät anna 4 kohdan mukaisesti vaadittuja tietoja tai jos kryptovarapalvelun tarjoajat, joilla on toimilupa antaa kryptovaroja koskevaa neuvontaa, katsovat 4 kohdan mukaisesti saatujen tietojen perusteella, että mahdollisilla asiakkailla tai asiakkailla ei ole riittävää tietämystä, kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on toimilupa antaa kryptovaroja koskevaa neuvontaa, on ilmoitettava kyseisille asiakkaille tai mahdollisille asiakkaille, että kryptovarat tai kryptovarapalvelut voivat olla heille sopimattomia, ja varoitettava heitä kryptovaroihin liittyvistä riskeistä. Riskivaroituksessa on ilmoitettava selvästi siitä riskistä, että sijoitetut tai kryptovaroiksi muunnetut varat voidaan menettää kokonaisuudessaan. Asiakkaiden on nimenomaisesti ilmoitettava vastaanottaneensa ja ymmärtäneensä kyseisen kryptovarapalvelun tarjoajan antaman varoituksen.
6. Kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on toimilupa antaa kryptovaroja koskevaa neuvontaa, on tarkasteltava kunkin asiakkaan osalta uudelleen 1 kohdassa tarkoitettu arviointi joka toinen vuosi kyseisen kohdan mukaisesti tehdyn ensimmäisen arvioinnin jälkeen.
7. Kun 1 kohdassa tarkoitettu arviointi on suoritettu, kryptovarapalvelun tarjoajien, joilla on toimilupa antaa kryptovaroja koskevaa neuvontaa, on annettava asiakkaille raportti, jossa esitetään yhteenveto kyseisille asiakkaille annetusta neuvonnasta. Raportti on laadittava ja toimitettava asiakkaille pysyvällä välineellä. Raportissa on vähintään
 - (a) täsmennettävä asiakkaiden vaatimukset ja tarpeet;
 - (b) esitettävä yleiskatsaus annetuista neuvoista.

4 luku: Omistusosuuksien hankinta kryptovarapalvelun tarjoajissa

74 artikla

Omistusosuuksien aiottua hankintaa kryptovarapalvelun tarjoajissa koskeva arviointi

1. Luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön tai tällaisten yhdessä toimivien henkilöiden, jäljempänä 'hankkijaehdokas', jotka ovat päättäneet joko hankkia suoraan tai välillisesti merkittävän omistusosuuden kryptovarapalvelun tarjoajassa tai lisätä suoraan tai välillisesti tällaista merkittävää omistusosuuttaan kryptovarapalvelun tarjoajassa siten, että hankkijaehdokkaan osuus äänistä tai osakepääomasta nousisi vähintään 10, 20, 30 tai 50 prosenttiin, tai siten, että kryptovarapalvelun tarjoajasta tulisi sen tytäryritys, jäljempänä 'ehdotettu hankinta', on ilmoitettava tästä kirjallisesti kyseisen kryptovarapalvelun tarjoajan toimivaltaiselle viranomaiselle ja mainittava samalla suunnitellun omistusosuuden suuruus ja annettava tiedot, joita vaaditaan komission 75 artiklan 4 kohdan mukaisesti hyväksymissä teknisissä sääntelystandardeissa.
2. Luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, joka on päättänyt luopua suoraan tai välillisesti merkittävästä omistusosuudestaan kryptovarapalvelun tarjoajassa, jäljempänä 'myyjäehdokas', on ensin kirjallisesti ilmoitettava tästä toimivaltaiselle viranomaiselle ja mainittava samalla tällaisen omistusosuuden suuruus. Tällaisen henkilön on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle myös päätöksestään vähentää merkittävää omistusosuutta siten, että kyseisen henkilön osuus äänistä tai osakepääomasta laskisi alle 10, 20, 30 tai 50 prosenttiin, tai siten, että kryptovarapalvelun tarjoaja lakkaisi olemasta kyseisen henkilön tytäryritys.
3. Toimivaltaisten viranomaisten on viipymättä ja joka tapauksessa kahden työpäivän kuluessa 1 kohdassa edellytetyn ilmoituksen vastaanottamisesta ilmoitettava kirjallisesti sen vastaanottamisesta hankkijaehdokkaalle.
4. Toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava 1 kohdassa tarkoitettu aiottu hankinta ja komission 75 artiklan 4 kohdan mukaisesti hyväksymissä teknisissä sääntelystandardeissa vaaditut tiedot 60 työpäivän kuluessa 3 kohdassa tarkoitettun kirjallisen vastaanottoilmoituksen päivämäärästä.

Kun toimivaltaiset viranomaiset vahvistavat vastaanottaneensa ilmoituksen, niiden on ilmoitettava 1 kohdassa tarkoitetuille henkilöille päivämäärä, jona arviointi saadaan päätökseen.

5. Tehdessään 4 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua arviointia toimivaltaiset viranomaiset voivat pyytää 1 kohdassa tarkoitetuilta henkilöiltä lisätietoja, jotka ovat tarpeen arvioinnin suorittamiseksi. Tällainen pyyntö on esitettävä ennen arvioinnin päättymistä ja joka tapauksessa viimeistään 50. työpäivänä 3 kohdassa tarkoitettun kirjallisen vastaanottoilmoituksen päivämäärästä. Pyyntö on esitettävä kirjallisesti, ja siinä on yksilöitävä tarvittavat lisätiedot.

Toimivaltaisten viranomaisten on keskeytettävä 4 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu arviointi, kunnes ne ovat saaneet tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen lisätiedot, mutta enintään 20 työpäiväksi. Toimivaltaisten viranomaisten esittämät lisäpyynnöt saada lisätietoja tai selvennyksiä saatuihin tietoihin eivät johda arvioinnin uuteen keskeyttämiseen.

Toimivaltainen viranomainen voi pidentää tämän kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua keskeytyksen enintään 30 työpäivään, jos 1 kohdassa tarkoitettut henkilöt sijaitsevat tai ovat sääntelyn kohteina unionin ulkopuolella.

6. Toimivaltaisten viranomaisten, jotka arvioinnin tehtyään päättävät vastustaa 1 kohdassa tarkoitettua aiottua hankintaa, on ilmoitettava siitä 1 kohdassa tarkoitetuille henkilöille kahden työpäivän kuluessa mutta ennen 4 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua päivämäärää, jota on mahdollisesti siirretty myöhemmäksi 5 kohdan toisen ja kolmannen alakohdan mukaisesti. Ilmoituksessa on esitettävä päätöksen perustelut.
7. Jos toimivaltaiset viranomaiset eivät vastusta 1 kohdassa tarkoitettua aiottua hankintaa ennen 4 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua päivämäärää, jota on mahdollisesti siirretty myöhemmäksi 5 kohdan toisen ja kolmannen alakohdan mukaisesti, aiottu hankinta tai aiottu luovutus katsotaan hyväksytyksi.
8. Toimivaltainen viranomainen voi asettaa enimmäisajan, jonka kuluessa 1 kohdassa tarkoitettu aiottu hankinta on saatettava päätökseen, ja tarvittaessa pidentää tätä enimmäisaikaa.

75 artikla

Omistusosuuksien aiottua hankintaa kryptovarapalvelun tarjoajissa koskevan arvioinnin sisältö

1. Suorittaessaan 74 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua arviointia toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava 74 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden sopivuus ja aiotun hankinnan taloudellinen vakaus kaikkien seuraavien perusteiden mukaisesti:
 - (a) 74 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden maine;
 - (b) niiden henkilöiden maine ja kokemus, jotka tulevat johtamaan kryptovarapalvelun tarjoajan liiketoimintaa aiotun hankinnan tai luovutuksen seurauksena;
 - (c) 74 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden taloudellinen vakaus erityisesti suhteessa siihen, millaista liiketoimintaa aiotun hankinnan kohteena olevassa kryptovarapalvelun tarjoajassa harjoitetaan ja aiotaan harjoittaa;
 - (d) kryptovarapalvelun tarjoajan kyky noudattaa tämän osaston säännöksiä ja jatkaa niiden noudattamista;
 - (e) onko perusteltua syytä epäillä, että aiotun hankinnan yhteydessä syyllistytään tai pyritään tai on syyllistytty tai pyritty direktiivin 2015/849/EY 1 artiklassa tarkoitettuun rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen tai että aiottu hankinta saattaisi lisätä tämän vaaraa.
2. Toimivaltaiset viranomaiset voivat vastustaa aiottua hankintaa ainoastaan silloin, jos siihen on perusteltuja syitä 1 kohdassa säädetyillä perusteilla tai jos 74 artiklan 4 kohdan mukaisesti toimitetut tiedot ovat puutteelliset tai virheelliset.
3. Jäsenvaltiot eivät saa asettaa ennakkoehtoja sen suhteen, millainen omistusosuuden taso on hankittava, eivätkä sallia toimivaltaisten viranomaistensa tarkastelevan ehdotettua hankintaa markkinoiden taloudellisten tarpeiden pohjalta.
4. ESMA laatii tiiviissä yhteistyössä EPV:n kanssa teknisten sääntelystandardien luonnoksia tyhjentävän luettelon laatimiseksi tiedoista, jotka ovat tarpeen 74 artiklan

4 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun arvioinnin suorittamiseksi ja jotka on toimitettava toimivaltaisille viranomaisille 74 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua ilmoitusta annettaessa. Vaadittujen tietojen on oltava toiminnan vakauden arvioinnin kannalta merkityksellisiä, oikeasuhteisia ja mukautettuja 74 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden luonteeseen ja aiottuun hankintaan.

ESMA toimittaa nämä teknisten sääntelystandardien luonnokset komissiolle viimeistään [...] päivänä [...]kuuta [...] *[lisätään päivämäärä, joka on 12 kuukautta tämän asetuksen voimaantulon jälkeen]*.

Siirretään komissiolle valta hyväksyä ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut tekniset sääntelystandardit asetuksen (EU) N:o 1095/2010 10–14 artiklan mukaisesti.

VI OSASTO: Kryptovaroihin liittyvän markkinoiden väärinkäytön estäminen

76 artikla

Markkinoiden väärinkäyttöä koskevien sääntöjen soveltamisala

Tässä osastossa säädettyjä kieltoja ja vaatimuksia sovelletaan kenen tahansa henkilön toteuttamiin toimiin, jotka liittyvät sellaisiin kryptovaroihin, jotka on otettu kaupankäynnin kohteeksi sellaisessa kryptovarojen kauppapaikassa, jonka toimintaa harjoittaa toimiluvan saanut kryptovarapalvelun tarjoaja, tai joiden ottamista kaupankäynnin kohteeksi tällaisessa kauppapaikassa on pyydetty.

77 artikla

Sisäpiiritiedon julkistaminen

1. Kryptovarojen liikkeeseenlaskijoiden on tiedotettava yleisölle mahdollisimman pian niitä koskevasta sisäpiiritiedosta siten, että yleisö pääsee helposti kyseiseen tietoon ja voi arvioida sitä perusteellisesti, asianmukaisesti ja oikea-aikaisesti.
2. Kryptovarojen liikkeeseenlaskijat voivat omalla vastuullaan lykätä sisäpiiritiedon julkistamista yleisölle, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:
 - (a) välitön julkistaminen todennäköisesti vaarantaisi liikkeeseenlaskijoiden oikeutetut edut;
 - (b) julkistamisen lykkääminen ei todennäköisesti johtaisi yleisöä harhaan;
 - (c) liikkeeseenlaskijat pystyvät takaamaan kyseisen tiedon säilymisen luottamuksellisena.

78 artikla

Sisäpiirikauppoja koskeva kielto

1. Kukaan ei saa käyttää kryptovaroja koskevaa sisäpiiritietoa kyseisten kryptovarojen hankkimiseen tai niiden luovuttamiseen suoraan tai välillisesti joko omaan lukuunsa tai kolmannen osapuolen lukuun.
2. Kukaan, jolla on hallussaan kryptovaroja koskevaa sisäpiiritietoa, ei saa
 - (a) suositella kyseisen sisäpiiritiedon perusteella, että toinen henkilö hankkii tai luovuttaa niitä kryptovaroja, joihin kyseinen tieto liittyy, tai houkutella kyseistä henkilöä tekemään tällaisen hankinnan tai luovutuksen;
 - (b) suositella kyseisen sisäpiiritiedon perusteella, että toinen henkilö peruuttaa tai muuttaa toimeksiannon, joka koskee niitä kryptovaroja, joihin kyseinen tieto liittyy, tai houkutella kyseistä henkilöä tekemään tällaisen peruutuksen tai muutoksen.

79 artikla

Sisäpiiritiedon laitonta ilmaisemista koskeva kielto

Kukaan, jolla on hallussaan sisäpiiritietoa, ei saa ilmaista tällaista tietoa toiselle henkilölle, jollei tämä ilmaiseminen tapahdu osana työn, ammatin tai tehtävien tavanomaista suorittamista.

Markkinoiden manipulointia koskeva kielto

1. Kukaan ei saa harjoittaa markkinoiden manipulointia, joka käsittää seuraavat toimet:
 - (a) jollei liiketoimeen ryhtyvää, kauppaa koskevan toimeksiannon antava tai muuhun toimintaan osallistuva henkilö osoita, että tällainen liiketoimi, toimeksianto tai toiminta on toteutettu oikeutetuin perustein, liiketoimeen ryhtyminen, kauppaa koskevan toimeksiannon antaminen tai muu toiminta, joka
 - i) antaa tai todennäköisesti antaa vääriä tai harhaanjohtavia signaaleja kryptovaran tarjonnasta, kysynnästä tai hinnasta;
 - ii) asettaa tai todennäköisesti asettaa yhden tai useamman kryptovaran hinnan epätavalliselle tai keinotekoiselle tasolle;
 - (b) liiketoimeen ryhtyminen, kauppaa koskevan toimeksiannon antaminen tai muu toiminta tai toimintatapa, joka vaikuttaa tai todennäköisesti vaikuttaa yhden tai useamman kryptovaran hintaan ja jossa käytetään kuvitteellisia keinoja taikka muunlaista vilpillistä menettelyä tai järjestelyä;
 - (c) tiedon levittäminen tiedotusvälineissä, myös internetissä, tai muulla tavoin, joka antaa tai todennäköisesti antaa vääriä tai harhaanjohtavia signaaleja kryptovaran tarjonnasta, kysynnästä tai hinnasta taikka todennäköisesti varmistaa yhden tai useamman kryptovaran hinnan epätavalliselle tai keinotekoiselle tasolle, mukaan lukien huhujen levittäminen, kun tiedon levittäjä tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, että tieto oli väärä tai harhaanjohtava.
2. Muun muassa seuraava toiminta katsotaan markkinoiden manipuloinniksi:
 - (a) määräävän aseman varmistaminen kryptovaran tarjonnassa tai kysynnässä siten, että se suoraan tai välillisesti johtaa tai todennäköisesti johtaa osto- tai myyntihintojen määräytymiseen taikka aiheuttaa tai todennäköisesti aiheuttaa muita kohtuuttomia kaupankäyntiehtoja;
 - (b) toimeksiantojen tekeminen kryptovarojen kauppapaikkaan ja niiden peruuttaminen tai muuttaminen millä tahansa kaupankäyntitavoilla, mikä vaikuttaa jollakin 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettulla tavalla, siten että
 - i) häiritään tai viivästytetään kryptovarojen kauppapaikan toimintaa taikka ryhdytään toimiin, joilla on todennäköisesti tällainen vaikutus;
 - ii) tehdään muille henkilöille vaikeammaksi tunnistaa aidot toimeksiannot kryptovarojen kauppapaikassa tai ryhdytään toimiin, joilla on todennäköisesti tällainen vaikutus, mukaan lukien niin, että annetaan toimeksiantoja, jotka johtavat kryptovarojen kauppapaikan normaalin toiminnan horjuttamiseen;
 - iii) luodaan väärä tai harhaanjohtava signaali kryptovarojen tarjonnasta, kysynnästä tai hinnasta etenkin niin, että annetaan toimeksiantoja trendin alulle panemiseksi tai sen voimistamiseksi, tai ryhdytään toimiin, joilla on todennäköisesti tällainen vaikutus;
 - (c) perinteisten tai sähköisten tiedotusvälineiden tilapäinen tai säännöllinen hyödyntäminen antamalla lausuntoja kryptovarasta sen jälkeen, kun on hankittu tätä kryptovaraa koskevia positioita, ja myöhemmin hyötyminen

annetuilla lausunnoilla kyseisen kryptovaran hintaan olevasta vaikutuksesta, ilman että tämä eturistiriita on samanaikaisesti julkistettu asianmukaisesti ja tehokkaasti.

VII OSASTO: Toimivaltaiset viranomaiset, EPV ja ESMA

1 luku: Toimivaltaisten viranomaisten valtuudet ja toimivaltaisten viranomaisten, EPV:n ja ESMAn välinen yhteistyö

81 artikla

Toimivaltaiset viranomaiset

1. Jäsenvaltioiden on nimettävä toimivaltaiset viranomaiset, jotka vastaavat tämän asetuksen mukaisten tehtävien ja velvollisuuksien suorittamisesta, ja ilmoitettava siitä EPV:lle ja ESMAlle.
2. Jos jäsenvaltiot nimeävät useamman kuin yhden toimivaltaisen viranomaisen 1 kohdan mukaisesti, niiden on määriteltävä niistä kunkin tehtävät ja nimettävä yksi niistä keskitetyksi yhteyspisteeksi toimivaltaisten viranomaisten välistä sekä EPV:n ja ESMAn kanssa tehtävää rajatylittävää hallinnollista yhteistyötä varten.
3. ESMA julkaisee verkkosivustollaan luettelon 1 kohdan mukaisesti nimetyistä toimivaltaisista viranomaisista.

82 artikla

Toimivaltaisten viranomaisten valtuudet

1. Voidakseen hoitaa tämän asetuksen II, III, IV ja V osaston mukaiset tehtävänsä toimivaltaisilla viranomaisilla on oltava kansallisen lainsäädännön mukaisesti vähintään seuraavat valvonta- ja tutkintavaltuudet:
 - (a) valtuudet vaatia kryptovarapalvelun tarjoajia ja niissä määräysvaltaa käyttäviä tai niiden määräysvallassa olevia luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä toimittamaan tietoja ja asiakirjoja;
 - (b) valtuudet vaatia kryptovarapalvelun tarjoajien ylimmän hallintoelimen jäseniä antamaan tietoja;
 - (c) valtuudet keskeyttää tai vaatia kryptovarapalvelun tarjoajaa keskeyttämään kryptovarapalvelujen tarjoaminen kerrallaan enintään 10 peräkkäiseksi työpäiväksi, jos on perusteltu syy epäillä, että tätä asetusta on rikottu;
 - (d) valtuudet kieltää kryptovarapalvelujen tarjoaminen, jos ne toteavat, että tätä asetusta on rikottu;
 - (e) valtuudet julkistaa tai vaatia kryptovarapalvelun tarjoajaa julkistamaan kaikki olennaiset tiedot, jotka voivat vaikuttaa kryptovarapalvelujen tarjontaan, jotta voidaan varmistaa kuluttajansuoja tai markkinoiden häiriötön toiminta;
 - (f) valtuudet julkaista tieto siitä, että kryptovarapalvelun tarjoaja ei noudata velvoitteitaan;
 - (g) valtuudet keskeyttää tai vaatia kryptovarapalvelun tarjoajaa keskeyttämään kryptovarapalvelujen tarjoaminen, jos toimivaltaiset viranomaiset katsovat, että kryptovarapalvelun tarjoajan tilanne on sellainen, että kryptovarapalvelujen tarjoaminen vahingoittaisi kuluttajien etuja;
 - (h) valtuudet siirtää olemassa olevat sopimukset toiselle kryptovarapalvelun tarjoajalle tapauksissa, joissa kryptovarapalvelun tarjoajan toimilupa

peruutetaan 56 artiklan mukaisesti, edellyttäen että asiakkaat ja vastaanottava kryptovarapalvelun tarjoaja antavat suostumuksensa;

- (i) jos on syytä olettaa, että henkilö tarjoaa kryptovarapalvelua ilman toimilupaa, valtuudet vaatia tietoja ja asiakirjoja kyseiseltä henkilöltä;
- (j) jos on syytä olettaa, että henkilö laskee referenssivaratokeneita tai sähköisen rahan tokeneita liikkeeseen ilman toimilupaa, valtuudet vaatia tietoja ja asiakirjoja kyseiseltä henkilöltä;
- (k) kiireellisissä tapauksissa, joissa on syytä olettaa, että henkilö tarjoaa kryptovarapalveluja ilman toimilupaa, valtuudet määrätä toiminta lopetettavaksi välittömästi ilman ennakkovaroitusta tai määräajan asettamista;
- (l) valtuudet vaatia kryptovarojen, mukaan lukien referenssivaratokenit ja sähköisen rahan tokenit, liikkeeseenlaskijoita tai kryptovarojen kauppapaikassa kaupankäynnin kohteeksi ottamista hakevia henkilöitä ja niissä määräysvaltaa käyttäviä tai niiden määräysvallassa olevia henkilöitä toimittamaan tietoja ja asiakirjoja;
- (m) valtuudet vaatia kryptovarojen, mukaan lukien referenssivaratokenit ja sähköisen rahan tokenit, liikkeeseenlaskijan ylimmän hallintoelimen jäseniä tai kryptovarojen kauppapaikassa kaupankäynnin kohteeksi ottamista hakevaa henkilöä antamaan tietoja;
- (n) valtuudet vaatia kryptovarojen, mukaan lukien referenssivaratokenit ja sähköisen rahan tokenit, liikkeeseenlaskijoita sisällyttämään lisätietoja kryptovaran kuvaukseen, jos se on tarpeen kuluttajansuojan tai rahoitusvakauden kannalta;
- (o) valtuudet lykätä kryptovarojen, mukaan lukien referenssivaratokenit ja sähköisen rahan tokenit, tarjoamista yleisölle tai kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa ottamista kerrallaan enintään 10 peräkkäisellä työpäivällä, jos on perusteltu syy epäillä, että tätä asetusta on rikottu;
- (p) valtuudet kieltää kryptovarojen, mukaan lukien referenssivaratokenit ja sähköisen rahan tokenit, tarjoaminen yleisölle tai kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa ottaminen, jos ne toteavat, että tätä asetusta on rikottu tai on perusteltu syy epäillä, että asetusta rikottaisiin;
- (q) valtuudet keskeyttää tai vaatia kryptovarojen kauppapaikkaa keskeyttämään kaupankäynti kryptovaroilla, mukaan lukien referenssivaratokenit ja sähköisen rahan tokenit, kerrallaan enintään 10 peräkkäiseksi työpäiväksi, jos on perusteltu syy epäillä, että tätä asetusta on rikottu;
- (r) valtuudet kieltää kaupankäynti kryptovaroilla, mukaan lukien referenssivaratokenit ja sähköisen rahan tokenit, kryptovarojen kauppapaikassa, jos ne toteavat, että tätä asetusta on rikottu;
- (s) valtuudet julkistaa se, että kryptovarojen liikkeeseenlaskija, mukaan lukien referenssivaratokenien tai sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskija, tai henkilö, joka hakee kryptovarojen ottamista kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa, ei noudata velvollisuuksiaan;
- (t) valtuudet julkistaa tai vaatia kryptovarojen liikkeeseenlaskijaa, myös referenssivaratokenien tai sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijaa, julkistamaan kaikki olennaiset tiedot, jotka voivat vaikuttaa yleisölle

tarjottavien tai kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa otettavien kryptovarojen arviointiin, jotta voidaan varmistaa kuluttajansuoja tai markkinoiden häiriötön toiminta;

- (u) valtuudet keskeyttää tai vaatia kryptovarojen asiaankuuluvaa kauppapaikkaa keskeyttämään kaupankäynti kryptovaroilla, mukaan lukien referenssivaratokenit ja sähköisen rahan tokenit, jos se katsoo, että liikkeeseenlaskijan tilanne on sellainen, että kaupankäynti olisi kuluttajien etujen vastaista;
- (v) kiireellisissä tapauksissa, joissa on syytä olettaa, että henkilö laskee liikkeeseen referenssivaratokeneita tai sähköisen rahan tokeneita ilman toimilupaa tai että henkilö laskee liikkeeseen kryptovaroja ilman 7 artiklan mukaisesti tiedoksiannettua kryptovaran kuvausta, valtuudet määrätä toiminta lopetettavaksi välittömästi ilman ennakkoaroitusta tai määräajan asettamista;
- (w) valtuudet vaatia sellaisen käytännön tilapäistä lopettamista, jonka toimivaltainen viranomais katsoo olevan ristiriidassa tämän asetuksen kanssa;
- (x) valtuudet toteuttaa paikan päällä tehtäviä tarkastuksia tai tutkimuksia muissa tiloissa kuin luonnollisten henkilöiden yksityisasunnoissa, ja tätä varten valtuudet päästä tiloihin asiakirjoihin ja muihin tietoihin tutustumiseksi niiden muodosta riippumatta, jos voidaan perustellusti epäillä, että asiakirjoilla ja muilla tiedoilla, jotka liittyvät tarkastuksen tai tutkimuksen kohteeseen, voi olla merkitystä osoitettaessa tämän asetuksen rikkominen.

Sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoihin liittyvät valvonta- ja tutkintavaltuudet eivät rajoita valtuuksia, jotka on myönnetty asiaankuuluville toimivaltaisille viranomaisille direktiivin 2009/110/EY saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä annettujen kansallisten lakien nojalla.

2. Voidakseen hoitaa tämän asetuksen VI osaston mukaiset tehtävänsä toimivaltaisilla viranomaisilla on oltava kansallisen lainsäädännön mukaisesti vähintään seuraavat valvonta- ja tutkintavaltuudet 1 kohdassa tarkoitettujen valtuuksien lisäksi:

- (a) valtuudet tutustua mihin tahansa asiakirjaan ja tietoon sen muodosta riippumatta ja saada tai ottaa jäljennös siitä;
- (b) valtuudet vaatia tai pyytää tietoja kaikilta henkilöiltä, myös niiltä, jotka osallistuvat toimeksiantojen lähettämiseen tai asianomaisten liiketoimien toteuttamiseen, sekä heidän päämiehiltään, ja tarvittaessa kutsua tällainen henkilö kuultavaksi tietojen saamiseksi;
- (c) valtuudet päästä luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden tiloihin asiakirjojen ja missä tahansa muodossa olevien tietojen takavarikoimiseksi, jos voidaan perustellusti epäillä, että tarkastuksen tai tutkinnan aiheeseen liittyvillä asiakirjoilla tai tiedoilla voi olla merkitystä todistettaessa sisäpiirikauppoja tai markkinoiden manipulointia, joilla rikotaan tätä asetusta;
- (d) valtuudet saattaa asioita rikostutkinnan kohteeksi;
- (e) valtuudet vaatia kansallisen lainsäädännön sallimissa puitteissa televiestintäoperaattorin hallussa olevia tietoliikennetietoja, jos voidaan perustellusti epäillä 77, 78, 79 ja 80 artiklan rikkomista ja jos näillä tiedoilla saattaa olla merkitystä tutkittaessa tällaista rikkomista;

- (f) valtuudet vaatia omaisuuden jäädyttämistä tai takavarikoimista taikka molempia;
 - (g) valtuudet määrätä väliaikainen ammattitoimintakielto;
 - (h) valtuudet toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että yleisölle on tiedotettu asianmukaisesti, muun muassa oikaisemalla ilmaistu väärä tai harhaanjohtava tieto esimerkiksi vaatimalla kryptovarojen liikkeeseenlaskijaa tai toista henkilöä, joka on julkaissut tai levittänyt vääriä tai harhaanjohtavia tietoja, julkaisemaan oikaisu.
3. Toimivaltainen viranomainen voi pyytää asianomaisia oikeusviranomaisia päättämään 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen valtuuksien käyttämisestä, jos kansallisessa laissa näin edellytetään.
4. Toimivaltaisten viranomaisten on suoritettava 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen tehtävönsä ja käytettävä kyseisessä kohdassa tarkoitettuja valtuuksiaan jollain seuraavista tavoista:
- (a) suoraan;
 - (b) yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa;
 - (c) omalla vastuullaan antamalla valtuudet tällaisille viranomaisille;
 - (d) saattamalla asia toimivaltaisten oikeusviranomaisten käsiteltäväksi.
5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että on toteutettu asianmukaiset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että toimivaltaisilla viranomaisilla on kaikki tehtäviensä hoitamisen edellyttämät valvonta- ja tutkintavaltuudet.
6. Henkilön, joka saattaa toimivaltaisen viranomaisen saataville tietoja tämän asetuksen mukaisesti, ei katsota rikkovan mitään tietojen ilmaisemista koskevaa rajoitusta, joka on asetettu sopimuksella taikka lailla, asetuksella tai hallinnollisella määräyksellä, eikä kyseistä henkilöä saa asettaa minkäänlaiseen vastuuvuorollisuuteen tällaisen ilmoituksen osalta.

83 artikla

Toimivaltaisten viranomaisten yhteistyö

1. Toimivaltaisten viranomaisten on tämän asetuksen soveltamiseksi tehtävä yhteistyötä keskenään. Niiden on vaihdettava tietoja ilman aiheetonta viivytystä ja tehtävä yhteistyötä tutkinta-, valvonta- ja täytäntöönpanotoimissa.
- Jos jäsenvaltiot ovat päättäneet 92 artiklan 1 kohdan mukaisesti säätää rikosoikeudellisista seuraamuksista tämän asetuksen rikkomisesta, niiden on varmistettava, että on toteutettu asianmukaiset toimenpiteet, jotta toimivaltaisilla viranomaisilla on kaikki tarvittavat valtuudet olla yhteydessä oikeus- ja syyttäjäviranomaisiin tai rikosoikeusviranomaisiin niiden lainkäyttöalueella vastaanottaakseen tietoja rikosoikeudellisista tutkimuksista tai menettelyistä, jotka on käynnistetty tämän asetuksen rikkomisen vuoksi, ja antaa ne samat tiedot muille toimivaltaisille viranomaisille sekä EPV:lle ja ESM:lle, jotta ne voivat täyttää yhteistyövelvoitteensa tätä asetusta sovellettaessa.
2. Toimivaltainen viranomainen voi kieltäytyä toimittamasta pyydettyjä tietoja tai tekemästä yhteistyötä tutkinnassa ainoastaan seuraavissa poikkeuksellisissa tilanteissa:

- (a) pyynnön noudattaminen vaikuttaa todennäköisesti haitallisesti sen omaan tutkintaan, täytäntöönpanon valvontaan tai rikostutkintaan;
 - (b) oikeudenkäyntejä on samojen toimien osalta ja samoja luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä vastaan jo pantu vireille sen jäsenvaltion viranomaisissa, jolle pyyntö on osoitettu;
 - (c) pyynnön saaneessa jäsenvaltiossa on jo annettu näitä luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä ja näitä tekoja koskeva lainvoimainen tuomio.
3. Toimivaltaisten viranomaisten on pyynnöstä toimitettava tämän asetuksen soveltamiseksi tarvittavat tiedot ilman aiheetonta viivytystä.
4. Toimivaltainen viranomainen voi pyytää toisen jäsenvaltion toimivaltaiselta viranomaiselta apua paikan päällä tehtäviä tarkastuksia tai tutkimuksia varten.

Jos toimivaltainen viranomainen vastaanottaa toisen jäsenvaltion toimivaltaiselta viranomaiselta pyynnön, joka koskee paikan päällä tehtävän tarkastuksen tai tutkimuksen suorittamista, se voi tehdä mitä hyvänsä seuraavista toimista:

 - (a) tehdä paikalla suoritettavan tarkastuksen tai tutkimuksen itse;
 - (b) antaa pyynnön esittäneen toimivaltaisen viranomaisen osallistua paikalla suoritettavaan tarkastukseen tai tutkimukseen;
 - (c) antaa pyynnön esittäneen toimivaltaisen viranomaisen suorittaa paikan päällä tehtävän tarkastuksen tai tutkimuksen itse;
 - (d) antaa valvontatoimiin liittyviä erityistehtäviä myös toisille toimivaltaisille viranomaisille.
5. Toimivaltaiset viranomaiset voivat saattaa ESMAn käsiteltäväksi tilanteet, joissa yhteistyöpyyntö, erityisesti tietojen vaihtoa koskeva pyyntö, on hylätty tai siihen ei ole vastattu kohtuullisessa ajassa.

Tällaisissa tilanteissa ESMA voi toimia sille asetuksen (EU) N:o 1095/2010 19 artiklan nojalla siirrettyjen valtuuksien mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 258 artiklan soveltamista.
6. Poiketen siitä, mitä 5 kohdassa säädetään, toimivaltaiset viranomaiset voivat saattaa asian EPV:n käsiteltäväksi tilanteissa, joissa yhteistyöpyyntö, erityisesti tietojen vaihtamista koskeva pyyntö, joka koskee referenssivaratokenien tai sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijaa taikka referenssivaratokeneita tai sähköisen rahan tokeneita koskevia kryptovarapalveluja, on hylätty tai pyyntöön ei ole vastattu kohtuullisessa ajassa.

Tällaisissa tilanteissa EPV voi toimia sille asetuksen (EU) N:o 1093/2010 19 artiklan nojalla siirrettyjen valtuuksien mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 258 artiklan soveltamista.
7. Toimivaltaisten viranomaisten on koordinoitava tiiviisti valvontatoimiaan havaitakseen ja korjatakseen tämän asetuksen rikkomiset, kehittääkseen ja edistääkseen parhaita käytäntöjä, helpottaakseen yhteistyötä, parantaakseen tulkinnan johdonmukaisuutta ja antaakseen toisia oikeudenkäyttöalueita koskevia arviointeja erimielisyystilanteissa.

Sovellettaessa ensimmäistä alakohtaa EPV:n ja ESMAn tehtävänä on koordinointi toimivaltaisten viranomaisten välillä ja 99 ja 101 artiklassa tarkoitettujen kollegioiden kesken pyrittäessä saamaan aikaan yhteinen valvontamenettely ja

johdonmukaiset valvontakäytännöt, varmistamaan yhdenmukaiset menettelyt ja johdonmukaiset toimintatavat ja vahvistamaan valvonnan tulosten yhdenmukaisuutta erityisesti sellaisten valvonnan alojen osalta, joilla on rajatylittävä ulottuvuus tai mahdollisia rajatylittäviä vaikutuksia.

8. Jos toimivaltainen viranomainen katsoo, että jotain tämän asetuksen mukaista vaatimusta ei ole noudatettu, tai sillä on syytä epäillä sitä, sen on ilmoitettava havainnoistaan riittävän yksityiskohtaisesti rikkomisesta epäillyn yhteisön tai rikkomisesta epäiltyjen yhteisöjen toimivaltaiselle viranomaiselle.

9. ESMA laatii EPV:tä kuultuaan teknisten sääntelystandardien luonnoksia, joissa täsmennetään tiedot, jotka toimivaltaisten viranomaisten on vaihdettava keskenään 1 kohdan mukaisesti.

Siirretään komissiolle valta hyväksyä tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut tekniset sääntelystandardit asetuksen (EU) N:o 1095/2010 10–14 artiklan mukaisesti.

ESMA toimittaa nämä teknisten sääntelystandardien luonnokset komissiolle viimeistään [...] päivänä [...]kuuta [...] [*lisätään päivämäärä, joka on 12 kuukautta voimaantulopäivän jälkeen*].

10. ESMA laatii EPV:tä kuultuaan teknisten täytäntöönpanostandardien luonnoksia toimivaltaisten viranomaisten välisessä yhteistyössä ja tietojenvaihdossa käytettävien vakiomuotoisten lomakkeiden, mallipohjien ja menettelyjen laatimista varten.

Siirretään komissiolle valta hyväksyä tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut tekniset täytäntöönpanostandardit asetuksen (EU) N:o 1095/2010 15 artiklan mukaisesti.

ESMA toimittaa nämä teknisten täytäntöönpanostandardien luonnokset komissiolle viimeistään [...] päivänä [...]kuuta [...] [*lisätään päivämäärä, joka on 12 kuukautta voimaantulopäivän jälkeen*].

84 artikla

Yhteistyö EPV:n ja ESMAn kanssa

1. Tätä asetusta sovellettaessa toimivaltaisten viranomaisten on tehtävä tiivistä yhteistyötä ESMAn kanssa asetuksen (EU) N:o 1095/2010 mukaisesti ja EPV:n kanssa asetuksen (EU) N:o 1093/2010 mukaisesti. Niiden on vaihdettava tietoja tämän osaston tämän luvun ja 2 luvun mukaisten tehtäviensä hoitamiseksi.

2. Pyynnön esittävän toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava EPV:lle ja ESMALLE kaikista 83 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuista pyynnöistä.

Jos kyse on paikan päällä tehtävästä tarkastuksesta tai rajatylittävästä tutkimuksesta, ESMA koordinoi tarkastuksen tai tutkimuksen, jos jokin toimivaltaisista viranomaisista sitä pyytää. Jos paikan päällä tehtävä tarkastus tai rajatylittävä tutkimus koskee referenssivaratokenien tai sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijaa taikka referenssivaratokeneita tai sähköisen rahan tokeneita koskevia kryptovarapalveluja, EPV koordinoi tarkastuksen tai tutkimuksen, jos jokin toimivaltaisista viranomaisista sitä pyytää.

3. Toimivaltaisten viranomaisten on viipymättä toimitettava EPV:lle asetuksen (EU) N:o 1093/2010 35 artiklan mukaisesti kaikki tiedot, jotka tämä tarvitsee tehtäviensä

suorittamiseksi, ja ESMAlle asetuksen (EU) N:o 1095/2010 35 artiklan mukaisesti kaikki tiedot, jotka tämä tarvitsee tehtäviensä suorittamiseksi.

4. Jotta voidaan varmistaa tämän artiklan yhdenmukaiset soveltamisedellytykset, ESMA laatii tiiviissä yhteistyössä EPV:n kanssa teknisten täytäntöönpanostandardien luonnoksia toimivaltaisten viranomaisten välisessä sekä EPV:n ja ESMAn kanssa tehtävässä yhteistyössä ja tietojenvaihdossa käytettävien vakiomuotoisten lomakkeiden, mallipohjien ja menettelyjen laatimista varten.

ESMA toimittaa nämä teknisten täytäntöönpanostandardien luonnokset komissiolle viimeistään [...] päivänä [...] kuuta [...] [*lisätään päivämäärä, joka on 12 kuukautta voimaantulopäivän jälkeen*].

Siirretään komissiolle valta hyväksyä tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut tekniset täytäntöönpanostandardit asetuksen (EU) N:o 1095/2010 15 artiklan mukaisesti.

85 artikla

Yhteistyö muiden viranomaisten kanssa

Jos kryptovarojen, mukaan lukien referenssivaratokenit ja sähköisen rahan tokenit, liikkeeseenlaskija tai kryptovarapalvelun tarjoaja harjoittaa muuta kuin tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa, toimivaltaisten viranomaisten on tehtävä yhteistyötä niiden viranomaisten kanssa, jotka vastaavat tällaisten muiden toimien valvonnasta asiaa koskevan unionin tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti, veroviranomaiset mukaan luettuina.

86 artikla

Ilmoitusvelvollisuudet

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava viimeistään [...] päivänä [...] kuuta [...] [*lisätään päivämäärä, joka on 12 kuukautta voimaantulopäivän jälkeen*] komissiolle, EPV:lle ja ESMAlle tämän osaston täytäntöönpanoa koskevat lakinsa, asetuksensa ja hallinnolliset määräyksensä. Jäsenvaltioiden on ilman aiheetonta viivytystä ilmoitettava komissiolle ja ESMAlle myöhemmistä muutoksista näihin.

87 artikla

Salassapitovelvollisuus

1. Kaikki toimivaltaisten viranomaisten välillä tämän asetuksen mukaisesti vaihdettavat tiedot, jotka koskevat liiketoiminta- tai toimintaolosuhteita ja muita taloudellisia tai henkilökohtaisia asioita, on katsottava luottamuksellisiksi, ja niihin on sovellettava salassapitovelvollisuutta koskevia vaatimuksia, paitsi jos toimivaltainen viranomainen ilmoittaa tietoja toimittaessaan, että tällaiset tiedot on luvallista ilmaista, tai jos niiden ilmaiseminen on tarpeen oikeudellisia menettelyjä varten.
2. Salassapitovelvollisuus koskee kaikkia luonnollisia henkilöitä ja oikeushenkilöitä, jotka työskentelevät tai ovat työskennelleet toimivaltaisten viranomaisten palveluksessa. Salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvaa tietoa ei saa luovuttaa muulle luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle eikä viranomaiselle, jollei unionin tai kansallisessa lainsäädännössä toisin säädetä.

88 artikla
Tietosuoja

Hoitaessaan tämän asetuksen mukaisia tehtäviään toimivaltaisten viranomaisten on noudatettava henkilötietojen käsittelyssä asetusta (EU) 2016/679⁶⁸.

Kun EPV ja ESMA käsittelevät henkilötietoja tämän asetuksen puitteissa, ne noudattavat asetusta (EU) 2018/1725⁶⁹.

89 artikla
Suojatoimenpiteet

1. Jos vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisella viranomaisella on selkeät ja todennettavissa olevat perusteet uskoa, että kryptovarapalvelun tarjoaja tai kryptovarojen, mukaan lukien referenssivaratokenit ja sähköisen rahan tokenit, liikkeeseenlaskija on syyllistynyt sääntöjenvastaisuuksiin, sen on ilmoitettava asiasta kotijäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle ja ESMAlle.

Jos sääntöjenvastaisuudet koskevat referenssivaratokenien tai sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijaa taikka referenssivaratokeneita tai sähköisen rahan tokeneita koskevaa kryptovarapalvelua, vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava asiasta myös EPV:lle.

2. Jos kryptovarapalvelun tarjoaja tai kryptovarojen liikkeeseenlaskija jatkaa tämän asetuksen rikkomista kotijäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen toteuttamista toimenpiteistä huolimatta, vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on asiasta kotijäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, ESMAlle ja tarvittaessa EPV:lle ilmoitettavaan toteutettava kaikki asianmukaiset toimenpiteet kuluttajien suojaamiseksi ja ilmoitettava niistä ilman aiheetonta viivytystä komissiolle, ESMAlle ja tarvittaessa EPV:lle.

3. Jos toimivaltainen viranomainen on eri mieltä toisen toimivaltaisen viranomaisen tämän artiklan 2 kohdan nojalla toteuttamista toimenpiteistä, se voi ilmoittaa asiasta ESMAlle. ESMA voi toimia sille asetuksen (EU) N:o 1095/2010 19 artiklan nojalla annettujen valtuuksien mukaisesti.

Jos toimenpiteet koskevat referenssivaratokenien tai sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijaa taikka referenssivaratokeneita tai sähköisen rahan tokeneita koskevaa kryptovarapalvelua, toimivaltainen viranomainen voi ensimmäisestä alakohdasta poiketen ilmoittaa asiasta EPV:lle. EPV voi toimia sille asetuksen (EU) N:o 1093/2010 19 artiklan nojalla annettujen valtuuksien mukaisesti.

⁶⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁶⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1725, annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39–98).

90 artikla

Yhteistyö kolmansien maiden kanssa

1. Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on tarvittaessa sovittava kolmansien maiden valvontaviranomaisten kanssa yhteistyöjärjestelyistä, jotka koskevat tietojenvaihtoa kolmansien maiden valvontaviranomaisten kanssa ja tästä asetuksesta johtuvien velvoitteiden täytäntöönpanoa kolmansissa maissa. Näillä yhteistyöjärjestelyillä on vähintään varmistettava tehokas tietojenvaihto, jonka ansiosta toimivaltaiset viranomaiset pystyvät hoitamaan tämän asetuksen mukaiset tehtävänsä.

Toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava EPV:lle, ESMAlle ja muille toimivaltaisille viranomaisille tällaisten järjestelyjen tekoa koskevasta suunnitelmistaan.

2. ESMA, tiiviissä yhteistyössä EPV:n kanssa, edistää ja koordinoi mahdollisuuksien mukaan toimivaltaisten viranomaisten ja kolmansien maiden valvontaviranomaisten välisten yhteistyöjärjestelyjen kehittämistä.

ESMA, tiiviissä yhteistyössä EPV:n kanssa, laatii luonnokset teknisiksi sääntelystandardeiksi, joihin sisältyy yhteistyöjärjestelyjä koskeva malliasiakirja, jota jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on mahdollisuuksien mukaan käytettävä.

ESMA toimittaa nämä teknisten sääntelystandardien luonnokset komissiolle viimeistään [...] päivänä [...]kuuta [...] [*lisätään päivämäärä, joka on 12 kuukautta voimaantulopäivän jälkeen*].

Siirretään komissiolle valta hyväksyä toisessa alakohdassa tarkoitetut tekniset sääntelystandardit asetuksen (EU) N:o 1095/2010 10–14 artiklan mukaisesti.

3. ESMA, tiiviissä yhteistyössä EPV:n kanssa, edistää ja koordinoi mahdollisuuksien mukaan myös toimivaltaisten viranomaisten välistä, kolmansien maiden valvontaviranomaisilta saatujen tietojen vaihtoa, jolla voi olla merkitystä 2 luvun mukaisten toimenpiteiden toteutuksessa.
4. Toimivaltaiset viranomaiset voivat sopia tietojenvaihtoa koskevista yhteistyöjärjestelyistä kolmansien maiden valvontaviranomaisten kanssa vain, jos luovutettavien tietojen salassapito taataan vähintään 87 artiklassa säädetyllä tavalla. Tällaisen tietojenvaihdon on palveltava näiden toimivaltaisten viranomaisten tehtävien suorittamista.

91 artikla

Toimivaltaisten viranomaisten suorittama valitusten käsittely

1. Toimivaltaisten viranomaisten on otettava käyttöön menettelyt, joiden avulla asiakkaat ja muut asianomaiset osapuolet, kuten kuluttajajärjestöt, voivat tehdä toimivaltaisille viranomaisille valituksia, jotka koskevat tämän asetuksen rikkomista, johon kryptovarojen, mukaan lukien referenssivaratokenit ja sähköisen rahan tokenit, liikkeeseenlaskijan tai kryptovarapalvelun tarjoajan väitetään syyllistyneen. Valitukset olisi kaikissa tapauksissa hyväksyttävä kirjallisessa tai sähköisessä muodossa sen jäsenvaltion virallisella kielellä, jossa valitus tehdään, tai kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten hyväksymällä kielellä.
2. Tiedot 1 kohdassa tarkoitetuista valitusmenettelyistä on asetettava saataville kunkin toimivaltaisen viranomaisen verkkosivustolla ja ilmoitettava EPV:lle ja ESMAlle.

ESMA julkaisee toimivaltaisten viranomaisten verkkosivustojen valitusmenettelyihin liittyvien osien viitetiedot 57 artiklassa tarkoitetussa kryptovarojen rekisterissään.

2 luku: Toimivaltaisten viranomaisten määräämät hallinnolliset toimenpiteet ja seuraamukset

92 artikla

Hallinnolliset seuraamukset ja muut hallinnolliset toimenpiteet

1. Rajoittamatta rikosoikeudellisia seuraamuksia ja rajoittamatta 82 artiklan mukaisia toimivaltaisten viranomaisten valvontavaltuuksia jäsenvaltioiden on säädettävä kansallisen lainsäädännön mukaisesti, että toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet toteuttaa asianmukaisia hallinnollisia seuraamuksia ja muita hallinnollisia toimenpiteitä ainakin seuraavien rikkomisten osalta:

- (a) 4–14 artiklan rikkominen;
- (b) 17 ja 21 artiklan, 23–36 artiklan ja 42 artiklan rikkominen;
- (c) 43–49 artiklan (lukuun ottamatta 47 artiklaa) rikkominen;
- (d) 56 artiklan ja 58–73 artiklan rikkominen;
- (e) 76–80 artiklan rikkominen;
- (f) kieltäytyminen yhteistyöstä 82 artiklan 2 kohdassa tarkoitetussa tutkimuksessa, tarkastuksessa tai pyynnössä taikka kieltäytyminen suostumasta niihin.

Jäsenvaltiot voivat päättää, että ne eivät vahvista ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja hallinnollisia seuraamuksia koskevia sääntöjä, jos kyseisen alakohdan a, b, c, d tai e alakohdassa tarkoitettuihin rikkomisiin jo sovelletaan niiden kansallisen lainsäädännön nojalla rikosoikeudellisia seuraamuksia viimeistään [...] päivänä [...]kuuta [...] [*lisätään päivämäärä, joka on 12 kuukautta voimaantulopäivän jälkeen*]. Jos jäsenvaltiot päättävät toimia näin, niiden on ilmoitettava asianomaiset rikoslainsäädäntönsä osat yksityiskohtaisesti komissiolle, ESMAlle ja EPV:lle.

Jäsenvaltioiden on annettava ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa tarkoitettut säännöt yksityiskohtaisesti tiedoksi komissiolle, EPV:lle ja ESMAlle viimeistään [...] päivänä [...]kuuta [...] [*lisätään päivämäärä, joka on 12 kuukautta voimaantulopäivän jälkeen*]. Niiden on ilmoitettava komissiolle, ESMAlle ja EPV:lle kaikki niitä koskevat myöhemmät muutokset viipymättä.

2. Jäsenvaltioiden on kansallisen lainsäädännön mukaisesti varmistettava, että toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet määrätä ainakin seuraavat hallinnolliset seuraamukset ja muut hallinnolliset toimenpiteet 1 kohdan a alakohdassa luetelluista rikkomisista:

- (a) julkinen ilmoitus, josta käy ilmi vastuussa olevan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön nimi sekä rikkomisen luonne 82 artiklan mukaisesti;
- (b) määräys, jossa vastuussa olevaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä kielletään jatkamasta rikkomisen käsittävää toimintaa;
- (c) hallinnolliset taloudelliset enimmäisseuraamukset, jotka ovat vähintään kaksi kertaa niin suuret kuin rikkomisen johdosta saadut voitot tai vältetyt tappiot, jos ne voidaan määrittää;

- (d) oikeushenkilön osalta vähintään 5 000 000 euron suuruiset hallinnolliset taloudelliset enimmäisseuraamukset tai niissä jäsenvaltioissa, joiden rahayksikkö ei ole euro, vastaava arvo kansallisena valuuttana [...] päivänä [...]kuuta [...] [lisätään tämän asetuksen voimaantulopäivä], tai 3 prosenttia kyseisen oikeushenkilön vuotuisesta kokonaisliikevaihdosta viimeisimmän käytettävissä olevan, ylimmän hallintoelimen hyväksymän tilinpäätöksen mukaisesti. Jos oikeushenkilö on emoyritys tai sellaisen emoyrityksen tytäryritys, jonka on laadittava direktiivin 2013/34/EU⁷⁰ mukaisesti konsernitilinpäätös, asiaankuuluva vuotuinen kokonaisliikevaihto on koko konsernin emoyrityksen ylimmän hallintoelimen hyväksymän viimeisen käytettävissä olevan konsernitilinpäätöksen mukainen vuotuinen kokonaisliikevaihto tai vastaava tulotyyppi tilinpäätöksiin sovellettavan asiaankuuluvan unionin lainsäädännön mukaisesti;
- (e) luonnollisen henkilön osalta vähintään 700 000 euron suuruiset hallinnolliset taloudelliset enimmäisseuraamukset tai niissä jäsenvaltioissa, joiden rahayksikkö ei ole euro, vastaava arvo kansallisena valuuttana [...] päivänä [...]kuuta [...] [lisätään tämän asetuksen voimaantulopäivä].
3. Jäsenvaltioiden on kansallisen lainsäädännön mukaisesti varmistettava, että toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet määrätä ainakin seuraavat hallinnolliset seuraamukset ja muut hallinnolliset toimenpiteet 1 kohdan b alakohdassa luetelluista rikkomisista:
- (a) julkinen ilmoitus, josta käy ilmi vastuussa olevan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön nimi sekä rikkomisen luonne;
- (b) määräys, jossa vastuussa olevaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä kielletään jatkamasta rikkomisen käsittävää toimintaa;
- (c) hallinnolliset taloudelliset enimmäisseuraamukset, jotka ovat vähintään kaksi kertaa niin suuret kuin rikkomisen johdosta saadut voitot tai vältetyt tappiot, jos ne voidaan määrittää;
- (d) oikeushenkilön osalta hallinnolliset taloudelliset enimmäisseuraamukset, joiden määrä on vähintään 15 prosenttia kyseisen oikeushenkilön ylimmän hallintoelimen hyväksymän viimeisen käytettävissä olevan tilinpäätöksen mukaisesta vuotuisesta kokonaisliikevaihdosta.
4. Jäsenvaltioiden on kansallisen lainsäädännön mukaisesti varmistettava, että toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet määrätä ainakin seuraavat hallinnolliset seuraamukset ja muut hallinnolliset toimenpiteet 1 kohdan c alakohdassa luetelluista rikkomisista:
- (a) julkinen ilmoitus, josta käy ilmi vastuussa olevan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön nimi sekä rikkomisen luonne;
- (b) määräys, jossa vastuussa olevaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä kielletään jatkamasta rikkomisen käsittävää toimintaa;

⁷⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/34/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, tietäntyyppisten yritysten vuositilinpäätöksistä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta (EUVL L 182, 29.6.2013, s. 19).

- (c) hallinnolliset taloudelliset enimmäisseuraamukset, jotka ovat vähintään kaksi kertaa niin suuret kuin rikkomisen johdosta saadut voitot tai vältetyt tappiot, jos ne voidaan määrittää;
 - (d) oikeushenkilön osalta hallinnolliset taloudelliset enimmäisseuraamukset, joiden määrä on vähintään 15 prosenttia kyseisen oikeushenkilön ylimmän hallintoelimen hyväksymän viimeisen käytettävissä olevan tilinpäätöksen mukaisesta vuotuisesta kokonaisliikevaihdosta.
5. Jäsenvaltioiden on kansallisen lakinsa mukaisesti varmistettava, että toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet määrätä ainakin seuraavat hallinnolliset seuraamukset ja muut hallinnolliset toimenpiteet 1 kohdan ensimmäisen alakohdan d alakohdassa luetelluista rikkomisista:
- (a) julkinen ilmoitus, jossa ilmoitetaan rikkomisesta vastuussa oleva luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö ja rikkomisen luonne;
 - (b) määräys, jossa kyseistä luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä vaaditaan lopettamaan rikkominen ja olemaan toistamatta sitä;
 - (c) kieltö, jossa rikkomisesta vastuussa olevan oikeushenkilön ylimmän hallintoelimen jäsentä tai muuta rikkomisesta vastuussa olevana pidettyä luonnollista henkilöä kielletään hoitamasta johtotehtäviä kyseisissä yrityksissä;
 - (d) hallinnollinen enimmäissakko, joka on vähintään kaksi kertaa niin suuri kuin rikkomisesta saatu hyöty, jos se voidaan määrittää, vaikka se ylittäisi e alakohdan mukaiset enimmäismäärät;
 - (e) oikeushenkilön osalta vähintään 5 000 000 euron suuruinen hallinnollinen enimmäissakko tai niissä jäsenvaltioissa, joiden rahayksikkö ei ole euro, vastaava arvo kansallisena valuuttana [...] päivänä [...]kuuta [...] [*lisätään tämän asetuksen voimaantulopäivä*], tai enintään 5 prosenttia kyseisen oikeushenkilön vuotuisesta kokonaisliikevaihdosta viimeisimmän käytettävissä olevan, ylimmän hallintoelimen hyväksymän tilinpäätöksen mukaisesti. Jos oikeushenkilö on emoyritys tai sellaisen emoyrityksen tytäryritys, jonka on laadittava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/34/EU mukaisesti konsernitilinpäätös, huomioon otettava vuotuinen kokonaisliikevaihto on koko konsernin emoyrityksen ylimmän hallintoelimen hyväksymän viimeisen käytettävissä olevan konsernitilinpäätöksen mukainen vuotuinen kokonaisliikevaihto tai vastaava tulotyyppi asianomaisen tilinpäätöksiä koskevan unionin lainsäädännön mukaisesti;
 - (f) luonnollisen henkilön osalta vähintään 500 000 euron suuruinen hallinnollinen enimmäissakko tai niissä jäsenvaltioissa, joiden rahayksikkö ei ole euro, vastaava arvo kansallisena valuuttana [...] päivänä [...]kuuta [...] [*lisätään tämän asetuksen voimaantulopäivä*].
6. Jäsenvaltioiden on kansallisen lainsäädännön mukaisesti varmistettava, että toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet määrätä ainakin seuraavat hallinnolliset seuraamukset ja toteuttaa vähintään seuraavat hallinnolliset toimenpiteet 1 kohdan ensimmäisen alakohdan e alakohdassa tarkoitettujen rikkomisten osalta:
- (a) määräys, jossa rikkomisesta vastuussa olevaa henkilöä vaaditaan lopettamaan rikkominen ja olemaan toistamatta sitä;
 - (b) rikkomisen johdosta saatujen voittojen tai vältettyjen tappioiden luovuttaminen siltä osin kuin ne voidaan määrittää;

- (c) julkinen varoitus, josta käy ilmi rikkomisesta vastuussa oleva henkilö ja rikkomisen luonne;
- (d) kryptovarapalvelun tarjoajan toimiluvan peruuttaminen tai keskeyttäminen;
- (e) väliaikainen kieltä, jolla kielletään ketä tahansa kryptovarapalvelun tarjoajan ylimmän hallintoelimen jäsentä tai ketä tahansa muuta luonnollista henkilöä, jonka katsotaan olevan vastuussa rikkomisesta, hoitamasta johtotehtäviä kryptovarapalvelun tarjoajassa;
- (f) jos kyseessä on 78, 79 tai 80 artiklan toistuva rikkominen, pysyvä kieltä, jolla kielletään ketä tahansa kryptovarapalvelun tarjoajan ylimmän hallintoelimen jäsentä tai ketä tahansa muuta luonnollista henkilöä, jonka katsotaan olevan vastuussa rikkomisesta, hoitamasta johtotehtäviä kryptovarapalvelun tarjoajassa;
- (g) väliaikainen kieltä, jolla kielletään ketä tahansa kryptovarapalvelun tarjoajan ylimmän hallintoelimen jäsentä tai ketä tahansa muuta luonnollista henkilöä, jonka katsotaan olevan vastuussa rikkomisesta, harjoittamasta kaupankäyntiä omaan lukuun;
- (h) hallinnolliset taloudelliset enimmäisseuraamukset, jotka ovat vähintään kolme kertaa niin suuret kuin rikkomisen johdosta saadut voitot tai vältetyt tappiot, jos ne voidaan määrittää;
- (i) luonnollisen henkilön osalta vähintään 5 000 000 euron suuruiset hallinnolliset taloudelliset enimmäisseuraamukset tai niissä jäsenvaltioissa, joiden rahayksikkö ei ole euro, vastaava arvo kansallisena valuuttana [...] päivänä [...]kuuta [...] [*lisätään tämän asetuksen voimaantulopäivä*].
- (j) oikeushenkilöiden osalta hallinnolliset taloudelliset enimmäisseuraamukset, joiden määrä on vähintään 15 000 000 euroa tai 15 prosenttia oikeushenkilön vuotuisesta kokonaisliikevaihdosta ylimmän hallintoelimen hyväksymän viimeisimmän tilinpäätöksen mukaisesti, tai niissä jäsenvaltioissa, joiden rahayksikkö ei ole euro, vastaava arvo kansallisena valuuttana [...] päivänä [...]kuuta [...] [*lisätään tämän asetuksen voimaantulopäivä*]. Jos oikeushenkilö on emoyritys tai sellaisen emoyrityksen tytäryritys, jonka on laadittava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/34/EU mukaisesti konsernitilinpäätös, huomioon otettava vuotuinen kokonaisliikevaihto on koko konsernin emoyrityksen ylimmän hallintoelimen hyväksymän viimeisen käytettävissä olevan konsernitilinpäätöksen mukainen vuotuinen kokonaisliikevaihto tai vastaava tulotyyppi asianomaisen tilinpäätöksiä koskevan unionin lainsäädännön mukaisesti.

7. Jäsenvaltiot voivat säätää, että toimivaltaisilla viranomaisilla on 2–6 kohdassa tarkoitettujen valtuuksien lisäksi muita valtuuksia, ja ne voivat säätää suuremmista seuraamuksista kuin noissa kohdissa säädetään sekä rikkomisesta vastuussa olevien luonnollisten henkilöiden että oikeushenkilöiden osalta.

93 artikla

Valvontavaltuuksien ja seuraamusten määräämistä koskevien valtuuksien käyttö

1. Kun toimivaltaiset viranomaiset määrittävät 92 artiklan mukaisesti määrättävän hallinnollisen seuraamuksen tai muiden hallinnollisten toimenpiteiden tyyppiä ja tasoa, niiden on otettava huomioon, missä määrin rikkominen on tahallinen tai

tuottamuksellinen, ja kaikki muut asiaan vaikuttavat olosuhteet, mukaan lukien tapauksen mukaan seuraavat:

- (a) rikkomisen vakavuus ja kesto;
 - (b) rikkomisesta vastuussa olevan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön vastuun aste;
 - (c) rikkomisesta vastuussa olevan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön taloudellinen vahvuus, jota osoittavat vastuussa olevan oikeushenkilön kokonaisliikevaihto tai vastuussa olevan luonnollisen henkilön vuositulot ja nettovarallisuus;
 - (d) rikkomisesta vastuussa olevan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön saamien voittojen tai välttämien tappioiden suuruus, jos ne ovat määritettävissä;
 - (e) rikkomisen kolmansille osapuolille aiheuttamat tappiot, jos ne ovat määritettävissä;
 - (f) se, missä määrin rikkomisesta vastuussa oleva luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö on tehnyt yhteistyötä toimivaltaisen viranomaisen kanssa, sanotun kuitenkin rajoittamatta tarvetta varmistaa, että kyseinen henkilö joutuu luopumaan saamistaan voitoista tai välttämistään tappioista;
 - (g) rikkomisesta vastuussa olevan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön aiemmat rikkomiset;
 - (h) toimenpiteet, jotka rikkomisesta vastuussa oleva henkilö on toteuttanut estääkseen rikkomisen toistumisen;
 - (i) rikkomisen vaikutukset kuluttajien tai sijoittajien etuihin.
2. Käyttäessään valtuuksiaan määrätä hallinnollisia seuraamuksia ja muita hallinnollisia toimenpiteitä 92 artiklan nojalla toimivaltaisten viranomaisten on tehtävä tiivistä yhteistyötä sen varmistamiseksi, että niiden valvonta- ja tutkintavaltuuksien käyttö sekä niiden määräämät hallinnolliset seuraamukset ja muut hallinnolliset toimenpiteet ovat tehokkaita ja asianmukaisia tämän asetuksen mukaisesti. Toimivaltaisten viranomaisten on sovittava yhteen toimintansa, jotta vältetään mahdolliset kaksinkertaiset ja päällekkäiset toimet niiden käyttäessä valvonta- ja tutkintavaltuuksiaan sekä määrätessä hallinnollisia seuraamuksia ja muita hallinnollisia toimenpiteitä rajatylittävissä tapauksissa.

94 artikla

Muutoksenhakuoikeus

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tämän asetuksen nojalla tehdyt päätökset on asianmukaisesti perusteltu ja että niihin voidaan hakea muutosta tuomioistuimessa. Oikeus hakea muutosta tuomioistuimessa koskee myös tapauksia, joissa kaikki vaadittavat tiedot sisältäneestä kryptovarapalvelun tarjoajan toimilupahakemuksesta ei ole tehty päätöstä kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen jättämisestä.

95 artikla

Päätösten julkaiseminen

1. Toimivaltaisten viranomaisten on julkaistava tämän asetuksen rikkomisen perusteella määrättyjä hallinnollisia seuraamuksia ja muita hallinnollisia toimenpiteitä koskeva

päätös virallisilla verkkosivustoillaan välittömästi, kun luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle, jota päätös koskee, on ilmoitettu päätöksestä. Julkaistuissa tiedoissa on oltava vähintäänkin tiedot rikkomisen tyypistä ja luonteesta sekä rikkomisesta vastuussa olevien luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden nimet. Tätä velvollisuutta ei sovelleta päätöksiin, joissa määrätään luonteeltaan tutkinnallisia toimenpiteitä.

2. Jos toimivaltainen viranomainen katsoo, että oikeushenkilöiden henkilöllisyyden taikka luonnollisten henkilöiden henkilöllisyyden tai henkilötietojen julkaiseminen on tällaisten tietojen julkaisemisen oikeasuhteisuudesta tehdyn tapauskohtaisen arvioinnin perusteella kohtuutonta, tai jos tällainen julkaiseminen vaarantaisi meneillään olevan tutkinnan, toimivaltaisen viranomaisen on toteutettava jokin seuraavista:
 - (a) lykättävä seuraamuksen tai toimenpiteen määräämistä koskevan päätöksen julkaisemista, kunnes ei enää ole perusteita olla julkaisematta näitä tietoja;
 - (b) julkaistava päätös seuraamuksen tai toimenpiteen määräämisestä nimettömänä kansallisen lain mukaisella tavalla, mikäli nimettömän julkaisemisen avulla varmistetaan kyseisten henkilötietojen tehokas suojele;
 - (c) jätettävä seuraamuksen tai toimenpiteen määräämistä koskeva päätös julkaisematta, jos katsotaan, että a ja b alakohdassa säädetty vaihtoehdot eivät ole riittäviä varmistamaan sitä, että:
 - i) finanssimarkkinoiden vakaus ei vaarannu;
 - ii) tällaisen päätöksen julkaiseminen on oikeasuhteista luonteeltaan vähäisiksi katsottaviin toimenpiteisiin nähden.

Kun kyse on ensimmäisen alakohdan b alakohdassa tarkoitettusta päätöksestä julkaista seuraamus tai toimenpide nimettömänä, kyseisten tietojen julkaisemista voidaan lykätä kohtuulliseksi ajaksi, jos arvioidaan, että sen kuluessa syyt nimettömään julkaisemiseen raukeavat.

3. Mikäli päätökseen määrätä seuraamus tai toimenpide haetaan muutosta asianomaisilta oikeus- tai muilta viranomaisilta, toimivaltaisten viranomaisten on lisäksi välittömästi julkaistava virallisella verkkosivustollaan nämä tiedot ja mahdolliset myöhemmät tiedot muutoksenhaun tuloksesta. Lisäksi on julkaistava myös kaikki päätökset, joilla kumotaan seuraamuksen tai toimenpiteen määräämistä koskeva aikaisempi päätös.
4. Toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että tämän artiklan mukaisesti julkaistut tiedot pysyvät niiden virallisella verkkosivustolla vähintään viiden vuoden ajan niiden julkaisemisen jälkeen. Julkaistut henkilötiedot säilytetään toimivaltaisen viranomaisen virallisella verkkosivustolla ainoastaan kulloinkin sovellettavien tietosuojasääntöjen mukaisesti tarvittavan ajan.

96 artikla

Seuraamuksista ja hallinnollisista toimenpiteistä ilmoittaminen ESMAlle ja EPV:lle

1. Toimivaltaisen viranomaisen on vuosittain toimitettava ESMAlle ja EPV:lle yhdistetyt tiedot kaikista 92 artiklan mukaisesti määrätyistä hallinnollisista seuraamuksista ja muista hallinnollisista toimenpiteistä. ESMA julkaisee nämä tiedot vuosikertomuksessa.

Jos jäsenvaltiot ovat päättäneet 92 artiklan 1 kohdan mukaisesti vahvistaa rikosoikeudellisia seuraamuksia kyseisessä kohdassa tarkoitettujen säännösten rikkomisesta, niiden toimivaltaisten viranomaisten on toimitettava vuosittain EPV:lle ja ESMAlle nimettömiksi tehdyt ja yhdistetyt tiedot kaikista suoritetuista rikostutkinnoista ja määräytyistä rikosoikeudellisista seuraamuksista. ESMA julkaisee määrättyjä rikosseuraamuksia koskevat tiedot vuosikertomuksessa.

2. Jos toimivaltainen viranomainen on julkistanut hallinnollisia seuraamuksia, muita hallinnollisia toimenpiteitä tai rikosoikeudellisia seuraamuksia, sen on samanaikaisesti ilmoitettava niistä ESMAlle.
3. Toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava EPV:lle ja ESMAlle kaikista määräytyistä hallinnollisista seuraamuksista tai muista hallinnollisista toimenpiteistä, joita ei ole julkaistu, sekä niitä koskevasta mahdollisesta muutoksenhausta ja sen lopputuloksesta. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset saavat kaikkia määrättyjä rikosoikeudellisia seuraamuksia koskevat tiedot ja lopulliset tuomiot ja toimittavat ne EPV:lle ja ESMAlle. ESMA ylläpitää sille ilmoitetuista seuraamuksista ja hallinnollisista toimenpiteistä keskustietokantaa pelkästään toimivaltaisten viranomaisten välistä tietojenvaihtoa varten. Kyseiseen tietokantaan on pääsy ainoastaan EPV:llä, ESMalla ja toimivaltaisilla viranomaisilla, ja sitä päivitetään toimivaltaisten viranomaisten toimittamien tietojen perusteella.

97 artikla

Rikkomisesta ilmoittaminen ja ilmoittavien henkilöiden suojele

Tämän asetuksen rikkomisesta ilmoittamiseen ja tällaisesta rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojeleluun sovelletaan direktiiviä (EU) 2019/1937⁷¹.

3 luku: Merkittävien referenssivaratokenien ja merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoita koskevat EPV:n valvontatehtävät ja valvontakollegiot

98 artikla

Merkittävien referenssivaratokenien ja merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoita koskevat EPV:n valvontatehtävät ja valvontakollegiot

1. Jos referenssivaratoken on luokiteltu merkittäväksi 39 artiklan tai 40 artiklan mukaisesti, tällaisten referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan on harjoitettava toimintaansa EPV:n valvonnassa.

EPV käyttää 21, 37 ja 38 artiklassa annettuja toimivaltaisten viranomaisten valtuuksia merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden osalta.
2. Jos merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskija tarjoaa kryptovarapalveluja tai laskee liikkeeseen kryptovaroja, jotka eivät ole merkittäviä

⁷¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1937, annettu 23 päivänä lokakuuta 2019, unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelelusta (EUVL L 305, 26.11.2019, s. 17).

referenssivaratokeneita, tällaiset palvelut ja toiminnot säilyvät kotijäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen valvonnassa.

3. Jos referenssivaratoken on luokiteltu merkittäväksi 39 artiklan mukaisesti, EPV suorittaa uudelleenarvioinnin sen varmistamiseksi, että merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijat noudattavat III osaston vaatimuksia.
4. Jos sähköisen rahan token on luokiteltu merkittäväksi 50 tai 51 artiklan mukaisesti, EPV on vastuussa siitä, että tällaisen merkittävän sähköisen rahan tokenin liikkeeseenlaskija noudattaa 52 artiklassa säädettyjä vaatimuksia.

99 artikla

Merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden kollegiot

1. EPV perustaa 30 kalenteripäivän kuluessa päätöksestä luokitella referenssivaratoken merkittäväksi neuvoa-antavan valvontakollegion jokaista referenssivaratokenin liikkeeseenlaskijaa varten ja hallitsee ja johtaa sitä helpottaakseen tämän asetuksen mukaisten valvontatehtäviensä hoitamista.
2. Kollegion jäseninä ovat
 - (a) EPV kollegion puheenjohtajana;
 - (b) ESMA;
 - (c) merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan kotijäsenvaltion toimivaltainen viranomainen;
 - (d) reservivarojen säilyttämisestä 33 artiklan mukaisesti huolehtivien tärkeimpien luottolaitosten tai kryptovarapalvelun tarjoajien toimivaltaiset viranomaiset;
 - (e) tapauksen mukaan niiden tärkeimpien kauppapaikkojen toimivaltaiset viranomaiset, joilla merkittävät referenssivaratokenit on otettu kaupankäynnin kohteeksi;
 - (f) tapauksen mukaan niiden tärkeimpien kryptovarapalvelun tarjoajien toimivaltaiset viranomaiset, jotka vastaavat merkittävien referenssivaratokenien likviditeetin varmistamisesta 35 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti;
 - (g) tapauksen mukaan niiden yhteisöjen toimivaltaiset viranomaiset, jotka huolehtivat 30 artiklan 5 kohdan h alakohdassa tarkoitetuista tehtävistä;
 - (h) tapauksen mukaan niiden tärkeimpien kryptovarapalvelun tarjoajien toimivaltaiset viranomaiset, jotka tarjoavat 3 artiklan 1 kohdan 10 alakohdassa tarkoitettua kryptovarapalvelua merkittävien referenssivaratokenien osalta;
 - (i) EKP;
 - (j) jos merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskija on sijoittautunut jäsenvaltioon, jonka valuutta ei ole euro, tai jos reservivaroihin sisältyy valuutta, joka ei ole euro, kyseisen jäsenvaltion keskuspankki;
 - (k) sellaisten kolmansien maiden asiaankuuluvat valvontaviranomaiset, joiden kanssa EPV on tehnyt hallinnollisen sopimuksen 108 artiklan mukaisesti.
3. Jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen, joka ei ole kollegion jäsen, voi pyytää kollegiolta kaikkia valvontatehtäviensä kannalta olennaisia tietoja.

4. Kollegio hoitaa seuraavia tehtäviä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän asetuksen mukaisia toimivaltaisten viranomaisten velvollisuuksia:
- (a) 100 artiklassa tarkoitetun ei-sitovan lausunnon valmistelu;
 - (b) tietojenvaihto 107 artiklan mukaisesti;
 - (c) vapaaehtoisesta tehtävänjaosta sopiminen sen jäsenten kesken, mukaan lukien 120 artiklan mukainen tehtävien siirto;
 - (d) merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan 30 artiklan 9 kohdan mukaisesti suorittamaan riskinarviointiin perustuvien valvontatarkkailuohjelmien koordinointi.

Kollegioille ensimmäisen alakohdan mukaisesti annettujen tehtävien hoitamisen helpottamiseksi 2 kohdassa tarkoitetuilla kollegion jäsenillä on oikeus osallistua kollegion kokousten esityslistojen vahvistamiseen erityisesti lisäämällä kohtia kokouksen esityslistaan.

5. Kollegion perustamisen ja toiminnan on perustuttava sen kaikkien jäsenten väliseen kirjalliseen sopimukseen.

Sopimuksessa on määritettävä kollegion toimintaa koskevat käytännön järjestelyt, mukaan lukien yksityiskohtaiset säännöt seuraavista:

- (a) 100 artiklan 4 kohdassa tarkoitetut äänestysmenettelyt;
- (b) kollegion kokousten esityslistan vahvistamismenettelyt;
- (c) se, kuinka usein kollegion kokouksia järjestetään;
- (d) niiden tietojen muoto ja laajuus, jotka EPV:n on toimitettava kollegion jäsenille, erityisesti 30 artiklan 9 kohdassa tarkoitettuun riskinarviointiin liittyvien tietojen osalta;
- (e) asianmukaiset vähimmäismääräajat, joihin mennessä kollegion jäsenten on arvioitava asiaankuuluva asiakirja-aineisto;
- (f) kollegion jäsenten väliset viestintämenettelyt.

Sopimuksessa voidaan myös määrittää EPV:lle tai kollegion toiselle jäsenelle annettavat tehtävät.

6. Jotta voidaan varmistaa kollegioiden yhdenmukainen ja johdonmukainen toiminta, EPV valmistelee yhteistyössä ESMAn ja Euroopan keskuspankkijärjestelmän kanssa luonnoksia sääntelystandardeiksi, joissa yksilöidään edellytykset, joiden perusteella 2 kohdan d–h alakohdassa tarkoitettuja yhteisöjä pidetään tärkeimpinä, sekä 5 kohdassa tarkoitettujen käytännön järjestelyjen yksityiskohdat.

EPV toimittaa nämä sääntelystandardien luonnokset komissiolle viimeistään [...] päivänä [...]kuuta [...] [*lisätään päivämäärä, joka on 12 kuukautta voimaantulopäivän jälkeen*].

Siirretään komissiolle valta hyväksyä ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettut tekniset sääntelystandardit asetuksen (EU) N:o 1093/2010 10–14 artiklan mukaisesti.

100 artikla

Merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden kollegioiden ei-sitovat lausunnot

1. Merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden kollegio voi antaa ei-sitovan lausunnon seuraavista:
 - (a) 98 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu uudelleenarviointi;
 - (b) päätös vaatia merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijaa pitämään hallussaan suurempaa määrää omia varoja tai antaa liikkeeseenlaskijalle lupa pitää hallussaan pienempää määrää omia varoja 41 artiklan 4 kohdan mukaisesti;
 - (c) merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan hallittua alasajoa koskevan suunnitelman päivittäminen 42 artiklan mukaisesti;
 - (d) muutokset merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan liiketoimintamalliin 21 artiklan 1 kohdan mukaisesti;
 - (e) muutetun kryptovaran kuvauksen luonnos 21 artiklan 2 kohdan mukaisesti;
 - (f) suunnitellut 21 artiklan 3 kohdan mukaiset toimenpiteet;
 - (g) suunnitellut 112 artiklan mukaiset valvontatoimenpiteet;
 - (h) suunniteltu tietojenvaihtoa koskeva sopimus kolmannen maan valvontaviranomaisen kanssa 108 artiklan mukaisesti;
 - (i) valvontatehtävien siirtäminen EPV:ltä toimivaltaiselle viranomaiselle 120 artiklan mukaisesti;
 - (j) suunnitellut muutokset 99 artiklan 2 kohdan d–h alakohdassa tarkoitettujen yhteisöjen ja kryptovarapalvelun tarjoajien toimilupaan tai suunnitellut niitä koskevat valvontatoimenpiteet.
2. Jos kollegio antaa lausunnon 1 kohdan mukaisesti, lausuntoon voi kollegion jäsenen pyynnöstä ja kollegion enemmistön hyväksytyä sen 4 kohdan mukaisesti sisältyä suosituksia, joiden tarkoituksena on korjata EPV:n tai toimivaltaisten viranomaisten suunnitteleman toimen tai valvontatoimenpiteen puutteet.
3. EPV helpottaa lausunnon antamista asetuksen (EU) N:o 1093/2010 31 artiklan mukaisen yleisen koordinoititehtävänsä mukaisesti.
4. Kollegion enemmistölausunto hyväksytään kollegion jäsenten yksinkertaisella enemmistöllä.

Korkeintaan 12 jäsentä käsittävässä kollegiossa enintään kaksi samaan jäsenvaltioon kuuluvaa kollegion jäsentä voi äänestää, ja kullakin äänioikeutetulla jäsenellä on yksi ääni. Yli 12 jäsentä käsittävässä kollegiossa enintään kolme samaan jäsenvaltioon kuuluvaa jäsentä voi äänestää, ja kullakin äänioikeutetulla jäsenellä on yksi ääni.

Jos EKP on kollegion jäsen 99 artiklan 2 kohdan i alakohdan nojalla, sillä on kaksi ääntä.

Edellä olevan 99 artiklan 2 kohdan k alakohdassa tarkoitetuilla kolmansien maiden valvontaviranomaisilla ei ole oikeutta äänestää kollegion lausunnosta.
5. EPV:n ja toimivaltaisten viranomaisten on otettava asianmukaisesti huomioon kollegion 1 kohdan mukaisesti antama lausunto ja siihen mahdollisesti sisältyvät suositukset, joiden tarkoituksena on korjata merkittäviä referenssivaratokeneita tai 99

artiklan 2 kohdan d–h alakohdassa tarkoitettuja yhteisöjä ja kryptovarapalvelun tarjoajia koskevan suunnitellun toimen tai valvontatoimenpiteen puutteet. Jos EPV tai toimivaltainen viranomainen ei hyväksy kollegion lausuntoa eikä siihen mahdollisesti sisältyviä suosituksia, joiden tarkoituksena on korjata suunnitellun toimen tai valvontatoimenpiteen puutteet, sen päätös on perusteltava kaikilta osin ja siihen on sisällyttävä selitys siltä osin kuin kyseisestä lausunnosta tai kyseisistä suosituksista poiketaan merkittävästi.

101 artikla

Merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden kollegio

1. EPV perustaa 30 kalenteripäivän kuluessa päätöksestä luokitella sähköisen rahan token merkittäväksi neuvoa-antavan valvontakollegion jokaista sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijaa varten ja hallitsee ja johtaa sitä helpottaakseen tämän asetuksen mukaisten valvontatehtävien hoitamista.
2. Kollegion jäseninä ovat
 - (a) EPV puheenjohtajana;
 - (b) sen kotijäsenvaltion toimivaltainen viranomainen, jossa sähköisen rahan tokenin liikkeeseenlaskija on saanut toimiluvan joko luottolaitoksena tai sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitoksena;
 - (c) ESMA;
 - (d) merkittävien sähköisen rahan tokenien vastineena saatujen varojen säilyttämisestä huolehtivien tärkeimpien luottolaitosten toimivaltaiset viranomaiset;
 - (e) direktiivin (EU) 2015/2366 11 artiklan mukaisesti toimiluvan saaneiden ja merkittäviin sähköisen rahan tokeneihin liittyviä maksupalveluja tarjoavien tärkeimpien maksulaitosten toimivaltaiset viranomaiset;
 - (f) tapauksen mukaan niiden tärkeimpien kauppapaikkojen toimivaltaiset viranomaiset, joilla merkittävät sähköisen rahan tokenit on otettu kaupankäynnin kohteeksi;
 - (g) tapauksen mukaan niiden tärkeimpien kryptovarapalvelun tarjoajien toimivaltaiset viranomaiset, jotka tarjoavat 3 artiklan 1 kohdan 10 alakohdassa tarkoitettua kryptovarapalvelua merkittävien sähköisen rahan tokenien osalta;
 - (h) EKP, jos merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskija on sijoittautunut jäsenvaltioon, jonka rahayksikkö on euro, tai jos merkittävän sähköisen rahan tokenin referenssivaluutta on euro;
 - (i) jos merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskija on sijoittautunut jäsenvaltioon, jonka valuutta ei ole euro, tai jos merkittävän sähköisen rahan tokenin referenssivaluuttana on muu valuutta kuin euro, kyseisen jäsenvaltion keskuspankki;
 - (j) sellaisten kolmansien maiden asiaankuuluvat valvontaviranomaiset, joiden kanssa EPV on tehnyt hallinnollisen sopimuksen 108 artiklan mukaisesti.
3. Jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen, joka ei ole kollegion jäsen, voi pyytää kollegiolta kaikkia valvontatehtäviensä kannalta olennaisia tietoja.

4. Kollegio hoitaa seuraavia tehtäviä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän asetuksen mukaisia toimivaltaisten viranomaisten velvollisuuksia:
- (a) 102 artiklassa tarkoitetun ei-sitovan lausunnon valmistelu;
 - (b) tietojenvaihto tämän asetuksen mukaisesti;
 - (c) vapaaehtoisesta tehtävänjaosta sopiminen sen jäsenten kesken, mukaan lukien 120 artiklan mukainen tehtävien siirto;

Kollegioille ensimmäisen alakohdan mukaisesti annettujen tehtävien hoitamisen helpottamiseksi 2 kohdassa tarkoitetuilla kollegion jäsenillä on oikeus osallistua kollegion kokousten esityslistojen vahvistamiseen erityisesti lisäämällä kohtia kokouksen esityslistaan.

5. Kollegion perustamisen ja toiminnan on perustuttava sen kaikkien jäsenten väliseen kirjalliseen sopimukseen.

Sopimuksessa on määritettävä kollegion toimintaa koskevat käytännön järjestelyt, mukaan lukien yksityiskohtaiset säännöt seuraavista:

- (a) 102 artiklassa tarkoitetut äänestysmenettelyt;
- (b) kollegion kokousten esityslistan vahvistamismenettelyt;
- (c) se, kuinka usein kollegion kokouksia järjestetään;
- (d) niiden tietojen muoto ja laajuus, jotka merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijan toimivaltaisen viranomaisen on toimitettava kollegion jäsenille;
- (e) asianmukaiset vähimmäismääräajat, joihin mennessä kollegion jäsenten on arvioitava asiaankuuluva asiakirja-aineisto;
- (f) kollegion jäsenten väliset viestintämenettelyt.

Sopimuksessa voidaan myös määrittää sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijan toimivaltaiselle viranomaiselle tai kollegion toiselle jäsenelle annettavat tehtävät.

6. Jotta voidaan varmistaa kollegioiden yhdenmukainen ja johdonmukainen toiminta, EPV valmistelee yhteistyössä ESMAn ja Euroopan keskuspankkijärjestelmän kanssa luonnoksia sääntelystandardeiksi, joissa yksilöidään edellytykset, joiden perusteella 2 kohdan d–g alakohdassa tarkoitettuja yhteisöjä pidetään tärkeimpinä, sekä 5 kohdassa tarkoitettujen käytännön järjestelyjen yksityiskohdat.

EPV toimittaa nämä sääntelystandardien luonnokset komissiolle viimeistään [...] päivänä [...]kuuta [...] [*lisätään päivämäärä, joka on 12 kuukautta voimaantulopäivän jälkeen*].

Siirretään komissiolle valta hyväksyä ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettut tekniset sääntelystandardit asetuksen (EU) N:o 1093/2010 10–14 artiklan mukaisesti.

102 artikla

Merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden kollegion ei-sitovat lausunnot

1. Merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden kollegio voi antaa ei-sitovan lausunnon seuraavista:

- (a) päätös vaatia merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijaa pitämään hallussaan suurempaa määrää omia varoja tai antaa liikkeeseenlaskijalle lupa pitää hallussaan pienempää määrää omia varoja 31 artiklan ja 41 artiklan 4 kohdan mukaisesti;
 - (b) merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijan hallittua alasajoa koskevan suunnitelman päivittäminen 42 artiklan mukaisesti;
 - (c) muutetun kryptovaran kuvauksen luonnos 46 artiklan 10 kohdan mukaisesti;
 - (d) aikomus peruuttaa merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijan luottolaitostoimilupa tai direktiivin 2009/110/EY mukainen toimilupa;
 - (e) suunnitellut 112 artiklan mukaiset valvontatoimenpiteet;
 - (f) suunniteltu tietojenvaihtoa koskeva sopimus kolmannen maan valvontaviranomaisen kanssa;
 - (g) valvontatehtävien siirtäminen merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijan toimivaltaiselta viranomaiselta EPV:lle tai toiselle toimivaltaiselle viranomaiselle tai EPV:ltä toimivaltaiselle viranomaiselle 120 artiklan mukaisesti;
 - (h) suunnitellut muutokset 101 artiklan 2 kohdan d–g alakohdassa tarkoitettujen yhteisöjen ja kryptovarapalvelun tarjoajien toimilupaan tai suunnitellut niitä koskevat valvontatoimenpiteet.
2. Jos kollegio antaa lausunnon 1 kohdan mukaisesti, lausuntoon voi kollegion jäsenen pyynnöstä ja kollegion enemmistön hyväksytyä sen 4 kohdan mukaisesti sisältyä suosituksia, joiden tarkoituksena on korjata toimivaltaisten viranomaisten tai EPV:n suunnitteleman toimen tai valvontatoimenpiteen puutteet.
3. EPV helpottaa lausunnon antamista asetuksen (EU) N:o 1093/2010 31 artiklan mukaisen yleisen koordinoititehtävänsä mukaisesti.
4. Kollegion enemmistölausunto hyväksytään kollegion jäsenten yksinkertaisella enemmistöllä.
- Korkeintaan 12 jäsentä käsittävässä kollegiossa enintään kaksi samaan jäsenvaltioon kuuluvaa kollegion jäsentä voi äänestää, ja kullakin äänioikeutetulla jäsenellä on yksi ääni. Yli 12 jäsentä käsittävässä kollegiossa enintään kolme samaan jäsenvaltioon kuuluvaa jäsentä voi äänestää, ja kullakin äänioikeutetulla jäsenellä on yksi ääni.
- Jos EKP on kollegion jäsen 101 artiklan 2 kohdan h alakohdan nojalla, sillä on kaksi ääntä.
- Edellä 101 artiklan 2 kohdan j alakohdassa tarkoitetuilla kolmansien maiden valvontaviranomaisilla ei ole oikeutta äänestää kollegion lausunnosta.
5. Merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijan toimivaltaisen viranomaisen, EPV:n tai 101 artiklan 2 kohdan d–g alakohdassa tarkoitettujen yhteisöjen ja kryptovarapalvelun tarjoajien toimivaltaisen viranomaisen on otettava asianmukaisesti huomioon kollegion 1 kohdan mukaisesti antama lausunto ja siihen mahdollisesti sisältyvät suositukset suunniteltujen toimien tai valvontatoimenpiteiden puutteiden korjaamiseksi. Jos EPV tai toimivaltainen viranomainen ei hyväksy kollegion lausuntoa eikä siihen mahdollisesti sisältyviä suosituksia, joiden tarkoituksena on korjata suunnitellun toimen tai valvontatoimenpiteen puutteet, sen

päätös on perusteltava kaikilta osin ja siihen on sisällyttävä selitys siltä osin kuin kyseisestä lausunnosta tai kyseisistä suosituksista poiketaan merkittävästi.

4 luku: Merkittävien referenssivaratokenien ja merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoita koskevat EPV:n valtuudet ja toimivalta

103 artikla

104–107 artiklassa tarkoitettujen valtuuksien käyttö

EPV:n, sen virkamiesten tai sen valtuuttamien muiden henkilöiden 104–107 artiklan mukaisesti saamia valtuuksia ei saa käyttää niin, että vaaditaan lakisääteisen salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvien tietojen julkistamista.

104 artikla

Tietopyyntö

1. EPV voi 98 artiklan mukaisten tehtäviensä hoitamiseksi vaatia pyynnön tai päätöksen nojalla seuraavia henkilöitä antamaan kaikki tiedot, jotka se tarvitsee tämän asetuksen mukaisten tehtäviensä hoitamiseen:
 - (a) merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskija tai henkilö, jolla on määräysvalta merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijassa tai joka on tällaisen liikkeeseenlaskijan suorassa tai välillisessä määräysvallassa;
 - (b) kaikki 30 artiklan 5 kohdan h alakohdassa tarkoitettut kolmannet osapuolet, joiden kanssa merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoilla on sopimusjärjestely;
 - (c) kaikki 35 artiklan 4 kohdassa tarkoitettut kryptovarapalvelun tarjoajat, jotka tarjoavat likviditeettiä merkittävillä referenssivaratokeneille;
 - (d) reservivarojen säilyttämisestä 33 artiklan mukaisesti huolehtivat luottolaitokset tai kryptovarapalvelun tarjoajat;
 - (e) merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskija tai henkilö, jolla on määräysvalta merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijassa tai joka on tällaisen liikkeeseenlaskijan suorassa tai välillisessä määräysvallassa;
 - (f) direktiivin (EU) 2015/2366 11 artiklan mukaisesti toimiluvan saaneet ja merkittäviin sähköisen rahan tokeneihin liittyviä maksupalveluja tarjoavat maksulaitokset;
 - (g) luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, jotka vastaavat merkittävien sähköisen rahan tokenien jakelusta merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden puolesta;
 - (h) kryptovarapalvelun tarjoajat, jotka tarjoavat 3 artiklan 1 kohdan 10 alakohdassa tarkoitettua palvelua merkittävien referenssivaratokenien tai merkittävien sähköisen rahan tokenien osalta;
 - (i) kaikki kryptovarojen kauppapaikat, joilla merkittävä referenssivaratoken tai merkittävä sähköisen rahan token on otettu kaupankäynnin kohteeksi;
 - (j) edellä a–i alakohdassa tarkoitettujen henkilöiden ylin hallintoelin.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettussa tietopyynnössä on

- (a) viitattava tähän artiklaan pyynnön oikeusperustana;
 - (b) ilmoitettava pyynnön tarkoitus;
 - (c) täsmennettävä tarvittavat tiedot;
 - (d) esitettävä määräaika, jonka kuluessa tiedot on toimitettava;
 - (e) mainittava virheellisten tai harhaanjohtavien tietojen antamisesta 113 artiklan nojalla määrättävän sakon suuruus.
3. Vaatiessaan 1 kohdan mukaisesti toimittamaan tietoja päätöksen nojalla EPV
- (a) viittaa tähän artiklaan pyynnön oikeusperustana;
 - (b) ilmoittaa pyynnön tarkoituksen;
 - (c) täsmentää tarvittavat tiedot;
 - (d) asettaa määräajan, jonka kuluessa tiedot on toimitettava;
 - (e) ilmoittaa 114 artiklassa säädetyistä uhkasakoista tapauksissa, joissa vaaditaan toimittamaan tietoja;
 - (f) ilmoittaa sakosta, josta säädetään 113 artiklassa, sen varalta, että kysymyksiin annetut vastaukset ovat virheellisiä tai harhaanjohtavia;
 - (g) ilmoittaa oikeudesta hakea päätökseen muutosta EPV:n valituslautakunnalta ja oikeudesta saattaa päätös Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi asetuksen (EU) N:o 1093/2010 60 ja 61 artiklan mukaisesti.
4. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuilla henkilöillä tai näiden edustajilla sekä oikeushenkilöiden ja oikeushenkilön asemaa vailla olevien yhteenliittymien osalta henkilöillä, joilla lain tai sääntöjen mukaan on kelpoisuus edustaa niitä, on velvollisuus antaa pyydetyt tiedot. Asianmukaisesti valtuutetut lakimiehet voivat antaa pyydetyt tiedot valtuuttajan nimissä. Viimeksi mainitut kantavat kuitenkin täyden vastuun, jos annetut tiedot ovat epätäydellisiä, virheellisiä tai harhaanjohtavia.
5. EPV toimittaa viipymättä pyyntönsä tai päätöksensä jäljennöksen sen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa 1 kohdassa tarkoitetuilla henkilöillä, joita tietopyyntö koskee, on kotipaikka tai johon ne ovat sijoittautuneet.

105 artikla

Yleiset tutkintavaltuudet

1. EPV voi 98 artiklan mukaisten tehtäviensä hoitamiseksi suorittaa tutkimuksia, jotka koskevat merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoita ja merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoita. Tätä varten EPV:n valtuuttamalla virkamiehillä ja muilla henkilöillä on valtuudet
- (a) tutkia kaikki asiakirjat, tiedot, menettelyt ja muu aineisto, joilla on merkitystä sen tehtävien hoidolle, riippumatta välineestä, jolle ne on tallennettu;
 - (b) ottaa tai hankkia oikeaksi todistettuja jäljennöksiä tai otteita tällaisista asiakirjoista, tiedoista, menettelyistä ja muusta aineistosta;
 - (c) pyytää kaikilta merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoilta tai merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoilta taikka niiden ylimmältä hallintoelimeltä tai henkilöstöltä suullisia tai kirjallisia selvityksiä

tarkastuksen kohteeseen ja tarkoitukseen liittyvistä tosiseikoista tai asiakirjoista ja tallentaa vastaukset;

- (d) haastatella ketä tahansa muuta haastatteluun suostuvaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä tutkimuksen kohteeseen liittyvien tietojen keräämiseksi;
- (e) vaatia puhelin- ja tietoliikennetietoja.

Edellä 99 artiklassa tarkoitettulle merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden kollegiolla tai 101 artiklassa tarkoitettulle merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden kollegiolla on ilmoitettava ilman aiheutonta viivytystä kaikista havainnoista, joilla voi olla merkitystä sen tehtävien hoitamisen kannalta.

2. EPV:n 1 kohdassa tarkoitettuja tutkimuksia suorittamaan valtuuttamien virkamiesten ja muiden henkilöiden on valtuuksiaan käyttäessään esitettävä kirjallinen valtuutus, jossa yksilöidään tutkimuksen kohde ja tarkoitus. Lisäksi valtuutuksessa on ilmoitettava uhkasakoista, joista 114 artiklassa säädetään sen varalta, että pyydettyjä asiakirjoja, tietoja, menettelyjä ja muuta aineistoa taikka vastauksia merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoille tai merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoille esitettyihin kysymyksiin ei anneta lainkaan tai niitä ei anneta täydellisinä, ja siinä on ilmoitettava myös sakoista, joista 113 artiklassa säädetään sen varalta, että merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoille tai merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoille esitettyihin kysymyksiin annetut vastaukset ovat virheellisiä tai harhaanjohtavia.
3. Merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden ja merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden on suostuttava EPV:n päätöksen perusteella käynnistettyihin tutkimuksiin. Päätöksessä on yksilöitävä tutkimuksen kohde ja tarkoitus sekä ilmoitettava 114 artiklassa säädettyistä uhkasakoista, asetuksen (EU) N:o 1093/2010 nojalla käytettävissä olevista oikeussuojakeinoista sekä oikeudesta saattaa päätös Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi.
4. EPV antaa hyvissä ajoin ennen 1 kohdassa tarkoitettua tutkimusta tiedon tutkimuksesta ja sitä suorittamaan valtuutettujen henkilöiden henkilöllisyydestä sen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa tutkimus on tarkoitus suorittaa. Asianomaisen toimivaltaisen viranomaisen virkamiesten on EPV:n pyynnöstä avustettava kyseisiä valtuutettuja henkilöitä heidän tehtäviensä hoitamisessa. Myös asianomaisen toimivaltaisen viranomaisen virkamiehet voivat pyynnöstä osallistua tutkimuksiin.
5. Jos 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettu puhelin- tai tietoliikennetietoja koskeva pyyntö edellyttää sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaan oikeusviranomaisen lupaa, tällaista lupaa on pyydetävä. Lupaa voidaan pyytää myös turvaamistoimenpiteenä.
6. Jos kansallinen oikeusviranomainen saa hakemuksen, joka koskee 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettua puhelin- tai tietoliikennetietoja koskevan pyynnön hyväksymistä, viranomaisen on tarkistettava, että
 - (a) edellä 3 kohdassa tarkoitettu EPV:n päätös on pätevä;
 - (b) mahdolliset toteutettavat toimenpiteet ovat oikeasuhteisia eivätkä mielivaltaisia tai liiallisia.
7. Soveltaessaan 6 kohdan b alakohtaa kansallinen oikeusviranomainen voi pyytää EPV:ltä yksityiskohtaisia selvityksiä erityisesti seikoista, joiden perusteella EPV

epäilee tämän asetuksen rikkomista, sekä epäillyn rikkomisen vakavuudesta ja pakkokeinojen kohteena olevan henkilön osallisuuden luonteesta. Kansallinen oikeusviranomainen ei kuitenkaan saa tarkastella uudelleen tutkimuksen tarpeellisuutta eikä vaatia, että sille toimitetaan EPV:n asiakirja-aineistossa olevia tietoja. EPV:n päätöksen laillisuutta voi tarkastella uudelleen ainoastaan Euroopan unionin tuomioistuin asetuksessa (EU) N:o 1093/2010 säädetyn menettelyn mukaisesti.

106 artikla

Paikalla tehtävät tarkastukset

1. EPV voi 98 artiklan mukaisten tehtäviensä hoitamiseksi suorittaa kaikki tarvittavat paikalla tehtävät tarkastukset merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden ja merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden liiketiloissa.
Edellä 99 artiklassa tarkoitetulle merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden kollegiolle tai 101 artiklassa tarkoitetulle merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden kollegiolle on ilmoitettava ilman aiheetonta viivytystä kaikista havainnoista, joilla voi olla merkitystä sen tehtävien hoitamisen kannalta.
2. Virkamiehet ja muut henkilöt, jotka EPV on valtuuttanut suorittamaan paikalla tehtävän tarkastuksen, voivat tulla EPV:n tekemän tutkimuspäätöksen kohteena olevien henkilöiden liiketiloihin, ja heillä on kaikki 105 artiklan 1 kohdassa säädetyt valtuudet. Heillä on myös valtuudet sinetöidä kaikki liiketilat ja kirjanpito tai asiakirjat tarkastuksen ajaksi ja siinä laajuudessa kuin on tarpeen tarkastuksen suorittamiseksi.
3. EPV ilmoittaa tarkastuksesta hyvissä ajoin ennen sen suorittamista sen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa tarkastus on määrä suorittaa. Jos tarkastuksen moitteeton ja tehokas tekeminen sitä edellyttää, EPV voi asianomaiselle toimivaltaiselle viranomaiselle asiasta ilmoitettuaan suorittaa paikalla tehtävän tarkastuksen ilmoittamatta siitä etukäteen merkittävien referenssivaratokenien tai merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijalle.
4. Virkamiesten ja muiden henkilöiden, jotka EPV on valtuuttanut suorittamaan paikalla tehtävän tarkastuksen, on valtuuksiaan käyttäessään esitettävä kirjallinen valtuutus, jossa määritetään tarkastuksen kohde ja tarkoitus sekä ilmoitetaan uhkasakoista, joista 114 artiklassa säädetään sen varalta, että asianomaiset henkilöt eivät suostu tarkastukseen.
5. Merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan ja merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijan on suostuttava EPV:n päätöksellä määrättyihin paikalla tehtäviin tarkastuksiin. Päätöksessä on yksilöitävä tarkastuksen kohde ja tarkoitus sekä päivä, jona tarkastus alkaa, ja ilmoitettava 114 artiklassa säädetyistä uhkasakoista, asetuksen (EU) N:o 1093/2010 nojalla käytettävissä olevista oikeussuojakeinoista sekä oikeudesta saattaa päätös Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi.
6. Sen jäsenvaltion, jossa tarkastus on määrä suorittaa, toimivaltaisen viranomaisen virkamiesten ja kyseisen viranomaisen valtuuttamien tai nimeämien henkilöiden on EPV:n pyynnöstä aktiivisesti avustettava EPV:n valtuuttamia virkamiehiä ja muita

henkilöitä. Myös asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen virkamiehet voivat osallistua paikalla tehtäviin tarkastuksiin.

7. EPV voi myös pyytää toimivaltaisia viranomaisia suorittamaan puolestaan tässä artiklassa ja 105 artiklan 1 kohdassa säädettyjä erityisiä tutkimustehtäviä ja paikalla tehtäviä tarkastuksia.
8. Jos EPV:n valtuuttamat virkamiehet ja muut mukana olevat henkilöt toteavat, että henkilö vastustaa tämän artiklan nojalla määrättyä tarkastusta, asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on annettava heille tarvittavaa apua ja pyydettyä tarvittaessa poliisin tai vastaavan lainvalvontaviranomaisen virka-apua, jotta he voivat suorittaa paikalla tehtävän tarkastuksen.
9. Jos 1 kohdassa tarkoitettu paikalla tehtävä tarkastus tai 7 kohdassa tarkoitettu virka-apu edellyttää kansallisen oikeuden mukaan oikeusviranomaisen lupaa, tällaista lupaa on pyydettyä. Lupaa voidaan pyytää myös turvaamistoimenpiteenä.
10. Jos kansallinen oikeusviranomainen saa hakemuksen, joka koskee 1 kohdassa säädetyn paikalla tehtävän tarkastuksen hyväksymistä tai 7 kohdassa säädettyä apua, viranomaisen on tarkistettava, että
 - (a) edellä 4 kohdassa tarkoitettu EPV:n päätös on pätevä;
 - (b) mahdolliset toteutettavat toimenpiteet ovat oikeasuhteisia eivätkä mielivaltaisia tai liiallisia.
11. Soveltaessaan 10 kohdan b alakohtaa kansallinen oikeusviranomainen voi pyytää EPV:ltä yksityiskohtaisia selvityksiä erityisesti seikoista, joiden perusteella EPV epäilee tämän asetuksen rikkomista, sekä epäillyn rikkomisen vakavuudesta ja pakkokeinojen kohteena olevan henkilön osallisuuden luonteesta. Kansallinen oikeusviranomainen ei kuitenkaan saa tarkastella uudelleen tutkimuksen tarpeellisuutta eikä vaatia, että sille toimitetaan EPV:n asiakirja-aineistossa olevia tietoja. EPV:n päätöksen laillisuutta voi tarkastella uudelleen ainoastaan Euroopan unionin tuomioistuin asetuksessa (EU) N:o 1093/2010 säädetyn menettelyn mukaisesti.

107 artikla

Tietojenvaihto

Edellä 98 artiklassa säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi ja rajoittamatta 84 artiklan soveltamista EPV:n ja toimivaltaisten viranomaisten on annettava viipymättä toisilleen tiedot, jotka ovat tarpeen niiden tämän asetuksen mukaisten tehtävien hoitamiseksi. Tätä varten toimivaltaisten viranomaisten on vaihdettava EPV:n kanssa tietoja, jotka liittyvät

- (a) merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskija tai henkilö, jolla on määräysvalta merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijassa tai joka on tällaisen liikkeeseenlaskijan suorassa tai välillisessä määräysvallassa;
- (b) kaikki 30 artiklan 5 kohdan h alakohdassa tarkoitettut kolmannet osapuolet, joiden kanssa merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoilla on sopimusjärjestely;
- (c) kaikki 35 artiklan 4 kohdassa tarkoitettut kryptovarapalvelun tarjoajat, jotka tarjoavat likviditeettiä merkittäville referenssivaratokeneille;
- (d) reservivarojen säilyttämisestä 33 artiklan mukaisesti huolehtivat luottolaitokset tai kryptovarapalvelun tarjoajat;

- (e) merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijaan tai henkilöön, jolla on määräysvalta merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijassa tai joka on tällaisen liikkeeseenlaskijan suorassa tai välillisessä määräysvallassa;
- (f) direktiivin (EU) 2015/2366 11 artiklan mukaisesti toimiluvan saaneisiin ja merkittäviin sähköisen rahan tokeneihin liittyviä palveluja tarjoaviin maksulaitoksiin;
- (g) luonnollisiin henkilöihin tai oikeushenkilöihin, jotka vastaavat merkittävien sähköisen rahan tokenien jakelusta merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden puolesta;
- (h) kryptovarapalvelun tarjoajiin, jotka tarjoavat 3 artiklan 1 kohdan 10 alakohdassa tarkoitettua palvelua merkittävien referenssivaratokenien tai merkittävien sähköisen rahan tokenien osalta;
- (i) kaikki kryptovarojen kauppapaikat, joilla merkittävä referenssivaratoken tai merkittävä sähköisen rahan token on otettu kaupankäynnin kohteeksi;
- (j) edellä a–i alakohdassa tarkoitettujen henkilöiden ylimpään hallintoelimeen.

108 artikla

EPV:n ja kolmansien maiden väliset tietojenvaihtoa koskevat hallinnolliset sopimukset

1. EPV voi 98 artiklan mukaisten tehtäviensä hoitamiseksi tehdä tietojenvaihtoa koskevia hallinnollisia sopimuksia kolmansien maiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa vain, jos ilmaistavien tietojen salassapito taataan vähintään 111 artiklassa säädetyllä tavalla.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettun tietojenvaihdon tarkoituksena on oltava EPV:n tai kyseisten valvontaviranomaisten tehtävien hoitaminen.
3. EPV soveltaa asetusta (EU) 2018/1725 henkilötietojen siirtämiseen kolmanteen maahan.

109 artikla

Kolmansilta mailta saatujen tietojen ilmaiseminen

EPV saa ilmaista kolmansien maiden valvontaviranomaisilta saamansa tiedot ainoastaan, jos EPV tai valvontaviranomainen on saanut nimenomaisen suostumuksen tiedot toimittaneelta valvontaviranomaiselta, ja soveltuvin osin ainoastaan sellaista tarkoitusta varten, johon kyseinen valvontaviranomainen on suostunut, tai jos tietojen ilmaiseminen on tarpeen oikeudenkäyntiä varten.

110 artikla

Yhteistyö muiden viranomaisten kanssa

Jos merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskija tai merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskija harjoittaa muuta kuin tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa, EPV tekee yhteistyötä niiden viranomaisten kanssa, jotka vastaavat tällaisten muiden toimien valvonnasta asiaa koskevan unionin tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti, veroviranomaiset mukaan luettuina.

111 artikla

Salassapitovelvollisuus

Salassapitovelvollisuutta sovelletaan EPV:hen ja kaikkiin henkilöihin, jotka työskentelevät tai ovat työskennelleet EPV:n tai sellaisten henkilöiden palveluksessa, joille EPV on siirtänyt

tehtäviä, mukaan luettuina sellaiset tarkastajat ja asiantuntijat, joiden kanssa EPV on tehnyt sopimuksen.

112 artikla

EPV:n toteuttamat valvontatoimenpiteet

1. Jos EPV toteaa, että merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskija on syyllistynyt johonkin liitteessä V lueteltuun rikkomiseen, se voi toteuttaa yhden tai useamman seuraavista:
 - (a) tehdä päätöksen, jossa se vaatii merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijaa lopettamaan rikkomisen;
 - (b) tehdä 113 ja 114 artiklan nojalla päätöksen sakkojen tai uhkasakkojen määräämisestä;
 - (c) tehdä päätöksen, jossa se vaatii merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijaa toimittamaan lisätietoja, jos se on kuluttajansuojan vuoksi tarpeen;
 - (d) tehdä päätöksen, jossa vaaditaan merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijaa keskeyttämään kryptovarojen yleisölle tarjoaminen kerrallaan enintään 10 peräkkäiseksi työpäiväksi, jos on perusteltu syy epäillä, että tätä asetusta on rikottu;
 - (e) tehdä päätöksen, jossa kielletään merkittävien referenssivaratokenien yleisölle tarjoaminen, jos se toteaa, että tätä asetusta on rikottu, tai jos on perusteltu syy epäillä, että asetusta voidaan rikkoa;
 - (f) tehdä päätöksen, jossa vaaditaan sitä kryptovarojen kauppapaikkaa, jolla merkittävät referenssivaratokenit on otettu kaupankäynnin kohteeksi, keskeyttämään kaupankäynnin kerrallaan enintään 10 peräkkäiseksi työpäiväksi, jos on perusteltu syy epäillä, että tätä asetusta on rikottu;
 - (g) tehdä päätöksen, jossa kielletään kaupankäynti merkittävillä referenssivaratokeneilla kryptovarojen kauppapaikassa, jos se toteaa, että tätä asetusta on rikottu;
 - (h) tehdä päätöksen, jossa vaaditaan merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijaa julkistamaan kaikki olennaiset tiedot, jotka voivat vaikuttaa yleisölle tarjottavien tai kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa otettavien merkittävien referenssivaratokenien arviointiin, jotta voidaan varmistaa kuluttajansuoja tai markkinoiden häiriötön toiminta;
 - (i) antaa varoituksia siitä, että merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskija ei noudata velvollisuuksiaan;
 - (j) peruuttaa merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan toimiluvan.
2. Jos EPV toteaa, että merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskija on syyllistynyt johonkin liitteessä VI lueteltuun rikkomiseen, se voi toteuttaa yhden tai useamman seuraavista:
 - (a) tehdä päätöksen, jossa se vaatii merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijaa lopettamaan rikkomisen;
 - (b) tehdä 113 ja 114 artiklan nojalla päätöksen sakkojen tai uhkasakkojen määräämisestä;

- (c) antaa varoituksia siitä, että merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskija ei noudata velvollisuuksiaan.
3. Toteuttaessaan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja toimia EPV ottaa huomioon rikkomisen luonteen ja vakavuuden käyttäen seuraavia perusteita:
- (a) rikkomisen kesto ja toistuvuus;
 - (b) onko rikkominen aiheuttanut talousrikoksen tai helpottanut sitä tai muuten vaikuttanut siihen;
 - (c) onko rikkominen paljastanut vakavia tai järjestelmään liittyviä heikkouksia merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan tai merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijan menettelyissä, toimintaperiaatteissa ja riskinhallintatoimenpiteissä;
 - (d) onko rikkominen tapahtunut tahallisesti vai tuottamuksellisesti;
 - (e) rikkomisesta vastuussa olevan merkittävien referenssivaratokenien tai merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijan vastuun aste;
 - (f) rikkomisesta vastuussa olevan merkittävien referenssivaratokenien tai merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijan taloudellinen vahvuus, jota osoittavat vastuussa olevan oikeushenkilön kokonaisliikevaihto tai vastuussa olevan luonnollisen henkilön vuositulot ja nettovarallisuus;
 - (g) rikkomisen vaikutukset merkittävien referenssivaratokenien tai merkittävien sähköisen rahan tokenien haltijoiden etuihin;
 - (h) rikkomisesta vastuussa olevan merkittävien referenssivaratokenien tai merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijan rikkomisen vuoksi saamien voittojen tai välttämien tappioiden taikka rikkomisesta kolmansille osapuolille aiheutuneiden tappioiden suuruus, jos ne ovat määritettävissä;
 - (i) se, missä määrin rikkomisesta vastuussa oleva merkittävien referenssivaratokenien tai merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskija on tehnyt yhteistyötä EPV:n kanssa, sanotun kuitenkin rajoittamatta tarvetta varmistaa joutuminen luopumaan saaduista voitoista tai vältetyistä tappioista;
 - (j) rikkomisesta vastuussa olevan merkittävien referenssivaratokenien tai merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijan aikaisemmat rikkomiset;
 - (k) rikkomisesta vastuussa olevan merkittävien referenssivaratokenien tai merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijan rikkomisen jälkeen toteuttamat toimenpiteet rikkomisen toistumisen estämiseksi.
4. Ennen 1 kohdan d–g ja j alakohdassa tarkoitettujen toimien toteuttamista EPV ilmoittaa asiasta ESM:lle ja, jos merkittävien referenssivaratokenien referenssinä on unionin valuuttoja, niille keskuspankeille, jotka laskevat liikkeeseen kyseisiä valuuttoja.
5. Ennen 2 kohdan a–c alakohdassa tarkoitettujen toimien toteuttamista EPV ilmoittaa asiasta merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijan toimivaltaiselle viranomaiselle ja sen valuutan liikkeeseen laskevalle keskuspankille, joka on merkittävän sähköisen rahan tokenin referenssivaluutta.

6. EPV ilmoittaa kaikista 1 ja 2 kohdan nojalla toteutetuista toimista viipymättä rikkomisesta vastuussa olevalle merkittävien referenssivaratokenien tai merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijalle sekä asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille ja komissiolle. EPV julkaisee kaikki tällaiset päätökset verkkosivustollaan kymmenen työpäivän kuluessa päätöksen tekopäivästä.
7. Edellä 6 kohdassa tarkoitettuun julkaisemiseen on sisällyttävä vähintään seuraavat:
 - (a) maininta siitä, että rikkomisesta vastuussa olevalla henkilöllä on oikeus hakea muutosta päätökseen Euroopan unionin tuomioistuimessa;
 - (b) tarvittaessa maininta siitä, että muutosta on haettu ja että muutoksenhaulla ei ole lykkäävää vaikutusta;
 - (c) maininta siitä, että EPV:n valituslautakunnalla on mahdollisuus keskeyttää riitautetun päätöksen soveltaminen asetuksen (EU) N:o 1093/2010 60 artiklan 3 kohdan nojalla.

113 artikla

Sakot

1. EPV tekee päätöksen 3 tai 4 kohdan mukaisen sakon määräämisestä, jos se toteaa 116 artiklan 8 kohdan mukaisesti, että
 - (a) merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskija on tahallisesti tai tuottamuksellisesti syyllistynyt johonkin liitteessä V luetelluista rikkomisista;
 - (b) merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskija on tahallisesti tai tuottamuksellisesti syyllistynyt johonkin liitteessä VI luetelluista rikkomisista.Rikkominen katsotaan tahalliseksi, jos EPV havaitsee objektiivisia tekijöitä, jotka osoittavat, että liikkeeseenlaskija tai sen ylin hallintoelin toimi tarkoituksellisesti syyllistyessään rikkomiseen.
2. Toteuttaessaan 1 kohdassa tarkoitettuja toimia EPV ottaa huomioon rikkomisen luonteen ja vakavuuden käyttäen seuraavia perusteita:
 - (a) rikkomisen kesto ja toistuvuus;
 - (b) onko rikkominen aiheuttanut talousrikoksen tai helpottanut sitä tai muuten vaikuttanut siihen;
 - (c) onko rikkominen paljastanut vakavia tai järjestelmään liittyviä heikkouksia merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan tai merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijan menettelyissä, toimintaperiaatteissa ja riskinhallintatoimenpiteissä;
 - (d) onko rikkominen tapahtunut tahallisesti vai tuottamuksellisesti;
 - (e) rikkomisesta vastuussa olevan merkittävien referenssivaratokenien tai merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijan vastuun aste;
 - (f) rikkomisesta vastuussa olevan merkittävien referenssivaratokenien tai merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijan taloudellinen vahvuus, jota osoittavat vastuussa olevan oikeushenkilön kokonaisliikevaihto tai vastuussa olevan luonnollisen henkilön vuositulot ja nettovarallisuus;
 - (g) rikkomisen vaikutukset merkittävien referenssivaratokenien tai merkittävien sähköisen rahan tokenien haltijoiden etuihin;

- (h) rikkomisesta vastuussa olevan merkittävien referenssivaratokenien tai merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijan rikkomisen vuoksi saamien voittojen tai välttämien tappioiden taikka rikkomisesta kolmansille osapuolille aiheutuneiden tappioiden suuruus, jos ne ovat määritettävissä;
 - (i) se, missä määrin rikkomisesta vastuussa oleva merkittävien referenssivaratokenien tai merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskija on tehnyt yhteistyötä EPV:n kanssa, sanotun kuitenkin rajoittamatta tarvetta varmistaa joutuminen luopumaan saaduista voitoista tai vältetyistä tappioista;
 - (j) rikkomisesta vastuussa olevan merkittävien referenssivaratokenien tai merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijan aikaisemmat rikkomiset;
 - (k) rikkomisesta vastuussa olevan merkittävien referenssivaratokenien tai merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijan rikkomisen jälkeen toteuttamat toimenpiteet rikkomisen toistumisen estämiseksi.
3. Merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden osalta 1 kohdassa tarkoitetun sakon enimmäismäärä on enintään 15 prosenttia asiaa koskevassa unionin lainsäädännössä määritellystä edellisen tilikauden vuotuisesta liikevaihdosta tai kaksi kertaa rikkomisen johdosta saatujen voittojen tai vältettyjen tappioiden määrä, jos ne ovat määritettävissä.
4. Merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden osalta 1 kohdassa tarkoitetun sakon enimmäismäärä on enintään 5 prosenttia asiaa koskevassa unionin lainsäädännössä määritellystä edellisen tilikauden vuotuisesta liikevaihdosta tai kaksi kertaa rikkomisen johdosta saatujen voittojen tai vältettyjen tappioiden määrä, jos ne ovat määritettävissä.

114 artikla
Uhkasakot

1. EPV määrää päätöksellä uhkasakkoja pakottaakseen
- (a) henkilön lopettamaan rikkomisen 112 artiklan nojalla tehdyn päätöksen mukaisesti;
 - (b) 104 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun henkilön
 - i) toimittamaan täydellisinä tiedot, joita on pyydetty 104 artiklan nojalla tehdyllä päätöksellä;
 - ii) suostumaan tutkimukseen ja erityisesti toimittamaan täydelliset asiakirjat, tiedot, menettelyt tai muun pyydetyn aineiston ja täydentämään ja oikaisemaan muita tietoja, jotka on toimitettu 105 artiklan nojalla tehdyllä päätöksellä käynnistetyssä tutkimuksessa;
 - iii) suostumaan 106 artiklan nojalla tehdyllä päätöksellä määrättyyn paikalla tehtävään tarkastukseen.
2. Uhkasakkojen on oltava tehokkaita ja oikeasuhteisia. Uhkasakkoja on määrättävä kutakin viivästyspäivää kohden.
3. Sen estämättä, mitä 2 kohdassa säädetään, uhkasakkojen määrä on kolme prosenttia edeltävän tilikauden keskimääräisestä päiväliikevaihdosta tai, luonnollisten henkilöiden ollessa kyseessä, kaksi prosenttia edellisen kalenterivuoden

keskimääräisestä päivätulosta. Se lasketaan uhkasakon määräämisestä tehdyssä päätöksessä määrätystä päivästä alkaen.

4. Uhkasakko määrätään enintään kuuden kuukauden ajaksi EPV:n päätöksen tiedoksiantamisen jälkeen. Tämän ajanjakson päätyttyä EPV tarkastelee toimenpidettä uudelleen.

115 artikla

Sakkojen ja uhkasakkojen julkistaminen, luonne, täytäntöönpano ja kohdentaminen

1. EPV julkistaa jokaisen sakon ja uhkasakon, joka on määrätty 113 ja 114 artiklan mukaisesti, paitsi jos julkistaminen vaarantaisi vakavasti rahoitusvakauden tai aiheuttaisi kohtuutonta haittaa asianosaisille. Tällainen julkistaminen ei saa sisältää asetuksessa (EU) 2016/679⁷² tarkoitettuja henkilötietoja.
2. Edellä olevan 113 ja 114 artiklan mukaisesti määrättyt sakot ja uhkasakot ovat luonteeltaan hallinnollisia.
3. Jos EPV päättää olla määräämättä sakkoja tai uhkasakkoja, se ilmoittaa asiasta Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille sekä esittää päätöksensä syyt.
4. Edellä olevan 113 ja 114 artiklan mukaisesti määrättyt sakot ja uhkasakot ovat täytäntöönpanokelpoisia.
5. Täytäntöönpanoon sovelletaan sen valtion säännöksiä lainkäytöstä riita-asioissa, jonka alueella täytäntöönpano tapahtuu.
6. Sakkojen ja uhkasakkojen määrät kohdennetaan Euroopan unionin yleiseen talousarvioon.

116 artikla

Menettelysäännöt valvontatoimenpiteiden toteuttamiseksi ja sakkojen määräämiseksi

1. Jos EPV 98 artiklan mukaisia tehtäviä hoitaessaan havaitsee vakavia viitteitä sellaisten tosiseikkojen mahdollisesta olemassaolosta, jotka saattavat muodostaa yhden tai useamman liitteessä V tai VI luetelluista rikkomisista, EPV nimeää organisaationsa sisältä riippumattoman tutkivan virkamiehen asiaa tutkimaan. Nimetty virkamies ei saa olla tai ei ole saanut olla suoraan tai välillisesti osallisena merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden tai merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden valvonnassa tai toimilupamenettelyssä, ja hänen on tehtäviään suorittaessaan oltava EPV:stä riippumaton.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu tutkiva virkamies tutkii väitetyt rikkomiset ottaen huomioon tutkimusten kohteena olevien henkilöiden esittämät huomiot ja esittää havainnoistaan täydellisen asiakirja-aineiston EPV:lle.
3. Tutkiva virkamies voi tehtäviensä hoitamiseksi käyttää valtuutta pyytää tietoja 104 artiklan mukaisesti sekä valtuutta suorittaa tutkimuksia ja paikalla tehtäviä tarkastuksia 105 ja 106 artiklan mukaisesti. Näitä valtuuksia käyttäessään tutkivan virkamiehen on noudatettava 103 artiklaa.

⁷² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

4. Tehtäviään hoitaessaan tutkivalla virkamiehellä on oikeus saada kaikki EPV:n valvontatoimintansa puitteissa keräämät asiakirjat ja tiedot.
5. Saatettuaan tutkimuksensa päätökseen ja ennen havainnot sisältävän asiakirja-aineiston toimittamista EPV:lle tutkiva virkamies antaa tutkimusten kohteena olleille henkilöille tilaisuuden tulla kuulluiksi tutkimuksen kohteena olevista asioista. Tutkivan virkamiehen on perustettava havaintonsa yksinomaan tosiseikkoihin, joista asianomaiset henkilöt ovat voineet esittää huomautuksensa.
6. Tämän artiklan mukaisten tutkimusten aikana on täysimääräisesti kunnioitettava asianomaisten henkilöiden puolustautumisoikeuksia.
7. Toimittaessaan havainnot sisältävän asiakirja-aineiston EPV:lle tutkivan virkamiehen on ilmoitettava tästä tutkimusten kohteena oleville henkilöille. Tutkimusten kohteena olevilla henkilöillä on oikeus tutustua asiakirja-aineistoon, jollei muiden henkilöiden liikesalaisuuksien suojelemiseen liittyvistä oikeutetuista eduista muuta johdu. Oikeus tutustua asiakirja-aineistoon ei ulotu kolmansiä osapuolia koskeviin luottamuksellisiin tietoihin eikä EPV:n sisäisiin valmisteleviin asiakirjoihin.
8. Tutkivan virkamiehen havainnot sisältävän asiakirja-aineiston perusteella ja kuultuaan 117 artiklan mukaisesti tutkimusten kohteena olevia henkilöitä, jos nämä ovat sitä pyytäneet, EPV päättää, onko tutkimusten kohteena oleva merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskija tai merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskija syyllistynyt yhteen tai useampaan liitteessä V tai VI lueteltujen säännösten rikkomiseen, ja jos näin on, toteuttaa valvontatoimenpiteen 112 artiklan mukaisesti ja/tai määrää sakon 113 artiklan mukaisesti.
9. Tutkiva virkamies ei osallistu asian käsittelyyn EPV:ssä eikä puutu muullakaan tavalla EPV:n päätöksentekoprosessiin.
10. Komissio hyväksyy viimeistään [...] päivänä [...]kuuta [...] [*lisätään päivämäärä, joka on 12 kuukautta voimaantulopäivän jälkeen*] 121 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joissa täsmennetään menettelysääntöjä sakkojen tai uhkasakkojen määräämistä koskevan oikeuden käytöstä, mukaan luettuina puolustautumisoikeuksia koskevat säännökset, ajalliset säännökset ja sakkojen tai uhkasakkojen kantamista koskevat säännökset, sekä seuraamusten määräämisen ja täytäntöönpanon vanhentumisajat.
11. EPV antaa asian asianomaisten kansallisten viranomaisten tutkittavaksi mahdollisia syytetoimia varten, jos se tämän asetuksen mukaisia tehtäviä hoitaessaan havaitsee vakavia viitteitä sellaisten tosiseikkojen mahdollisesta olemassaolosta, jotka saattavat täyttää rikoksen tunnusmerkistön. Lisäksi EPV pidättäytyy määräämästä sakkoja tai uhkasakkoja tapauksissa, joissa aiempi samanlaisen tosiseikan tai olennaisilta osiltaan samanlaisten tosiseikkojen perusteella annettu vapauttava tai langettava päätös on tullut lainvoimaiseksi kansallisen oikeuden mukaisen rikosoikeudellisen menettelyn seurauksena.

117 artikla

Asianomaisten henkilöiden kuuleminen

1. Ennen kuin EPV tekee 112, 113 ja 114 artiklan nojalla päätöksen, se antaa menettelyn kohteena oleville henkilöille tilaisuuden esittää huomautuksensa EPV:n toteamista seikoista. EPV perustaa päätöksensä ainoastaan niihin todettuihin seikkoihin, joista menettelyn kohteena ovat henkilöt ovat voineet esittää huomautuksensa.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa ei sovelleta, jos tarvitaan kiireellisiä toimia estämään merkittävän ja välittömän vahingon aiheutuminen rahoitusvakaudelle tai kuluttajansuojalle. Siinä tapauksessa EPV voi tehdä välipäätöksen, ja se antaa asianomaisille henkilöille tilaisuuden tulla kuulluksi mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on tehnyt päätöksensä.
3. Menettelyissä on kunnioitettava täysimääräisesti tutkimuksen kohteena olevien henkilöiden puolustautumisoikeuksia. Henkilöillä on oltava oikeus tutustua EPV:n asiakirja-aineistoon sillä edellytyksellä, että muiden henkilöiden oikeutetut edut otetaan huomioon kyseisten henkilöiden liikesalaisuuksien suojelemisessa. Oikeus tutustua asiakirja-aineistoon ei ulotu luottamuksellisiin tietoihin eikä EPV:n sisäisiin valmisteleviin asiakirjoihin.

118 artikla

Muutoksen hakeminen Euroopan unionin tuomioistuimelta

Euroopan unionin tuomioistuimella on täysi harkintavalta tutkiessaan valitukset päätöksistä, joilla EPV on määrännyt sakon tai uhkasakon tai jonkin muun seuraamuksen tai hallinnollisen toimenpiteen tämän asetuksen mukaisesti. Se voi kumota sakon tai uhkasakon tai alentaa tai korottaa sitä.

119 artikla

Valvontamaksut

1. EPV veloittaa merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoilta ja merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoilta maksut tämän asetuksen mukaisesti ja 3 kohdan nojalla annettujen delegoitujen säädösten mukaisesti. Maksuilla katetaan merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden ja merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden valvonnasta 98 artiklan mukaisesti EPV:lle aiheutuvat menot ja niiden kustannusten korvaaminen, joita toimivaltaisille viranomaisille voi aiheutua tämän asetuksen mukaisten tehtävien hoitamisesta, erityisesti 120 artiklan mukaisen tehtävien siirtämisen seurauksena.
2. Merkittävien referenssivaratokenien yksittäiseltä liikkeeseenlaskijalta veloittavan maksun määrä on suhteessa sen reservivarojen kokoon ja kattaa kaikki kustannukset, joita EPV:lle aiheutuu sen tämän asetuksen mukaisten valvontatehtäviensä hoitamisesta.
Merkittävien sähköisen rahan tokenien yksittäiseltä liikkeeseenlaskijalta veloittavan maksun määrä on suhteessa varoja vastaan liikkeeseenlasketun sähköisen rahan määrään ja kattaa kaikki kustannukset, joita EPV:lle aiheutuu sen tämän asetuksen mukaisten valvontatehtäviensä hoitamisesta.
3. Komissio hyväksyy viimeistään [...] päivänä [...]kuuta [...] [*lisätään päivämäärä, joka on 12 kuukautta voimaantulopäivän jälkeen*] 121 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla täsmennetään maksujen tyyppi, seikat, joista maksuja peritään, maksujen määrä ja tapa, jolla ne on maksettava, sekä menetelmä, jolla lasketaan yksikkökohtainen enimmäismäärä, jonka EPV voi 2 kohdan nojalla veloittaa.

120 artikla

Tehtävien siirtäminen EPV:ltä toimivaltaisille viranomaisille

1. EPV voi siirtää määrättyjä valvontatehtäviä jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, jos merkittävien referenssivaratokenien tai merkittävien sähköisen

rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden valvontaa koskevan tehtävän asianmukainen suorittaminen sitä edellyttää. Kyseisiin määrättyihin valvontatehtäviin voi erityisesti kuulua valtuus esittää 104 artiklan mukaisia tietopyyntöjä sekä suorittaa 105 artiklan ja 106 artiklan mukaisia tutkimuksia ja paikalla tehtäviä tarkastuksia.

2. EPV kuulee ennen tehtävän siirtämistä asianomaista toimivaltaista viranomaista seuraavista:
 - (a) siirrettävän tehtävän laajuus;
 - (b) tehtävän suorittamisen aikataulu; ja
 - (c) tarvittavat tiedot, jotka EPV toimittaa ja jotka toimitetaan EPV:lle.
3. Komission 119 artiklan 3 kohdan nojalla antaman maksuja koskevan asetuksen mukaisesti EPV korvaa siirrettyjen tehtävien hoitamisesta toimivaltaiselle viranomaiselle aiheutuneet kustannukset.
4. EPV tarkastelee 1 kohdassa tarkoitettua päätöstä uudelleen asianmukaisin väliajoin. Tehtävien siirtäminen voidaan peruuttaa milloin tahansa.

VIII OSASTO: Delegoidut säädökset ja täytäntöönpanosäädökset

121 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetyt edellytykset.
2. Siirretään 3 artiklan 2 kohdassa, 39 artiklan 6 kohdassa, 116 artiklan 10 kohdassa ja 119 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä komissiolle 36 kuukaudeksi [...] päivästä [...]kuuta [...] [*lisätään tämän asetuksen voimaantulopäivä*].
3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 3 artiklan 2 kohdassa, 39 artiklan 6 kohdassa, 116 artiklan 10 kohdassa ja 119 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempänä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyYTEEN.
4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.
5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.
6. Edellä olevan 3 artiklan 2 kohdan, 39 artiklan 6 kohdan, 116 artiklan 10 kohdan ja 119 artiklan 3 kohdan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaa jatketaan kolmella kuukaudella.

IX OSASTO: Siirtymä- ja loppusäännökset

122 artikla

Kertomus

1. Komissio antaa ennen [...] päivää [...]kuuta [...] *[lisätään päivämäärä, joka on 36 kuukautta tämän asetuksen voimaantulopäivästä]* EPV:tä ja ESMAa kuultuaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän asetuksen soveltamisesta ja liittää siihen tarvittaessa lainsäädäntöehdotuksen.
2. Kertomuksessa esitetään
 - (a) kryptovarojen liikkeeseenlaskujen lukumäärä EU:ssa, toimivaltaisten viranomaisten rekisteröimien kryptovaran kuvausten lukumäärä, liikkeeseen laskettujen kryptovarojen tyyppi ja markkina-arvo sekä kryptovarojen kauppapaikassa kaupankäynnin kohteeksi otettujen kryptovarojen lukumäärä;
 - (b) arvio niiden EU:ssa asuvien henkilöiden määrästä, jotka käyttävät EU:ssa liikkeeseen laskettuja kryptovaroja tai sijoittavat niihin;
 - (c) EU:ssa ilmoitettujen kryptovaroihin liittyvien petosten, hakkerointien ja varkauksien lukumäärä ja arvo, petollisen toiminnan tyypit, kryptovarapalvelun tarjoajien ja referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden vastaanottamien valitusten lukumäärä, toimivaltaisten viranomaisten vastaanottamien valitusten lukumäärä ja vastaanotettujen valitusten kohteet;
 - (d) tämän asetuksen nojalla toimiluvan saaneiden referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden lukumäärä sekä analyysi reserveihin sisältyvien varojen luokista, reservien koosta ja referenssivaratokeneilla suoritettujen maksujen määrästä;
 - (e) tämän asetuksen nojalla toimiluvan saaneiden merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden lukumäärä sekä analyysi reserveihin sisältyvien varojen luokista, reservien koosta ja merkittävillä referenssivaratokeneilla suoritettujen maksujen määrästä;
 - (f) tämän asetuksen ja direktiivin 2009/110/EY nojalla toimiluvan saaneiden sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden lukumäärä sekä analyysi valuutoista, joilla tuetaan sähköisen rahan tokeneita, reservien koosta ja sähköisen rahan tokeneilla suoritettujen maksujen määrästä;
 - (g) tämän asetuksen ja direktiivin 2009/110/EY nojalla toimiluvan saaneiden merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden lukumäärä sekä analyysi valuutoista, joilla tuetaan merkittäviä sähköisen rahan tokeneita, reservien koosta ja merkittävillä sähköisen rahan tokeneilla suoritettujen maksujen määrästä;
 - (h) arvio kryptovarapalvelujen markkinoiden toiminnasta unionissa, mukaan lukien markkinoiden kehitys ja suuntaukset, ottaen huomioon valvontaviranomaisten kokemukset, toimiluvan saaneiden kryptovarapalvelun tarjoajien lukumäärä ja niiden keskimääräinen markkinaosuus;
 - (i) arvio tässä asetuksessa säädetystä kuluttajansuojan tasosta, myös kryptovarojen liikkeeseenlaskijoiden ja kryptovarapalvelun tarjoajien toiminnallisen häiriönsietokyvyn, markkinoiden luotettavuuden ja rahoitusvakauden kannalta;

- (j) arvio siitä, onko tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvien kryptovarapalvelujen laajuus asianmukainen ja onko tässä asetuksessa vahvistettuja määritelmiä tarpeen mukauttaa;
- (k) arvio siitä, olisiko tämän asetuksen puitteissa perustettava vastaavuusjärjestelmä kolmansien maiden kryptovarapalvelujen tarjoajille, referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoille tai sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoille;
- (l) arvio siitä, ovatko 4 ja 15 artiklan mukaiset poikkeukset asianmukaisia;
- (m) arvio tämän asetuksen vaikutuksista kryptovarojen sisämarkkinoiden moitteettomaan toimintaan, mukaan lukien mahdolliset vaikutukset pienten ja keskisuurten yritysten rahoituksen saantiin ja uusien maksuvälineiden kehittämiseen;
- (n) kuvaus liiketoimintamallien ja teknologioiden kehityksestä kryptovarojen markkinoilla;
- (o) arvio siitä, onko tässä asetuksessa säädettyjä toimenpiteitä tarpeen muuttaa kuluttajansuojan, markkinoiden luotettavuuden ja rahoitusvakauden varmistamiseksi;
- (p) hallinnollisten seuraamusten ja muiden hallinnollisten toimenpiteiden soveltaminen;
- (q) arvio toimivaltaisten viranomaisten, EPV:n ja ESMAn välisestä yhteistyöstä sekä arvio eduista ja haitoista, joita aiheutuu siitä, että toimivaltaiset viranomaiset ja EPV vastaavat valvonnasta tämän asetuksen nojalla;
- (r) tämän asetuksen noudattamisesta muiden kryptovarojen kuin referenssivaratokenien ja sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoille aiheutuvat kustannukset prosenttiosuutena kryptovarojen liikkeeseenlaskujen kautta kerätystä määrästä;
- (s) tämän asetuksen noudattamisesta kryptovarapalvelun tarjoajille aiheutuvat kustannukset prosenttiosuutena niiden toimintakustannuksista;
- (t) tämän asetuksen noudattamisesta referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoille ja sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoille aiheutuvat kustannukset prosenttiosuutena niiden toimintakustannuksista;
- (u) toimivaltaisten viranomaisten ja EPV:n tämän asetuksen rikkomisesta määräämien hallinnollisten sakkojen ja rikosoikeudellisten seuraamusten lukumäärä ja määrä.

123 artikla

Siirtymäjärjestelyt

1. Edellä olevia 4–14 artiklaa ei sovelleta muihin kryptovarioihin kuin referenssivaratokeneihin ja sähköisen rahan tokeneihin, joita on tarjottu yleisölle unionissa tai otettu kaupankäynnin kohteeksi kryptovarojen kauppapaikassa ennen [...] päivää [...]kuuta [...] [*lisätään soveltamispäivä*] .
2. Poiketen siitä, mitä tässä asetuksessa säädetään, kryptovarapalvelun tarjoajat, jotka ovat tarjonneet palvelujaan sovellettavan lainsäädännön mukaisesti ennen [...] päivää [...]kuuta [...] [*lisätään soveltamispäivä*], voivat jatkaa niiden tarjoamista [...] päivään [...]kuuta [...] [*lisätään päivämäärä, joka on 18 kuukautta*]

soveltamispäivästä] tai siihen saakka, kun niille myönnetään toimilupa 55 artiklan nojalla, sen mukaan kumpi ajankohta on aikaisempi.

3. Poiketen siitä, mitä 54 ja 55 artiklassa säädetään, jäsenvaltiot voivat soveltaa yksinkertaistettua menettelyä toimilupahakemuksiin, joita jättävät [...] päivän [...]kuuta [...] [*lisätään tämän asetuksen soveltamispäivä]* ja [...] päivän [...]kuuta [...] [*lisätään päivämäärä, joka on 18 kuukautta soveltamispäivästä]* välisenä aikana yhteisöt, joilla on tämän asetuksen tullessa voimaan kansallisen lainsäädännön nojalla lupa tarjota kryptovarapalveluja. Toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että IV osaston 2 ja 3 luvussa säädettyjä vaatimuksia noudatetaan ennen toimiluvan myöntämistä tällaisten yksinkertaistettujen menettelyjen mukaisesti.
4. EPV hoitaa 98 artiklan mukaisia valvontatehtäviään 39 artiklan 6 kohdassa tarkoitettujen delegeoitujen säästöjen soveltamispäivästä alkaen.

124 artikla

Muutokset direktiiviin (EU) 2019/1937

Lisätään direktiivin (EU) 2019/1937 liitteessä olevaan I.B osaan alakohta seuraavasti:

”xxi) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/XXX, annettu [...] päivänä [...]kuuta [...], kryptovarojen markkinoista ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta (EUVL L ...) ⁷³.”

125 artikla

Direktiiviin (EU) 2019/1937 tehdyn muutoksen saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on hyväksyttävä ja julkaistava 97 artiklan noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset ja sovellettava niitä viimeistään [...] päivänä [...]kuuta [...] [*lisätään päivämäärä 12 kuukautta tämän asetuksen voimaantulopäivän jälkeen*]. Jos kyseinen päivämäärä kuitenkin edeltää direktiivin (EU) 2019/1937 26 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua kansallisen lainsäädännön osaksi saattamisen päivämäärää, kyseisten lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten soveltamista on lykättävä direktiivin (EU) 2019/1937 26 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun kansallisen lainsäädännön osaksi saattamisen päivämäärään asti.
2. Jäsenvaltioiden on toimitettava 94 artiklassa säännellyistä kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle, EPV:lle ja ESM:ille.

126 artikla

Voimaantulo ja soveltaminen

1. Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.
2. Sitä sovelletaan [...] päivästä [...]kuuta [...] [*lisätään päivämäärä, joka on 18 kuukautta voimaantulopäivän jälkeen*].
3. Asetuksen III ja IV osaston säännöksiä sovelletaan kuitenkin [...] päivästä [...] kuuta [...] [*lisätään voimaantulopäivä*].

⁷³ EUVL: Lisätään tekstiin tämän asetuksen numero, päivämäärä ja julkaisuviite.

4. Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

SÄÄDÖSEHDOTUKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSSELVITYS

Sisällys

1.	PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA	153
1.1.	Ehdotuksen/aloitteen nimi.....	153
1.2.	Toimintalohko(t)	153
1.3.	Ehdotus liittyy	153
1.4.	Tavoite (Tavoitteet).....	153
1.4.1.	Yleistavoite (Yleistavoitteet)	153
1.4.2.	Erityistavoite (Erityistavoitteet).....	153
1.4.3.	Odotettavissa olevat tulokset ja vaikutukset	154
1.4.4.	Tuloksellisuusindikaattorit.....	154
1.5.	Ehdotuksen/aloitteen perustelut	155
1.5.1.	Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä sekä aloitteen yksityiskohtainen toteutusaikataulu	155
1.5.2.	EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo (joka voi olla seurausta eri tekijöistä, kuten koordinoinnin paranemisesta, oikeusvarmuudesta tai toiminnan vaikuttavuuden tai täydentävyyden paranemisesta). EU:n osallistumisesta saatavalla lisäarvolla tarkoitetaan tässä kohdassa arvoa, jonka EU:n osallistuminen tuottaa sen arvon lisäksi, joka olisi saatu aikaan pelkillä jäsenvaltioiden toimilla	156
1.5.3.	Vastaavista toimista saadut kokemukset.....	157
1.5.4.	Yhteensopivuus monivuotisen rahoituskehiksen kanssa ja mahdolliset synergiaedut suhteessa muihin kyseeseen tuleviin välineisiin	157
1.5.5.	Arvio käytettävissä olevista rahoitusvaihtoehdoista, mukaan lukien mahdollisuudet määrärahojen uudelleenkohdentamiseen	158
1.6.	Ehdotetun toimen/aloitteen kesto ja rahoitusvaikutukset.....	159
1.7.	Hallinnointitapa (Hallinnointitavat).....	159
2.	HALLINNOINTI	160
2.1.	Seuranta- ja raportointisäännöt	160
2.2.	Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä(t)	160
2.2.1.	Perustelut ehdotetu(i)lle hallinnointitavalle(/-tavoille), rahoituksen toteutusmekanismille(/-mekanismeille), maksujärjestelyille sekä valvontastrategialle	160
2.2.2.	Tiedot todetuista riskeistä ja niiden vähentämiseksi käyttöön otetuista sisäisistä valvontajärjestelmistä.....	160
2.2.3.	Valvonnan kustannustehokkuutta (valvontakustannusten suhde hallinnoitujen varojen arvoon) koskevat arviot ja perustelut sekä arviot maksujen suoritusajankohdan ja toimen päättämisaikajankohdan odotetuista virheriskitasoista	160

2.3.	Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi	162
3.	EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET	162
3.1.	Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehysten otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat	162
3.2.	Arvioidut vaikutukset menoihin.....	164
3.2.1.	Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista menoihin	164
3.2.2.	Arvioidut vaikutukset [elimen] määrärahoihin	166
3.2.3.	Arvioidut vaikutukset EPV:n ja ESMAn henkilöresursseihin.....	167
3.2.4.	Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehysten kanssa	171
3.2.5.	Ulkopuolisten tahojen rahoitusosuudet.....	171
3.3.	Arvioidut vaikutukset tuloihin	173

1. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA

1.1. Ehdotuksen/aloitteen nimi

Kryptovaroja koskeva EU:n kehys

1.2. Toimintalohko(t)

Toimintalohko: Sisämarkkinat

Toiminta: Rahoitusmarkkinat

1.3. Ehdotus liittyy

uuteen toimeen

uuteen toimeen, joka perustuu pilottihankkeeseen tai valmistelutoimeen⁷⁴

käynnissä olevan toimen jatkamiseen

yhden tai useamman toimen sulauttamiseen tai uudelleen suuntaamiseen johonkin toiseen/uuteen toimeen

1.4. Tavoite (Tavoitteet)

1.4.1. Yleistavoite (Yleistavoitteet)

Aloitteella on neljä yleistä tavoitetta. Ensimmäinen tavoite on tuoda oikeudellista selkeyttä ja oikeusvarmuutta kryptovarojen turvallisen kehittämisen ja DLT-teknologian käytön edistämiseksi rahoituspalveluissa. Toiseksi aloitteella on tarkoitus tukea innovointia ja tervettä kilpailua luomalla kryptovarojen liikkeeseenlaskulle ja niihin liittyvien palvelujen tarjoamiselle suotuisat edellytykset. Kolmantena tavoitteena on varmistaa korkeatasoinen kuluttajan- ja sijoittajansuoja ja markkinoiden luotettavuus, ja neljäntenä tavoitteena on puuttua mahdollisiin rahoitusvakauteen ja rahapolitiikkaan kohdistuviin riskeihin, joita voisi aiheuttaa kryptovarojen ja DLT-teknologian käytön lisääntymisestä.

1.4.2. Erityistavoite (Erityistavoitteet)

Aloitteen erityistavoitteet ovat seuraavat:

poistetaan sääntelyesteet, jotka haittaavat sellaisten kryptovarojen liikkeeseenlaskua, kauppaa ja kaupankäynnin jälkeistä käsittelyä, joita voidaan pitää rahoitusvälineinä, samalla kun noudatetaan teknologianeutraaliuden periaatetta;

lisätään yritysten rahoituslähteitä lisäämällä kryptovaluuttojen liikkeeseenlaskua (ICO) ja arvopaperitokenien liikkeeseenlaskua;

rajoitetaan petosten ja laittomien käytäntöjen riskejä kryptovarojen markkinoilla;

tarjotaan EU:n kuluttajille ja sijoittajille uusia sijoitusmahdollisuuksia tai uudentyyppisiä maksuvälineitä erityisesti rajatylittävissä tilanteissa.

⁷⁴

Sellaisina kuin nämä on määritelty varainhoitoasetuksen 58 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa.

1.4.3. Odotettavissa olevat tulokset ja vaikutukset

Selvitys siitä, miten ehdotuksella/aloitteella on tarkoitus vaikuttaa edunsaajien/kohderyhmän tilanteeseen

Ehdotusten odotetaan tarjoavan täysin yhdenmukaistetun kehyksen sellaisille kryptovaroille, jotka tällä hetkellä jäävät voimassa olevan rahoituspalvelulainsäädännön soveltamisalan ulkopuolelle, ja mahdollistavan DLT-teknologian ja kryptovarojen muodossa olevien rahoitusvälineiden käyttökokeilut.

Kryptovaroja koskevalla räätälöidyllä järjestelmällä varmistetaan korkeatasoinen kuluttajansuoja ja sijoittajansuoja sekä markkinoiden luotettavuus sääntelemällä kryptovarioihin liittyviä tärkeimpiä toimintoja (kuten kryptovarojen liikkeeseenlaskua, lompakkopalvelujen tarjontaa ja vaihto- ja kauppapaikkoja). Koska ehdotuksessa asetetaan EU:ssa toimiville tärkeimmille kryptovarapalvelun tarjoajille ja kryptovarojen liikkeeseenlaskijoille vaatimuksia (kuten ohjaus- ja hallintojärjestelmiä ja toimintaa koskevia vaatimuksia), se todennäköisesti vähentää kryptovarioihin liittyvien petosten ja varkauksien määrää.

Lisäksi räätälöidyssä järjestelmässä otetaan käyttöön erityisiä vaatimuksia, jotka koskevat sähköisen rahan tokeneita, merkittäviä sähköisen rahan tokeneita, referenssivaratokeneita ja merkittäviä referenssivaratokeneita, jotta voidaan puuttua niistä mahdollisesti aiheutuviin rahoitusvakauteen ja rahapolitiikan välittymismekanismiin kohdistuviin riskeihin. Lisäksi ehdotuksella poistetaan markkinoiden pirstaloitumiseen liittyviä ongelmia, jotka johtuvat EU:ssa käytössä olevista erilaisista kansallisista lähestymistavoista.

Tähän ehdotukseen liittyvä ehdotus asetukseksi DLT-teknologiaan perustuvien markkinainfrastruktuurien pilottijärjestelmästä mahdollistaa kokeilut. Se mahdollistaa kryptovarojen muodossa olevien rahoitusvälineiden jälkimarkkinoiden kehittämisen ja teknologian tarjoamien mahdollisten hyötyjen hyödyntämisen. Lisäksi kokeiluista saadaan lisää kokemuksia ja näyttöä, joita tarvitaan sen arvioimiseksi, onko voimassa olevaa rahoituspalvelulainsäädäntöä muutettava ja miten sitä olisi muutettava teknologianeutraaliuden varmistamiseksi.

1.4.4. Tuloksellisuusindikaattorit

Selvitys siitä, millaisin indikaattorein ehdotuksen/aloitteen etenemistä ja tuloksia seurataan.

Ei-tyhjentävä luettelo mahdollisista indikaattoreista:

- kryptovarojen liikkeeseenlaskujen lukumäärä ja volyymit EU:ssa
- niiden yhteisöjen lukumäärä, joilla on EU:ssa kryptovarapalvelun tarjoajan toimilupa
- niiden yhteisöjen lukumäärä, joilla on EU:ssa lupa toimia referenssivaratokenien tai merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoina
- kryptovarioihin liittyvien petosten ja varkauksien määrä ja arvo EU:ssa
- niiden yhteisöjen lukumäärä, joille kansallinen toimivaltainen viranomainen on myöntänyt DLT-teknologiaan perustuvan markkinainfrastruktuurin toimiluvan pilottijärjestelyn puitteissa
- DLT-teknologiaan perustuvassa markkinainfrastruktuurissa kaupankäynnin ja toimituksen kohteena olevien liiketoimien määrä

- kansallisille toimivaltaisille viranomaisille ilmoitettujen ja niiden tutkimien kryptovaroihin liittyvien, markkinoiden väärinkäyttötapausten lukumäärä
- referenssivaratokenien ja merkittävien referenssivaratokenien markkina-arvo
- niiden maksujen määrä, joissa käytetään referenssivaratokeneita ja merkittäviä referenssivaratokeneita
- arviointi siitä, onko muista kryptovaroista/infrastruktuureista tai DLT-teknologiaa käyttävistä ja/tai kryptovaroja käsittelevistä markkinaosapuolista tullut sellaisia, että niillä on järjestelmän kannalta systeeminen merkitys
- kryptovarojen muodossa liikkeeseenlaskettujen rahoitusvälineiden määrä ja arvo EU:ssa
- niiden kryptovarojen muodossa olevia rahoitusvälineitä koskevien esitteiden lukumäärä, jotka kansalliset toimivaltaiset viranomaiset ovat hyväksyneet
- niiden yhteisöjen lukumäärä, jotka ovat saaneet kansallisilta toimivaltaisilta viranomaisilta voimassa olevan EU:n lainsäädännön (esim. MiFID II/MiFIR, arvopaperikeskusasetus ja maksu- ja selvitysjärjestelmiä koskeva direktiivi) mukaisen toimiluvan tarjota palveluja ja jotka käyttävät DLT-teknologiaa / kryptovarojen muodossa olevia rahoitusvälineitä
- voimassa olevan EU:n lainsäädännön (esim. MiFID II/MiFIR, arvopaperikeskusasetus ja maksu- ja selvitysjärjestelmiä koskeva direktiivi) mukaisen toimiluvan saaneiden palveluntarjoajien, jotka käyttävät DLT-teknologiaa / kryptovarojen muodossa olevia rahoitusvälineitä, kaupankäynti- ja toimitustoimien volyyymi.

1.5. Ehdotuksen/aloitteen perustelut

1.5.1. *Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä sekä aloitteen yksityiskohtainen toteutusaikataulu*

Tällä ehdotuksella pyritään vastaamaan seuraaviin haasteisiin:

1) Kuluttajansuoja ja innovoinnin esteiden poistaminen: Kryptovarat ovat yksi lohkoketjuteknologian tärkeimmistä sovelluksista rahoituksen alalla. Komissio on tarkastellut kryptovaroihin liittyviä mahdollisuuksia ja haasteita siitä lähtien kun se julkaisi FinTech-toimintasuunnitelmansa maaliskuussa 2018.

EPV ja ESMA julkaisivat 9. tammikuuta 2019 raportit, joissa annettiin Euroopan komissiolle neuvoja siitä, voidaanko EU:n rahoituspalvelujen sääntelykehystä soveltaa kryptovaroihin. Nämä raportit perustuivat toimeksiantoon, joka niille annettiin maaliskuussa 2018 julkaistussa komission FinTech-toimintasuunnitelmassa.

Sikä EPV että ESMA katsovat, että vaikka jotkin kryptovarat voisivat kuulua EU:n rahoituspalvelulainsäädännön soveltamisalaan, useimmat niistä eivät kuulu. Vaikka kryptovarat kuuluisivat rahoituspalvelulainsäädännön soveltamisalaan, lainsäädännön tehokas soveltaminen kryptovaroihin ei ole aina yksinkertaista, ja jotkin säännökset saattavat estää DLT-teknologian käyttöä.

2) Pirstoutuminen: Useat jäsenvaltiot harkitsevat tai ovat jo toteuttaneet kryptovaroihin liittyviä räätälöityjä toimenpiteitä, mikä johtaa pirstoutumiseen unionissa.

3) Rahoitusvakaus: Niin kutsuttujen stablecoinien kehittyvä luokka on herättänyt paljon huomiota, koska niillä on potentiaalia laajamittaiseen käyttöön. Muiden kryptovarojen tavoin

stablecoineja on monenlaisia, ja niistä osa saattaa jäädä nykyisen sääntelykehysten ulkopuolelle.

- 1.5.2. *EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo (joka voi olla seurausta eri tekijöistä, kuten koordinoinnin paranemisesta, oikeusvarmuudesta tai toiminnan vaikuttavuuden tai täydentävyyden paranemisesta). EU:n osallistumisesta saatavalla lisäarvolla tarkoitetaan tässä kohdassa arvoa, jonka EU:n osallistuminen tuottaa sen arvon lisäksi, joka olisi saatu aikaan pelkillä jäsenvaltioiden toimilla.*

Syyt siihen, miksi toimi toteutetaan EU:n tasolla (ennen toteutusta):

Epävarmuus siitä, sovelletaanko nykyisiä EU:n sääntöjä ja miten niitä sovelletaan (niiden kryptovarojen osalta, jotka kuuluvat EU:n sääntöjen soveltamisalaan, ja DLT-teknologian käyttöä markkinainfrastruktuureissa koskevien esteiden osalta)

Kun kryptovara luokitellaan MiFID II -direktiivin mukaiseksi rahoitusvälineeksi, ei ole selvää, miten rahoituspalveluja koskevaa nykyistä sääntelykehystä sovelletaan tällaisiin varoihin ja niihin liittyviin palveluihin. Koska nykyistä sääntelykehystä ei ole suunniteltu kryptovaroja ja DLT-teknologiaa silmällä pitäen, kansallisilla toimivaltaisilla viranomaisilla on haasteita EU:n lainsäädännön vaatimusten tulkinnassa ja soveltamisessa, mikä voi haitata innovointia. Kansalliset toimivaltaiset viranomaiset voivat näin ollen tulkita ja soveltaa voimassa olevia EU:n sääntöjä eri tavoin. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten toisistaan poikkeavat menettelyt johtavat markkinoiden pirstoutumiseen.

EU:n tason sääntöjen puuttuminen ja toisistaan poikkeavat kansalliset säännöt, jotka koskevat EU:n sääntöjen soveltamisalan ulkopuolella olevia kryptovaroja

Sellaisten kryptovarojen osalta, jotka eivät kuulu EU:n rahoituspalvelulainsäädännön soveltamisalaan, sääntöjen puuttuminen altistaa kuluttajat ja sijoittajat huomattaville riskeille. Koska EU:n tasolla ei ole annettu sääntöjä, kolme jäsenvaltiota (Ranska, Saksa ja Malta) on jo ottanut käyttöön kansallisia järjestelmiä, joilla säännellään tiettyjä sellaisiin kryptovaroihin liittyviä seikkoja, joita ei voida pitää MiFID II -direktiivin mukaisina rahoitusvälineinä eikä EMD2-direktiivin mukaisena sähköisenä rahana. Nämä järjestelmät poikkeavat toisistaan seuraavien seikkojen osalta: i) Ranskassa säännöt ovat vapaaehtoisia, kun taas Maltan ja Saksan säännöt ovat pakollisia; ii) soveltamisalat poikkeavat toisistaan siltä osin, millaisia kryptovaroja ja toimintoja ne kattavat; iii) liikkeeseenlaskijoille tai palveluntarjoajille asetetut vaatimukset eivät ole samat; ja iv) toimenpiteet, joilla varmistetaan markkinoiden luotettavuus, eivät vastaa toisiaan.

Myös muut jäsenvaltiot harkitsevat kryptovaroja ja niihin liittyviä toimintoja koskevaa lainsäädäntöä.

Odotettavissa oleva EU:n tason lisäarvo (toteutuksen jälkeen):

EU:n tason toimilla olisi enemmän etuja kuin kansallisella tasolla toteutettavilla toimilla.

Kun on kyse sellaisista kryptovaroista, jotka kuuluvat EU:n sääntelyn piiriin (eli varoista, jotka voitaisiin luokitella rahoitusvälineiksi MiFID II -direktiivin nojalla), EU:n tason sääntelytoimet sellaisen pilottijärjestelmän muodossa, jonka avulla markkinainfrastruktuurit voisivat testata DLT-teknologian soveltamista rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskussa, kaupankäynnissä ja toimituksessa, voisivat helpottaa rahoitusvälineiksi luokiteltavien kryptovarojen ensi- ja jälkimarkkinoiden luomista kaikkialla sisämarkkinoilla ja varmistaa samalla rahoitusvakauden ja korkeatasoisen sijoittajansuojan.

EU:n lainsäädännön soveltamisalan ulkopuolelle tällä hetkellä jäävien kryptovarojen osalta EU:n tason toimilla, kuten EU:n sääntelykehysten luomisella, luotaisiin perusta kryptovarojen liikkeeseenlaskijoiden ja kryptovarapalvelun tarjoajien laajempien rajatylittävien markkinoiden kehittämiseksi, jolloin sisämarkkinoiden tarjoamat edut voitaisiin hyödyntää kaikilta osin. EU:n järjestelmä vähentäisi huomattavasti monimutkaisuutta sekä hallinnollista taakkaa kaikkien sidosryhmien, kuten palveluntarjoajien, liikkeeseenlaskijoiden ja sijoittajien/käyttäjien, eduksi. Palveluntarjoajia koskevien toiminnallisten vaatimusten sekä liikkeeseenlaskijoita koskevien julkistamisvaatimusten yhdenmukaistaminen voisi myös tuoda selkeitä etuja sijoittajansuojan ja rahoitusvakauden kannalta.

1.5.3. *Vastaavista toimista saadut kokemukset*

Ei ole

1.5.4. *Yhteensopivuus monivuotisen rahoituskehysten kanssa ja mahdolliset synergiaedut suhteessa muihin kyseeseen tuleviin välineisiin*

Aloitteen tavoitteet vastaavat useita muita EU:n toimintapolitiikkoja ja käynnissä olevia aloitteita.

Kuten tiedonannossa ”Euroopan digitaalista tulevaisuutta rakentamassa” todetaan, on ratkaisevan tärkeää, että Eurooppa hyödyntää kaikki digitaalisen edut ja vahvistaa teollista ja innovointikapasiteettiaan turvallisten ja eettisten rajojen puitteissa.

Komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen on korostanut, että tarvitaan ”jäsenvaltioiden kanssa yhteinen lähestymistapa kryptovaluuttoihin, jotta voidaan varmistaa, että niiden tarjoamat mahdollisuudet voidaan hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla ja että niiden mahdollisesti aiheuttamat uudet riskit pystytään huomioimaan”. Johtava varapuheenjohtaja Valdis Dombrovskis on myös ilmoittanut aikovansa ehdottaa uutta lainsäädäntöä, jolla on tarkoitus luoda EU:n yhteinen lähestymistapa kryptovaroihin, myös stablecoineihin. Vaikka komissio ja neuvosto myönsivät mahdolliset riskit, ne myös ilmoittivat yhteisesti joulukuussa 2019 olevansa ”sitoutuneet ottamaan käyttöön kehysten, jonka avulla voidaan hyödyntää eräiden kryptovarojen mahdollisesti tarjoamat mahdollisuudet”.

Tämä aloite liittyy läheisesti lohkoketjuteknologiaa koskevaan komission laajempaan politiikkaan, sillä kryptovarot, jotka ovat lohkoketjuteknologian pääasiallinen sovellus, liittyvät erottamattomasti lohkoketjuteknologian edistämiseen kaikkialla Euroopassa. Tällä ehdotuksella tuetaan lohkoketjuun ja DLT-teknologiaan sovellettavaa kokonaisvaltaista lähestymistapaa, jonka tavoitteena on asettaa Eurooppa lohkoketjuja koskevan innovoinnin ja niiden käyttöönoton kärkeen. Tämän alan poliittiseen työhön kuuluvat Euroopan lohkoketjuteknologian seurantakeskuksen ja foorumin perustaminen, eurooppalainen lohkoketjukumppanuus, joka yhdistää kaikki jäsenvaltiot poliittisella tasolla, sekä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet, joita on suunniteltu luotettujen lohkoketjusovellusten kansainvälisen järjestön (International Association for Trusted Blockchain Applications) kanssa.

Tämä ehdotus on myös yhdenmukainen pääomamarkkinaunionin luomiseen tähtävien unionin politiikkojen kanssa. Se vastaa erityisesti korkean tason foorumin loppuraporttiin, jossa korostettiin sitä, että kryptovarojen potentiaalia ei ole hyödynnetty kaikilta osin ja kehoitettiin komissiota lisäämään oikeusvarmuutta ja vahvistamaan selkeät säännöt kryptovarojen käytölle. Tämä ehdotus on myös yhdenmukainen 10. maaliskuuta 2020

hyväksytyyn pk-yritysstrategian kanssa, sillä myös siinä korostetaan DLT-teknologiaa ja kryptovaroja innovaatioina, joiden avulla pk-yritykset voivat olla suoraan tekemisissä sijoittajien kanssa.

Lainsäädäntöehdotuksella olisi hyvin vähäinen vaikutus monivuotiseen rahoituskehikseen. Siinä kaavaillaan unionin lisämäärärahoja ESMA:lle, sillä ESMA:n henkilöstöä lisättäisiin kahdella kokoaikaisella työntekijällä lainsäätäjien sille antamien lisätehtävien hoitamista varten. EPV:n uudet toimet rahoitettaisiin kokonaan maksuilla.

Tämä merkitsee sitä, että ESMA:n hyväksytyyn henkilöstötaulukkaan sisältyvän henkilöstön lisäämistä ehdotetaan tulevassa vuotuisessa talousarviomenettelyssä. ESMA pyrkii edelleen maksimoimaan synergiat ja tehokkuusedut (muun muassa tietoteknisten järjestelmien avulla) ja seuraamaan tiiviisti tähän ehdotukseen liittyvää lisätyömäärää, joka näkyisi viraston vuotuisessa talousarviomenettelyssä pyytämän hyväksytyyn henkilöstötaulukkaan sisältyvän henkilöstön määrässä.

1.5.5. Arvio käytettävissä olevista rahoitusvaihtoehdoista, mukaan lukien mahdollisuudet määrärahojen uudelleen kohdentamiseen

1.6. Ehdotetun toimen/aloitteen kesto ja rahoitusvaikutukset

kesto on rajattu

- Ehdotuksen/aloitteen mukainen toiminta alkaa [PP/KK]VVVV ja päättyy [PP/KK]VVVV.
- Rahoitusvaikutukset koskevat vuosia YYYY–YYYY.

kesto ei ole rajattu

- Käynnistysvaihe alkaa vuonna VVVV ja päättyy vuonna VVVV,
- minkä jälkeen toteutus täydessä laajuudessa.

1.7. Hallinnointitapa (Hallinnointitavat)⁷⁵

Suora hallinnointi, jonka komissio toteuttaa käyttämällä

- toimeenpanovirastoja

Hallinnointi yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa

Välillinen hallinnointi, jossa täytäntöönpanotehtäviä on siirretty

kansainvälisille järjestöille ja niiden erityisjärjestöille (tarkennettava)

Euroopan investointipankille tai Euroopan investointirahastolle

70 ja 71 artiklassa tarkoitetuille elimille

julkisoikeudellisille yhteisöille

sellaisille julkisen palvelun tehtäviä hoitaville yksityisoikeudellisille elimille, jotka antavat riittävät rahoitustakuut

sellaisille jäsenvaltion yksityisoikeuden mukaisille elimille, joille on annettu tehtäväksi julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden täytäntöönpano ja jotka antavat riittävät rahoitustakuut

henkilöille, joille on annettu tehtäväksi toteuttaa SEU-sopimuksen V osaston mukaisia yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan erityistoimia ja jotka nimetään asiaa koskevassa perussäädöksessä.

Huomautukset:

⁷⁵ Kuvaukset eri hallinnointitavoista ja viittaukset varainhoitoasetukseen ovat saatavilla budjettipääosaston verkkosivuilla <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>. osoitteessa:

2. HALLINNOINTI

2.1. Seuranta- ja raportointisäännöt

Ilmoitetaan sovellettavat aikavälit ja edellytykset.

Vankan seuranta- ja arviointimekanismin luominen on ratkaisevan tärkeää sen varmistamiseksi, että toteutetuilla sääntelytoimilla saavutetaan niiden tavoitteet. Komission on tarkoitus laatia yksityiskohtainen ohjelma tämän aloitteen tulosten ja vaikutusten seuraamiseksi. Komissio vastaa uusien vaatimusten vaikutusten seurannasta. Näiden indikaattoreiden lisäksi komission olisi laadittava yhteistyössä ESMAn kanssa kertomus DLT-teknoologiaan perustuvien markkinainfrastruktuurien pilottiohjelmasta kolmen vuoden kuluttua. Tämän kertomuksen perusteella komissio tiedottaisi parlamentille ja neuvostolle asianmukaisista jatkotoimista (esim. kokeilun jatkaminen, sen soveltamisalan laajentaminen, voimassa olevan lainsäädännön muuttaminen jne.).

2.2. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä(t)

2.2.1. *Perustelut ehdotetu(i)lle hallinnointitavalle(/-tavoille), rahoituksen toteutusmekanismille(/-mekanismeille), maksujärjestelyille sekä valvontastrategialle*

Hallinnointi tapahtuu kolmen Euroopan valvontaviranomaisen kautta.

Valvontastrategian osalta kolme Euroopan valvontaviranomaista tekevät tiivistä yhteistyötä komission sisäisen tarkastuksen kanssa sen varmistamiseksi, että asianmukaisia standardeja noudatetaan kaikilla sisäisen valvonnan kehyksen aloilla. Näitä järjestelyjä sovelletaan myös virastojen rooliin tämän ehdotuksen osalta.

Lisäksi Euroopan parlamentti harkitsee kunakin varainhoitovuonna neuvoston suosituksen perusteella ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen havainnot huomioon ottaen, myönnetäänkö virastoille vastuuvapaus niiden talousarvion toteuttamisesta.

2.2.2. *Tiedot todetuista riskeistä ja niiden vähentämiseksi käyttöön otetuista sisäisistä valvontajärjestelmistä*

Euroopan valvontaviranomaisten toteuttamista toimista johtuvien määrärahojen säännönmukaiseen, taloudelliseen, tehokkaaseen ja tulokselliseen käyttöön ei tämän ehdotuksen yhteydessä ennakoida sisältyvän uusia merkittäviä riskejä, joita nykyinen sisäisen valvonnan kehys ei kattaisi. Tämän ehdotuksen yhteydessä toteutettavat toimet alkavat vuonna 2022 ja jatkuvat sen jälkeen.

2.2.3. *Valvonnan kustannustehokkuutta (valvontakustannusten suhde hallinnoitujen varojen arvoon) koskevat arviot ja perustelut sekä arviot maksujen suoritusajankohdan ja toimen päättämisaikajankohdan odotetuista virheriskitasoista*

Hallinto- ja valvontajärjestelmistä säädetään asetuksissa, joita sovelletaan Euroopan valvontaviranomaisten toimintaan. Nämä tahot tekevät tiivistä yhteistyötä komission sisäisen tarkastuksen yksikön kanssa sen varmistamiseksi, että kaikilla sisäisen valvontakehyksen aloilla noudatetaan asianmukaisia vaatimuksia.

Euroopan parlamentti myöntää joka vuosi neuvoston suosituksesta kullekin Euroopan valvontaviranomaiselle vastuuvapauden tämän talousarvion toteuttamisesta.

Valvontakustannukset – Euroopan valvontaviranomaisten valvonta

Komissio arvioi EPV:n tarvitsevan 18 kokoaikaista työntekijää (tällä hetkellä on käytössä 24 referenssivaratokenin lajia, mutta vain muutama niistä olisi EPV:n valvonnan piiriin kuuluvia merkittäviä referenssivaratokeneita tai merkittäviä sähköisen rahan tokeneita). Nämä henkilöstöresurssit hankitaan ajan mittaan.

Kaikki nämä kustannukset katettaisiin maksuilla, jotka peritään merkittävien referenssivaratokenien tai merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoilta. EPV:n on valmistauduttava, jotta se voi hoitaa nämä tehtävänsä.

ESMAN rooli DLT-teknologiaan perustuvien markkinainfrastruktuurien pilottijärjestelmässä: ESMAN on annettava alustava lausunto kansallisen toimivaltaisen viranomaisen antamasta luvasta ja seurattava sen jälkeen tilannetta jatkuvasti, mutta kansalliset valvontaviranomaiset hoitaisivat suoran valvonnan. Nämä toiminnot katetaan kokonaisuudessaan toimintatalousarviosta, jota kasvatetaan vastaavasti.

2.3. Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi

Ilmoitetaan käytössä olevat ja suunnitellut ehkäisy- ja suoja-toimenpiteet, esimerkiksi petostentorjuntastrategian pohjalta

Petosten, lahjonnan ja muun laittoman toiminnan torjumiseksi ESMAan sovelletaan rajoituksitta Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista 25 päivänä toukokuuta 1999 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 säännöksiä.

ESMA liittyy Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan yhteisöjen komission välillä Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) sisäisistä tutkimuksista 25 päivänä toukokuuta 1999 tehtyyn toimielinten väliseen sopimukseen ja antaa välittömästi asianmukaiset määräykset, jotka koskevat kaikkia ESMA:n työntekijöitä.

Rahoituspäätöksissä ja niistä johtuvissa täytäntöönpanoa koskevista sopimuksista tai asiakirjoista on määrättävä nimenomaisesti, että tilintarkastustuomioistuimien ja OLAF:n voivat tarvittaessa tehdä tarkastuksia ESMA:n varojen edunsaajien tiloissa ja näiden varojen jakamisesta vastaavan henkilöstön tiloissa.

3. EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET

3.1. Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat

- Talousarviossa jo olevat budjettikohdat

Monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeiden ja budjettikohtien mukaisessa järjestyksessä.

Monivuotisen rahoituskehityksen otsake	Budjettikohta	Menolaji	Rahoitusosuudet			
	Numero	JM/EI-JM ⁷⁶	EFTA-mailta ⁷⁷	Ehdokas-mailta ⁷⁸	kolmansilta mailta	Varainhoitoasetuksen 21 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen rahoitusosuudet
1	ESMA: <03.10.04>	JM	EI	EI	EI	EI

- Uudet perustettaviksi esitetyt budjettikohdat

Monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeiden ja budjettikohtien mukaisessa järjestyksessä.

Monivuotisen rahoituskehityksen otsake	Budjettikohta	Menolaji	Rahoitusosuudet			
	Numero	JM/EI-JM	EFTA-mailta	Ehdokas-mailta	kolmansilta mailta	Varainhoitoasetuksen 21 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen rahoitusosuudet
	[XX.YY.YY.YY]		KYLLÄ/	KYLLÄ	KYLLÄ/E	KYLLÄ/EI

⁷⁶ JM = jaksotetut määrärahat; EI-JM = jaksottamattomat määrärahat.

⁷⁷ EFTA: Euroopan vapaakauppaliitto.

⁷⁸ Ehdokasmaat ja soveltuvin osin Länsi-Balkanin mahdolliset ehdokasmaat.

			EI	/EI	I	
--	--	--	----	-----	---	--

3.2. Arvioidut vaikutukset menoihin

3.2.1. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista menoihin

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Monivuotisen rahoituskehityksen otsake	Numero	Otsake 1: Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous
---	--------	--

ESMA: <03.10.04>			2022 ⁷⁹	2023	2024	2025	2026	2027	YHTEENSÄ
Osasto 1:	Sitoumukset	(1)	0,059	0,118	0,118	0,118	0,118	0,118	0,649
	Maksut	(2)	0,059	0,118	0,118	0,118	0,118	0,118	0,649
Osasto 2:	Sitoumukset	(1a)	0,010	0,020	0,020	0,020	0,020	0,020	0,110
	Maksut	(2 a)	0,010	0,020	0,020	0,020	0,020	0,020	0,110
Osasto 3:	Sitoumukset	(3a)							
	Maksut	(3b)							
ESMAN määrärahat YHTEENSÄ: <03.10.04>	Sitoumukset	=1+1a +3a	0,069	0,138	0,138	0,138	0,138	0,138	0,759
	Maksut	=2+2a +3b	0,069	0,138	0,138	0,138	0,138	0,138	0,759

⁷⁹ Vuosi N on ehdotuksen/aloitteen toteutuksen aloitusvuosi. "N" korvataan oletetulla ensimmäisellä toteutusvuodella (esimerkiksi: 2021). Seuraavat vuodet täydennetään vastaavasti.

Monivuotisen rahoituskehityksen otsake	7	”EU:n yleinen hallinto”
---	----------	--------------------------------

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

		Vuosi N	Vuosi N+1	Vuosi N+2	Vuosi N+3	ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)			YHTEENSÄ
Pääosasto: <.....>									
• Henkilöresurssit									
• Muut hallintomenot									
Pääosasto <.....>YHTEENSÄ	Määrärahat								

Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKKEESEEN 7 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	(Sitoumukset yhteensä = maksut yhteensä)								
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

		Vuosi N ⁸⁰	Vuosi N+1	Vuosi N+2	Vuosi N+3	ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)			YHTEENSÄ
Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKKEISIIN 1–7 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset								
	Maksut								

⁸⁰ Vuosi N on ehdotuksen/aloitteen toteutuksen aloitusvuosi. ”N” korvataan oletetulla ensimmäisellä toteutusvuodella (esimerkiksi: 2021). Seuraavat vuodet täydennetään vastaavasti.

3.2.2. Arvioidut vaikutukset [elimen] määrärahoihin

- Ehdotus/aloite ei edellytä toimintamäärärahoja.
- Ehdotus/aloite edellyttää toimintamäärärahoja seuraavasti:

Maksusitoumusmäärärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Tavoitteet ja tuotokset ↓			Vuosi N		Vuosi N+1		Vuosi N+2		Vuosi N+3		ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)						YHTEENSÄ		
	TUOTOKSET																		
	Tyyppi ⁸¹	Keski- määr. kustan- nukset	Lkm	Kus- tan- nus	Lkm	Kus- tannus	Lkm	Kus- tannus	Lkm	Kus- tannus	Lkm	Kus- tannus	Lkm	Kus- tannus	Lkm	Kus- tannus	Lkm	Kus- tannus	Luku- määrä yhteen- sä
ERITYISTAVOITE 1... ⁸²																			
– Tuotos																			
– Tuotos																			
– Tuotos																			
Välisumma, erityistavoite 1																			
ERITYISTAVOITE 2																			
– Tuotos																			
Välisumma, erityistavoite 2																			
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ																			

⁸¹ Tuotokset ovat tuloksena olevia tuotteita ja palveluita (esim. rahoitettujen opiskelijavaihtojen määrä tai rakennetut tiekilometrit).

⁸² Kuten kuvattu kohdassa 1.4.2 ”Erityistavoitteet”.

3.2.3. Arvioidut vaikutukset EPV:n ja ESMAn henkilöresursseihin

3.2.3.1. Yhteenvedo

- Ehdotus/aloite ei edellytä hallintomäärärahoja.
- Ehdotus/aloite edellyttää hallintomäärärahoja seuraavasti:

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	YHTEEN- SÄ
--	------	------	------	------	------	------	---------------

EPV:n ja ESMAn väliaikaiset toimihenkilöt (AD-palkkaluokat) ⁸³	1,404	3,061	3,309	3,309	3,309	3,309	17,701
Väliaikaiset toimihenkilöt (AST-palkkaluokat)							
Sopimussuhteiset toimihenkilöt							
Kansalliset asiantuntijat							

YHTEENSÄ	1,404	3,061	3,309	3,309	3,309	3,309	17,701
-----------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------

Henkilöstötarpeet (kokoaikaiseksi muutettuna)

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	YHTEEN- SÄ
--	------	------	------	------	------	------	---------------

Väliaikaiset toimihenkilöt (AD-palkkaluokka) EPV = 15 vuonna 2022 ja 18 vuodesta 2023 alkaen, ESMA = 2	17	20	20	20	20	20	20
Väliaikaiset toimihenkilöt (AST-palkkaluokat)							
Sopimussuhteiset toimihenkilöt							
Kansalliset asiantuntijat							

YHTEENSÄ	17	20	20	20	20	20	20
-----------------	----	----	----	----	----	----	----

⁸³ EPV:n kustannuksiin sisältyy 100 prosenttia työnantajan eläkemaksuista ja ESMAn kustannuksiin sisältyy eläkemaksuista osuus, josta on vähennetty kansallisten toimivaltaisten viranomaisten kattama 60 prosentin osuus.

Ennusteiden mukaan:

- Noin 50 prosenttia vuonna 2022 tarvittavasta henkilöstöstä otetaan palvelukseen kyseisenä vuonna, noin 50 prosenttia vuonna 2023 tarvittavasta kolmesta lisätoimesta täytetään kyseisenä vuonna ja täysi henkilöstömäärä saavutetaan vuonna 2024.

3.2.3.2. Henkilöresurssien arvioitu tarve vastuullisessa pääosastossa

- Ehdotus/aloite ei edellytä henkilöresursseja.
- Ehdotus/aloite edellyttää henkilöresursseja seuraavasti:

Arvio kokonaislukuina (tai enintään yhden desimaalin tarkkuudella)

	Vuosi N	Vuosi N+1	Vuosi N+2	Vuosi N+3	ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)		
• Henkilöstötaulukkaan sisältyvät virat/toimet (virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt)							
XX 01 01 01 (päätoimipaikka ja komission edustustot EU:ssa)							
XX 01 01 02 (EU:n ulkopuoliset edustustot)							
XX 01 05 01 (epäsuora tutkimustoiminta)							
10 01 05 01 (suora tutkimustoiminta)							
• Ulkopuolinen henkilöstö (kokoaikaiseksi muutettuna)⁸⁴							
XX 01 02 01 (kokonaismäärärahoista katettavat sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö)							
XX 01 02 02 (sopimussuhteiset ja paikalliset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat, vuokrahenkilöstö ja nuoremmat asiantuntijat EU:n ulkopuolisissa edustustoissa)							
XX 01 04 yy ⁸⁵	– päätoimipaikassa ⁸⁶						
	– EU:n ulkopuolisissa edustustoissa						
XX 01 05 02 (epäsuora tutkimustoiminta: sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset							

⁸⁴ Sopimussuhteiset toimihenkilöt, paikalliset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat, vuokrahenkilöstö ja nuoremmat asiantuntijat EU:n ulkopuolisissa edustustoissa.

⁸⁵ Toimintamäärärahoista katettavan ulkopuolisen henkilöstön enimmäismäärä (entiset BA-budjettikohdat).

⁸⁶ Etenkin rakennerahastot, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto (maaseuturahasto) ja Euroopan kalatalousrahasto.

asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö)							
10 01 05 02 (suora tutkimustoiminta: sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö)							
Muu budjettikohta (mikä?)							
YHTEENSÄ							

XX viittaa kyseessä olevaan toimintalohkoon eli talousarvion osastoon.

Henkilöresurssien tarve katetaan toimen hallinnointiin jo osoitetulla pääosaston henkilöstöllä ja/tai pääosastossa toteutettujen henkilöstön uudelleenjärjestelyjen tuloksena saadulla henkilöstöllä sekä tarvittaessa sellaisilla lisäresursseilla, jotka toimea hallinnoiva pääosasto voi saada käyttöönsä vuotuisessa määrärahojen jakomenettelyssä talousarvion puitteissa.

Kuvaus henkilöstön tehtävistä:

Virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt	
Ulkopuolinen henkilöstö	

Kokoaikaiseksi muunnetun henkilöstön kustannusten laskentamenetelmä olisi kuvattava liitteessä V olevassa 3 kohdassa.

3.2.4. Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehityksen kanssa

- Ehdotus/aloite on nykyisen monivuotisen rahoituskehityksen mukainen.
- Ehdotus/aloite edellyttää monivuotisen rahoituskehityksen asianomaisen otsakkeen rahoitussuunnitelman muuttamista.

Selvitys rahoitussuunnitelmaan tarvittavista muutoksista, mainittava myös kyseeseen tulevat budjettikohdat ja määrät.

- Ehdotus/aloite edellyttää joustovälineen varojen käyttöön ottamista tai monivuotisen rahoituskehityksen tarkistamista⁸⁷.

Selvitys tarvittavista toimenpiteistä, mainittava myös kyseeseen tulevat rahoituskehityksen otsakkeet, budjettikohdat ja määrät

3.2.5. Ulkopuolisten tahojen rahoitusosuudet

- Ehdotuksen/aloitteen rahoittamiseen ei osallistu ulkopuolisia tahoja.
- Ehdotuksen/aloitteen rahoittamiseen osallistuu ulkopuolisia tahoja seuraavasti (arvio):

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Yhteensä
Toimialalta perittävät maksut ⁸⁸ , EPV	2,234	3,957	4,042	4,042	4,042	4,042	22,359
Yhteisrahoituksella katettavat määrärahat YHTEENSÄ	2,234	3,957	4,042	4,042	4,042	4,042	22,359

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

⁸⁷ Ks. vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehityksen vahvistamisesta annetun neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o .../2020 artikla.
⁸⁸ Ehdotuksen täytäntöönpanokustannuksista 100 prosenttia katetaan maksuilla.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Yhteensä
Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten ESMAlle suorittama rahoitusosuus ⁸⁹	0,115	0,230	0,230	0,230	0,230	0,230	1,265
Yhteisrahoituksella katettavat määrärahat YHTEENSÄ	0,115	0,230	0,230	0,230	0,230	0,230	1,265

⁸⁹ 60 prosenttia arvioiduista kokonaiskustannuksista (EU:n rahoitusosuuden on arvioitu olevan 40 %) sekä 60 prosenttia työnantajan eläkemaksuista

3.3. Arvioidut vaikutukset tuloihin

- Ehdotuksella/aloitteella ei ole vaikutuksia tuloihin.
- Ehdotuksella/aloitteella on vaikutuksia tuloihin seuraavasti:
- vaikutukset omiin varoihin
- vaikutukset muihin tuloihin
- tulot on kohdennettu menopuolen budjettikohtiin

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Tulopuolen budjettikohta:	Käytävissä olevat määrärahat kuluvana varainhoito-vuonna	Ehdotuksen/aloitteen vaikutus ⁹⁰							
		Vuosi N	Vuosi N+1	Vuosi N+2	Vuosi N+3	ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)			
Momentti									

Vastaava(t) menopuolen budjettikohta (budjettikohdat) käyttötarkoitukseensa sidottujen sekalaisten tulojen tapauksessa.

Selvitys tuloihin kohdistuvan vaikutuksen laskentamenetelmästä.

⁹⁰ Perinteiset omat varat (tulli- ja sokerimaksut) on ilmoitettava nettomääräisinä eli bruttomäärästä on vähennettävä kantokuluja vastaava 20 prosentin osuus.

LIITE

Yleiset oletukset

Osasto I – Henkilöstömenot

Henkilöstömenojen laskennassa on sovellettu seuraavia oletuksia, jotka perustuvat jäljempänä kuvattuihin henkilöstötarpeisiin:

- Vuonna 2022 palkattavan lisähenkilöstön kustannukset arvioidaan kuudelta kuukaudelta ottaen huomioon lisähenkilöstön palkkaamiseen tarvittava oletettu aika. Vuonna 2023 tarvittavan kolmen lisähenkilön (vuonna 2022 tarvittavan henkilöstön lisäksi) kustannukset arvioidaan kuudelta kuukaudelta ottaen huomioon lisähenkilöstön palkkaamiseen tarvittava oletettu aika. Täysi henkilöstömäärä saavutetaan vuonna 2024.
- Väliaikaisesta toimihenkilöstä aiheutuvat keskimääräiset vuosikustannukset ovat 150 000 euroa, sopimussuhteisesta toimihenkilöstä aiheutuvat kustannukset 85 000 euroa ja kansallisesta asiantuntijasta aiheutuvat kustannukset 80 000 euroa. Kaikkiin näihin kustannuksiin sisältyy 25 000 euroa ”kiinteitä” kuluja (rakennukset, tietotekniikka jne.).
- Henkilöstön palkkoihin Pariisissa (EPV ja ESMA) sovellettava korjauskerroin on 117,7.
- Väliaikaisten toimihenkilöiden osalta työnantajan eläkemaksut perustuvat keskimääräisiin vuosikustannuksiin sisältyvään vakioperuspalkkaan, joka on 95 660 euroa.
- Kaikki uudet väliaikaiset toimihenkilöt ovat AD5-palkkaluokassa.

Osasto II – Infrastruktuuri- ja toimintamenot

Kustannukset perustuvat työntekijöiden määrään kerrottuna vuoden aikaisella palveluksessaoloajalla ja ”kiinteillä” vakiokustannuksilla (25 000 euroa).

Osasto III – Toimintamenot

Kustannukset arvioidaan seuraavin oletuksin:

- EPV:n käänöskustannukset ovat 350 000 euroa vuodessa.
- EPV:n kertaluonteisten tietotekniikkakustannusten (500 000 euroa) oletetaan jakautuvan vuosille 2022 ja 2023 suhteessa 50/50 prosenttia. EPV:n vuotuiset ylläpitokustannukset ovat arviolta 50 000 euroa.
- Paikan päällä suoritettavasta valvonnasta aiheutuvat EPV:n kustannukset ovat arviolta 200 000 euroa.

Edellä esitetyt arviot johtavat seuraaviin vuosittaisiin kustannuksiin:

Monivuotisen rahoituskehysten otsake	Numero
--------------------------------------	--------

EPV: <>			2022	2023	2024	2025	2026	2027	YHTEEN- SÄ	hinnat	Kiinteät
Osasto 1:	Sitoumukset	(1)	1,246	2,744	2,992	2,992	2,992	2,992	15,958		
	Maksut	(2)	1,246	2,744	2,992	2,992	2,992	2,992	15,958		
Osasto 2:	Sitoumukset	(1a)	0,188	0,413	0,450	0,450	0,450	0,450	2,401		
	Maksut	(2 a)	0,188	0,413	0,450	0,450	0,450	0,450	2,401		
Osasto 3:	Sitoumukset	(3a)	0,800	0,800	0,600	0,600	0,600	0,600	4,000		
	Maksut	(3b)	0,800	0,800	0,600	0,600	0,600	0,600	4,000		
EPV:n määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	=1+1a +3a	2,234	3,957	4,042	4,042	4,042	4,042	22,359		
	Maksut	=2+2a +3b	2,234	3,957	4,042	4,042	4,042	4,042	22,359		

Ehdotus edellyttää toimintamäärärahoja seuraavasti:

Maksusitoumusmäärärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella) – kiinteinä hintoina

EPV

Tavoitteet ja tuotokset ↓	TUOTOKSET															
	ET															
	Tyyppi ⁹¹	Keskimäär. kustannukset	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Luku-määrä yhteensä	Kustannukset yhteensä
ERITYISTAVOITE 1 ⁹² – Merkittävien omaisuusvakuudellisten kryptovarojen liikkeeseenlaskijoiden suora valvonta																
- Tuotos			0,800		0,800		0,600		0,600		0,600		0,600			4,000
Välisumma, erityistavoite 1																
ERITYISTAVOITE 2 – Merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijan toimittaman muutetun kryptovaran kuvauksen hyväksyminen																
- Tuotos																
Välisumma, erityistavoite 2																

⁹¹ Tuotokset ovat tuloksena olevia tuotteita ja palveluita (esim. rahoitettujen opiskelijavaihtojen määrä tai rakennetut tiekilometrit).

⁹² Kuten kuvattu kohdassa 1.4.2 ”Erityistavoitteet”.

KUSTANNUKSET YHTEENSÄ		0,800		0,800		0,600		0,600		0,600		0,600		4,000
--------------------------	--	-------	--	-------	--	-------	--	-------	--	-------	--	-------	--	-------

EPV:n suorat valvontatoimet rahoitetaan kokonaisuudessaan valvottavilta yhteisöiltä perittävillä maksuilla seuraavasti:

EPV

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Yhteensä
Kustannukset katetaan 100-prosenttisesti valvottavilta yhteisöiltä perittävillä maksuilla.	2,234	3,957	4,042	4,042	4,042	4,042	22,359
Yhteisrahoituksella katettavat määrärahat YHTEENSÄ	2,234	3,957	4,042	4,042	4,042	4,042	22,359

Tähän ehdotukseen liittyvässä ehdotuksessa DLT-tekniikkaan perustuvia markkinainfrastruktuureja koskevaksi asetukseksi esitetyn DLT-pilottijärjestelmän mukaiset ESMAn koordinoitimet rahoitetaan sen toimintatalousarviosta siten, että EU:n rahoitusosuus on 40 prosenttia (määrät, jotka esitetään taulukossa 3.2.1 Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista menoihin) ja kansallisten toimivaltaisten viranomaisten osuus on 60 prosenttia (määrät, jotka esitetään taulukossa 3.2.5 Ulkokuulisten tahojen rahoitusosuudet) kokonaiskustannuksista.

ERITYISTIEDOT

Suorat valvontavaltuudet

Euroopan pankkiviranomainen (EPV) on erityinen unionin elin, joka perustettiin suojelemaan yleistä etua edistämällä finanssijärjestelmän lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin vakautta sekä tehokkuutta unionin talouden ja sen kansalaisten ja yritysten kannalta.

Vaikka EPV:n on palkattava erikoistunutta henkilöstöä, ehdotetun lainsäädännön täytäntöönpanoon liittyvät velvollisuudet ja tehtävät vastaavat EPV:n toimivaltuuksia ja tehtäviä.

EPV:n on erityisesti koulutettava ja palkattava asiantuntijoita, jotta se voi hoitaa tässä ehdotuksessa esitetyt suoran valvonnan tehtävät, jotka koskevat merkittävien referenssivaratokenien liikkeeseenlaskijoiden valvontaa.

Muut tämän rahoitus selvityksen kattamat ehdotukset

Tämä rahoitus selvitys kattaa myös DLT-teknologiaan perustuvia markkinainfrastruktuureja koskevasta asetusehdotuksesta aiheutuvat rahoitusvaikutukset, jotka lisäävät ESMAn rahoitusta.